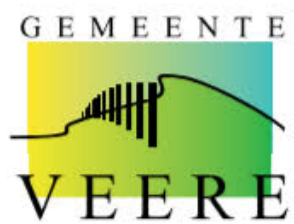


# Jaarverslag 2023



## Inhoudsopgave

Inhoudsopgave .....	2
Inleiding .....	3
0. Bestuur en ondersteuning .....	6
1. Veiligheid.....	19
2. Verkeer, vervoer en waterstaat.....	27
3. Economie.....	49
4. Onderwijs .....	58
5. Sport, cultuur en recreatie .....	66
6. Sociaal Domein .....	87
7. Volksgezondheid en milieu .....	103
8. Fysieke leefomgeving .....	118
Algemene dekkingsmiddelen .....	132
Overzicht algemene dekkingsmiddelen .....	132
Onvoorzien en overige baten en lasten .....	135
Vennootschapsbelasting .....	136
Mutaties reserves .....	136
Overhead .....	138
Paragrafen.....	142
Paragraaf bedrijfsvoering .....	142
Paragraaf financiering .....	154
Paragraaf lokale heffingen.....	160
Paragraaf verbonden partijen .....	168
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen .....	182
Paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen .....	192
Paragraaf grondbeleid .....	199
Paragraaf duurzaamheid .....	203
Paragraaf maatschappelijke voorzieningen .....	209

## Inleiding

### Infographic



## Leeswijzer

### Indeling jaarverslag

Het jaarverslag bestaat conform de financiële regelgeving uit twee onderdelen:

- de programmaverantwoording
- de paragrafen

### Programma's

De programma's zijn opgebouwd uit diverse onderdelen die we hieronder met voorbeelden toelichten.

Programmatitel

**0. Bestuur en ondersteuning**

Programma inleiding

Korte inleiding over welke elementen een rol spelen in het programma.

Doelstelling titel (wat willen)

**00.01 We verbeteren onze dienstverlening aan ondernemers**

we bereiken?)

Doelstelling omschrijving      Aanvullende tekst om meer duiding te geven aan de titel van de doelstelling.

De rapportage voor het jaarverslag. Deze is voorzien van een kleurenindicator, en is volledig voorzien van een lichtgrijze achtergrond.

Doelstelling stand van zaken

✓ **Stand van zaken**  
We stelden in 2023 een nieuw meerjarenbeleidsplan Info periode 2023-2026. Het vernieuwen van het visiedocument het eerste kwartaal van 2024 af.  
  
Met een dynamisch uitvoeringsplan voerden we verbetering dienstverlening verbeteren. Het gaat onder meer over in

Maatregel titel (Wat gaan we doen om de doelstelling te bereiken?)

-  
*0.036 We ontwikkelen de digitale dienstverlening*

Maatregel omschrijving      Aanvullende tekst om meer duiding te geven aan de titel van de maatregel.

De rapportage voor het jaarverslag. Deze is voorzien van de bekende kleurenindicatoren, en is volledig voorzien van een lichtgrijze achtergrond.

Maatregel stand van zaken

✓ **Stand van zaken**  
In 2023 realiseerden we 1 koppeling op basis algemeen merken we dat de markt (leveranciers terughoudend zijn met het doorvoeren van Ground gedachtengoed.  
  
Eind van het jaar gingen we "live" met een ondernemers werd het eenvoudiger om online (een evenement) aan te vragen.  
Verder zien we aan de cijfers dat inwoners e

Beleidsindicatoren      In de financiële regelgeving is beschreven dat iedere gemeente een bepaalde set aan indicatoren op dient te nemen. De indicatoren nemen we op bij de betreffende programma's. De indicatoren zijn eveneens terug te vinden op:






<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording>




Financiële tabel	We presenteren een tabel die per taakveld inzicht geeft in de baten en lasten bij de primitieve begroting, de laatste vastgestelde begroting en de realisatie.
Financiële analyse	We analyseren het resultaat per taakveld en doen dit door de afwijkingen groter dan € 25.000 te benoemen.
Prioriteiten	De financiële regelgeving schrijft ons voor om aan te tonen welke uitgaven binnen een programma van incidentele aard zijn. We maken hierbij gebruik van de prioriteitenplanning die opgesteld is bij de begroting 2023 en volgen de realisatie hiervan in de jaarrekening.
Investeringen	De financiële regelgeving schrijft ons om aan te tonen in hoeverre de gevoteerde investeringskredieten benut zijn. We maken hierbij gebruik van de investeringsplanning die opgesteld is bij de begroting 2023 en volgen de realisatie hiervan in de jaarrekening.

### Gebruik kleurenindicatoren




#### Kwaliteit (doelstelling/maatregel):

-  Groen: Doelstelling is behaald / maatregel is uitgevoerd.
-  Oranje: Doelstelling is grotendeels behaald of wordt op korte termijn alsnog behaald / Maatregel is grotendeels uitgevoerd of wordt op korte termijn alsnog uitgevoerd.
-  Rood: Doelstelling is nog niet behaald. Maatregel is nog niet uitgevoerd.

#### Tijd

-  Groen: Maatregel is binnen de vooraf opgestelde planning uitgevoerd.
-  Oranje: Maatregel is grotendeels binnen de opgestelde planning uitgevoerd of wordt op korte termijn alsnog uitgevoerd.
-  Rood: Maatregel is niet binnen de opgestelde planning uitgevoerd en dit gebeurt ook niet op korte termijn.

#### Geld

-  Groen: Maatregel is binnen het vooraf opgestelde budget uitgevoerd.
-  Oranje: Uitvoering van de maatregel heeft geleid tot een kleine overschrijding.
-  Rood: Uitvoering van de maatregel heeft geleid tot een grote overschrijding.

### Moment van schrijven van jaarverslag 2023

Conform de richtlijnen van het BBV wordt het jaarverslag geschreven conform de begroting. Hierdoor zijn de teksten in de programma inleidingen, de toelichtingen doelstellingen en maatregelen geschreven vanuit de tijdsgeest van september 2022.

Deze tekst is in de basis toekomstgericht.

Bij de rubrieken kwaliteit, tijd en geld is de verantwoording opgenomen van de realisatie (in de tekst vlakken met kleur grijs).

## **Paragrafen**

De financiële regelgeving schrijft ons voor om tenminste 7 voorgeschreven paragrafen op te nemen, zie hieronder nummers 1 t/m 7. Daarnaast kennen we in Veere nog 2 extra paragrafen, de paragrafen duurzaamheid en maatschappelijke voorzieningen.

Hieronder treft u een volledige lijst aan:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid
8. Duurzaamheid
9. Maatschappelijke voorzieningen

## **0. Bestuur en ondersteuning**

### **Programma inleiding**

Dit programma gaat over rollen, verantwoordelijkheden en ontwikkelingen voor bestuur en organisatie. De portefeuillehouder van dit programma is wethouder van Houten en voor het onderdeel bestuurlijke integriteit de burgemeester.

#### *Dienstverlening*

Eén van de speerpunten in het hoofdlijnenprogramma 2022-2026 "Veere breed verbinden" is een betere dienstverlening. De dienstverlening moet beter. Ook het recente rapport van de rekenkamercommissie "Dienen en deugen" heeft (meer beleidsmatig) aanbevelingen voor een betere dienstverlening.

#### *Verbinden en samen doen*

In het hoofdlijnenprogramma gaven wij aan de verbinding te willen zoeken en in samenspraak en overleg met inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen tot goede resultaten te willen komen bij de opgaven die er liggen. Daarnaast willen we, met als doel de dienstverlening te verbeteren, investeren in een betere communicatie. In dit programma benoemen we een aantal maatregelen voor dit alles.

#### *Organisatie*

Met als doel een betere dienstverlening is één van onze speerpunten ook het versterken van de ambtelijke organisatie. Verder is het voor onze positie op de arbeidsmarkt belangrijk dat we een goede werkgever zijn en dat ook naar buiten toe uitstralen. Voor de concrete maatregelen die dit alles vraagt, verwijzen wij naar de paragraaf Bedrijfsvoering.

#### *Integriteit*

Bij het zijn van een betrouwbare overheid hoort aandacht voor zowel bestuurlijke als ambtelijke integriteit. De afgelopen jaren is hiervoor verder beleid ontwikkeld, hebben we een integriteitscoördinator aangesteld en hebben we zowel bestuurlijk als ambtelijk bewustwordingssessies gehouden. Dit alles zetten we de komende periode door.

#### *Financiën*

In het hoofdlijnenprogramma geven we ook aan in te zetten op het voeren van een

gezond financieel beleid. De uitwerking daarvan treft u aan in het financiële gedeelte van de programmabegroting.

### *Verbonden partijen*

We verliezen de verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen) niet uit het oog en willen daar grip op houden. De gemeente Veere heeft verbonden partijen die voor de gemeente taken uitvoert of waarmee de gemeente samenwerkt. Een verbonden partij is een derde rechtspersoon, waarbij de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Verbonden partijen stellen hoge eisen aan sturing en controle van de raad. Door het op afstand plaatsen van activiteiten en diensten zijn duidelijke kaders en heldere afspraken aan de voorkant nodig en goede beheersingsmaatregelen om de processen te kunnen uitvoeren. De werkgroep verbonden partijen heeft voorstellen gedaan om het proces te uniformeren. Voor alle GR-en gaan we ermee aan de slag. In dit programma benoemen we hier een aantal maatregelen voor.

## **D0.01 We verbeteren onze dienstverlening aan ondernemers en inwoners.**

### **Omschrijving**

Het verbeteren van onze dienstverlening is een permanente opdracht. Deze doelstelling is één van de speerpunten in het hoofdlijnenprogramma "Veere breed verbinden". Ook het recente rapport "Dienen en deugen" van de rekenkamercommissie geeft aan dat er aanleiding is om te investeren in een betere dienstverlening en de daarbij horende (rand)voorwaarden.

Landelijk komt er steeds meer wetgeving die stuurt naar en invloed heeft op de digitale varianten van onze dienstverlening.

Dienstverlening verloopt langs een aantal kanalen. Het landelijke omnichannel-concept wil er voor zorgen dat de klant niet meer het "van het kastje naar de muur" gevoel overhoudt. Dit concept stimuleert ons om ook naar de eigen organisatie te kijken.

Landelijk werken partijen aan een structurele hervorming van de gemeentelijke informatiesystemen om aan de groeiende vraag naar informatie te voldoen. Het concept heet Common Ground en stelt ons in staat om op een flexibele en moderne manier maatschappelijke vraagstukken op te pakken en dienstverlening en bedrijfsvoering te verbeteren.

De overgang naar dit concept verloopt geleidelijk. We schatten in dat er 5 tot 10 jaar een hybride situatie bestaat tussen onze huidige en hervormde informatiearchitectuur.

### **Stand van zaken**

We stelden in 2023 een nieuw meerjarenbeleidsplan Informatievoorziening vast voor de periode 2023-2026. Het vernieuwen van het visiedocument dienstverlening ronden we het eerste kwartaal van 2024 af.

Met een dynamisch uitvoeringsplan voerden we verbeteracties uit die onze dienstverlening verbeteren. Het gaat onder meer over interne sturing (bijvoorbeeld op een betere bereikbaarheid en het terugdringen van het aantal terugbelverzoeken, ), betere interne samenwerking, de activiteiten van de twee casusregisseurs en het investeren in verdere digitale dienstverlening. Specifiek noemen we hier ook alle voorbereidingen die we troffen voor de komst van de Omgevingswet vanaf 1 januari 2024.

## Kwaliteit (indicator)



### Wat hebben we hiervoor gedaan?

0.036 We ontwikkelen de digitale dienstverlening

#### Omschrijving

Dit plan van aanpak stelden we op in 2022 na rapporten van de rekenkamercommissie over dienstverlening en participatie. Met dit plan van aanpak zetten we structureel in op verbetering van de dienstverlening en participatie. Enkele elementen uit het plan van aanpak zijn:

- we maken nieuwe visiedocumenten (meerjarenbeleidsplannen) voor dienstverlening en informatievoorziening.
- meten is weten; minimaal 1 gericht onderzoek naar een onderdeel van onze dienstverlening.
- verbeteracties op basis van in 2022 uitgevoerde burgerpeiling, ondernemerspeiling en klanttevredenheidsonderzoek balie.

## Kwaliteit (indicator)



### Stand van zaken

In 2023 realiseerden we 1 koppeling op basis van het principe Common Ground. In het algemeen merken we dat de markt (leveranciers, overheden) erg voorzichtig en terughoudend zijn met het doorvoeren van vernieuwingen op basis van het Common Ground gedachtengoed.

Eind van het jaar gingen we "live" met een nieuw informatiesysteem. Voor inwoners en ondernemers werd het eenvoudiger om online bepaalde vergunningen (bijvoorbeeld voor een evenement) aan te vragen.

Verder zien we aan de cijfers dat inwoners en ondernemers steeds meer het online kanaal gebruiken voor het aanvragen en melden van onderwerpen op het gebied van Burgerzaken (bijvoorbeeld verhuizingen, aangifte overlijden).

In 2023 legden we de basis voor een fundament onder het datagedreven werken. Dat document ronden we begin 2024 af.

## Tijd (indicator)



## Geld (indicator)



*0.037 We voeren het plan van aanpak dienstverlening en participatie uit*

### Omschrijving

We stelden in 2022 een plan van aanpak Dienstverlening en Participatie op. Bij dit plan hoort een meerjarig en dynamisch uitvoeringsplan. Activiteiten en projecten in dit plan leveren (direct of indirect) een bijdrage aan een betere dienstverlening. Een projectgroep bewaakt de uitvoering van het plan. Ook past deze groep het plan regelmatig aan met nieuwe activiteiten. Het plan kent een onderverdeling in de thema's Communicatie & Dienstverlening, Participatie, Dienstverlening en Digitale dienstverlening.

Te denken valt onder meer aan de volgende concrete acties die we ook in 2024 continueren: terugdringen van en sneller afhandelen van terugbelverzoeken, betere telefonische bereikbaarheid, gebruik van klare taal, verzoeken afhandelen volgens planning, tussentijds informeren over de status van een verzoek of aanvraag, ontvangstbevestigingen versturen, nazorg.

Blijvend investeren in ingezette verbetering op het gebied van Ruimtelijke Ontwikkeling en Dienstverlening, ook in het kader van de Omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking treedt.

Management en de in 2023 gestarte coach spelen een belangrijke rol in het verder intensiveren van de aandacht voor dienstverleningscompetenties en dienstverleningsgedrag in brede zin (bv eigenaarschap, inlevingsvermogen en oplossingsgerichtheid).

We ramen voor 2024 € 150.000 incidenteel en € 30.000 structureel voor de maatregelen "uitvoering plan van aanpak Dienstverlening en Participatie" én "uitvoering beleidsplan Informatievoorziening 2023-2026".

## Kwaliteit (indicator)



### Stand van zaken

We voerden in 2023 veel activiteiten uit die samen het uitvoeringsprogramma Dienstverlening en Participatie vormden. We deelden dit programma ook met de gemeenteraad via de ingekomen stukken. Het gaat om een breed scala aan activiteiten, variërend van het werken aan een digitaal participatieplatform tot bijvoorbeeld het actief sturen op de terugbelverzoeken en het gebruik van "klare taal". We continueren dit programma in 2024.

## Tijd (indicator)



## Geld (indicator)



## **D0.02 We zoeken verbinding en werken aan goede resultaten voor onze opgaven**

### **Omschrijving**

Deze doelstelling draagt conform wat we al aangaven in het "programma op hoofdlijnen 2022-2026 Veere breed verbinden" bij aan het gemeenschappelijk belang van Veere (nog) beter maken. Dit doen we in samenspraak en overleg met inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen.

### **Stand van zaken**

Loopt mee in het proces als al toegelicht onder maatregel 0.038.

### **Kwaliteit (indicator)**



### **Wat hebben we hiervoor gedaan?**

*0.038 We besteden extra aandacht aan participatie.*

### **Omschrijving**

- Participatienota: We handelen in participatie trajecten steeds volgens onze (nieuwe) participatienota en leveren van elk participatietraject een evaluatierapport op.
- Rekenkameronderzoek: We voeren het plan van aanpak n.a.v. de aanbevelingen van het in 2022 gehouden rekenkameronderzoek participatie uit.
- We stellen een projectleider aan die leiding geeft aan de uitvoering van het gecombineerde plan van aanpak n.a.v. de rekenkameronderzoeken participatie en dienstverlening. Daarbij hoort ook de coaching van medewerkers in de externe communicatievaardigheden.
- We professionaliseren het fenomeen kern-ambtenaar en nemen daarvoor structureel middelen (€ 85.000) op in de begroting. Dit versterkt o.a. de relatie met stads- en dorpsraden en helpt bij het voorbereiden van beleid.

### **Kwaliteit (indicator)**



### **Stand van zaken**

We hebben voor de uitvoering van de aanbevelingen van het rekenkameronderzoek participatie een projectplan gemaakt en de uitvoering daarvan loopt volgens planning. Over 2023 zijn we binnen de budgetten rond participatie gebleven.

Om deze doelstelling te realiseren, volgen we in onze participatietrajecten steeds onze participatienota en evalueren we de participatietrajecten. Om participatie binnen de gemeente stevig te verankeren, is vanaf januari 2023 een participatiecoach aangetrokken. Begin 2023 zijn beide (overkoepelend) kernambtenaren (gezamenlijk 1 fte) gestart. Zij ondersteunen participatie in diverse kernen en zijn een verbindende link tussen de gemeente en de stads- en dorpsraden. Om participatie breder te trekken, zijn in 2023 voorbereidingen getroffen voor de implementatie van het digitaal participatieplatform Doemee.veere.nl. Dit platform is in februari 2024 live gegaan.

Elkaar vinden in participatie vinden wij belangrijk. Goede afstemming van wederzijdse verwachtingen bij een participatietraject is voor 2024 een aandachtspunt.

### **Tijd (indicator)**



### **Geld (indicator)**



## *0.039 We zijn transparant en integer*

### **Omschrijving**

We voeren zowel ons bestuurlijk als ambtelijk integriteitsbeleid uit en werken voortdurend aan het integriteitsbewust zijn. Daarbij implementeren we ook de Zeeuwse Norm Weerbare Overheid. Dit is een gezamenlijke intentieverklaring die gezien kan worden als een ondergrens voor een weerbare overheid in Zeeland. Het bevat basisafspraken waar de Zeeuwse overheden voor staan als betrouwbare en integere overheid. Het is een zogenoemd handelingskader met als thema weerbaarheid om o.a. zo drempels op te werpen tegen invloeden van ondermijning.

### **Kwaliteit (indicator)**



### **Stand van zaken**

De ambtelijke werkgroep implementatie Woo heeft het afgelopen jaar een aantal maal overlegd over de gevolgen van de Woo voor de organisatie. Er zijn afspraken gemaakt over de wijze waarop het anonimiseren van documenten plaatsvindt. Daarnaast is op voorstel van de werkgroep, extra capaciteit beschikbaar gesteld voor het openbaar maken van documenten. Tot slot zijn de ontwikkelingen op Rijksniveau gevolgd en heeft een aantal leden van de werkgroep deelgenomen aan informatieve overleggen met andere overheden.

We zonden in 2023 de raad- en commissievergaderingen (in beeld en geluid) live uit en zorgden ervoor dat deze ook achteraf raadpleegbaar waren. In totaal waren er 12.995 kijkers en luisteraars in deze periode.

We hebben in het eerste kwartaal de (eind 2022 gestarte) integriteitssessies met alle medewerkers afgerond. Naast integriteit kwamen hierin aan de orde: ongewenst gedrag, privacy en informatiebeveiliging. Ook stelden we de ambtelijke en bestuurlijke jaarrapportages integriteit op die in het tweede kwartaal ter vaststelling worden voorgelegd. Hierin verantwoorden we ons over het in 2022 gevoerde integriteitsbeleid en benoemen we onze ambities voor 2023.

Tenslotte voerden we een nulmeting uit op de Zeeuwse Norm Weerbare Overheid. Onze burgemeester adopteerde het thema 'Veilige Publieke Taak (VPT)' als trekker. Eind 2023 organiseerden wij voor alle Zeeuwse overheden een bijeenkomst hierover.

### **Tijd (indicator)**



### **Geld (indicator)**



*0.040 We zorgen voor een goede informatievoorziening aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen*

### **Omschrijving**

- Klare taal: Omdat onze inwoners recht hebben op informatie die ze kunnen begrijpen, gebruiken we steeds Klare Taal (B1-niveau). We trainen onze medewerkers daarin en bieden hen daartoe ondersteunende software aan.
- Digitale kanalen: We blijven inzetten op onze digitale communicatie kanalen (website, twitter, facebook, whatsapp) en onze digitale nieuwsbrief. Deze heeft een oplopend aantal abonnees (inmiddels meer dan 2100 abonnees) met een toenemend leesgedrag en bereik.
- Persvoorlichting: We besteden aandacht aan een goede persvoorlichting en aan het goed bereikbaar en benaderbaar zijn voor persvragen.

### **Kwaliteit (indicator)**



### **Stand van zaken**

Voor onze (nieuwe) medewerkers organiseerden wij in 2023 trainingen klare taal. Het overzicht van onze digitale kanalen toonde de volgende (gebruikers)aantallen over het jaar 2023.  
283.622 bezoekers van onze website



2.524 abonnees digitale nieuwsbrief

5.367 volgers X

4.687 volgers Facebook

4.171 volgers Instagram

4.296 volgers LinkedIn

1.942 Whatsapp berichten

12.995 kijkers en luisteraars (live en achteraf) raads- en commissievergaderingen

We waren in 2023 voor de pers goed bereikbaar via o.a. een direct perstelefoonnummer, gaven antwoord op alle persvragen en organiseerden zelf diverse perscontact momenten. PZC, Bode en Omroep Zeeland gaven gemiddeld 10x per week aandacht aan de gemeente Veere.

#### **Tijd (indicator)**



#### **Geld (indicator)**



### ***D0.03 We houden grip op verbonden partijen***

#### **Omschrijving**

Binnen verbonden partijen werken we samen met andere overheden waardoor zaken onvermijdelijk meer op afstand komen. Daarbij is het dan van belang waar nodig grip op deze zaken te hebben en houden.

#### **Stand van zaken**

Zie voor toelichting onder maatregel 0.041 en 0.042.

#### **Kwaliteit (indicator)**



#### **Wat hebben we hiervoor gedaan?**

*0.041 We werken het Governance model uit voor de verbonden partijen afgestemd op de informatiebehoefte van de raad*

#### **Omschrijving**

Afhankelijk van de informatiebehoefte van de raad passen wij het Governance model toe op verbonden partijen. We houden daarbij rekening met de aanbevelingen uit het rapport "Droomland of Niemandland" van de Raad voor het Openbaar bestuur. Begin 2023 is hier een raadsinformatiebijeenkomst voor gepland.

#### **Kwaliteit (indicator)**



## Stand van zaken

In januari hielden we een RIB waarin we een algemene toelichting gaven op samenwerking binnen verbonden partijen en ook een concept plan van aanpak presenteerden. Om dit plan van aanpak verder te onderbouwen stelden we een afstudeeropdracht op voor een HZ student met als hoofdvraag: " Hoe moeten de governance processen van de gemeente Veere worden ingericht voor de verbonden partijen zodat de raad voldoende grip kan hebben".

In de auditcommissie van 14 juni 2023 is een terugkoppeling gegeven van het onderzoek verbonden partijen van de afstudeeropdracht bij het cluster Governance. Vanuit het cluster Governance zal een nota verbonden partijen worden opgesteld waarin de governance wordt toegelicht. Hierin wordt een aanpak rondom sturing opgenomen zoals bijvoorbeeld het opstellen van een dienstverleningsovereenkomst. Hierbij nemen wij de instrumenten van de VZG als uitgangspunt.

## Tijd (indicator)



## Geld (indicator)



*0.042 We voeren overleg en stemmen af met overige deelnemers aan verbonden partijen*

### Omschrijving

Op diverse niveaus (bestuurlijk bijvoorbeeld in de besturen van de verbonden partijen en ambtelijk bijvoorbeeld via begeleidingscommissies en controllers overleg) stemmen wij regelmatig zaken af die ertoe bijdragen grip te houden. Ook in VZG verband maken we hierover afspraken die we waar nodig ook vastleggen (zie VZG rapport "afspraken over samenwerken met gemeenschappelijke regelingen in Zeeland").

## Kwaliteit (indicator)



## Stand van zaken

We benoemden een strategisch adviseur bestuur en management die in het eerste kwartaal aan de slag is gegaan. Eén van zijn taken is het zoeken en houden van verbinding met de regio. Daarbij hoort het structureren van onze overleggen met samenwerkingsverbanden op bestuurlijk en ambtelijk niveau. Dit verloopt rechtstreeks of via het Overleg Zeeuwse Overheden (OZO) of de Vereniging van Zeeuwse Gemeenten (VZG). De adviezen uit het VZG rapport over samenwerking met gemeenschappelijke regelingen nemen wij op in ons te maken plan van aanpak vergroten grip op verbonden partijen.

**Tijd (indicator)**



**Geld (indicator)**



## Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland
1	Formatie	FTE per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2023	10,26	n.b.
2	Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2023	9,92	n.b.
3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	2023	€ 1.025	n.b.
4a	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom	Eigen begroting	2023	23%	n.b.
4b	Externe inhuur	Totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	2023	€ 3.907.589	n.b.
5	Overhead	% van de totale lasten	Eigen begroting	2023	14%	n.b.

## Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Resultaat 2023
Baten				
<b>0.1 Bestuur</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>0.2 Burgerzaken</b>	<b>328</b>	<b>318</b>	<b>312</b>	<b>6</b>
<b>0.3 Beheer en overige gebouwen en gronden</b>	<b>26</b>	<b>67</b>	<b>54</b>	<b>13</b>
<b>0.63 Parkeerbelasting</b>	<b>6.597</b>	<b>6.732</b>	<b>6.950</b>	<b>-217</b>
<b>Totaal Baten</b>	<b>6.951</b>	<b>7.118</b>	<b>7.316</b>	<b>-198</b>
Lasten				
<b>0.1 Bestuur</b>	<b>1.737</b>	<b>1.862</b>	<b>1.639</b>	<b>223</b>
<b>0.2 Burgerzaken</b>	<b>710</b>	<b>840</b>	<b>916</b>	<b>-76</b>
<b>0.3 Beheer en overige gebouwen en gronden</b>	<b>135</b>	<b>207</b>	<b>156</b>	<b>51</b>
<b>0.63 Parkeerbelasting</b>	<b>67</b>	<b>78</b>	<b>82</b>	<b>-3</b>
<b>Totaal Lasten</b>	<b>2.648</b>	<b>2.987</b>	<b>2.793</b>	<b>195</b>
<b>Gerealiseerd resultaat</b>	<b>4.303</b>	<b>4.130</b>	<b>4.523</b>	<b>-393</b>

## Financiële analyse

Taakveld	Resultaat V/N	
<u>Bestuur</u> Het taakveld bestuur heeft een overschot van € 222.900. Het overschot komt enerzijds door een vrijval uit de wachtgeldvoorziening (€ 93.000) en anderzijds door een lagere storting in de pensioenvoorziening dan begroot (€ 105.000).	204	V
De vrijval uit de wachtgeldvoorziening komt onder andere door een lagere aanspraak van een oud burgemeester i.v.m. een tijdelijke aanstelling elders.		
<u>Burgerzaken</u> Op het taakveld burgerzaken is sprake van een tekort van € 81.500.	82	N
Dit komt met name door de administratieve toerekening van loonkosten ten behoeve van de tarief gerelateerde producten waar we leges voor heffen. De loonkosten die in dit taakveld extra verantwoord zijn hebben we op andere taakvelden minder verantwoord waardoor in totaal de administratieve wijziging in evenwicht is.		
<u>Parkeerbelasting</u> Ten opzichte van de prognose bij de 2e bestuursrapportage is er een meeropbrengst van € 214.000. Dit komt door een beter najaar dan verwacht en daardoor meer parkeeracties en als gevolg daarvan een hoger aantal fiscale naheffingen dan geraamd.	214	V

## Eenmalige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Begroot	Realisatie	Toelichting
Eenmalig uitvoeringsbudget Verbeteren Dienstverlening	10.000	10.000	Budget uitgegeven.
Aanpassing informatiesystemen i.v.m. nieuwe landelijke wetgeving	75.000	0	Budget is bij de slotwijziging doorgeschoven t.b.v. de implementatie van de wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer.
Budget inhuur projectleider rapport dienstverlening	85.000	85.000	Budget uitgegeven.

## Investerings

Er waren geen investeringen in relatie tot dit programma.

## 1. Veiligheid

### Programma inleiding

In Veere kun je veilig wonen, werken en recreëren. Veiligheid is een breed begrip en dat hebben we opgeknipt in drie hoofdthema's en doelstellingen. Het thema crisisbeheersing gaat over de wijze waarop we georganiseerd en getraind zijn bij een ramp of crisis. Het thema integrale veiligheid beschrijft de activiteiten die we uitvoeren op het gebied van sociale veiligheid: samenwerking met de politie, zorg- en veiligheid, ondermijning. Het laatste thema gaat over handhaving en toezicht van onze regels. Onder andere over het integraal handhaving en uitvoeringsprogramma, waarin we vastleggen welke prioriteit we geven aan diverse handhavingzaken.

### Wat hebben we bereikt?

#### *D.1.01 We zijn goed georganiseerd en voorbereid bij een ramp of crisis.*

##### Omschrijving

We zijn aangesloten bij de Veiligheidsregio Zeeland. Een samenwerkingsverband van dertien gemeenten. Samen zorgen we voor de lokale en regionale brandweezorg, Geneeskundige hulpverlening (GHOR), coördinatie van Bevolkingszorg en een gezamenlijk meldkamer. We dragen bij aan een actueel Regionaal Crisisplan. In onze organisatie benoemden we medewerkers die een rol hebben bij een ramp of crisis. Jaarlijks volgen deze trainingen en oefeningen. Voor bevolkingszorg is er een piket, zodat we bij een incident direct bereikbaar en inzetbaar zijn.

##### Stand van zaken

We nemen weer deel, na de coronaperiode, aan de aangeboden trainingen en oefeningen.

##### Kwaliteit (indicator)



##### Wat hebben we hiervoor gedaan?

*1.002 Medewerkers en bestuurders met een functie bij een crisis trainen of oefenen ieder jaar.*

##### Omschrijving

Wie een rol heeft, neemt actief deel aan thema- en functiegerichte trainingen. Dat varieert van functie- en rolgerichte trainingen en oefeningen, tot thematische trainingen met een bepaald scenario of risico als uitgangspunt. Die laatste trainingen zijn vaak multidisciplinair, zodat we ook weten wat we van andere kolommen (brandweer, politie, GHOR, defensie, RWS, etc.) verwachten.

*1.017 We nemen deel aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zeeland*

##### Omschrijving

De 13 gemeenten in Zeeland vormen samen de Veiligheidsregio Zeeland (VRZ). Het is een samenwerkingsverband dat zorgt voor brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing en het voorziet in een meldkamer. Doelstelling en taken staan in een gemeenschappelijke Regeling. Daarmee houden we controle op de VRZ en stellen we budget beschikbaar. In het 2e of 3e kwartaal leggen we de jaarstukken en begroting aan de raad voor.

## Wat hebben we bereikt?

**D.1.02 Veere blijft in 2023 een veilige gemeente om in te wonen, werken, en recreëren met een veiligheidscijfer kleiner dan 95.**

### Omschrijving

We streven naar een hoog veiligheidsgevoel van onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Naast het veiligheidsgevoel willen we ook de werkelijke misdaadcijfers zo laag mogelijk houden. Waarstaatjegemeente.nl geeft een objectief totaalbeeld van de veiligheid in een gemeente. De gegevens van 2021 zijn nog niet beschikbaar.

### Stand van zaken

We streven naar een hoog veiligheidsgevoel van onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Naast het veiligheidsgevoel willen we ook de werkelijke misdaadcijfers zo laag mogelijk houden.

Waarstaatjegemeente.nl geeft een objectief totaalbeeld van de veiligheid in een gemeente. De misdaadcijfers zijn opgenomen in het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026. De gegevens(tweejaarlijks) van 2023 zijn nog niet bekend.

	2017	2019	2021
Overlast totaal	96	92	95
Criminaliteit	62	49	76
Onveiligheidsgevoelens	106	92	86

### Kwaliteit (indicator)



### Wat hebben we hiervoor gedaan?

**1.023 We werken samen met de politie aan de Veeerse veiligheid en de daarbij horende inzet van de politie.**

### Omschrijving

De politie-inzet is van grote waarde voor de veiligheidsbeleving en criminaliteitscijfers. De politie treedt strafrechtelijk op en de gemeente bestuursrechtelijk. Waar mogelijk delen we informatie voor een gezamenlijke aanpak. De politie Veere valt onder het basisteam politie Walcheren. Zes keer per jaar is er een basisteamdriehoek Walcheren. Daar stellen we met de politie en het Openbaar Ministerie de prioriteit en inzet van de politie vast. In het basisteam bepalen we de lokale vertaling van de landelijk gestelde prioriteiten en vullen we de lokale beleidsvrije ruimte in.



*1.024 We bestrijden georganiseerde criminaliteit en ondermijning.*

**Omschrijving**

We maken collega's en inwoners bewust van georganiseerde criminaliteit en ondermijning. Dat doen we via voorlichting en informatiebijeenkomsten. Zo weten ze ook wat ze moeten doen als ze ermee in aanraking komen. We nemen deel aan de Taskforce Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) als partner in de strijd tegen ondermijning en georganiseerde criminaliteit. Ook stellen we, samen met Middelburg en Vlissingen, een ondermijningsmatrix op.

*1.026 We nemen deel aan het Zorg- en Veiligheidshuis Zeeland.*

**Omschrijving**

Het Zorg- en Veiligheidshuis Zeeland is een samenwerkingsverband op het snijvlak van de beleidsvelden veiligheid en zorg. Het Zorg- en Veiligheidshuis biedt expertise in ernstige overlast zaken, jeugdproblematiek, Huiselijk geweld, nazorg ex-gedetineerden, etc. Het Zorg- en Veiligheidshuis voert ook taken uit voor de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg (WvGGZ).

*1.030 We voeren het uitvoeringsplan van de nota Integraal Veiligheidsbeleid Walcheren 2023-2026 uit. Waarbij er ruimte is voor lokaal maatwerk.*

**Omschrijving**

In de nota Integraal Veiligheidsbeleid Walcheren 2023-2026 wordt volgens Zeeuws format beschreven welke prioriteiten en veiligheidsthema's we belangrijk vinden. In het uitvoeringsplan 2023 staan de activiteiten voor dit jaar. De activiteiten zijn onderverdeeld in categorieën (Veilige Leefomgeving, Zorg en veiligheid, jeugd en veiligheid, fysieke veiligheid, cybercrime, ondermijning en veiligheid & integriteit). Het veiligheidsbeleid van gemeenten wordt steeds breder. Er komen thema's bij, terwijl er geen afvallen. Samenwerking is dus noodzakelijk.

**Kwaliteit (indicator)**



**Stand van zaken**

In 2023 zijn we op basis van het uitvoeringsplan aan de slag gegaan met de uitvoering van het Integraal Veiligheidsbeleid.

**Tijd (indicator)**



**Geld (indicator)**



## Wat hebben we bereikt?

### ***D.1.03 Handhaving van en toezicht op wet- en (lokale) regelgeving voor een goede leefbaarheid.***

#### **Omschrijving**

Naast de wettelijke taken die wij hebben als gemeente gaat dit met name over het Integraal handhavingsuitvoeringsprogramma (IHUP) en de prioriteiten die in het Hoofdlijnenprogramma van het college staan. Uit deze prioriteiten volgt dat we blijven inzetten op bestrijding van illegale tweede woningen in de kernen.

#### **Stand van zaken**

De uitvoering verloopt volgens de doelstellingen. Er zijn geen wijzigingen.

#### **Kwaliteit (indicator)**



## Wat hebben we hiervoor gedaan?

### ***1.020 We houden onze lokale regelgeving actueel.***

#### **Omschrijving**

Goed toezicht en goede handhaving is alleen mogelijk met een actuele APV.

Dit gaat over vergunningen voor evenementen, vergunningen voor horeca exploitanten, strandzaken en vele andere onderwerpen.

Hierbij houden we rekening met het invoeren van de nieuwe Omgevingswet in januari 2024. Deze ontwikkelingen zullen we volgen en monitoren.

### ***1.027 We stellen jaarlijks het Integraal handhavingsuitvoeringsprogramma (IHUP) vast en bieden een compact en integraal jaarverslag Omgevingsrecht aan.***

#### **Omschrijving**

In het IHUP staan de taken, de uren en prioriteiten van het cluster Toezicht & Handhaving voor dit jaar. Het jaarverslag vertelt wat we het voorgaande jaar uitvoerden en we passen het (komende) IHUP daarop aan. Hier rapporteren we ook over het tweede woningbeleid en andere speerpunten.

### ***1.028 We controleren woningen op gebruik en starten een handhavingprocedure als het gebruik niet volgens de regels is.***

#### **Omschrijving**

Een toezichthouder controleert woningen. Hiervoor gelden regels, bijvoorbeeld op grond van bestemmingsplannen of de Huisvestingsverordening (tweede woningen). Als deze worden overtreden starten we een handhavingstraject.

*1.029 We handhaven op de betaalde parkeerterreinen en vergunninghouders zones om de leefbaarheid te bevorderen.*

### **Omschrijving**

In de gereguleerde kernen en op de betaalde parkeerterreinen handhaven we goed en regelmatig. Controles op geldige parkeerrechten zijn belangrijk omdat handhaving zo bijdraagt aan het verbeteren van de leefbaarheid in de kernen. Dit door parkeerregulatie toe te passen, het intensief controleren op geldige parkeerrechten op parkeerterreinen en in de gefiscaliseerde vergunninghouderzones en het mee laten betalen door bezoekers aan het onderhoud en de realisatie van (toeristische) voorzieningen. Als er specifieke meldingen komen over hoge parkeerdruk en/of parkeeroverlast dan handhaven we intensiever.

## Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
6	Verwijzingen Halt	per 10.000 inw. 12 tot 18 jr	StichtingHalt	2022	10,00	13,0	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12 tot 18 jaar.
7	Winkeldiefstallen	aantal per 1.000 inwoners	CBS - Diefstallen	2023	0,5	1,7	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
8	Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	2023	1,8	3,8	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
9	Diefstallen uit woning	aantal per 1.000 inwoners	CBS - Diefstallen	2023	0,9	1,1	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
10	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	aantal per 1.000 inwoners	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	2023	4,5	5,2	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.

## Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Resultaat 2023
Baten				
<b>1.1 Crisisbeheersing en brandweer</b>	<b>12</b>	<b>14</b>	<b>14</b>	<b>1</b>
<b>1.2 Openbare orde en veiligheid</b>	<b>39</b>	<b>39</b>	<b>42</b>	<b>-3</b>
<b>Totaal Baten</b>	<b>51</b>	<b>53</b>	<b>56</b>	<b>-3</b>
Lasten				
<b>1.1 Crisisbeheersing en brandweer</b>	<b>2.257</b>	<b>3.466</b>	<b>3.437</b>	<b>29</b>
<b>1.2 Openbare orde en veiligheid</b>	<b>805</b>	<b>930</b>	<b>1.130</b>	<b>-201</b>
<b>Totaal Lasten</b>	<b>3.063</b>	<b>4.396</b>	<b>4.567</b>	<b>-171</b>
<b>Gerealiseerd resultaat</b>	<b>-3.011</b>	<b>-4.343</b>	<b>-4.512</b>	<b>169</b>

## Financiële analyse

Taakveld	Resultaat	V/N
<u>Crisisbeheersing en brandweer</u> Dit taakveld heeft een positief resultaat van € 29.000.	29	V
Er zijn geen significante wijzigingen te melden.		V
<u>Openbare orde en veiligheid</u> Dit taakveld heeft een negatief resultaat van € 198.000. Dit heeft de volgende oorzaken:		
<b>Detectiewerkzaamheden</b> Er is voor een bedrag van € 48.000 aan detectiewerkzaamheden verricht die niet waren begroot. Begin 2024 hebben we een aanvraag bij het Rijk gedaan om 68% vergoed te krijgen via het gemeentefonds.		
<b>Handhaving</b> Door langdurige ziekte van een werknemer is er extra personeel ingehuurd voor een bedrag van € 70.000.	48	N
Verder zijn er voor een bedrag van € 25.000 extra kosten gemaakt voor handhavingsuitrusting en een nalevingsonderzoek.	70	N
	25	N
<b>Interne toerekening loonkosten</b> Doordat we een deel van de handhavingsuren toe kunnen rekenen aan de tarief gerelateerde producten waar we leges voor heffen is ook hier sprake van een mutatie i.v.m. loonkosten. De loonkosten die in dit taakveld extra verantwoord zijn hebben we op andere taakvelden minder verantwoord waardoor in totaal de administratieve wijziging in evenwicht is.	48	N

### Eenmalige prioriteiten

Er waren geen eenmalige prioriteiten in relatie tot dit programma.

### Investerings

Omschrijving investering	Investerings bedrag	Realisatie Toelichting
Vervanging gevelbekleding brandweerkzaerne Serooskerke	27.500	22.246 Investering is uitgevoerd.

## 2. Verkeer, vervoer en waterstaat

### Programma inleiding

Wij zorgen voor het duurzaam beheren van de gemeentelijke infrastructuur zoals wegen, bruggen en parkeervoorzieningen. We zorgen ervoor dat inwoners en bezoekers zich veilig en vlot kunnen verplaatsen. De verschillende belangen van bewoners, bezoekers, bedrijven maar ook duurzaamheidsaspecten dienen daarbij in evenwicht te zijn.

Het beleidsterrein verkeer, vervoer en waterstaat kent een aantal thema's. De belangrijkste thema's zijn wegbeheer en wegconstructies, gemeentelijk verkeer en vervoerplan (GVVP) en verkeersveiligheid, parkeren en openbaar vervoer. Deze thema's helpen om gevoel te krijgen bij de belangrijkste onderwerpen binnen het hele beleidsterrein maar kunnen natuurlijk niet los van elkaar worden gezien. Op het niveau van uitvoering integreren we waar mogelijk de thema's tot een integraal product.

### Wegbeheer en wegconstructies

Het in stand houden van het gemeentelijk wegennet is één van de gemeentelijke kerntaken. Deze zorg is breder dan alleen de zorg voor de verharding zelf maar gaat ook over het onderhoud aan wegmeubilair, kunstwerken als bruggen, duikers en trappen, openbare verlichting en het bestrijden van incidenten en gladheid. Wat we doen, hoe we dat doen en hoeveel dat kost leggen we vast in diverse plannen, onder andere in beheerplannen. In de paragraaf kapitaalgoederen zijn deze beheerplannen nader toegelicht.

De beheerplannen vertalen we in een uitvoeringsprogramma. Dit uitvoeringsprogramma is een integraal programma waarin we werkzaamheden aan het riool, kabels en leidingen, wegen en groen zoveel mogelijk combineren. Het uitvoeringsprogramma kijkt nu vier jaar vooruit. Om de integraliteit vooral met kabels en leidingen verder te verbeteren is een langere periode van 10 jaar wenselijk.

Grote onderhoudsklussen die we in 2023 gaan afronden zijn de omgeving van het Europaplein in Westkapelle, de Dorpsdijk Vrouwenpolder en de Cittershillsingel in Koudekerke. In 2023 pakken we ook de omgeving Timmermanstraat in Zoutelande aan. Daarnaast zijn er vele tientallen kleinere klussen.

Naast onderhoud komt het voor dat de inrichting van een weg niet meer voldoet door veranderende behoeften van inwoners en/of ondernemers of weggebruikers. Om die reden zijn we gestart met de herinrichting van onder andere de Fort den Haakweg in Vrouwenpolder en de Duinweg / Langedam in Zoutelande. Deze klussen ronden we begin 2023 af. Begin 2023 starten we met de herinrichting van het Dorpsplein in Koudekerke. In 2023 starten we ook met voorbereidingen voor de herinrichting van de Ooststraat-Markt – Weststraat in Domburg.

Gladheidsbestrijding doen we in samenwerking met bijna alle wegbeheerders in Zeeland.

De gevolgen van klimaatverandering zijn steeds meer zichtbaar en dit heeft ook effect op het onderhoud van wegen. Het water en rioolstelsels passen we aan op de gevolgen van de veranderingen. Er valt dan niet aan te ontkomen dat de weg "open" moet en opnieuw bestraat. Veere vergrijsst en steeds meer ouderen blijven ook op latere leeftijd actief. Bij het onderhoud en de inrichting van wegen houden we hier rekening mee. Ook het wegareaal "vergrijsst" en de prognose is dat we de komende jaren meer moeten doen om onze wegen op het gewenste niveau te houden.

Omdat we deze vraagstukken steeds meer in samenhang moeten bekijken om ze op te kunnen lossen is in 2021 een Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR) vastgesteld. De

visie is een uitwerking en verdieping van de Omgevingsvisie en vormt de basis voor de nieuwe beheerplannen die we in 2022 en later maken en vast laten stellen.

### **Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan (GVVP) en verkeersveiligheid**

Verkeer, vervoer en verkeersveiligheid houdt niet op bij het bord bebouwde kom maar reikt verder. Samenhangend beleid met andere overheden is onontbeerlijk voor een goed verkeer- en vervoersbeleid. In de afgelopen jaren zijn door de overheden op Walcheren in nauwe samenwerking diverse plannen gemaakt en vastgesteld voor verkeer en vervoer. Het GVVP beschrijft de gemeentelijke inzet voor deze plannen.

De belangrijkste ontwikkeling is een aanpassing van de hoofdroutestructuur op Walcheren. Dit houdt onder andere in het opwaarderen van de hoofdroute Serooskerke, Grijskerke, Aagtekerke richting Domburg en het afwaarderen van de route Oostkapelle - Domburg. Daarnaast zijn er nog tal van andere grotere en kleinere veranderingen. De gemeentelijke inzet is het uitvoeren van de maatregelen binnen de bebouwde kom.

De concrete acties zijn opgenomen in het uitvoeringsplan GVVP. In de begroting is de uitvoeringsplanning aangepast. Een aantal werkzaamheden zijn uitgesteld, andere naar voren gehaald. Zo zijn we in 2021 gestart met het verbeteren van de verkeersveiligheid in Grijskerke. In 2023 geven we hier een vervolg aan. Ook onderzoeken we in 2023 hoe we verkeersknelpunten in Aagtekerke en Domburg op kunnen lossen.

### **Parkeren**

De groei van het toerisme geeft een grotere parkeerdruk en meer verkeersbewegingen. Dit heeft effect op de leefbaarheid in een aantal kernen. In 2022 zijn de fasen 1a en 1b van het parkeerbeleid uitgevoerd. Zowel de maatregelen uit de eerste fase als de tweede fase zijn geëvalueerd. Het beleid behoeft in de details aanpassingen om het draagvlak te vergroten. Maar de belangrijkste doelstellingen worden wel gehaald; het verbeteren van de leefbaarheid en het genereren van middelen voor het verbeteren van de toeristische infrastructuur.

Voor het uitvoeren van de fase 2b Vrouwenpolder, Oostkapelle en Westkapelle lijkt geen draagvlak te bestaan voor verdere parkeerregulering. In deze kernen kijken hoe we met eenvoudige maatregelen de leefbaarheid kunnen verbeteren.

We stellen voor om geen parkeerfonds in te stellen. Het college vindt het vormen van aparte potjes voor diverse doelen niet wenselijk. Ook omdat het met een parkeerfonds niet duidelijk gaat zijn wanneer er voldoende middelen zijn om noodzakelijke investeringen uit te voeren.

### **Openbaar vervoer**

We zetten in op verbeteren van het openbaar vervoer. Het belangrijkste doel is dat iedere inwoner van Veere zich kan verplaatsen. Goede aansluitingen van het openbaar vervoer is hierbij essentieel. Bijvoorbeeld goede aansluitingen van de bus, buurtbus of flexitaxi op de trein. Met een nieuw systeem moet het ook mogelijk zijn om binnen de gemeente Veere tussen elke kern met het openbaar vervoer te kunnen reizen. In het kader van leefbaarheid trachten we daarnaast zo mogelijk de overlast van grote autobussen in dorps- en stadscentra te verminderen.

Het openbaar vervoer in Zeeland, dus ook in de gemeente Veere is primair de verantwoordelijkheid van de Provincie. De Provincie besteedt het openbaar vervoer één keer in de 10 jaar aan in een zogenaamde concessie. De huidige concessie verloopt in 2024. De Provincie is bezig met voorbereidingen op de nieuwe concessie en heeft samen met alle Zeeuwse gemeenten de Regionale Mobiliteit Strategie opgesteld. Eind 2021 begin 2022 is deze strategie vastgesteld door alle partners dus ook door de gemeente Veere. Deze strategie vormt de basis voor de vormgeving van de nieuwe concessie. In



2023 proberen we nauw betrokken te blijven bij de uitwerking van de visie naar de concessie om op te komen voor de belangen van de inwoners van Veere.

Met de raad is een aantal keren gesproken over de realisatie van mobiliteitshubs. In 2022 zijn we gestart met een onderzoek naar de kansen voor mobiliteitshubs en specifiek toeristische hubs. In 2023 werken we dit verder uit in concrete plannen.

### **Wat hebben we bereikt?**

#### ***D.2.01 Wegen die niet meer voldoen aan de behoefte door ruimtelijke ontwikkelingen of gewijzigd gebruik richten we opnieuw in***

##### **Omschrijving**

De inrichting van wegen voldoet soms niet meer. De inrichting past niet meer bij het werkelijke gebruik door ontwikkelingen zoals:

- gewijzigde behoeften van inwoners
- gewijzigde inzichten veilige wegen
- nieuwbouw
- veranderde verkeerstromen
- veranderde functie
- technische veroudering

##### **Stand van zaken**

De herinrichting van het Dorpsplein in Koudekerke is in uitvoering. De verwachting is de werkzaamheden in maart 2024 af te ronden.

Voor de herinrichting van de Ooststraat, Markt en Weststraat Domburg is in samenwerking met de omgeving en belanghebbenden een ontwerp gemaakt.

##### **Kwaliteit (indicator)**



##### **Wat hebben we hiervoor gedaan?**

*2.050 We richten de Duinweg en een deel van de Langendam in Zoutelande opnieuw in.*

##### **Omschrijving**

De Duinweg en een deel van de Langendam in Zoutelande voldoen niet meer. De inrichting sluit niet aan bij de door inwoners en ondernemers gewenste uitstraling. Technisch is een groot gedeelte van deze wegen toe aan groot onderhoud. Dit is ook een drukke fietsroute. Met de herinrichting verbeteren we de veiligheid van de fietser.

*2.051 We richten een deel van het Dorpsplein in Koudekerke opnieuw in.*

##### **Omschrijving**

De dorpsraad Koudekerke heeft een ontwerp gemaakt voor de herinrichting van het Dorpsplein in Koudekerke. De dorpsraad heeft een de gemeente gevraagd Dorpsplein

opnieuw in te richten. In nauw overleg tussen gemeente en dorpsraad pakken we de herinrichting op.

#### *2.080 We richten de Ooststraat, Markt en Weststraat in Domburg opnieuw in.*

##### **Omschrijving**

De Ooststraat, Markt en Weststraat in Domburg voldoen niet meer. De inrichting sluit niet aan bij de door bewoners en inwoners gewenste uitstraling. Technisch is een groot gedeelte van deze wegen toe aan groot onderhoud. Dit is ook een drukke toeristische verblijfszone. Met de herinrichting verbeteren we de veiligheid van de gebruikers.

##### **Kwaliteit (indicator)**



##### **Stand van zaken**

Voor de herinrichting van de Ooststraat, Markt, Weststraat is een definitief ontwerp gemaakt (samen met Stadsraad, OBD en omwonenden).

Een definitief besluit tot afsluiting van eerder genoemde straten is nog niet genomen. De impact van deze afsluiting heeft nog nader onderzoek. Dit onderzoek voeren we uit in 2024.

##### **Tijd (indicator)**



##### **Geld (indicator)**



#### *2.081 We richten een gedeelte van de Veerseweg in Veere opnieuw in.*

##### **Omschrijving**

Een gedeelte van de Veerseweg in Veere voldoet niet meer. De inrichting voldoet niet meer om het verkeer op een veilige manier af te wikkelen. Technisch is ook een groot gedeelte van deze weg toe aan groot onderhoud. Met de herinrichting verbeteren we de veiligheid van de gebruikers.

##### **Kwaliteit (indicator)**



##### **Stand van zaken**

De herinrichting van de Veerseweg in Veere volgt uit het GVVP en staat op voor 2025. In 2024 starten we de voorbereiding.

### Tijd (indicator)



### Geld (indicator)



### Wat hebben we bereikt?

***D.2.02 In 2032 hebben we het uitvoeringsprogramma van het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan gerealiseerd.***

### Omschrijving

In het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) is een visie opgesteld en zijn beleidsdoelen opgenomen. Deze bepalen in grote lijnen hoe we omgaan met het verkeer en geven de toetsingskaders. Het uitvoeringsprogramma is een samenvatting van de wensen uit het GVVP die we willen realiseren. Het uitvoeringsprogramma draagt bij aan de verbetering van de verkeersveiligheid en een betere verkeersdoorstroming in kernen.

### Stand van zaken

De tussentijdse evaluatie van het GVVP is in november 2023 behandeld in de raad.

### Kwaliteit (indicator)



### Wat hebben we hiervoor gedaan?

***2.047 We evalueren het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan.***

### Omschrijving

We bespreken in 2023 de tussentijdse evaluatie van het uitvoeringsprogramma. In 2022 hebben we verkeersmodel Walcheren geactualiseerd. Op basis daarvan bekijken we of het beleid bijstelling behoeft. Ook geven we inzicht in de uitgevoerde maatregelen en de daaraan verbonden budgetten.

***2.061 We doen onderzoek naar de verkeersafwikkeling rond Grijskerke.***

### Omschrijving

Als gevolg van nieuwe verkeersstromen op Walcheren is de verkeersintensiteit op de doorgaande route door Grijskerke toegenomen. De verwachting is dat de intensiteit nog verder toeneemt. In 2021 zijn we gestart met het proces om een duurzame oplossing te vinden voor deze problematiek. In 2023 zetten we de volgende stappen in het proces. Eind 2023 hebben we duidelijkheid over de oplossingsrichting.

*2.062 We doen onderzoek naar de verkeersafwikkeling rond Aagtekerke*

**Omschrijving**

Als gevolg van nieuwe verkeersstromen op Walcheren is de verkeersintensiteit op de doorgaande routes door Aagtekerke toegenomen. De verwachting is dat de intensiteit verder toeneemt. Omdat we de verkeersproblemen in Aagtekerke niet los kunnen zien van de verkeersproblemen in Domburg laten we deze processen gelijk oplopen. In 2022 is het proces opgestart wat een vervolg krijgt in 2023. Eind 2023 hebben we duidelijkheid over de oplossingirchting.

*2.063 We doen onderzoek naar de verkeersafwikkeling in en rond Domburg*

**Omschrijving**

Doorgaand verkeer richting Westkapelle wikkelen we in de huidige situatie af door het centrum van Domburg. Door de toename van de verkeersintensiteit geeft dit knelpunten met betrekking tot leefbaarheid en verkeersveiligheid. Ook staat deze situatie de door de kern gewenste ontwikkeling van een aantrekkelijk centrumgebied in de weg. De verkeersproblemen in Domburg kunnen niet los worden gezien van de problematiek in Aagtekerke. Deze processen laten we gelijk op lopen. In 2022 is het onderzoek gestart en in 2023 ronden we het af. Eind 2023 hebben we duidelijkheid over de oplossingirchting.

*2.082 Realiseren mobiliteitshubs Domburg en Zoutelande.*

**Omschrijving**

In de regionale mobiliteitstrategie (RMS) zijn een tweetal mobiliteitshubs voorzien in de gemeente Veere. Een in Domburg en een in Zoutelande. In 2022 zijn we gestart met een onderzoek, dit onderzoek ronden we in 2023 af. De uitkomsten benutten we voor de uiteindelijke realisatie. Hiervoor gaan we in 2023 gronden verwerven en uitvoeringsplannen opstellen en in 2024 gaan we de hubs realiseren.

**Kwaliteit (indicator)**



**Stand van zaken**

In het onderzoek naar de Noordwest Route nemen we mee wat de strategische locaties zijn voor grootschalige Hubs en/of transferia. In de uitwerking van het flexnet wordt naar kleine Hubs gekeken.

Uitvoering van de grootschalige hubs en grondverwerving is in verband met vertraging in het onderzoek naar de Noordwestelijke Route niet in 2024 aan de orde. Is eerder 2025-2026.

**Tijd (indicator)**



## Geld (indicator)



### 2.083 Verbeteren ontsluiting Vrouwenpolder.

#### Omschrijving

De beoogde verhuizing van de supermarkt in het centrum van Vrouwenpolder naar de rand van Vrouwenpolder leidt tot andere verkeerstromen. De aanleg van de Zandbank, verbinding tussen de Parallelweg N57 en de Fort de Haakweg, en de aanpassing van de Fort de Haakweg naar een 30 km weg brengen veranderingen teweeg in het verkeersbeeld. In dit verkeersplan hoort ook de Vroonweg in Breezand, een gebied met 2<sup>e</sup> woningen c.q. een vakantiepark. Deze route door een vakantiepark is onderdeel van een drukke aantrekkelijke fietsroute die tevens gebruikt wordt als toegangsweg naar een grote camping ten westen van Breezand.

Een eerste stap hierin is het actualiseren van het dorpsplan uit 2012. Parallel maken we in 2023 een verkeersplan Vrouwenpolder.

## Kwaliteit (indicator)



#### Stand van zaken

Er is nog geen start gemaakt met het opstellen van een verkeersplan Vrouwenpolder. Prioriteit ligt nu bij de overkoepelende mobiliteitsvisie voor de Noordwestroute binnen de gemeente. Daarom aansluitend eind 2024 pakken we het verkeersplan Vrouwenpolder op.

## Tijd (indicator)



## Geld (indicator)



### 2.084 Opstellen mobiliteitsplan fiets.

#### Omschrijving

De fiets wint steeds meer aan belang als middel voor een duurzame mobiliteit in relatie tot bereikbaarheid. De (fiets)infrastructuur moet dan wel op orde zijn in de vorm van veilige en directe verbinding. We gaan met de komst van LEV's (Lichte Elektrische Voertuigen) andere vormen van verplaatsen zien. Denk aan het via de smartphone huren van een elektrische step. Hiervoor zijn regels nodig om parkeerchaos in de Veerse kernen te voorkomen. Onderdelen van het op te stellen mobiliteitsplan fiets zijn onder andere een risicoscan fiets en een knelpuntenlijst fiets. Met de risicoscan prioriteren we de knelpuntenlijst fiets.

### Kwaliteit (indicator)



#### Stand van zaken

We moeten nog starten met het opstellen van het plan. We kunnen pas een goed plan maken als de contouren voor een oplossing voor het verkeer op lange termijn (Plan van aanpak Noordwestelijke Route) voldoende duidelijk zijn.

### Tijd (indicator)



### Geld (indicator)



*2.085 Verder autoluw maken stad Veere.*

#### Omschrijving

We gaan het bestemmingsverkeer in Veere stad verminderen in het kader van "auto te gast". We verwijzen dan niet meer naar het parkeerterrein Oranjeplein. Dat vraagt een goede communicatie om het autoverkeer naar de parkeerterreinen aan de randen van de stad te begeleiden. Het onderzoek en de maatregelen hiervoor willen we in het voorjaar van 2023 afronden waardoor we de effecten in de zomer kunnen zien.

### Kwaliteit (indicator)



#### Stand van zaken

Begin 2023 namen we maatregelen om het aantal verkeersbewegingen in Veere te ontmoedigen. We voerden in de zomer van 2022 en 2023 verkeerstellingen uit. We verwijzen niet meer naar het Oranjeplein, maar enkel nog naar de openbare parkeerterreinen aan de rand van de kern. Uit de verkeerstellingen blijkt dat het aantal verkeersbewegingen ten noord-oosten van de Wagenaarstraat past bij het soort en aantal functies in de stad Veere. En dat de genomen maatregelen op de Mijnsherenstraat en Veerseweg leiden tot meer verkeersbewegingen van en naar de openbare parkeerterreinen. Zijn nog minder verkeersbewegingen gewenst dan is het fysiek afsluiten van de kern de enige oplossing met een garantie. Deze uitkomsten deelden we met de Stadsraad Veere. Zij wensen nu geen fysieke afsluiting.

### Tijd (indicator)



### Geld (indicator)



#### 2.086 Verbeteren looproutes Domburg

### Omschrijving

We gaan de belangrijkste looproutes van de parkeerterreinen naar het centrum en het stand aantrekkelijker en veiliger maken voor voetgangers. Onder andere door het verwijderen van parkeerplaatsen voor auto's in sommige straten. Het onderzoek en de maatregelen hiervoor ronden we in 2024 af.

### Kwaliteit (indicator)



### Stand van zaken

We combineren dit project met de projecten herinrichting centrumgebied en beeldkwaliteitsplan openbare ruimte.

### Tijd (indicator)



### Geld (indicator)



### Wat hebben we bereikt?

#### ***D.2.03 We voldoen aan de afgesproken beheerniveaus***

### Omschrijving

Per onderdeel (wegen, kunstwerken, stadshaven en openbare verlichting) hebben we afzonderlijke beheerplannen gemaakt. In de beheerplannen maken we per onderdeel afspraken over het niveau van onderhoud. In de paragraaf kapitaalgoederen kunt u hier meer over lezen. Hier vindt u per beheerplan informatie over:

- de actualiteit van de beheerplannen,
- het beheer niveau,
- de uitvoeringsmaatregelen,
- de ontwikkelingen,
- en het beschikbare budget.

Wijken we af van de afspraken in de beheerplannen en moet er daarom iets gebeuren? Dan formuleren we een nieuwe maatregel onder deze doelstelling in de begroting.

### Stand van zaken

In 2023 zijn de beheerplannen vastgesteld door de gemeenteraad en opgenomen in de begroting. De komende jaren voeren we het beheer volgens de beheerplannen uit.

### Kwaliteit (indicator)



#### Wat hebben we hiervoor gedaan?

*2.033 We dragen de openbare verlichting in het buitengebied over aan het waterschap.*

#### Omschrijving

Een deel van de openbare verlichting in het buitengebied is in eigendom van de gemeente. Door de overdracht van de lichtmasten creëren we duidelijkheid voor de weggebruiker en bewoners van het buitengebied. Het beheer en onderhoud van de lichtmasten komt hierdoor te liggen bij de beheerder van de weg waar de lichtmast langs staat. Dit bevordert gelijk ook de efficiëntie van beheer en onderhoud. Op de langere termijn betekent dit een besparing op beheer en onderhoud.

*2.087 We herstellen het Noorderhoofd in de stadshaven van Veere.*

#### Omschrijving

Uit inspectie van het Noorderhoofd blijkt dat deze in slechte technische staat is. Groot onderhoud is noodzakelijk. Met het groot onderhoud behouden we de historische waarde van het Noorderhoofd en het aanzicht van de stad Veere.

### Kwaliteit (indicator)



#### Stand van zaken

Het herstel van het Noorderhoofd in Veere staat in de begroting voor 2024 en 2025. In 2024 starten we de voorbereiding om in 2025 het herstel uit te kunnen voeren.

### Tijd (indicator)



### Geld (indicator)



#### Wat hebben we bereikt?

*D.2.04 We vergroten de leefbaarheid door de parkeerruimte tussen inwoners, bedrijven en toeristen beter te verdelen.*

#### Omschrijving



In een toeristische gemeente als Veere is er op sommige plaatsen regelmatig sprake van een hoge parkeerdruk. Daarom is in Dishoek, Domburg, Joossesweg, Veere, Zoutelande en op de kustparkeerterreinen het parkeren gereguleerd. Zo is er voldoende parkeerruimte voor bewoners, ondernemers en toeristen. Daarnaast is parkeerregulering een hulpmiddel om gedeelten van kernen autoluw te maken en daarmee de leefbaarheid te verbeteren.

In Oostkapelle, Vrouwenpolder en Westkapelle reguleren we het parkeren nu niet (verder). Wel nemen we maatregelen om knelpunten met parkeren op te lossen.

### **Stand van zaken**

Aanpassingen aan het parkeerbeleid zijn uitgevoerd volgens planning. En daarmee zijn weer meer maatregelen genomen om de doelstellingen te behalen.

### **Kwaliteit (indicator)**



### **Wat hebben we hiervoor gedaan?**

*2.071 We onderzoeken de mogelijkheden van een onbetaald parkeerterrein aan de rand van Zoutelande.*

#### **Omschrijving**

Er is een maatschappelijke behoefte aan een niet betaald parkeerterrein aan de rand van Zoutelande. Nu is een deel van kustparkterrein Kustlicht/De Branding aangewezen als niet betaald parkeerterrein. We onderzoeken of er behoefte is aan ander locatie en waar dat dan eventueel mogelijk is.

*2.072 We richten het parkeerterrein Domburgseweg in Oostkapelle opnieuw in.*

#### **Omschrijving**

Parkeerterrein Domburgseweg in Oostkapelle gebruiken voornamelijk bezoekers van de kern Oostkapelle. Door herinrichting van dit terrein breiden we de capaciteit uit. Verder krijgt het terrein meer de uitstraling van een gastvrije onthaalplaats.

*2.088 We blijven in gesprek met de stads- en dorpsraden en ondernemersverenigingen van de gereguleerde en niet gereguleerde kernen om het parkeren doorlopend te evalueren.*

#### **Omschrijving**

Samen met de adviesorganen van de kernen overleggen we jaarlijks over het parkeren in de kernen en bekijken we waar nodig de mogelijkheden om met behulp van parkeerregulering de leefbaarheid in deze kernen te verbeteren.

### Kwaliteit (indicator)



### Stand van zaken

In augustus en september 2023 spraken we zoals gebruikelijk met dorps-, stadsraden en ondernemersverenigingen van de gereguleerde kernen. Ook spraken we met de kernen waar het reguleren van het parkeren is uitgesteld. Op basis van de gesprekken en de parkeerdrukmetingen evalueerden we het beleid. Op basis van de evaluatie is het beleid op een aantal punten bijgesteld. Deze zijn opgenomen in de parkeerverordeningen die in december van 2024 door de raad is vastgesteld.

### Tijd (indicator)



### Geld (indicator)



*2.089 We realiseren in kernen (vlak)bij functies waar behoefte is aan extra fietsparkeercapaciteit extra fietsparkeerplaatsen.*

### Omschrijving

Bezoekers van Veerse kernen gebruiken steeds meer en vaker de fiets als vervoersmiddel. Geparkeerde fietsen kunnen voor overlast zorgen. In overleg met de lokale adviesorganen bekijken we waar extra fietsparkeerplaatsen gewenst zijn. Waar mogelijk realiseren we extra fietsparkeerplaatsen.

In lijn met het GVVP en het Parkeerbeleidsplan vormen we waar nodig reguliere autoparkeerplaatsen om tot fietsparkeerplaatsen.

### Kwaliteit (indicator)



### Stand van zaken

In de kernen Dishoek, Veere en Zoutelande bepaalden we in overleg met de adviesorganen tijdens de evaluatie parkeerbeleid 2022 op welke locaties extra fietsparkeerplaatsen gewenst zijn. Dit werkten we verder uit. Voor Dishoek en Zoutelande leidt dit tot uitvoering. In Veere niet. Daar bleek geen draagvlak onder de inwoners voor de gekozen oplossing. We gaan in gesprek met de inwoners van de stad Veere om te bekijken óf extra fietsparkeerplaatsen gewenst zijn en als die gewenst zijn wat een geschikte locatie is. De overige locaties worden in het eerste kwartaal van 2024 uitgevoerd.

### Tijd (indicator)



### Geld (indicator)



*2.090 We verwijzen parkeerders beter naar de parkeerterreinen in Oostkapelle met statische parkeerverwijsbebording.*

#### Omschrijving

We brengen de huidige statische parkeerverwijsbebording in kaart. Waar nodig passen we de statische parkeerverwijsbebording aan, verplaatsen deze of plaatsen extra statische parkeerverwijsbebording op nieuwe locaties.

### Kwaliteit (indicator)



#### Stand van zaken

We hebben in 2023 met de ondernemers en de dorpsraad gesproken over de gewenste bewegwijzering. Zodra deze gesprekken zijn afgerond, geven we opdracht voor plaatsing. Naar verwachting zijn de borden voor de zomer 2024 geplaatst.

### Tijd (indicator)



### Geld (indicator)



#### Wat hebben we bereikt?

***D.2.05 In 2025 blijft een vorm van openbaar vervoer in alle kernen van de gemeente beschikbaar.***

#### Omschrijving

We zetten ons in voor het behoud van openbaar vervoer in alle kernen van de gemeente Veere. We steken daarbij in op kleiner materieel en ander soorten vervoer rechtstreeks naar de trein in Middelburg en Vlissingen en tussen kernen onderling. We proberen overlast van grote bussen door dorpscentra te verminderen. We richten ons daarbij op het beïnvloeden van de keuzes die de Provincie nog moet gaan maken over het Openbaar Vervoer.

#### Stand van zaken

In 2022 is de Regionale Mobiliteitsstrategie vastgesteld als opmaat naar een nieuw OV concessie. In 2023 heeft de Provincie de uitwerking samen met de gemeenten opgepakt.

Er is vertraging ontstaan door het mislukken van de aanbesteding voor de OV-concessie. Veere is nauw betrokken bij de verdere uitwerking van de strategie.

### **Kwaliteit (indicator)**



#### **Wat hebben we hiervoor gedaan?**

*2.076 We beïnvloeden de besluitvorming door de Provincie over Openbaar Vervoer*

#### **Omschrijving**

Eind 2021 stelden de Provincie en alle Zeeuwse gemeenten de regionale Mobiliteitsstrategie vast. Deze strategie is de basis voor de nieuwe concessie voor het openbaar vervoer in 2024. We proberen de besluitvorming door de Provincie te beïnvloeden door gebruik te maken van inspraak mogelijkheden en bestuurlijk en ambtelijk te lobbyen.

#### **Wat hebben we bereikt?**

***D.2.06 De toeristische kwaliteit van parkeerterreinen is verbeterd.***

#### **Omschrijving**

We willen als gemeente een goede gastheer zijn voor iedereen die onze gemeente bezoekt. We willen nette en aangename parkeerterreinen met goede voorzieningen. We investeren daarom in het verbeteren en landschappelijk inpassen van onze parkeerterreinen. Ook voorzien we diverse parkeerterreinen van toiletunits.

#### **Stand van zaken**

In 2023 zijn de parkeerterreinen Bucksweg Westkapelle en Domburgseweg Oostkapelle opnieuw ingericht. Voor de herinrichting van het parkeerterrein Strandweg Dishoek is de werkvoorbereiding gedaan. De uitvoering start in januari 2024.

### **Kwaliteit (indicator)**



#### **Wat hebben we hiervoor gedaan?**

*2.077 Herinrichten van parkeerterrein De Bucksweg te Westkapelle.*

#### **Omschrijving**

We richten het kustparkeerterrein aan de De Bucksweg in Westkapelle opnieuw in. Het parkeerterrein krijgt met die inrichting meer de uitstraling van een mooie onthaalplaats waar een bezoek aan de gemeente begint. Naast goed- en praktisch gebruik van de parkeervakken biedt de nieuwe inrichting ook meer ruimte voor bomen en zorgen we

voor goede voorzieningen op het parkeerterrein. Gelijk plaatsen we hier een nieuwe toiletvoorziening.

#### *2.091 We richten parkeerterrein aan de Strandweg in Dishoek opnieuw in.*

##### **Omschrijving**

We richten het kustparkeerterrein aan de Strandweg in Dishoek opnieuw in. Het parkeerterrein krijgt met die inrichting meer de uitstraling van een mooie onthaalplaats waar een bezoek aan de gemeente begint. Naast goed- en praktisch en veilig gebruik van de parkeervakken biedt de nieuwe inrichting ook meer ruimte voor bomen en zorgen we voor goede voorzieningen op het parkeerterrein.

##### **Kwaliteit (indicator)**



##### **Stand van zaken**

De voorbereiding voor de herinrichting van het kustparkeerterrein Strandweg Koudekerke zijn in 2024 afgerond. Begin 2024 voeren we de herinrichting uit zodat deze voor het seizoen 2024 gereed is.

##### **Tijd (indicator)**



##### **Geld (indicator)**



##### **Wat hebben we bereikt?**

#### *D.2.07 Verkeersonveilige situaties zijn verbeterd.*

##### **Omschrijving**

Het aantal verkeersbewegingen van auto's en fietsen in de gemeente neemt toe. Vooral binnen op doorgaande wegen binnen de bebouwde kom kunnen hierdoor onveilige situaties ontstaan. We willen met een extra financiële impuls versneld verkeersonveilige situaties verbeteren. We steken daarbij in op het verlagen van de snelheid van auto's en het verbeteren van de veiligheid voor fietsers.

##### **Stand van zaken**

We hebben in diverse kernen maatregelen getroffen voor het verhogen van de veiligheid van vooral voetgangers en fietsers. Ook zijn we gestart met de voorbereiding van maatregelen om de snelheid van verkeer wat de kern in rijdt, te verlagen. In 2024 voeren we de werkzaamheden uit.

### Kwaliteit (indicator)



#### Wat hebben we hiervoor gedaan?

*2.092 We gaan de fietsroute door Grijskerke veiliger maken.*

#### Omschrijving

Enkele belangrijke Walcherse fietsroutes komen in Grijskerke samen. We gaan deze routes met maatregelen toekomst bestendig maken door oversteken veiliger in te richten en het fietspad te verleggen.

### Kwaliteit (indicator)



#### Stand van zaken

In 2023 zijn we met een werkgroep uit het dorp van start gegaan met een plan voor korte termijn verkeersmaatregelen in de kern Grijskerke. Hierbij is breder gekeken dan het verbeteren van de fietsroute maar is de verkeersveiligheid in de hele kern bekeken. Eind 2023 was het plan gereed en is het door een externe beoordeeld. In februari 2024 is het plan gepresenteerd aan het dorp. De uitvoering is nu voorzien eind 2024.

### Tijd (indicator)



### Geld (indicator)



*2.093 We verlagen de snelheid van het verkeer bij de komgrenzen.*

#### Omschrijving

Op een grote aantal locaties binnen onze gemeente zijn de overgangen tussen de kom en het buitengebied niet zo ingericht dat het uitnodigt snelheid te minderen bij het inrijden van de kern. Hierdoor rijden auto's met relatief hoge snelheid de kern in, met nadelige effecten voor de verkeersveiligheid in de kern als gevolg. We gaan daarom op diverse locaties maatregelen nemen bij de komgrenzen om de snelheid te verminderen.

### Kwaliteit (indicator)



#### Stand van zaken

In 2023 zijn de komgrenzen uitgewerkt tot een ontwerp. De eerste fase is aanbesteed en brengen we begin 2024 in uitvoering. De overige komgrenzen voeren we in de winter 2024-2025 uit.

**Tijd (indicator)**



**Geld (indicator)**



## Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Resultaat 2023
Baten				
<b>2.1 Verkeer en Vervoer</b>	<b>28</b>	<b>510</b>	<b>616</b>	<b>-106</b>
<b>2.2 Parkeren</b>	<b>282</b>	<b>248</b>	<b>282</b>	<b>-34</b>
<b>2.3 Recreatieve havens</b>	<b>179</b>	<b>220</b>	<b>193</b>	<b>27</b>
<b>Totaal Baten</b>	<b>489</b>	<b>979</b>	<b>1.092</b>	<b>-113</b>
Lasten				
<b>2.1 Verkeer en Vervoer</b>	<b>5.563</b>	<b>6.748</b>	<b>6.728</b>	<b>20</b>
<b>2.2 Parkeren</b>	<b>2.881</b>	<b>2.258</b>	<b>2.052</b>	<b>205</b>
<b>2.3 Recreatieve havens</b>	<b>263</b>	<b>280</b>	<b>279</b>	<b>1</b>
<b>Totaal Lasten</b>	<b>8.707</b>	<b>9.286</b>	<b>9.059</b>	<b>227</b>
<b>Gerealiseerd resultaat</b>	<b>-8.218</b>	<b>-8.307</b>	<b>-7.968</b>	<b>-340</b>



## Financiële analyse

Taakveld	Resultaat	V/N
<u>Verkeer, vervoer en waterstaat</u>		
Op dit taakveld is sprake van een positief resultaat van € 126.000.		
Dit heeft de volgende oorzaken:		
<b>Werkzaamheden kabels en leidingen</b>		
Van Delta hebben we degeneratievergoedingen gekregen. Dit geld wordt gebruikt voor herstelwerkzaamheden aan straat-werk. Tijdens de slotwijziging is er € 210.000 teveel doorgeschoven naar 2024. Dit wordt bij de eerste bestuurs-rapportage 2024 gecorrigeerd.		
<b>Parkeer- en herinrichtingsplan Grijpskerke</b>	210	N
Bij de tweede bestuursrapportage is er € 75.000 budget beschikbaar gesteld voor het parkeer- en herinrichtingsplan Grijpskerke. In 2023 is hier nog niets op uitgegeven en we stellen in het raadsvoorstel voor dit bedrag door te schuiven naar 2024.		
<b>Inhuur personeel</b>	75	V
Bij de begroting 2023 is er geld beschikbaar gesteld voor de inhuurprojectleiders/werkvoorbereiders. De inhuur is in 2023 grotendeels gedekt door de projecten. De projecten en de inhuur lopen door in 2024 en we stellen in het raadsvoorstel voor een bedrag van € 100.000 door te schuiven naar 2024.		
<b>Openbare verlichting</b>	130	V
Met enige vertraging heeft per 1 januari 2024 de overdracht van de openbare verlichting in het buitengebied van de gemeente Veere aan het waterschap plaatsgevonden. We betalen de komende jaren een investeringsvergoeding en een		
gewenningsbijdrage. Deze bedragen zijn voor een gedeelte al opgenomen in eerdere begroting. Door de vertraging is het budget in 2023 niet uitgegeven, een deel onttrekken we dan ook niet uit de reserve (€ 92.952). We stellen in het raadsvoorstel voor dit bedrag door te schuiven naar 2024.		
<b>Bijdrage onderhoud wegen buiten de bebouwde kom.</b>	30	V
In de septembercircularre van het gemeentefonds wordt het definitieve groeipercentage voor de integratie uitkering wegen vastgesteld. In 2023 is dit percentage pas in oktober bekend geworden en lager vastgesteld. Het verschil bedraagt € 30.000.		
<u>Parkeren</u>		
Het taakveld parkeren laat een positief saldo zien van € 239.000.		
<b>Lagere kosten parkeerexploitatie</b>		
Door diverse oorzaken vallen de kosten voor de exploitatie mee.		

---

Zo valt de stelpost van € 60.000 voor onverwachte uitgaven vrij, is er € 21.000 minder uitgegeven aan aanpassingen aan de parkeerinfrastructuur, zijn er € 11.000 lagere kosten voor betalingsverkeer door minder contante betalingen, € 20.000 lagere huur van parkeerterreinen dan geraamd geeft een meevaller van en tot slot is er € 12.000 minder uitgegeven aan het onderhoud van het parkeerterrein wat we exploiteren in Vlissingen.

124 V

83 V

**Lagere kosten exploitatie openbare toiletten**

31 V

Omdat de nieuw te bouwen toiletten in 2023 later of nog niet in onderhoud zijn genomen vallen de exploitatiekosten € 83.000 lager uit.

**Hogere inkomsten**

Daarnaast hebben we hogere inkomsten. Dit komt onder andere doordat we parkeerplaatsen verhuurden voor hogere meer conforme tarieven waardoor we € 12.000 extra ontvingen. Door de hogere bezetting in het najaar dan verwacht in de prognose van de 2<sup>e</sup> Burap ontvingen we € 19.000 meer van Noord-Beveland als bijdrage voor de parkeerwerkzaamheden die we voor ze uitvoeren.

---

Recreatieve havens

Het tekort op dit taakveld is € 26.000.

26 V

Er zijn geen significante wijzigingen te melden.

---

## Eenmalige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Begroot	Realisatie	Toelichting
Overdragen openbare verlichting aan Waterschap, eenmalige vergoeding (te betalen in 4 termijnen)	40.272	0	Overdracht is uitgesteld. Er wordt bij het voorstel van de jaarrekening voorgesteld dit budget door te schuiven.
Uitvoering variantenstudie Aagtekerke	30.000	2.000	Er is een bedrag van € 28.000 doorgeschoven naar 2024 bij de slotwijziging.
Oplossen knelpunten boomwortels Kaai in Veere	10.000	6.154	Knelpunten zijn opgelost.
Inhuur projectleider projecten opru	40.000	40.000	Inhuur heeft plaatsgevonden.
Inhuur toezichtouder projecten opru	35.000	35.000	Inhuur heeft plaatsgevonden.
Inhuur werkvoorbereider projecten opru	60.000	60.000	Inhuur heeft plaatsgevonden.

## Investerings

Omschrijving investering	Investerings bedrag	Realisatie	Toelichting
Vervangen lichtmasten 2023	63.500	23.206	Opdrachten zijn verstrekt. We verwachten dat de investeringen juni 2024 gereed zijn.
Vervangen armaturen 2023	74.250	27.134	Opdrachten zijn verstrekt. We verwachten dat de investeringen juni 2024 gereed zijn.
Toiletgebouw Calandplein Westkapelle ipv toilet bij ondernemer	85.000	89.616	Investering gereed. Kleine overschrijding van 5%.
Inrichten buitendijks parkeren	100.000	615	Onderdeel van afspraken met het waterschap. Waterschap heeft nog niet laten weten of en welke aanpassingen er nog nodig zijn. Investering valt te heroverwegen.
Toilet buitendijks Westkapelle bij nieuw paviljoen	85.000	0	De vrechting is dat deze investering in 2025 plaats zal vinden. Is onderdeel van de afspraken met de SSV.
Ombouw automaten naar kentekenparkeren. Onderzoek in 2022	121.300	0	In 2024 gaan we onderzoeken of een sluitende businesscase mogelijk is. Bij een positieve uitkomst voeren we in 2025 kentekenparkeren in.
Uitbreiding openbaar toiletten	65.000	40.737	Werken zijn in uitvoering en vinden hun afronding in 2024.
Toiletgebouw de Bucksweg Zoutelande	65.000	64.944	Gereed.
Zes bestaande toiletten waterschapsterreinen bekleden en vergunnen	80.000	77.580	Gereed.
Maken toiletvoorziening molen Koudekerke	30.000	27.168	Afronding vindt plaats in 2024.
Toeristische Hub met inhoud en aankleding excl. grondaankoop in Domburg	750.000	0	Valt samen met de uitwerking van de uitwerking van de Noordwestelijke route.
Verkeersproblematiek Vrouwenpolder. Functie Parallelweg N57 en de Zandbank. Aansluitingen op de parallelweg Plus en parkeerterrein.	75.000	53.128	Krediet tussentijds verhoogd naar € 75.000 voor Veere en € 57.150 voor Rijkswaterstaat.
Snelheidsremmer Bebouwde kom grens Noordweg Oostkapelle	100.000	2.443	Vorbereidingen zijn afgerond en de opdrachten zijn verstrekt. Afronding vindt plaats in 2025.
Kruising Hondegemseweg/Jacob Catsweg, middeneiland met opstelruimte voor overstekende fietsers en afslaan mvt.	100.000	11.606	We zijn bezig met de voorbereidingen en verwachten dat de uitvoering gereed is in 2025.
Fietspad zuidkant Hondegemseweg in Grijpskerke. Wegvak Jacob Catsweg - Middelburgsestraat.	500.000	14.177	We zijn bezig met de voorbereidingen en verwachten dat de uitvoering gereed is in 2025.
aanpassen een 8-tal bebouwde kom grenzen van 80 -> 50 en van 60 -> 50,	550.000	80.486	De opdrachten zijn verstrekt en we verwachten dat de uitvoering gereed zal zijn in 2025.
Bebouwde kom grens Koudekerke Beatrixlaan van 50 -> 30 aanpassen plus aanpassen voorrangregelingen op de kruispunten	125.000	139.499	Investering is gereed. Er is sprake van een overschrijding van 12%.

## 3. Economie

### Programma inleiding

Veere is een economische sterke (woon)gemeente met relatief veel toerisme en bedrijvigheid. Er is weinig werkloosheid en het gemiddeld inkomen per huishouden ligt hoog. Wel kampt de gemeente met personeelstekorten. De hoge woningprijzen zorgen ervoor dat jongeren minder snel terugkeren na hun studie. Dit is dan ook te zien in de hoge grijze druk in de gemeente. Dit botst met de behoefte van de grootste werkgevers in de gemeente (de horeca, recreatie en detailhandel), waar vaak veel jong personeel ingezet wordt. Ook is het lastig voor de gemeente om werknemers van buiten de gemeente naar Veere te krijgen, niet alleen door de hoge woningprijzen, maar ook omdat de gemeente zelf slecht bereikbaar is (blijkt uit de ondernemerspeiling).

De vrijetijdssector is de economische motor die zorgt voor welvaart, werkgelegenheid en voorzieningen. Het succes betekent dat we veel bezoekers ontvangen en we een lang toeristisch seizoen kennen. Het evenwicht tussen leefbaarheid en toerisme wordt nu in een aantal kernen verstoord. Dit vraagt om zorgvuldige keuzes voor de toekomst. Structureel overleg tussen overheden, bedrijfsleven en inwoners blijft hierbij van groot belang.

We investeren in het toeristisch product en willen dat onze bezoekers zich welkom voelen. Kernwoorden zijn kwaliteit, professionaliteit en geïnspireerd worden door wat Veere te bieden heeft. We zetten, waar nodig, marketinginstrumenten in voor grip en sturing om juist die doelgroep aan te spreken die een bijdrage levert aan onze leefbaarheid.

### Wat hebben we bereikt?

#### ***D.3.01 Een gezonde balans tussen een duurzame en vitale economie en leefbaarheid.***

#### **Omschrijving**

We investeren in de balans tussen economie en leefbaarheid.

#### **Stand van zaken**

In 2023 is er verder gewerkt aan de uitvoering van het Programma Toerisme 2021-2026 en het Ontwikkelkader Verblijfsaccommodaties. Balans leefbaarheid en toerisme is de rode draad. Ook in het Toekomstbeeld Bestemming Zeeland 2030 is de leefbaarheid van de Zeeuwse inwoners centraal gezet. Toerisme niet als doel op zich, maar als garantie voor vitaliteit en leefbaarheid.

#### **Kwaliteit (indicator)**



## Wat hebben we hiervoor gedaan?

### 3.031 We stellen deel 2 van het ontwikkelkader verblijfsaccommodaties op.

#### Omschrijving

Om het herstel van de balans tussen toerisme en leefbaarheid te bereiken stellen wij een ontwikkelkader verblijfsaccommodaties op. Hierin sturen wij op balans waardoor wij terughoudend zijn met het toestaan van de groei van recreatieve accommodaties. Tegelijkertijd spelen wij in op kansen zodat de vrijetijdsector gezond en vitaal blijft en waarde toevoegt aan de leefbaarheid. Dit sluit aan bij de Omgevingsvisie Veere 2047. Deel 1 van het ontwikkelkader is in december 2021 vastgesteld. Deel 2 stellen we in 2023 vast.

#### Kwaliteit (indicator)



#### Stand van zaken

Bij de toekomstgerichte ontwikkeling van de verblijfsrecreatieve sector zetten we in op verduurzaming en kwaliteitsverbetering van het bestaande aanbod, zonder per se te moeten groeien in eenheden. Met oog op het behouden en versterken van het draagvlak voor het toerisme onder de lokale bevolking hechten we grote waarde aan de bijdrage welke de gehele verblijfsrecreatie sector toevoegt aan de Veerse samenleving en aan het Veerse landschap. We zetten in op het niet verder laten toenemen van de maatschappelijke en ecologische voetafdruk van het verblijfstoerisme. Uitgangspunt hierbij is dat we een jaarrond aantrekkelijke bestemming blijven. Waar er sprake is van nieuwe verblijfsaccommodaties of een beperkte toegestane uitbreiding in het aantal verblijfsrecreatieve eenheden gelden er strikte voorwaarden waaronder we hiervoor toestemming verlenen.

#### Tijd (indicator)



#### Geld (indicator)



### 3.032 We herzien de kadernota kampeerterreinen 2013.

#### Omschrijving

De kadernota kampeerterreinen 2013 is verouderd. Met het herzien van de nota spelen we in op de huidige ontwikkelingen, het Programma Toerisme 2021-2026, de Zeeuwse Kustvisie en het provinciale beleid. Deze herziening van bestaand beleid is uitvoering van het Ontwikkelkader Verblijfsaccommodaties.

#### Kwaliteit (indicator)



## Stand van zaken

Het herzien van de kadernota pakken we niet meer afzonderlijk op. Dit is nu integraal onderdeel van het Ontwikkelkader Verblijfsrecreatie.

### Tijd (indicator)



### Geld (indicator)



*3.033 We stellen nieuw beleid op voor de minicampings en kampeerterrainen.*

#### Omschrijving

Na vaststelling van het ontwikkelkader verblijfsrecreatie is een ontwikkelrichting duidelijk m.b.t. het verblijfsrecreatief aanbod in Veere. Op basis van deze ontwikkelrichting wordt het beleid voor minicampings en kampeerterrainen geactualiseerd.

### Kwaliteit (indicator)



## Stand van zaken

Nog niet gestart, omdat het ontwikkelkader verblijfsrecreatie traject nog loopt.

### Tijd (indicator)



### Geld (indicator)



*3.034 We stellen een Economische koersnota (Programma Economie) vast.*

#### Omschrijving

Vanuit de gemeenteraad leeft de wens naar actueel economisch beleid. De economie en de wereld om ons heen verandert snel en daar willen wij op in kunnen spelen. Corona heeft de kwetsbaarheid van onze (eenzijdige) economie aangetoond. Dit biedt kansen voor nieuwe, verbredende initiatieven en vraagt om keuzes zodat de huidige economie waarde kan blijven toevoegen aan het ondernemerschap, de maatschappij, de natuur en het landschap.

We sluiten aan bij de ambitie voor de Omgevingsvisie Veere 2047: een gezond, vitaal en aantrekkelijk Veere. Hier hoort ook een economie met een toekomstperspectief bij. In de

koersnota maken we keuzes waar we de komende jaren met de belanghebbende partijen mee aan de slag gaan.

### **Kwaliteit (indicator)**



### **Stand van zaken**

2023 heeft in het teken gestaan van participeren en spiegelen, zowel intern als extern met ondernemers en ondernemersverenigingen.

### **Tijd (indicator)**



### **Geld (indicator)**



*3.035 We geven uitvoering aan de vast te stellen Landbouwvisie Veere.*

### **Omschrijving**

In 2009 hadden we onze gedachten neergelegd in een landbouwvisie. Gezien de huidige trends en de nieuwe thema's, is deze visie verouderd, ook wat betreft de rol van de gemeente. Tijd dus voor een nieuw toekomstperspectief voor de landbouw van Veere!

De gemeente wil met deze visie een helder kader stellen, zodat er voor de agrarische ondernemers duidelijkheid ontstaat voor de verdere ontwikkeling van hun bedrijf. Dit klinkt als een passieve rol. Soms gaat de rol van de gemeente verder dan dat en zal zij ontwikkelingen die de ambities uit deze visie dichterbij brengen ook pro-actief ondersteunen door inzet van geld en menskracht.

### **Kwaliteit (indicator)**



### **Stand van zaken**

We geven op verschillende manieren vorm aan het structureel in contact blijven met de agrarische sector. Zo wordt de bedrijfscontactfunctionaris agrarische zaken ingezet als eerste aanspreekpunt voor agrarische ondernemers. Dit kan gaan om individuele ontwikkelingsvraagstukken als over meer algemene en beleidsmatige onderwerpen maar ook samenwerkingsmogelijkheden tussen ondernemers. Daarnaast legt de portefeuillehouder regelmatig werkbezoeken af aan agrarische ondernemers om voeling te houden bij wat er speelt. Hij wordt hierbij ondersteund door de bedrijfscontactfunctionaris en waar nodig andere ambtelijke ondersteuning.



### Tijd (indicator)



### Geld (indicator)



#### **3.036 We actualiseren het bedrijventerreinenprogramma voor Veere.**

##### **Omschrijving**

De gemeente Veere heeft 12 lokale bedrijventerreinen verdeeld over de hele gemeente. De terreinen zijn sterk verschillend qua invulling, structuur en ruimtelijke kwaliteit. Op aantal terreinen staat de kwaliteit onder druk.

De oppervlakte van uitgeefbare grond is zeer beperkt, op bijna alle terrein is geen ruimte meer. In dat licht is een actualisatie nodig om te zorgen voor voldoende ruimte voor de bedrijvigheid in Veere. Met name voor onze lokale ondernemers.

### Kwaliteit (indicator)



### Stand van zaken

De uitvoering van de actualisatie is opgepakt en wordt in het voorjaar van 2024 voortgezet.

### Tijd (indicator)



### Geld (indicator)



### Wat hebben we bereikt?

#### **D.3.02 Een aantrekkelijk Veere als kwalitatieve en gastvrije toeristische bestemming.**

##### **Omschrijving**

We heten onze gasten op een professionele en inspirerende manier welkom en kiezen voor regiomarketing die past bij onze toekomstvisie.

### Stand van zaken

Gezien het enorme economische belang van toerisme voor Veere, maar ook gezien de ervaren knelpunten als het gaat om draagvlak en draagkracht (zoals omschreven in het programma Toerisme 2021-2026) wil de gemeente zich ontwikkelen tot een bewuste bestemming waar het toerisme ten dienste staat van de samenleving. Tijdens de behandeling van de perspectiefnota is duidelijk aangegeven dat er in Veere geen draagvlak is voor een Veerse destiniatiemarketing. Wel is er ruimte voor een verbeterd plan. Een verbeterd plan op de uitgesproken gezamenlijke doelen. Voor de uitwerking van dit verbeterd plan spreken we over Duurzaam Toeristisch Informatiemanagement. Duurzaam toeristisch informatiemanagement focust zich op:

- Een gastvrij Veere waarin ieder seizoen aantrekkelijk is, gasten worden gespreid in tijd en gebied en we een gastvrije sector hebben met een professionele dienstverlening;
- De verbinding tussen de vrijetijdssector en natuur, de musea en het cultureel erfgoed versterken;
- Niet de focus op aantrekken van meer bezoekers, maar positief beïnvloeden van de al aanwezige bezoeker.

## Kwaliteit (indicator)



### Wat hebben we hiervoor gedaan?

*3.030 We voeren een nieuw concept voor toeristisch gastheerschap en regiomarketing in.*

#### Omschrijving

In december 2021 stelde de gemeenteraad het nieuwe concept voor toeristisch gastheerschap en regiomarketing vast. Het gastheerschap is georganiseerd in de vorm van toeristische inspiratiepunten welke zijn ondergebracht in de musea in Veere en Domburg. Zo leggen we een zichtbare verbinding tussen cultureel erfgoed en toerisme en maken we onze cultuurhistorie beter beleefbaar. In 2023 nemen we voor de zomer, vanuit het vastgestelde concept, in samenwerking met lokale partners een besluit over de toeristische informatiepunten in Oostkapelle en Zoutelande.

We komen tot de oprichting en implementatie van een regionale marketingorganisatie welke verantwoordelijk is voor de toeristische marketing van onze regio en voor de digitale informatievoorziening naar gasten en inwoners. De strategie is dat gasten en inwoners via een diverse kanalen geïnformeerd worden over activiteiten en het aanbod in de gemeente en geïnspireerd worden om er op uit te trekken. We kiezen voor regiomarketing die gericht is op onder andere spreiding in tijd en regio met aandacht voor natuurbeleving, cultureel erfgoed en unieke kwaliteiten als de badstatus. Betrokkenheid van de toeristische sector en ondernemers(verenigingen) is van belang en organiseren wij, zowel organisatorisch, inhoudelijk als financieel.

De koppeling met de provinciale toeristische marketingstrategie en nog op te richten provinciale marketingorganisatie wordt gelegd aangezien onze regio onderdeel is van de bestemming Zeeland.

## Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
11	Funciemenging	%	LISA	2022	46,1	50,2	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
12	Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw 15-64jr	LISA	2022	243,9	186,5	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

## Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Resultaat 2023
Baten				
<b>3.1 Economische ontwikkeling</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur</b>	<b>282</b>	<b>434</b>	<b>294</b>	<b>140</b>
<b>3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen</b>	<b>51</b>	<b>55</b>	<b>55</b>	<b>0</b>
<b>3.4 Economische promotie</b>	<b>11.337</b>	<b>12.106</b>	<b>12.136</b>	<b>-30</b>
<b>Totaal Baten</b>	<b>11.670</b>	<b>12.595</b>	<b>12.485</b>	<b>110</b>
Lasten				
<b>3.1 Economische ontwikkeling</b>	<b>216</b>	<b>297</b>	<b>284</b>	<b>12</b>
<b>3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur</b>	<b>219</b>	<b>365</b>	<b>196</b>	<b>169</b>
<b>3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen</b>	<b>209</b>	<b>236</b>	<b>225</b>	<b>11</b>
<b>3.4 Economische promotie</b>	<b>675</b>	<b>850</b>	<b>580</b>	<b>271</b>
<b>Totaal Lasten</b>	<b>1.319</b>	<b>1.748</b>	<b>1.285</b>	<b>464</b>
<b>Gerealiseerd resultaat</b>	<b>10.351</b>	<b>10.846</b>	<b>11.200</b>	<b>-354</b>

## Financiële analyse

Taakveld	Resultaat	V/N
<p><u>Economische ontwikkeling</u> Het taakveld heeft een positief resultaat van € 12.300.</p> <p>Op dit taakveld zijn er geen belangrijke mutaties te melden.</p>	12	V
<p><u>Fysieke bedrijfsinfrastructuur</u> Op dit taakveld is een overschot van € 28.800.</p> <p><b>Herstructurering Bedrijventerreinen</b> Voor het herstructureren van de bedrijventerreinen is in het verleden een structureel bedrag beschikbaar gesteld van € 35.000. De opdracht is gegund in december aan de STEC groep. Daarom zijn er nog geen kosten gerealiseerd.</p>	35	V
<p><u>Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen</u> Op dit taakveld is sprake van een overschot van € 11.500.</p> <p><b>Zeeland in stroomversnelling</b> In 2023 is er geen factuur ontvangen van Zeeland in Stroomversnelling. Betreft een tussenjaar waarna in 2024 de factuur en activiteiten weer opgepakt worden.</p>	24	V
<p><u>Economische promotie</u> Het taakveld economische promotie heeft een overschot van € 300.000.</p> <p><b>Toeristische Impuls</b> De uitgaven op dit budget zijn afhankelijk van aanvragen en initiatieven die goedgekeurd worden door de toeristische sector (convenant Toeristisch impuls). Er resteert in 2023 een saldo van € 178.000, waarvan € 150.000 uit het structurele budget.</p>	178	V
<p><b>Toeristisch Gastheerschap</b> Hier is afgerond € 84.000 aan budget op overgebleven. De oorzaak hiervan is met name personele wisselingen waardoor taken niet volledig opgepakt zijn. Een deel van dit bedrag is overigens ook niet onttrokken aan de reserves.</p>	84	V
<p><b>Toeristenbelasting</b> Er is sprake van een meeropbrengst toeristenbelasting van € 28.400.</p>	28	V

## Eenmalige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Begroot	Realisatie	Toelichting
Ondernemersmanager 2021-2023	26.034	26.034	Betreft de extra bijdrage. Dit is uitgegeven.
Subsidieproject Toerisme in Balans	35.000	0	Budget is vrijgevallen in één van de tussenrapportages.

## Investerings

Er waren geen investeringen in relatie tot dit programma.

## 4. Onderwijs

### Programma inleiding

#### Onderwijshuisvesting

In de komende jaren realiseren we 5 nieuwe, energiezuinige, frisse scholen: 2 in Westkapelle, 2 in Oostkapelle en 1 in Serooskerke. Bij de bouw van de school in Serooskerke houden we ruimtelijk rekening met uitbreiding voor leerlingen uit Vrouwenpolder; wanneer het schoolbestuur mocht besluiten tot samenvoeging van deze 2 scholen.

Daarnaast starten we met de voorbereiding van de nieuwbouw van de Versluijsschool in Aagtekerke.

In de kernen waar we (vanwege denominatie) 2 scholen bouwen, bouwen we de voorzieningen onder één dak en in overleg met schoolbesturen. We bouwen deze scholen zo dat onze kinderen ruimte krijgen om zich optimaal te ontwikkelen. Als uitvoeringskader hiervoor is in april 2022 het "Kwaliteitskader Veerse schoolgebouwen" vastgesteld.

We realiseren multifunctionele accommodaties (MFA) of integrale kindcentra (IKC), zodat niet alleen de onderwijsfunctie, maar ook andere maatschappelijke functies daarin worden ondergebracht. De planning voor de realisatie van de MFA's / IKC's vindt u in de paragraaf Maatschappelijke Voorzieningen.

#### Kwaliteit

Kwalitatief goed onderwijs is belangrijk. We zien de scholen, peuterspeelzalen en kinderopvang graag zo dicht mogelijk bij de woonplaats van onze kinderen. Belangrijk is dat alle kinderen naar school kunnen. Op basis van de Verordening Leerlingenvervoer kunnen ouders/verzorgers indien nodig een aanvraag indienen voor vervoer. Op basis hiervan wordt het vervoer van kinderen naar school geregeld of vergoed. Ook maken we samen met Middelburg en Vlissingen maken we met het basis- en voortgezet onderwijs afspraken over Passend Onderwijs. Veerse basisscholen krijgen subsidie voor schoolbegeleiding. Voor onderwijsachterstanden kunnen OAB-gelden van het Rijk worden ingezet om subsidies te verlenen aan de kinderopvangorganisaties, scholen en andere educatieve instellingen zoals de Zeeuwse Bibliotheek. Daarnaast is ook een goede aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt van groot belang. Voor het terugdringen van laaggeletterdheid werken we in Zeeuws verband mee aan een Regioplan 2020-2024.

#### **Wat hebben we bereikt?**

***D.4.01 We hebben passende voorzieningen in peutergroep, basisonderwijs, voortgezet onderwijs en mbo om onderwijsachterstanden en schooluitval effectief te signaleren en terug te dringen.***

#### **Omschrijving**

Onderwijs- en taalachterstanden in peutergroep en basisonderwijs zorgen voor het onvoldoende benutten van het potentieel van het kind. Door achterstanden tijdig te signaleren, kunnen achterstanden zo vroeg mogelijk ingelopen worden.

Zo ervaren leerlingen minder problemen bij overgang tussen peutergroep, basisonderwijs en voortgezet onderwijs.

Signaleren van onderwijs en -taalachterstanden gebeurt met de monitor voor- en vroegschoolse educatie (VVE) die in ontwikkeling is.

Schooluitval en –verlating kunnen gevolgen (en oorzaken) zijn van onderwijsachterstanden in het voortgezet onderwijs en mbo. Tijdig signaleren en terugdringen hiervan, biedt leerlingen meer kans op het behalen van een passend diploma en kansen in de maatschappij.

## Stand van zaken

Wij hebben in 2023 een Onderwijsachterstandenbeleid vastgesteld. Hierin staat beschreven hoe gemeente Veere de wettelijke taak uitvoert die wij hebben in het terugdringen van onderwijsachterstanden.

In 2023 heeft Regionaal Bureau Leerplicht de leerplichttaken die wij als gemeente Veere hebben, gecontinueerd. Daarbij hebben zij extra aandacht gegeven aan thuiszitters, door middel van de nieuwe functie van thuiszitterscoach. Wij hebben volgens de afspraken financieel bijgedragen aan de reguliere taken en aan de functie van de thuiszittercoach.

## Kwaliteit (indicator)



### Wat hebben we hiervoor gedaan?

*4.018 We maken met schoolbesturen en KOW afspraken over taalachterstanden, thuiszitters, dreigend schooluitval en de afstemming tussen zorg op school en de zorg thuis.*

### Omschrijving

Het signaleren van thuiszitters en schooluitval wordt voor de drie Walcherse gemeenten gedaan door Regionaal Bureau Leerplicht (RBL). We maken hiervoor doorgaande afspraken op basis van overeenkomsten en subsidies. Jaarlijks rapporteert RBL over de maatregelen en cijfers over schooluitval.

Over onderwijsachterstanden maken we de volgende afspraken:

- We subsidiëren het derde en vierde dagdeel van de voorschool (aan KOW) voor kinderen die een onderwijsachterstand hebben of dreigen op te lopen. Deze kinderen hebben hiervoor een indicatie.
- We maken afspraken met KOW over bijvoorbeeld de inzet van een pedagogisch beleidsmedewerker of coachfunctie. Dit met als doel om een kwaliteitsslag te maken in de vroegschoolse educatie.
- We subsidiëren activiteiten die de Zeeuwse Bibliotheek aanbiedt aan basisscholen. Er worden dus via de ZB afspraken gemaakt met schoolbesturen over maatregelen voor taalachterstand.

## Wat hebben we bereikt?

### ***D.4.02 In 2023 volgen volwassen laaggeletterde inwoners (taal)lessen gericht op werk of zelfredzaamheid.***

#### **Omschrijving**

In onze gemeente wonen mensen die laaggeletterd zijn en/of beperkte digitale vaardigheden hebben. Uit onderzoek uit 2021 blijkt dat van de laaggeletterden in Zeeland 39% is bereikt door begeleiding/scholing. Samen met Middelburg en Vlissingen maken we afspraken met aanbieders van (taal)educatie in onze gemeente. De toeleiding van laaggeletterden naar deze educatie, én de taaltrajecten zelf zijn effectief en meetbaar. Op Zeeuws niveau werken we samen aan afspraken die het Rijk en de VNG maakten om laaggeletterdheid terug te dringen.

#### **Stand van zaken**

Gemeenten hebben een wettelijke taak om aanbod van volwasseneducatie te verzorgen in de gemeente. Hiervoor krijgen we middelen van het Rijk. De drie Walcherse gemeenten pakken deze taak gezamenlijk op. Er zijn voor 2023 subsidies beschikbaar aan Scalda, Taalhuis Walcheren en vrijwilligersorganisatie Stichting Gilde Walcheren. Deze uitvoerders organiseren een cursusaanbod volwasseneducatie.

In totaal bedroegen deze subsidies € 495.694.

Gemeente Veere heeft deze subsidies beschikbaar als penvoerder van de drie gemeenten.

#### **Kwaliteit (indicator)**



#### **Wat hebben we hiervoor gedaan?**

*4.019 Namens Walcheren werken we mee aan het opstellen van een Zeeuws Regioplan 2020-2024 met extra activiteiten om laaggeletterdheid terug te dringen.*

#### **Omschrijving**

Alle gemeenten in Zeeland hebben het Zeeuws regioplan laaggeletterdheid goedgekeurd. In 2022 is een gezamenlijk onderzoek afgerond, waaruit aanbevelingen kwamen voor de subregionale uitvoering. Deze aanbevelingen zijn gericht op o.a. een betere verbinding met het sociaal domein, een betere toeleiding van de doelgroep naar volwasseneducatie, adequate monitoring en een kwaliteitsimpuls.

In 2023 zetten we, samen met de gemeente Vlissingen en Middelburg, de aanbevelingen om tot activiteiten op Walchers niveau.



## Wat hebben we bereikt?

### **D.4.03 Elk schoolgebouw in onze gemeente is toekomstbestendig.**

#### **Omschrijving**

We bieden basisonderwijs aan in doelmatige en toekomstbestendige schoolgebouwen. Bij nieuwbouw van 2 scholen in een kern bouwen we deze onder één dak en bij voorkeur in combinatie met meerdere voorzieningen.

Als uitvoeringskader voor schoolbesturen is het "Kwaliteitskader Veerse schoolgebouwen" vastgesteld.

De nieuwbouw van scholen in Oostkapelle, Westkapelle en Serooskerke maakt onderdeel uit van het project Maatschappelijke Voorzieningen. We realiseren multifunctionele accommodaties (MFA) of integrale kindcentra (IKC), zodat niet alleen de onderwijsfunctie, maar ook andere maatschappelijke functies daarin worden ondergebracht. De specifieke planning voor de realisatie van de MFA's / IKC's vindt u in de paragraaf Maatschappelijke Voorzieningen.

Naast bovengenoemde scholen is in het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2013-2022 ook de planning voorzien van de nieuwbouw van de Versluijsschool te Aagtekerke in 2025. Inmiddels zijn hierover startgesprekken gevoerd. Daarbij is besproken dat de planning één jaar opgeschoven kan worden naar 2026. Dit maakt geen onderdeel uit van het project MV.

Aagtekerke Versluijsschool: wij nemen een besluit over het bouwheerschap, de locatie van de school, de tijdelijke huisvesting, een voorbereidingskrediet en doen hierover een voorstel aan de gemeenteraad.

#### **Stand van zaken**

U heeft op 9 februari 2023 een aanvulling op het Kwaliteitskader Veerse schoolgebouwen vastgesteld in verband met de lokalen bewegingsonderwijs voor groepen 1 en 2 basisonderwijs. Zodat bij het bouwen van scholen onder één dak met een sportaccommodatie, ook de groepen 1 en 2 bewegingsonderwijs krijgen in de sportaccommodatie. En er geen apart lokaal bewegingsonderwijs nodig is.

Voor de nieuwbouw van de Versluijsschool in Aagtekerke heeft u op 5 juli 2023 een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Daarnaast hebben wij in overleg besloten dat het bouwheerschap bij het schoolbestuur ligt.

Voor de stand van zaken voorbereiding nieuwbouw scholen / MFA's / IKC's verwijzen wij naar de toelichting op de projecten Maatschappelijke Voorzieningen.

#### **Kwaliteit (indicator)**



## **Wat hebben we hiervoor gedaan?**

*4.024 Wij initiëren het opstellen van een Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan voor bestaande schoolgebouwen.*

### **Omschrijving**

In het geactualiseerde IHP 2019 is opgenomen dat er bij levensduur verlengende renovatie van 25 jaar tussen schoolbestuur en gemeente afspraken worden gemaakt wie wat betaalt en de wijze van uitvoering. Het opstellen van een Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan (DMOP) door het schoolbestuur is hiervoor de basis. Hierbij wordt ook geanticipeerd op nieuwe wetgeving voor onderwijshuisvesting waarbij renovatie onder verantwoordelijkheid gemeente komt.

De nieuwe wetgeving heeft vertraging opgelopen door o.a. de val van het vorige kabinet. Op dit moment is niet bekend wanneer deze wetgevingsprocedure start. Omdat een DMOP belangrijke informatie geeft voor een op te stellen Integraal Huisvestingsplan, is met de schoolbesturen afgesproken toch te starten met het laten opstellen van een DMOP. Wij ondersteunen de schoolbesturen hierbij en verwachten in 2023 een DMOP van de schoolbesturen te kunnen ontvangen.

*4.026 Wij bereiden een nieuw Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) voor*

### **Omschrijving**

Het huidige IHP loopt tot 2023. Het geeft voor de nieuwbouw van een aantal scholen wel een langere planningshorizon. Waaronder de Versluijsschool in Aagtekerke die gepland staat voor 2025 en geen onderdeel uitmaakt van het project Maatschappelijke Voorzieningen 1e fase.

Daarnaast wordt nog steeds een wetswijziging van de onderwijshuisvesting verwacht. Met als doel onder andere het verhelderen van de verdeling van de verantwoordelijkheid tussen gemeenten en schoolbesturen en verbetering van de samenwerking. En een verplichting tot het ontwikkelen van een meerjarig IHP. De verwachting is dat renovatie primair de verantwoordelijkheid wordt voor de gemeente.

Wij beoordelen hoe wij adequaat in kunnen spelen op de afloop van ons huidig IHP en de te verwachten wetswijziging. Om hiermee de ons ten doel gestelde kwaliteitsopgave voor de onderwijshuisvesting te realiseren en geen lacunes te laten ontstaan.

Het laten opstellen van een Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan voor de schoolgebouwen is sowieso van belang voor het opstellen van een nieuw IHP. Daarom initiëren wij het opstellen daarvan in overleg met de schoolbesturen.

## Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
13	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	Ingrado	2021	0,0	1,5	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.
14	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	Ingrado	2022	13,0	32,0	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.
15	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	2022	1,4	2,5	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

## Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Resultaat 2023
Baten				
<b>4.1 Openbaar basisonderwijs</b>	<b>64</b>	<b>52</b>	<b>54</b>	<b>-1</b>
<b>4.2 Onderwijshuisvesting</b>	<b>58</b>	<b>77</b>	<b>133</b>	<b>-56</b>
<b>4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken</b>	<b>596</b>	<b>763</b>	<b>827</b>	<b>-63</b>
<b>Totaal Baten</b>	<b>718</b>	<b>893</b>	<b>1.013</b>	<b>-120</b>
Lasten				
<b>4.1 Openbaar basisonderwijs</b>	<b>456</b>	<b>480</b>	<b>449</b>	<b>30</b>
<b>4.2 Onderwijshuisvesting</b>	<b>779</b>	<b>616</b>	<b>616</b>	<b>0</b>
<b>4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken</b>	<b>1.548</b>	<b>1.739</b>	<b>1.879</b>	<b>-140</b>
<b>Totaal Lasten</b>	<b>2.783</b>	<b>2.835</b>	<b>2.944</b>	<b>-109</b>
<b>Gerealiseerd resultaat</b>	<b>-2.065</b>	<b>-1.942</b>	<b>-1.931</b>	<b>-11</b>

## Financiële analyse

Taakveld	Resultaat	V/N
<u>Openbaar onderwijs</u>		
Dit taakveld heeft een positief resultaat van € 31.600.	32	V
Er zijn geen belangrijke afwijkingen te melden.		
<u>Onderwijshuisvesting</u>		
Het taakveld heeft een positief resultaat van € 56.200.		
In 2023 hebben we een schadevergoeding ontvangen voor de waterschade in OBS de Golfslag. De uitgaven daarvoor vonden plaats in 2022 vanuit de reserve lokaal onderwijsbeleid. De schadevergoeding is in de begroting 2023 niet meegenomen, omdat onzeker was dat we deze zouden ontvangen.	56	V
<u>Onderwijsbeleid en leerlingenzaken</u>		
Er is een tekort van € 76.800.		
<b>Peuterspeelzalen en kinderopvang</b>		
De subsidie aan KOW konden we niet geheel dekken vanuit de rijksmiddelen van het Onderwijs Achterstanden Beleid.	30	N
<b>Leerlingenvervoer</b>		
Verder wordt het tekort voornamelijk veroorzaakt door duurder leerlingenvervoer. Sommige leerlingen moesten verder weg worden vervoerd of hadden een speciale individuele regeling nodig.	53	N

## Eenmalige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Begroot	Realisatie	Toelichting
Onderwijsbegeleiding	70.000	70.000	Budget is uitgegeven.

## Investerings

Er waren geen investeringen in relatie tot dit programma.

## 5. Sport, cultuur en recreatie

### Programma inleiding

#### Leefbaarheid

We ondersteunen de sociaal-maatschappelijke functies zoals verenigingen, Welzijn Veere, dorpshuizen, sportcomplexen in de kernen. We willen het mogelijk maken dat iedere inwoner mee kan doen aan ontmoeting, cultuur, sport- en bewegingsactiviteiten. Een deel van deze functies ondersteunen we financieel met subsidies. De subsidiecriteria hiervoor zijn opgenomen in de subsidiewijzer.

#### Sport en bewegen

Onze inwoners kunnen met plezier sporten en bewegen. Dit in verenigingsverband of individueel. Een toename van individuele sporten heeft zijn weerslag op bestaande sportverenigingen en de sportvoorzieningen. Over de goede aansluiting van vraag en aanbod blijven we met de verenigingen in gesprek en brengen we de behoefte in beeld. Sport- en beweegactiviteiten zijn ook belangrijk voor de gezondheid van onze inwoners en voor de sociale samenhang in de Veerse kernen. In het programma Sociaal Domein ondersteunen we inwoners vroegtijdig om (zware) professionele zorg te voorkomen of uit te stellen. De sport en cultuuractiviteiten uit dit programma zien we ook als preventieve voorzieningen die bijdragen aan de doelstelling uit het programma Sociaal Domein.

#### Sportaccommodaties

Het is belangrijk dat er sport- en beweegvoorzieningen blijven voor onze inwoners. Vanwege veranderende interesses en behoefte is het belangrijk goed te kijken naar ons sportaanbod en sportaccommodaties. Duurzaamheid en speelvelden zijn thema's die nu spelen. In overleg met de verenigingen bekijken we of bestaande voorzieningen op basis van huidige afspraken gehandhaafd kunnen blijven. Betaalbaarheid voor zowel inwoners als de lokale overheid (gezonde exploitatie) is en blijft van belang. Vanuit het project Maatschappelijke voorzieningen zorgen we voor een nieuwe gym- en sportvoorzieningen in Aagtekerke, Westkapelle en Serooskerke. Verdere informatie kunt u vinden in paragraaf Maatschappelijke Voorzieningen.

#### Speelruimte

Voor de (motorische) ontwikkeling van kinderen is het belangrijk dat ze buiten kunnen spelen. In de kernen is een groot aanbod aan speelvoorzieningen. Hieronder vallen de speelplaatsen en de speeltuinen (in beheer van de speeltuinverenigingen). Deze voorzieningen zijn ook een ontmoetingsplaats voor jonge gezinnen. Kinderen spelen ook vaak op andere plaatsen in de openbare ruimte zoals op het strand of in de bossen. Bij nieuwe aanleg van speelruimte houden we rekening met de veranderende behoeften van onze jeugdige inwoners. Hierin volgen we de kaders uit het Speelruimtebeleid 2023-2032.

#### Culturele voorzieningen

Bij cultuur gaat het over beeldende kunst, muziek, dans en toneel en cultureel erfgoed. Hiervoor ondersteunen wij onze musea. Daarnaast valt ook media (bibliotheek en lokale omroep) onder de culturele voorzieningen. We brengen kunst en cultuur onder de aandacht bij de jeugd, de inwoners en de toeristen. Dit doen we in samenwerking met scholen, lokale verenigingen en het Toeristisch Impuls. We willen onze musea en cultureel en historisch erfgoed een kwalitatieve impuls geven. Voor de exploitatie van onze culturele voorzieningen en musea is het belangrijk dat zij kunnen rekenen op een stabiele financiële basis.

We leggen een toeristische verbinding met de Veerse musea en cultureel erfgoed om ze te versterken. Dit doen we onder andere door het gastheerschap en inspiratiepunt voor onze toeristen (voorheen VVV) bij één of meerdere culturele instellingen onder te brengen. Zo maken we onze cultuurhistorie beter beleefbaar. Meer informatie kunt u hierover vinden in het programma Economie. We maken de exploitatiesubsidie aan de

Veerse musea en de Grote Kerk Veere structureel, zodat we ze financiële continuïteit bieden.

### Groene Ruimte

De groene ruimte wordt van steeds groter belang. Groene ruimte is van grote waarde om de uitdagingen van deze tijd: hitte en droogte, wateroverlast en biodiversiteit het hoofd te bieden. Door te investeren in een robuuste groene ruimte kunnen we de nadelige effecten op onze leefomgeving verminderen. Daarnaast draagt groen bij aan de leefbaarheid in de kern.

Met het planten van bomen dragen we bij aan het verbeteren van de biodiversiteit, zorgen we voor schaduw, binden we Co2 en versterken we de groene uitstraling van onze kernen. Grote bomen hebben veel waarde voor insecten, produceren door hun grote bladmassa veel zuurstof en geven veel schaduw. Hierdoor zijn bomen waardevol en willen we ze behouden. Dit kost extra inzet en geld. Door een goede analyse en het treffen van de juiste maatregelen kunnen bomen vaak worden behouden.

De afgelopen jaren zijn we verder gegaan met het vergroten van de biodiversiteit in ons areaal. We hebben het maaibeheer aangepast en samen met de vlinderstichting zijn er vlinder-idylles aangelegd. Ook zijn er veel nieuwe bomen geplant. In 2023 gaan we hier mee verder. Om in te spelen op deze nieuwe ontwikkelingen zijn we in 2022 gestart met het opstellen 2022 een nieuw groen beleids- en beheerplan, dit ronden we in 2023 af.

We hebben de afgelopen jaren een aantal lokale initiatieven voor het vergroten van de belevingswaarde van het groen kunnen ondersteunen. Bijvoorbeeld door het plaatsen van bloembakken, waarbij de gemeente de grond en de planten levert en de inwoners ze zelf onderhouden. Ook in 2023 continueren we dit beleid.

### **Wat hebben we bereikt?**

#### ***D.5.01 Sportaccommodaties passen bij de behoefte van onze inwoners.***

##### **Omschrijving**

Binnen de gemeente zijn er binnen- en buitensportvoorzieningen. De gemeente beheert en onderhoudt verschillende binnensportvoorzieningen (gymzalen, sportzaal, sporthallen). Onder de buitensportvoorzieningen vallen de voetbal-, tennis en korfbalaccommodaties. Met deze verenigingen zijn afspraken over het beheer en onderhoud van het complex. Het onderhoud en renovaties van de buitensportaccommodaties zijn geprivatiseerd.

We stimuleren (meer) samenwerking tussen sportverenigingen onderling en we volgen de behoefte van de sportverenigingen. Dit kan leiden tot aanpassingen van de sportaccommodaties.

De komende jaren realiseren we in samenwerking met de verenigingen een aantal nieuwe sportvoorzieningen zoals een gymzaal in Serooskerke en Aagtekerke en de sportaccommodatie in Westkapelle.

We kijken daarbij nadrukkelijk naar de behoefte op de korte en middellange termijn. De uitvoering vindt plaats binnen het project Maatschappelijke Voorzieningen (zie paragraaf Maatschappelijke Voorzieningen).

##### **Stand van zaken**

We hebben een onderhoudsbijdrage verleend voor alle buitensportaccommodaties aan de betreffende sportverenigingen zoals tijdens de privatisering is afgesproken.

### **Kwaliteit (indicator)**



#### **Wat hebben we hiervoor gedaan?**

*5.067 We volgen de toekomstige ontwikkelingen voor de sportverenigingen in Veere en brengen waar nodig deze in kaart.*

#### **Omschrijving**

Huidige ontwikkelingen op het gebied van sport en bewegen leidt tot veranderingen. We brengen in kaart welke behoeften er zijn. In samenwerking met SportZeeland en lokale partijen (buurtsportcoach, Stichting Welzijn Veere) ondersteunen we sportverenigingen. Samenwerkingen juichen we toe en waar dit kan ondersteunen we hier in.

We zijn met (buiten)sportverenigingen in gesprek over de maatschappelijke veranderingen. Het is de bedoeling om in 2023 een toekomstbestendig plan te ontwikkelen op de (buiten)sporten/accommodaties. Daarbij werken we scenario's per tak van sport uit. Deze visie wordt een onderdeel van de omgevingsvisie.

Daarnaast updaten we de erfpachtovereenkomsten en meerjarenonderhoudsplannen van de voetbalverenigingen.

*5.081 We maken beleid voor huisvesting van de buitensportaccommodatie*

#### **Omschrijving**

We onderzoeken wat er nodig is per Veerse voetbalvereniging accommodatie om toekomstbestendig te zijn. We brengen de behoefte in beeld die nodig is om de voetbalvereniging goed te organiseren waardoor er goed en continue gesport kan worden. Duurzaamheid (milieu), de speelvelden en de geprivatiseerde gebouwen zijn thema's dat we hierin mee nemen.

### **Kwaliteit (indicator)**



#### **Stand van zaken**

In 2023 zijn we niet tot uitvoering van deze maatregel gekomen. Dit staat in 2024 op de planning.

### **Tijd (indicator)**





## Geld (indicator)



### Wat hebben we bereikt?

#### ***D.5.02 Heel gemeente Veere kan bewegen.***

##### **Omschrijving**

We gunnen iedere inwoner een leven lang plezier met sporten en

bewegen. Daarvoor is een functionele, goede en duurzame sportinfrastructuur met toekomstbestendige aanbieders van sport en bewegen nodig. Overal in de gemeente Veere kan er met plezier, veilig en zorgeloos worden gesport. Zowel in verenigingsverband als individueel. Kinderen voldoen aan de beweegrichtlijnen en de motorische vaardigheid neemt toe.

In samenwerking met de klankbordgroep sport maken we jaarlijks een uitvoeringsprogramma sport. De sportprojecten en -activiteiten die we subsidiëren dragen bij aan de speerpunten uit het Zeeuws Sportakkoord (2019-2023) en aan de nota Gezondheidsbeleid (zie ook programma Volksgezondheid).

##### **Stand van zaken**

We hebben een uitvoeringsprogramma Sport 2023 vastgesteld.

## Kwaliteit (indicator)



### Wat hebben we hiervoor gedaan?

#### ***5.054 We maken een uitvoeringsprogramma sport.***

##### **Omschrijving**

We kijken terug de resultaten van het afgelopen jaar en maken samen met de klankbordgroep sport het uitvoeringsprogramma. Hierin staan de sportactiviteiten en -projecten waaraan we een (financiële) bijdrage leveren. Dit is gebaseerd op Het Zeeuws Sportakkoord 2019-2023.

#### ***5.055 We ondersteunen de individuele sporter.***

##### **Omschrijving**

Je hoeft niet perse lid te zijn van een sportvereniging om te sporten. Door ondersteuning te bieden aan de individuele sporter en te zorgen dat voorzieningen aanwezig zijn, stimuleren, activeren en faciliteren we de inwoners en toeristen om te sporten.

Langs de kust, door de bossen en rond de kernen wordt er veel individueel gesport. We brengen diverse routes in kaart en onderzoeken welke individuele sporten ondersteuning kunnen gebruiken voor het uitoefenen van de sport. Aan de hand van de behoefte bepalen we wat de vervolgstappen zijn.

We brengen beweegroutes aan en ondersteunen de mountainbikevereniging De Zeeuwse Kust in het onderhoud en aanleg van haar routes.

### **Wat hebben we bereikt?**

***D.5.03 We hebben passende culturele voorzieningen en activiteiten die bijdragen aan de leefbaarheid, de plaatselijke economie en de ontwikkeling van kinderen in de basisschoolleeftijd.***

#### **Omschrijving**

We zorgen voor culturele voorzieningen en activiteiten die passen bij het dorp of stad en bij de gemeente als geheel. Culturele voorzieningen en activiteiten zorgen voor een versterking van de leefbaarheid. Ze zijn ook bedoeld voor onze toeristen en versterken daarmee het toeristisch product. Verder brengen we cultuur nadrukkelijk onder de aandacht van onze kinderen in de basisschoolleeftijd.

#### **Stand van zaken**

Kunsteducatie Walcheren (KEW) heeft zoals eerdere jaren een subsidie ontvangen voor het verzorgen van aanbod van cultuureducatie op scholen. Bijvoorbeeld voor museumbezoeken, muzieklessen en themaprojecten.

Daarnaast subsidieerden we veel cultuurprojecten (gedeeltelijk) waarvoor initiatiefnemers subsidie kunnen aanvragen. Dit vergroot het aanbod en de leefbaarheid.

#### **Kwaliteit (indicator)**



#### **Wat hebben we hiervoor gedaan?**

***5.040 We nemen deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Muziekschool Zeeland***

#### **Omschrijving**

We nemen deel aan Gemeenschappelijke Regeling Muziekschool Zeeland, zodat onze inwoners een muzikale opleiding kunnen volgen of deel kunnen nemen aan muziekactiviteiten. We stellen geld beschikbaar en besluiten inhoudelijk over de plannen van de muziekschool. We streven naar muziekonderwijs dicht bij huis en stimuleren samenwerking met lokale (muziek)verenigingen en scholen.

*5.082 We evalueren de Culturele Agenda / Kijk op Cultuur en maken een update voor 2024 en verder*

**Omschrijving**

De culturele agenda loopt eind 2023 af. In overleg met de klankbordgroep cultuur evalueren we de gerealiseerde activiteiten en stellen we, indien gewenst, een uitvoeringsprogramma op. In de agenda zijn culturele activiteiten opgenomen die bijdragen aan de leefbaarheid, economie en bewustwording van kunst en cultuur bij onze inwoners. Er is speciale aandacht voor onze kinderen.

Aan de hand van de evaluatie maken we een update van de culturele agenda voor 2024 en verder.

**Kwaliteit (indicator)**



**Stand van zaken**

KEW heeft voor 2023 subsidie ontvangen om onderzoek te doen in de culturele sector van Veere om de huidige culturele agenda te evalueren en om input op te halen voor het nieuwe cultuurbeleid vanaf 2024. Dit onderzoek is uitgevoerd door bijeenkomsten te organiseren met het culturele veld.

**Tijd (indicator)**



**Geld (indicator)**



**Wat hebben we bereikt?**

***D.5.04 Het cultureel erfgoed van Veere blijft voor de toekomst behouden.***

**Omschrijving**

Onder cultureel erfgoed verstaan we materieel erfgoed, zoals musea, monumenten/objecten, kunstcollectie, archeologie, archieven. We willen het onderhoud van het materieel erfgoed op een verantwoorde wijze borgen zodat dit voor langere periode beschikbaar en toegankelijk blijft voor inwoners en toeristen. Daarnaast bestaat ons cultureel erfgoed ook uit immaterieel erfgoed zoals DNA, tradities en gebruiken. Daar waar mogelijk ondersteunen we dit financieel met het verstrekken van subsidies.

**Stand van zaken**

We werken samen met Stichting Dorp Stad en Land voor de advisering over onze monumenten.

We werken samen met Stichting Landschapsbeheer Zeeland om kleine cultuurhistorisch waardevolle projecten uit te voeren.

We onderhouden nauwe banden met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed voor advisering omtrent Rijksmonumenten.

De RCE begeleidt tevens de uitvoering van de nieuwe beelden voor het stadhuis in Veere. Daarnaast is een kunsthistorica met specialisatie middeleeuwse beeldhouwkunst aangetrokken om de reconstructie van de beelden te begeleiden.

## Kwaliteit (indicator)



### Wat hebben we hiervoor gedaan?

*5.041 We nemen deel aan de gemeenschappelijke regeling het Zeeuws Archief.*

#### Omschrijving

Het Zeeuws Archief zorgt voor het behoud en het ontsluiten van het geschreven cultureel erfgoed en het conserveren van de gemeentelijke kunstcollectie. Het Zeeuws Archief is ook verantwoordelijk voor ons E-depot (digitale archief).

*5.057 We zorgen voor een duurzaam behoud van het cultureel erfgoed en daarbij hebben we speciale aandacht voor musea.*

#### Omschrijving

We actualiseren het onderhoudsplan van onze kunst en monumenten in de openbare ruimte en zorgen daarmee dat ons cultureel erfgoed in de openbare ruimte voor de langere termijn behouden blijft voor onze inwoners en toeristen.

We streven er naar om de toeristische verbinding met de Veerse musea en cultureel erfgoed te versterken. Dit doen we onder andere door het gastheerschap en inspiratiepunt voor onze toeristen (voorheen VVV) bij één of meerdere culturele instellingen onder te brengen. Zo maken we onze cultuurhistorie beter beleefbaar.

We continueren de exploitatiesubsidie voor de Veerse musea en de Grote Kerk Veere. De subsidie bijdragen nemen we structureel op in de Veerse meerjarenbegroting.

We subsidiëren Museum Domburg in hun verbouwing/vernieuwing.

*5.069 We maken een kerkenvisie.*

**Omschrijving**

We stellen een kerkenvisie op. Het centrale doel van de kerkenvisie is het voorkomen van leegstand van kerkgebouwen en het bevorderen van het behoud van Rijksmonumenten in Veere door ze een toekomstbestendige functie te geven.

*5.083 We verbeteren de toegankelijkheid van het stadhuis Veere.*

**Omschrijving**

De toegankelijkheid van het stadhuis Veere en het museum wordt verbeterd voor minder validen. In samenwerking met de monumentencommissie en Rijksmonumenten wordt gezocht naar de optimale oplossing hiervoor.

**Kwaliteit (indicator)**



**Stand van zaken**

In 2023 is besloten de uitvoering van de werkzaamheden voor de toegankelijkheid te combineren met de 2e fase van de verduurzaming van het Stadhuis. De voorbereidingen hiervoor starten in het tweede kwartaal van 2024.

**Tijd (indicator)**



**Geld (indicator)**



*5.084 Realiseren van toiletvoorziening in molen Koudekerke.*

**Omschrijving**

De molen van Koudekerke wordt steeds intensiever gebruikt voor molenopleiding, expositie, demonstratie van het malen / pellen van graan. De bezoekers, gebruikers en de molenaar hebben behoefte aan een toiletvoorziening. Deze stellingmolen in Koudekerke is groot genoeg om deze voorziening te realiseren.

**Kwaliteit (indicator)**



**Stand van zaken**

De werkzaamheden zijn in 2024 afgerond.

### Tijd (indicator)



### Geld (indicator)



### Wat hebben we bereikt?

***D.5.05 Aantrekkelijke speelruimtes in alle kernen die regelmatig gebruikt worden door onze jeugdige inwoners.***

#### Omschrijving

In onze gemeente is er een groot aanbod aan speelruimte. Hieronder vallen de speelplaatsen en de speeltuinen (in beheer van de speeltuinverenigingen). Ook spelen kinderen vaak op andere plaatsen in de openbare ruimte zoals op het strand of in de bossen. Bij de nieuwe aanleg van speelruimtes houden we rekening met de veranderende behoeften van jeugdige inwoners. We onderhouden onze speelruimtes zodat kinderen veilig kunnen spelen. Met vier speeltuinverenigingen zijn overeenkomsten afgesloten voor het onderhoud en beheer van deze speeltuinen.

#### Stand van zaken

We hebben speeltoestellen vervangen. Ook hebben we de behoefte en wensen opgehaald in de kernen Serooskerke en Koudekerke om tot een centrale speelplek als ontmoetingsplek te komen die past bij de inwoners. Bij deze werkzaamheden hebben we de kaders van het Speelruimtebeleid gebruikt.

### Kwaliteit (indicator)



### Wat hebben we hiervoor gedaan?

*5.072 We stellen een nieuwe gebruikersovereenkomst op met speeltuinvereniging Aagtekerke*

#### Omschrijving

Speeltuinvereniging Aagtekerke gaat verhuizen naar de nieuwe MFA te Aagtekerke. Hier dient een nieuwe gebruikersovereenkomst voor afgesloten te worden. Meer informatie hierover vindt u in de paragraaf Maatschappelijke Voorzieningen.

*5.085 We voeren het nieuwe Speelruimtebeleid 2023-2032 uit aan de hand van een meerjarig uitvoeringsplan per kern*

#### Omschrijving

In 2019 en 2020 zijn we gestart met het opstellen van een speelkaart per kern. In 2021 hebben we middels deze speelkaarten en nieuwe behoefte een uitvoeringsplan opgesteld. In 2022 heeft de gemeenteraad het nieuwe Speelruimtebeleid 2023-2032 vastgesteld. We voegen natuurlijk, avontuurlijk en uitdagend spelen toe. Niet elk toestel dat we vanwege onveiligheid verwijderen vervangen we automatisch. We volgen hierin het nieuwe beleid.

Samen met de dorps- en stadsraden, gebruikers en onafhankelijke bedrijven maken we de meerjarige uitvoeringsplannen op. De kaders hiervoor zijn vastgelegd in het Speelruimtebeleid 2023-2032

### **Kwaliteit (indicator)**



### **Stand van zaken**

We hebben een planning bepaald wanneer er in een kern een centrale speelplek als ontmoetingsplek wordt gerealiseerd. Hierin volgen we de kaders van het Speel- en ontmoetingsbeleid 2023-2032.

### **Tijd (indicator)**



### **Geld (indicator)**



*5.086 In overleg met schoolbesturen werken wij het uitgangspunt "groene openbare schoolpleinen" uit.*

### **Omschrijving**

We gaan in gesprek met de Veerse basisscholen om de schoolpleinen te vergroenen en om ze ook na schooltijd openbaar toegankelijk te houden. Dit vanuit de kaders van het Speelruimtebeleid en het Kwaliteitskader Veerse Schoolgebouwen. We onderzoeken de mogelijkheid per kern om hier eventueel een eenmalige bijdrage voor beschikbaar te stellen. We kijken daarbij specifiek naar geplande nieuwbouw van scholen in Oostkapelle, Westkapelle en Serooskerke. Over het onderhoud maken we afspraken met de schoolbesturen.

### **Kwaliteit (indicator)**



### **Stand van zaken**

Bij de uitvoering van de projecten voor de geplande nieuwbouw van scholen hielden we rekening met het uitgangspunt openbare groene schoolpleinen. Daarnaast beoordeelden wij, in overleg met de schoolbesturen, per kern de mogelijkheid van vergroening van de schoolpleinen en / of de speelmogelijkheden vanuit het speelruimtebeleid.

### Tijd (indicator)



### Geld (indicator)



### Wat hebben we bereikt?

***D.5.06 In de groene openbare ruimte is meer ruimte voor biodiversiteit en is de belevingswaarde verhoogd.***

### Omschrijving

We gaan op basis van het vastgestelde groenbeleidsplan de groene uitstraling van Veere versterken, de biodiversiteit en de belevingswaarde van het groen vergroten. Daarnaast betrekken we inwoners en inwonersgroepen bij het groen.

We doen dit onder meer door het versterken en uitbreiden van onze bomenstructuur. Maar ook door meer ruimte te geven aan initiatieven vanuit onze inwoners. Bijvoorbeeld door de aanleg van vlinder-idylles.

### Stand van zaken

We stimuleren lokale initiatieven om de uitstraling van ons groen en de biodiversiteit te verbeteren. Er is ingezet op het vergroten van de biodiversiteit door de aanplant van inheems en streekeigen plantmateriaal.

### Kwaliteit (indicator)



### Wat hebben we hiervoor gedaan?

***5.059 We planten elk jaar 100 bomen en voorzien in goede zorg in tijden van droogte.***

### Omschrijving

Met het planten van bomen dragen we bij aan het verbeteren van de biodiversiteit, zorgen we voor schaduw, binden we Co2 en versterken we de groene uitstraling van onze kernen.

***5.060 We maken in zo veel mogelijk kernen ruimte voor een vlinder-idylle.***

### Omschrijving

Samen met initiatiefnemers en de inwoners gaan we vlinderidylles, tiny-forests, food-forests etc. aanleggen. Hiermee versterken we de biodiversiteit en de belevingswaarde



van het groen. We stellen in elke kern ruimte beschikbaar en dragen bij aan de inrichting en beheer.

*5.061 We investeren bij gebiedsontwikkeling en herinrichting van wegen in extra maatregelen ter bescherming en behoud van bestaande bomen en laten voor ieder project een Boom Effect Analyse (BEA) uitvoeren.*

#### **Omschrijving**

Grote bomen hebben veel waarde voor insecten, produceren door hun grote bladmassa veel zuurstof en geven veel schaduw. Hierdoor zijn grote bomen waardevol en willen we ze behouden. Dit kost extra inzet en geld. Door een goede analyse en het treffen van de juiste maatregelen kunnen bomen vaak worden behouden.

*5.062 We stimuleren de inwoners van de gemeente om in hun woonomgeving groen te adopteren, in alle kernen is ruimte voor initiatieven.*

#### **Omschrijving**

Er zijn initiatieven en ideeën voor het adopteren en/of het vergroten van de belevingswaarde van groen in onze kernen bijvoorbeeld bij de dorpsentree 's. Deze willen we stimuleren door de initiatiefnemers te voorzien van bloembakken, beplanting en zaaigoed etc. We ondersteunen inwoners die met voorstellen te komen.

#### **Wat hebben we bereikt?**

***D.5.07 De Veerse kust blijft gastvriendelijk, schoon, veilig en natuurlijk.***

#### **Omschrijving**

De structuurvisie Veere 2025 beschrijft de gebiedskwaliteiten als 'Veers kapitaal'. Dat kapitaal is de combinatie van kleinschaligheid en verscheidenheid van: strand, kust, natuur, landschap en dorpskernen. Dit kapitaal willen we behouden, benutten en versterken.

#### **Stand van zaken**

Deze doelstelling wordt meegenomen in het nieuw op te stellen strandbeleid, het omgevingsprogramma strand. De thema's die worden behandeld gaan in op de onderwerpen die in de doelstelling worden benoemd.

#### **Kwaliteit (indicator)**



## **Wat hebben we hiervoor gedaan?**

*5.017 We werken samen met het waterschap Scheldestromen en de gemeente Vlissingen aan het beheer van de duingebieden en aangrenzende kuststrook.*

### **Omschrijving**

Samen met de betrokken partijen zijn we verantwoordelijk voor het onderhoud en behoud van de duingebieden en de kuststrook. Hierover worden duidelijke afspraken gemaakt met de afdeling Openbare Ruimte en partijen als het Waterschap, Stichting Strandexploitatie Veere en het Zeeuws Landschap.

In de huidige planning zijn voor 2024 de volgende locaties deze werkzaamheden opgenomen:

Noordduine Domburg – Nieuw trap  
Joossesweg Dishoek – Fietsenstalling uitbreiden  
Badpost Domburg – Trap aanpassen  
Trap de Driichten (landzijde) – Onderdelen vervangen  
Fietsenstalling Vossenhol – Opwaarderen

*5.043 We verhogen de kwaliteit van de kuststrook aan de hand van de aanbevelingen uit het rapport "De kust is breder dan het strand".*

### **Omschrijving**

We vinden een gastvriendelijke ontvangst van inwoners en toeristen belangrijk. Recreanten moeten al bij aankomst op een parkeerterrein aan de kust het gevoel krijgen in een hoogwaardig recreatiegebied te zijn beland. Daar horen een goede terreininrichting en goede voorzieningen en faciliteiten bij, zoals:

- duidelijke verwijzing naar het terrein;
- uitnodigend welkomstbord, informatie en verwijzingen;
- groene uitstraling;
- camouflage van afvalcontainers;
- betere bestrating;
- duurzame verlichting;
- meer oplaadpunten;
- betere toiletvoorzieningen.

Deze aanbevelingen komen voort uit het project 'De Kust is breder dan het Strand'. We voeren de aanbevelingen uit het rapport over dit project gefaseerd uit. Deze maatregel heeft ook een link met de maatregel parkeren onder het Programma Verkeer en Vervoer.

In 2023 realiseren we:

- meer oplaadpunten op de kustparkeerterreinen;
- herinrichting parkeerterrein De Bucksweg, Westkapelle, inclusief nieuwe toiletvoorziening;
- (zo mogelijk) meer fietsparkeerplaatsen bij duinovergangen.

- een aantal nieuwe toiletten op de kustparkeerterreinen;
- mogelijk een vaste gastheerschapvoorziening via de ondernemer voor de kustparkeerterreinen Galgeweg.

#### *5.066 We maken de Veerse badstranden toegankelijk voor alle doelgroepen.*

##### **Omschrijving**

Toegankelijkheid is één van de thema's die terug komt in het omgevingsprogramma strand, waar ook de uitvoeringsagenda wordt bepaald. Hieronder ligt het rapport van Offroad Solutions waarin de toegankelijkheid van onze stranden in kaart is gebracht en aanbevelingen worden gedaan.

#### *5.076 We zetten ons in voor paardenpoepvrije stranden en overgangen.*

##### **Omschrijving**

Paardenpoep is een frustratie bij strandbezoekers. Samen met de betrokken stakeholders zoeken we naar praktische oplossingen om hier een oplossing voor te vinden. Dit zal ook onderdeel zijn van het op te stellen omgevingsprogramma strand.

#### *5.077 We actualiseren de Kadernota strand 2013.*

##### **Omschrijving**

Deze nota is 9 jaar oud en op onderdelen gedateerd. Aanpassing aan nieuwe inzichten, ontwikkelingen en kaders is nodig, zoals: Kustvisie, Omgevingsvisie 2047, Programma Toerisme 2021-2026 etc. Ook zijn er uitdagingen en wensen voor een hogere kwaliteit, waaronder sanitair, kosten afvalinzameling, overtreding strandregels, betreden van duingebieden, paardenpoep etc.

De behoefte van het publiek is minder aan wijzigingen onderhevig. Mensen komen voor de rust, de natuurlijke omgeving en de ontspanning naar het strand.

Een groter wordende groep bezoekers wenst actieve vrijetijdsbesteding.

Bij strandondernemers en de partners van Toeristische Impuls leven er wensen en verwachtingen voor het strandproduct van de toekomst.

*5.087 We realiseren een nieuw strandpaviljoen met 10 strandslaaphuisjes in de omgeving Baaiweg, Westkapelle*

**Omschrijving**

In het overgangsbeleid van de Kustvisie is ruimte om een strandpaviljoen met strandslaaphuisjes aan de Baaiweg in Westkapelle te realiseren. Dit kan via een wijzigingsbevoegdheid die in het bestemmingsplan is opgenomen. We willen hier een bijzonder concept realiseren. Badstatus en/of gezondheidstoerisme zijn door de raad genoemde invullingen. Uitgifte van het recht om te ontwikkelen, vindt plaats via een zogenaamde tender.

Opzet is hier een badpost met voorzieningen mee te laten bouwen voor SSV. Het strand wordt in kader van kustveiligheid regelmatig van nieuw zand voorzien. Toezicht en veiligheid inbrengen is nodig.

**Kwaliteit (indicator)**



**Stand van zaken**

Eerder gestelde kaders worden opnieuw onderzocht in het nieuw op te stellen strandbeleid. Voor 2024 is er geen tijd en capaciteit om dit initiatief op te pakken. Op basis van de uitkomsten van het nieuwe strandbeleid wordt gekeken naar de realisatie. Doelstelling realisatie blijft staan. Zoeklocatie wordt via de 6e Herziening bestemmingsplan Buitengebied Veere iets landwaarts verschoven om eventueel bouw op of tegenaan het dijklichaam mogelijk te maken.

**Tijd (indicator)**



**Geld (indicator)**



*5.088 We sturen aan op recreatieve suppleties op Veerse stranden*

**Omschrijving**

Het huidige zandsuppletieprogramma van Rijkswaterstaat voldoet niet aan onze normen voor recreatieve stranden. Door de inzet van het recreatief zandfonds kijken we in samenwerking met de andere kustgemeenten en de provincie Zeeland naar mogelijkheden voor extra recreatief zand. Voor 2024 wordt ingezet om de suppletie in Domburg naar voren te halen ten opzichte van het huidige suppletieprogramma. Dit zal uiterlijk voor het seizoen 2025 moeten hebben plaatsgevonden. Daarnaast kan indien

nodig een deel van budget worden ingezet voor het extra opschuiven van zand waar nodig.

### **Kwaliteit (indicator)**



#### **Stand van zaken**

In april 2023 verwachten we het standpunt van Rijkswaterstaat of men meewerkt aan het project recreatief suppleren via het m.i.v. 2021 gevormde zandfonds. M.a.w. meehelpt zand voor de recreatie mee te nemen en op te spuiten op de stranden die onvoldoende zand hebben.

Rijkswaterstaat heeft in een quickscan onderzoek aangegeven hoe ze mee kunnen werken aan onze doelstelling voor recreatief suppleren. Met het fonds kunnen we aansluiten op hun meerjarenprogramma kustlijnzorg. Binnen dat programma zijn er twee opties. We kunnen kijken naar een verkort uitvoeringsvenster van 2 jaar naar een half jaar. Indien mogelijk kan er extra zand vanuit het kustfundament neergelegd worden als een depot. Beide opties zijn alleen mogelijk bij al geplande suppleties in het programma kustlijnzorg van Rijkswaterstaat.

Vanuit het Recreatief Zandfonds hebben we een aanvraag gedaan om pilots te draaien voor een verkort uitvoeringsvenster bij Domburg en Cadzand begin 2025. Bij Cadzand wordt er ook extra zand aangelegd op het strand in de vorm van een depot. In 2024 zullen hiervoor de samenwerkingsovereenkomsten getekend worden met Rijkswaterstaat.

In 2024 zal ook de uitvoeringsregeling en een addendum op het convenant Recreatief Zandfonds ondertekend worden. De organisatie van het Recreatief Zandfonds is dan juridisch goed geregeld.

### **Tijd (indicator)**



### **Geld (indicator)**



## Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
16	Niet-sporters	%	RIVM - Zorgatlas	2022	53,3	54,9	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.

## Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Resultaat 2023
Baten				
<b>5.1 Sportbeleid en activering</b>	<b>186</b>	<b>321</b>	<b>353</b>	<b>-32</b>
<b>5.2 Sportaccomodaties</b>	<b>92</b>	<b>194</b>	<b>186</b>	<b>7</b>
<b>5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie</b>	<b>61</b>	<b>61</b>	<b>63</b>	<b>-1</b>
<b>5.4 Musea</b>	<b>28</b>	<b>32</b>	<b>18</b>	<b>14</b>
<b>5.5 Cultureel erfgoed</b>	<b>88</b>	<b>136</b>	<b>109</b>	<b>27</b>
<b>5.6 Media</b>	<b>1</b>	<b>22</b>	<b>23</b>	<b>-1</b>
<b>5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie</b>	<b>392</b>	<b>738</b>	<b>741</b>	<b>-3</b>
<b>Totaal Baten</b>	<b>848</b>	<b>1.504</b>	<b>1.493</b>	<b>11</b>
Lasten				
<b>5.1 Sportbeleid en activering</b>	<b>1.272</b>	<b>1.397</b>	<b>1.360</b>	<b>37</b>
<b>5.2 Sportaccomodaties</b>	<b>1.045</b>	<b>1.050</b>	<b>1.072</b>	<b>-22</b>
<b>5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie</b>	<b>1.085</b>	<b>1.045</b>	<b>892</b>	<b>153</b>
<b>5.4 Musea</b>	<b>595</b>	<b>819</b>	<b>775</b>	<b>44</b>
<b>5.5 Cultureel erfgoed</b>	<b>667</b>	<b>516</b>	<b>463</b>	<b>53</b>
<b>5.6 Media</b>	<b>294</b>	<b>310</b>	<b>301</b>	<b>9</b>
<b>5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie</b>	<b>5.398</b>	<b>5.829</b>	<b>5.192</b>	<b>636</b>
<b>Totaal Lasten</b>	<b>10.356</b>	<b>10.966</b>	<b>10.056</b>	<b>910</b>
<b>Gerealiseerd resultaat</b>	<b>-9.508</b>	<b>-9.462</b>	<b>-8.564</b>	<b>-899</b>

## Financiële analyse

Taakveld	Resultaat	V/N
<u>Sportbeleid en activering</u>		
Op dit taakveld is er een overschot van € 69.500.		
<b>Specifieke uitkering</b>		
In 2023 kregen we een Specifieke Uitkering (SPUK) vanuit het Gezonde en Actief Leven Akkoord (GALA). Veel reguliere uitgaven pasten qua doel binnen de SPUK en hebben we daarom hieronder verantwoord. We hebben hierdoor geld vrijgespeeld.	37	V
In 2023 ontbrak de tijd om de bestedingen verder op te hogen.		
<u>Sportaccommodaties</u>		
Er is een tekort van € 29.400.		
Het tekort wordt voornamelijk veroorzaakt door een lager subsidiebedrag dat is ontvangen voor de meerkosten energie voor het gemeentelijk zwembad de Goudvijver. De beschikking viel € 37.000 lager uit dan was aangevraagd en begroot.	37	N
<u>Cultuurpresentatie en -productie</u>		
Op dit taakveld is sprake van een overschot van € 154.000.		
Dit heeft voornamelijk met drie zaken te maken.		
<ul style="list-style-type: none"> <li>Ten eerste konden we uitgaven verantwoord onder de SPUK GALA (zie toelichting sportbeleid);</li> <li>Ten tweede is er een incidenteel overschot op cultuurprojecten. Met een nieuw cultuurbeleid in 2024 verwachten we dat besteding voor cultuurprojecten weer op pijl komt;</li> <li>Ten derde is de begrote bijdrage voor de aanpassing van de kerktuin van de Grote Kerk nog niet uitgegeven. We stellen voor dit door te schuiven naar 2024.</li> </ul>	154	V
<u>Musea</u>		
Op dit taakveld is sprake van een positief saldo van € 29.700.		
Er zijn geen bijzondere afwijkingen te melden.	30	V

### Cultureel erfgoed

Dit taakveld heeft een positief saldo van € 26.100.

#### **Oudestraat 28 Veere**

De verkoop van Oudestraat 28 te Veere (poortwachtershuisje) vindt plaats in 2024 waardoor de geraamde opbrengst in 2023 van afgerond € 35.000 niet wordt gerealiseerd maar in 2024. We hadden voorzien deze opbrengst toe te voegen aan de algemene reserve, maar stellen bij het raadsvoorstel voor dit in 2024 te doen.

35 N

#### **Personele kosten**

Zoals in eerdere programma's al is beschreven heeft er een administratieve mutatie plaatsgevonden voor het toerekenen van loonkosten. In dit taakveld geeft dit een voordeel van € 17.000.

36 V

Daarnaast is er voor een bedrag van € 19.000 minder aan personeel ingehuurd dan begroot.

### Media

Op dit taakveld is sprake van een positief resultaat van € 9.200.

9 V

Er zijn geen bijzonderheden te melden.

### Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Het taakveld laat een overschot zien van € 639.000.

#### **Zandfonds**

Er is sprake van een intentie tussen de kustgemeenten en de provincie Zeeland voor de invoering van een recreatief zandfonds. Een uitvoeringsovereenkomst met Rijkswaterstaat is in 2023 nog niet gerealiseerd waardoor een bedrag van € 292.000 (Veers aandeel) over is. We stellen bij het raadsvoorstel voor om dit budget door te schuiven naar 2024 zodat we uitvoering kunnen geven aan de zandsuppletie.

292 V

200 V

#### **Groene schoolpleinen**

Het schoolpleinen beleid wordt in 2024 gemaakt, waarmee we dit budget in kunnen zetten bij eerste acties van het beleid. We stellen bij het raadsvoorstel voor om het bedrag van € 200.000 door te schuiven naar 2024.

115 V

#### **Groene dorpsentrees**

Afgelopen 2 jaren is er budget doorgeschoven met betrekking tot de groene dorpsentrees. In 2023 zijn er minder projecten opgepakt doordat er te weinig capaciteit is. Hierdoor is er een overschot van € 115.000. Dit bedrag is dus ook niet onttrokken aan de reserve nog af te ronden projecten. In 2024 is het nieuwe groen beheerplan in werking getreden en de daarmee

65 N

73 N



beschikbare budgetten. We stellen bij het raadsvoorstel voor om het bedrag van € 115.000 vrij te laten vallen.

63 V

### **Groen onderhoud**

Op het overige groenonderhoud is meer uitgegeven dan begroot. Dit komt door meer beplanting, aangeschafte afvalbakken en onderhoudskosten. In 2024 gelden de nieuwe budgetten uit het vastgestelde beheerplan.

### **Project onrechtmatig grondgebruik**

Er is in 2023 voor een bedrag van € 18.400 meer gefactureerd dan begroot. Daarnaast is er voor een bedrag van € 54.100 minder ontvangen dan was geraamd. Het betreft een doorlopend project waarbij de kosten voor de baat uitgaan. In de eerste rapportage van 2024 budgetteren we de nog te verwachten inkomsten.

### **Speeltuinen en speelplaatsen, uitvoering**

Er is voor een bedrag van € 62.700 minder uitgegeven aan het onderhoud en plaatsen van speeltuinen en -voorzieningen.

---

## Enmalige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Begroot	Realisatie	Toelichting
Kijk op cultuur	30.000	5.000	Van dit geld is € 25.000 bij de slotwijziging doorgeschoven naar 2024 voor de verplaatsing van een kunstwerk in Veere.
Stichting Delta Cultureel - Verhoging subsidie	10.000	10.000	Budget is uitgegeven.
Kunst in de openbare ruimte	50.000	0	Bij de slotwijziging is dit budget doorgeschoven naar 2024.
Inbestedingsopdracht SSV 2022-2025 - Incidenteel	60.000	60.000	Budget is uitgegeven.
Enmalige bijdragen voor o.a. 800 jaar Westkapelle en Domburg, Jazz by the sea e.a.	30.000	30.000	Budget is uitgegeven.
Uitvoering van de boom veiligheidscontrole	16.800	16.800	Budget is uitgegeven.
Herijking cultuurhistorisch waardevolle panden	25.000	0	Bij de slotwijziging is dit budget doorgeschoven naar 2024.

## Investerings

Omschrijving investering	Investerings bedrag	Realisatie	Toelichting
Speelruimte, pumptrackbaan Koudekerke	125.000	42	Gesprekken over mogelijke locaties lopen nog.
Verplaatsing skatebaan Aagtekerke	60.000	0	Realisatie vindt naar verwachting plaats voor de zomer van 2024.
Vervangen vloerbekleding Schuttershof	20.000	5.236	De vervanging is in uitvoering.
Toegankelijkheid Stadhuis Veere voor mindervaliden	250.000	0	De voorbereidingen zijn gestart. Naar verwachting is de investering in 2025 gereed.

## 6. Sociaal Domein

### Programma inleiding

We hebben belangrijke taken in het sociaal domein. Iedereen moet kunnen meedoen. Daarom helpen we onze inwoners die zorg en ondersteuning nodig hebben. Dit is bovendien onze wettelijke taak.

In het sociaal domein ligt er een grote uitdaging voor ons. Er ligt druk op het sociaal domein door oplopende kosten en een dreigend tekort aan personeel. Dit komt onder andere door ontwikkelingen waar de gemeente geen of nauwelijks invloed op heeft, zoals de vergrijzing van onze bevolking. De kans is hierdoor groot dat er in de komende jaren meer beroep gedaan wordt op de Wmo. Economische groei of krimp heeft een sterke invloed op het aantal mensen dat gebruik maakt van verschillende gemeentelijke voorzieningen in het sociaal domein. Waaronder de Participatiewet. Daarnaast moeten we kijken wat de midden en langetermijnevolgen zijn van onder meer de corona- en de energiecrisis en de oorlog in de Oekraïne.

Ook op de wet- en regelgeving vanuit het Rijk kunnen we weinig tot geen invloed uitoefenen. Deze regelgeving is van grote invloed op de keuzes die we kunnen maken en onze financiële situatie. Een voorbeeld hiervan is de voorgenomen bezuiniging op de jeugdhulp in het laatste jaar van de huidige raadsperiode.

Al deze ontwikkelingen en regelgeving zijn een gegeven. Als gemeente spelen we daar zo goed mogelijk. In onderstaande is beschreven hoe we met de trends en ontwikkelingen omgaan.

#### Eigen regie

We willen dat onze inwoners zoveel mogelijk regie hebben over hun eigen leven. Dit betekent onder meer dat we mensen vroegtijdig helpen om (zware) professionele zorg te voorkomen of uit te stellen. Om dit te bereiken, faciliteren we diverse preventieve voorzieningen. Het bevorderen van eigen regie vindt niet alleen plaats in het sociaal domein. In het programma Onderwijs, het programma Sport, Cultuur en Recreatie en het programma Volksgezondheid staan ook specifieke maatregelen die hieraan bijdragen. Zo worden er bijvoorbeeld taallessen aangeboden voor laaggeletterde inwoners en zorgen we ervoor dat inwoners veel kunnen bewegen/sporten. Dit alles draagt bij aan de gezondheid en zelfredzaamheid van onze inwoners, oftewel: hun eigen regie. De paragraaf *Maatschappelijke Voorzieningen* draagt ook bij aan eigen regie, door de gelegenheid van ontmoeting tussen inwoners te faciliteren.

#### Sturen op resultaat

Om tot goed beleid te komen, hebben we inzicht gecreëerd in de belangrijkste ontwikkelingen in het sociaal domein. Het is namelijk essentieel om te begrijpen wat er gebeurt en om de goede maatregelen te nemen. Maatregelen waarvan we kunnen meten of ze opleveren wat we voor ogen hebben. Dit maakt sturen op resultaat mogelijk. We ontwikkelen dit inzicht door met een nieuw verbeterd cliëntervaringsonderzoek en preventieve indicatoren op het gebied van onderwijs.

#### Goede toegang tot Wmo en jeugdhulp.

We vinden het belangrijk dat de ouderen en de jongeren, die dat nodig hebben, de juiste zorg krijgen.

Sinds 1 januari 2020 organiseert de gemeente Veere haar eigen toegang tot Wmo en jeugdhulp. Er staat een solide toegang die ruim binnen de gestelde termijnen hulpvragen kan afhandelen. Tegelijkertijd is er ruimte voor verbetering van kwaliteit en effectiviteit in de zorg. Daarom starten we een pilot waarin we intensiever gaan samenwerken met Berseba (een samenwerkingsverband van 3 basisscholen in onze gemeente) om vragen

in de jeugdhulp eerder en beter te kunnen oppakken. Ook kijken we samen met Welzijn Veere en Maatschappelijke Werk Walcheren hoe we hulpvragen beter gezamenlijk kunnen oppakken. Tot slot ontwikkelen we collectieve jeugdvoorzieningen (vooral op het snijvlak van jeugd en onderwijs), samen met Middelburg en Vlissingen.

#### Anticiperen op toekomstige ontwikkelingen

In het sociaal domein komen met regelmaat nieuwe grote en complexe vraagstukken naar voren. Van de toenemende druk op de jeugdhulp tot de decentralisatie van beschermd wonen. Mede daarom werken we vaak samen met andere Zeeuwse gemeenten. Ook hechten we bijvoorbeeld veel waarde aan de Walcherse samenwerking binnen Orionis.

Onze inwoners staan centraal bij de samenwerking tussen de verschillende organisaties en gemeenten. Ook de uitvoering is altijd gericht op de inwoner waarbij een afweging tussen het individuele en gemeenschappelijke belang wordt gemaakt.

#### **Wat hebben we bereikt?**

***D.6.01 Veerse inwoners doen zoveel mogelijk zelf en hebben zoveel mogelijk regie over hun eigen leven.***

#### **Omschrijving**

Met deze doelstelling bedoelen we dat iedereen kan en mag deelnemen op zijn eigen manier. De gemeente Veere stimuleert, faciliteert en subsidieert organisaties in het preventieve veld om deze doelstelling te verwezenlijken. Daarbij is samenwerking tussen organisaties onderling een speerpunt. Dit in het belang van inwoners. Daarnaast hebben inwoners oog voor elkaar en helpen ze elkaar. Dat hoort bij een participerende samenleving en waarderen we van onze inwoners. Vrijwilligers en mantelzorgers zijn een belangrijke aanvulling op de professionele zorg. Zij zorgen ervoor dat onze inwoners later, geen of in mindere mate professionele zorg nodig hebben. Via Welzijn Veere en Stichting Manteling ondersteunen we vrijwilligers en mantelzorgers. Dit zorgt ervoor dat onze inwoners later, geen of in mindere mate professionele zorg nodig hebben.

Financiële zelfredzaamheid is van zeer groot belang om regie te houden over je leven. Met de huidige inflatie is energiearmoede een groot risico voor veel mensen. Dit willen we zo veel mogelijk voorkomen door mensen te helpen met tips en verduurzamingsmaatregelen, zodat het energieverbruik minder wordt. Mensen die in financiële problemen raken door de energieprijzen hebben daarbij prioriteit.

#### **Stand van zaken**

Voor de financiële zelfredzaamheid van onze armste inwoners hebben we een aantal extra regelingen uitgevoerd. We hielpen mensen met energiecoaches, het verduurzamen van hun huis en energietoeslag 2023. Verder werden vele doelgroepen in onze gemeenten geholpen om zo zelfstandig mogelijk te kunnen leven. Voor de middellange termijn stelde u een visie preventie vast. Daarin gaf u richting voor nieuw beleid in de komende jaren.

#### **Kwaliteit (indicator)**



## Wat hebben we hiervoor gedaan?

*6.049 We maken beleids- en uitvoeringsplannen voor de belangrijkste maatschappelijke vraagstukken op het gebied van preventie.*

### Omschrijving

We staan voor een grote uitdaging om onze inwoners regie over hun eigen leven te laten houden en, waar nodig, goede zorg te blijven leveren. We hebben te maken met vergrijzing, onze arbeidsmarkt krimpt, de zorg staat onder druk en we maken ons zorgen over wat vrijwilligers en mantelzorgers kunnen doen.

We zijn op zoek naar oplossingen voor deze uitdaging. Preventie is een belangrijk onderdeel van de oplossing. Preventie gaat echter over vele zaken. Enerzijds gaat het bijvoorbeeld om een gezonde levensstijl, maar anderzijds hebben we ook te maken met financiële zelfredzaamheid of eenzaamheid.

Eind 2022 brachten we, samen met partijen in de samenleving, onze uitdagingen op het gebied van preventie voor de komende jaren in beeld. Hier stellen we een nota voor op. Dit vormt de basis om aan structurele oplossingen te gaan werken. De maatschappelijke vraagstukken die we daarbij (minimaal) verkennen zijn:

1. (Financiële) zelfredzaamheid
2. Eenzaamheid
3. Wonen en zorg
4. Dementie/dementievriendelijke omgeving
5. Positieve gezondheid en bewegen
6. Recht op ontwikkeling (onderwijs, cultuur)

In de nota geven we per maatschappelijke vraagstuk antwoord op de volgende vier vragen.

1. Voor welke uitdaging staan we?
2. Wat doen we momenteel?
3. Waar liggen er nog kansen?
4. Met welke partijen moeten we daarvoor samenwerken?

Op basis van de laatste twee vragen stellen we in 2023 en 2024, waar nodig, beleids- en uitvoeringsplannen op. Voor bestaande beleids- en uitvoeringplannen bepalen we hoe en wanneer we deze gaan aanscherpen. We prioriteren op basis van urgentie.

### **Kwaliteit (indicator)**



### **Stand van zaken**

In 2023 stelde u de preventievisie op gezondheid vast. Daarin stond positieve gezondheid en het creëren van sociale teams in 2027 centraal. De visie kwam tot stand door brede participatie van betrokken en geïnteresseerde partijen. We startten eind 2023 en de voorbereiding om (participatief) tot een beleidsplan te komen in 2024.

### **Tijd (indicator)**



### **Geld (indicator)**



*6.050 We helpen mensen met een laag inkomen het energieverbruik te verlagen, met kleine duurzame ingrepen en tips.*

### **Omschrijving**

Vanuit het rijk is budget beschikbaar gesteld aan de gemeenten om energiearmoede aan te pakken. Daarnaast heeft de gemeenteraad ook geld beschikbaar gesteld om mensen tot 130% van de bijstandsnorm te helpen in het terugbrengen van het energieverbruik. Het is hierdoor mogelijk om kleine duurzame ingrepen toe te passen voor deze huishoudens. Daarmee willen we het energieverbruik zo veel mogelijk verlagen. Eind 2022 stelden we een plan op voor een effectieve besteding van dit geld.

### **Kwaliteit (indicator)**



### **Stand van zaken**

We verstrekten in maart en april huishoudens tot 130% van de bijstandsnorm toegang tot een voucher van € 250 om hun huis te verduurzamen. Verder kregen huishoudens die vorig jaar energietoeslag hebben gekregen eind april/begin mei € 500 voorschot voor de energietoeslag van 2023. De landelijke wetgeving voor de energietoeslag was eind 2023 vastgesteld door de rijksoverheid. Huishoudens tot 130% van de bijstandsnorm konden vanaf november energietoeslag aanvragen. Daarbij stelden we wel een maximaal vermogen vast dat een huishouden mag hebben (de vermogenstoets).

### **Tijd (indicator)**



## Geld (indicator)



### Wat hebben we bereikt?

***D.6.02 We sturen binnen het sociaal domein op resultaten en de rapportage is verbreed naar sport, onderwijs en cultuur.***

#### Omschrijving

We zien de laatste jaren de kosten in het sociaal domein stijgen. Daarom hebben we een sturingsmodel voor het sociaal domein. Met dit model analyseren we de kosten, klantaantallen, aantallen in het preventieve veld en de klanttevredenheid. Op deze manier brengen we de ontwikkelingen op een aantal indicatoren in kaart. Deze ontwikkelingen zetten we af tegen een aantal algemene en voorspellende indicatoren, zoals de bevolkingsontwikkeling.

Vervolgens verklaren we de ontwikkelingen en sturen we gericht op effectief beleid, klanttevredenheid/kwaliteit en kosten. Dit alles doen we in samenwerking met onze externe partners als zorgaanbieders, leveranciers en adviesraden.

We leggen de focus op doorontwikkeling en willen de verbinding leggen met sport, onderwijs en cultuur. Hierbij gaat het specifiek om het preventieve karakter van deze onderwerpen. Sport, onderwijs en cultuur kunnen namelijk op vele manieren een hulp- of ondersteuningsvraag voorkomen.

#### Stand van zaken

We stelden de rapportage sociaal domein over 2022 op. Hieruit bleek geen directe noodzaak tot bijsturen. Toch namen we wel een aantal maatregelen die tot een verwachte kostenbesparing gaan leiden, bijvoorbeeld op het gebied van collectieve jeugdzorgarrangementen. Ook maakten we afspraken met huisartsen om de samenwerking verder te intensiveren. De rapportage sociaal domein over 2023 willen we uitbreiden met onderwijs, sport en cultuur. We moeten bekijken welke kaders en indicatoren we daarvoor willen opnemen in de rapportage.

## Kwaliteit (indicator)



### Wat hebben we hiervoor gedaan?

***6.037 We rapporteren op basis van vastgestelde indicatoren, verbeteren de rapportage en sturen gericht bij.***

#### Omschrijving

We vergelijken de werkelijke klantaantallen en kosten jeugdzorg en Wmo met de raming. Het verschil analyseren en verklaren we. Op deze manier kunnen we gericht bijsturen. We verzamelen ook gegevens van preventieve activiteiten. Deze betrekken we bij de analyse, met als centrale vragen:

1. Leidt meer inzet op preventie tot een daling van het beroep op zorg?
2. Welke preventieve maatregelen zijn effectief?
3. Hoe kunnen preventieve activiteiten en zorg elkaar versterken?
4. We schatten vervolgens het toekomstige beroep op zorg in.

We blijven de rapportage stap voor stap ontwikkelen. We hebben ons als doel gesteld om waardevolle indicatoren vanuit sport, onderwijs en cultuur toe te voegen. Het gaat daarbij altijd om indicatoren die inzicht geven in preventie.

In 2023 vullen we de rapportage aan met onderwijs, vanwege de sterke connectie tussen onderwijs en jeugdzorg. Denk daarbij aan het onderwijsachterstandenbeleid (OAB), waarbij voor- en vroegschoolse educatie (VVE) zeer belangrijk is. Door de inzichten van onderwijs en jeugdzorg aan elkaar te linken, verwachten we ook de gezamenlijke opgaven en kansen beter in beeld te krijgen.

Verder verkennen we de mogelijkheden om indicatoren op het gebied van sport en cultuur toe te voegen.

Orionis wordt niet meegenomen in deze rapportages. We informeren de raad apart over de ontwikkelingen rond Orionis. Wel zoeken we beleidsmatig zoveel mogelijk de verbinding tussen Orionis en de andere aspecten van het Sociaal domein.

*6.047 We voeren het nieuwe klanttevredenheidsonderzoek periodiek uit.*

### **Omschrijving**

Klanttevredenheid en zorgevaluaties zijn belangrijke maatstaven voor het meten van de effectiviteit van het beleid. Voor de Wmo en jeugdzorg breiden we het landelijk verplichte onderzoek uit om een betrouwbare indicator te ontwikkelen. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek, sturen het college en de raad op het beleid. In 2023 starten we met dit nieuwe onderzoek.

Orionis is in 2022 gestart met haar klanttevredenheidsonderzoek. De eerste resultaten worden nog in 2022 aan de raad gestuurd. Ook in 2023 worden klanttevredenheidsonderzoeken afgenomen.



## Wat hebben we bereikt?

### ***D.6.03 De toegang stuurt op effectiviteit en kwaliteit van ondersteuning in de Wmo en Jeugdzorg.***

#### **Omschrijving**

Een hoge kwaliteit en effectiviteit van ondersteuning vinden we belangrijk. Onder kwaliteit verstaan we dat klanten de zorg krijgen die aansluit op hun behoeftes. Onder effectiviteit verstaan we dat klanten de juiste hoeveelheid ondersteuning krijgen: niet te weinig, niet te veel. Ook hebben we het snel door als bepaalde ondersteuning niet bereikt wat we voor ogen hebben. Het is de rol van de toegang om op beide aspecten te sturen.

#### **Stand van zaken**

De toegang sprak periodiek met de Wmo contractbeheerder en de Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (IJZ) om signalen te bespreken en de effectiviteit en kwaliteit van zorg in de gaten te houden. Wekelijks besprak de toegang casuïstiek en schakelde ze indien nodig met beleidsmedewerkers, SWVO of IJZ over signalen met betrekking tot zorgaanbieders. We vroegen tijdens zorgevaluaties aan aanbieders om een evaluatierapportage aan te leveren. We passen eenduidige registratie toe in de toegang, waardoor we straks nog meer gegevens kunnen verzamelen. We voerden overleg met SWVO over de op handen zijnde aanbesteding.

#### **Kwaliteit (indicator)**



#### **Wat hebben we hiervoor gedaan?**

*6.040 We sturen op ondersteuningsdoelen via de zorgevaluaties en spreken aanbieders aan op het bereiken van doelen/resultaten.*

#### **Omschrijving**

We sturen hierdoor op kwaliteit van de ondersteuning en het sneller/beter behalen van ondersteuningsdoelen. We verwachten dat hiermee het percentage (deels) behaalde ondersteuningsdoelen stijgt. We rapporteren hoeveel ondersteuningsdoelen (deels) behaald zijn en niet behaald zijn. We rapporteren jaarlijks onze metingen. In 2023 evalueren we de methodiek en stellen deze indien nodig bij.

*6.041 We werken nauw samen met zorgaanbieders en partners in het voorliggende (preventieve) veld om hulp of zorg zo laagdrempelig mogelijk te maken.*

#### **Omschrijving**

We streven naar laagdrempelige zorg voor onze inwoners, hierbij werken we samen werken met bepaalde partners zoals Welzijn Veere en Zeeuwse Zorgschakels. En houden we ook rekening met bepaalde doelgroepen, zoals dementerenden. Ook willen we dat ze gebruik van preventieve voorzieningen zo veel als mogelijk benutten. En met een verbeterde samenwerking vinden klanten hun weg naar passende (voorliggende) ondersteuning. De (informele) afspraken die we maken leggen we vast en passen we bij evaluatie aan. We richten ons op integratie van werkwijzen in plaats van samenwerking.

Inwoners moeten niets merken van een overdracht van de ene naar de andere organisatie.

In 2023 werken we aan drie concrete punten:

- We inventariseren met Welzijn Veere, Maatschappelijk Werk Walcheren en Orionis hoe we hulp- en zorgvragen beter gezamenlijk kunnen oppakken. Dit met als doel dat hulp en ondersteuning vanaf het begin nog beter aansluit op de behoefte.
- Met Berseba (een samenwerkingsverband van 3 basisscholen in onze gemeente) starten we in het schooljaar 2022-2023 een pilot voor intensievere samenwerking. Dit met als doel om problematiek bij kinderen eerder in beeld te hebben en samen met de school beter hulp te kunnen bieden. De ervaring die we hiermee opdoen gebruiken we om ook met andere basisscholen te kijken naar een intensievere samenwerking vanaf medio 2023.
- Samen met gemeente Middelburg en Vlissingen ontwikkelen we collectieve jeugdvoorzieningen, veelal op het snijvlak van jeugd en onderwijs. Zo hebben we problematiek eerder in beeld.

## **Wat hebben we bereikt?**

### ***D.6.04 We anticiperen in Zeeuws verband op grote toekomstige ontwikkelingen in het Sociaal Domein.***

#### **Omschrijving**

We werken samen met andere Zeeuwse gemeenten om zorg en ondersteuning beter te organiseren en de decentralisatie van taken voor te bereiden. Hierbij zetten we de belangen van onze eigen inwoners centraal en houden we hierbij de lange termijn doelstellingen in het vizier. Ook spelen we in op grote ontwikkelingen, zoals de decentralisatie Beschermd Wonen en het verkorten van de veiligheidsketen jeugdzorg. We zorgen voor oplossingen die uitvoerbaar zijn voor onze toegang en betrokken organisaties.

We zijn als gemeente in januari 2022 aangesloten bij de Zeeuwse Zorg Coalitie. Het doel daarvan is, om in samenwerking met zorgaanbieders, de zorg in Zeeland in de toekomst toegankelijk te houden. Stapsgewijs worden de plannen hiervoor verder uitgewerkt. In 2022 zal een start worden gemaakt met het onderwerp inwonerparticipatie.

#### **Stand van zaken**

Op de beleidsterreinen jeugdzorg en volksgezondheid stemden we Walchers én Zeeuws af hoe we omgaan met grote ontwikkelingen. Dit doen we na overleg met onze lokale toegang, zodat de uitvoering werkbaar is. In het Zeeuwse Kernteam Gezondheid bereidden we ons voor op de invoering van het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en bepaalden we de mandaatgemeente. De Zeeuwse Zorg Coalitie rondde het Burgerberaad af en leverde aanbevelingen aan om de zorg in Zeeland toekomstbestendig te maken. Op het gebied van jeugd werden grote stappen gezet bij het opstellen van de Regiovisie, die in het najaar vastgesteld moet worden. De pilot Vaart in Veiligheid maakte in de gemeente Hulst een doorstart onder de naam Ieder1.

Samen met de gemeenten Middelburg en Vlissingen hebben we de gemeenschappelijke regeling Orionis Walcheren. Orionis ondersteunt de inwoners van de drie Walcherse gemeenten op het gebied van werk, inkomen en schulden. De gemeenschappelijke regeling wordt tegen het licht gehouden. Hij wordt onder meer getoetst aan de vernieuwde Wet gemeenschappelijke regelingen.

De decentralisatie Beschermd Wonen is opnieuw uitgesteld, nu naar 2025. Vooruitlopend hierop bereidden we ons voor op het maken van partnerschapsafspraken.

## Kwaliteit (indicator)



### Wat hebben we hiervoor gedaan?

*6.027 We nemen deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Orionis Walcheren.*

#### Omschrijving

Orionis Walcheren is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Middelburg, Veere en Vlissingen. Ze is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet, schuldhelpverlening en het minimabeleid op Walcheren. Dat houdt onder andere in dat zij mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar (zo regulier mogelijk) werk begeleidt en helpt bij hun ontwikkeling. Ook neemt Orionis de uitvoering van diverse ad hoc-maatregelen ter hand. Mogelijk evalueren we de Gemeenschappelijke Regeling Orionis.

*6.033 Wij bereiden ons voor op de decentralisatie van Beschermd Wonen.*

#### Omschrijving

Deze maatregel gaat over de verplaatsing van taken naar de gemeente. We bereiden ons in Zeeuws verband hierop voor. Door de taken op het gebied van Beschermd Wonen te decentraliseren wordt het aanbod Beschermd Wonen verbeterd en kunnen we meer passende voorzieningen voor cliënten organiseren. De decentralisatie gaat definitief per 2024 in. Begin 2022 is de Regiovisie Beschermd Wonen vastgesteld, waarin een aantal stappen zijn beschreven ter voorbereiding hierop. Deze stappen voeren we tot die tijd uit. De lokale toegang dient al als eerste aanspreekpunt voor cliënten. Zo doen we ervaring op door al in de geest van de nieuwe situatie te werken.

*6.048 We sluiten aan bij het Zeeuwse onderzoek naar versnelling en verbetering van de veiligheidsketen binnen de jeugdhulp.*

#### Omschrijving

Het project Vaart in Veiligheid gaat over het verkorten van de jeugdbeschermingsketen. Dit doen we door de betrokken organisaties Veilig Thuis, de Gecertificeerde Instellingen (zoals Intervence) en de Raad voor de Kinderbescherming beter en eerder te laten samenwerken met de gemeentelijke toegangen. Dit moet wachtlijsten verkorten of zelfs voorkomen, én de veiligheid van jeugdigen verbeteren. Vanwege de ontwikkelingen bij Intervence gedurende 2020/2021 hebben de 3 pilots Vaart in Veiligheid vertraging



opgelopen. Het experiment heeft een doorstart gemaakt met één pilotgemeente, waar alle Zeeuwse gemeenten casuïstiek voor kan aandrigen. In Zeeuws verband bepalen we eind 2022 of deze werkwijze vervolgen en naar de andere gemeenten uitrollen.

## Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
17	Banen	per 1.000 inw 15-64jr	CBS/ LISA	2022	759,1	812,8	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
18	Jongeren met een delict voor rechter	%	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	2022	1,0	1,0	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
19	Kinderen in een uitkeringsgezin	%	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	2022	2,0	5,0	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
20	Netto arbeidsparticipatie	%	CBS - Arbeidsdeelname	2023	71,7	72,1	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.
21	Werkloze jongeren	%	CBS - Jeugd	2022	1,0	1,0	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).
22	Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inw 18jr eo	CBS - Participatie Wet	2023	111,0	256,7	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.
23	Lopende reïntegratievoorzieningen	per 10.000 inw 15-65jr	CBS - Participatie Wet	2023	56,2	231,5	Het aantal reïntegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
24	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	2023	9,1	12,9	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
25	Jongeren met jeugdbescherming	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	2023	0,7	1,3	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
26	Jongeren met jeugdreclassering	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	2023	nb	0,3	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).
27	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	per 10.000 inw	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	2022	530,0	749,0	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 180 deelnemende gemeenten.

### Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Resultaat 2023
Baten				
<b>6.1 Samenkracht en burgerparticipatie</b>	<b>112</b>	<b>3.022</b>	<b>6.457</b>	<b>-3.436</b>
<b>6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen</b>	<b>66</b>	<b>10</b>	<b>9</b>	<b>1</b>
<b>6.3 Inkomensregelingen</b>	<b>2.653</b>	<b>2.727</b>	<b>2.846</b>	<b>-120</b>
<b>6.4 WSW en beschut werk</b>	<b>0</b>	<b>3</b>	<b>3</b>	<b>0</b>
<b>6.5 Arbeidsparticipatie</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)</b>	<b>104</b>	<b>89</b>	<b>93</b>	<b>-4</b>
<b>6.71 Maatwerkdienstverlening 18+</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>6.71b Begeleiding (WMO)</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>6.71c Dagbesteding (WMO)</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>6.72 Maatwerkdienstverlening 18-</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>6.72a Jeugdzorg begeleiding</b>	<b>0</b>	<b>3</b>	<b>3</b>	<b>0</b>
<b>6.72b Jeugdzorg behandeling</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>6.72c Jeugdhulp dagbesteding</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>6.73a Pleegzorg</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>6.73b Gezingsgericht</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>6.73c Jeugdhulp met verblijf overig</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>6.74c Gesloten plaatsing</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>6.81 Geëscaleerde zorg 18+</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>6.81a Bescherm wonen (WMO)</b>	<b>0</b>	<b>9</b>	<b>13</b>	<b>-4</b>
<b>6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>6.82 Geëscaleerde zorg 18-</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>6.82a Jeugdbescherming</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>6.82b Jeugdreclassering</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Totaal Baten</b>	<b>2.936</b>	<b>5.862</b>	<b>9.424</b>	<b>-3.562</b>
Lasten				
<b>6.1 Samenkracht en burgerparticipatie</b>	<b>2.854</b>	<b>5.982</b>	<b>4.743</b>	<b>1.239</b>
<b>6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen</b>	<b>1.419</b>	<b>1.191</b>	<b>1.077</b>	<b>115</b>

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Resultaat 2023
<b>6.3 Inkomensregelingen</b>	<b>4.291</b>	<b>5.477</b>	<b>5.176</b>	<b>301</b>
<b>6.4 WSW en beschut werk</b>	<b>1.323</b>	<b>1.369</b>	<b>1.329</b>	<b>40</b>
<b>6.5 Arbeidsparticipatie</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>0</b>
<b>6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)</b>	<b>1.186</b>	<b>1.145</b>	<b>1.090</b>	<b>55</b>
<b>6.71 Maatwerkdienstverlening 18+</b>	<b>0</b>	<b>18</b>	<b>18</b>	<b>0</b>
<b>6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)</b>	<b>1.455</b>	<b>1.607</b>	<b>1.597</b>	<b>10</b>
<b>6.71b Begeleiding (WMO)</b>	<b>2.092</b>	<b>1.243</b>	<b>1.224</b>	<b>19</b>
<b>6.71c Dagbesteding (WMO)</b>	<b>689</b>	<b>657</b>	<b>637</b>	<b>19</b>
<b>6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>6.72 Maatwerkdienstverlening 18-</b>	<b>0</b>	<b>6</b>	<b>0</b>	<b>6</b>
<b>6.72a Jeugdzorg begeleiding</b>	<b>729</b>	<b>464</b>	<b>480</b>	<b>-16</b>
<b>6.72b Jeugdzorg behandeling</b>	<b>383</b>	<b>434</b>	<b>484</b>	<b>-51</b>
<b>6.72c Jeugdhulp dagbesteding</b>	<b>497</b>	<b>500</b>	<b>388</b>	<b>112</b>
<b>6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig</b>	<b>302</b>	<b>45</b>	<b>-82</b>	<b>127</b>
<b>6.73a Pleegzorg</b>	<b>564</b>	<b>481</b>	<b>397</b>	<b>83</b>
<b>6.73b Gezingsgericht</b>	<b>292</b>	<b>238</b>	<b>184</b>	<b>54</b>
<b>6.73c Jeugdhulp met verblijf overig</b>	<b>163</b>	<b>511</b>	<b>899</b>	<b>-387</b>
<b>6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf</b>	<b>872</b>	<b>993</b>	<b>1.113</b>	<b>-120</b>
<b>6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf</b>	<b>280</b>	<b>315</b>	<b>351</b>	<b>-36</b>
<b>6.74c Gesloten plaatsing</b>	<b>129</b>	<b>139</b>	<b>174</b>	<b>-35</b>
<b>6.81 Geëscaleerde zorg 18+</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>6.81a Bescherm wonen (WMO)</b>	<b>26</b>	<b>26</b>	<b>26</b>	<b>0</b>
<b>6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)</b>	<b>9</b>	<b>48</b>	<b>23</b>	<b>25</b>
<b>6.82 Geëscaleerde zorg 18-</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>6.82a Jeugdbescherming</b>	<b>338</b>	<b>281</b>	<b>184</b>	<b>97</b>
<b>6.82b Jeugdreclassering</b>	<b>41</b>	<b>53</b>	<b>84</b>	<b>-31</b>
<b>Totaal Lasten</b>	<b>19.934</b>	<b>23.224</b>	<b>21.598</b>	<b>1.625</b>
<b>Gerealiseerd resultaat</b>	<b>-16.999</b>	<b>-17.362</b>	<b>-12.175</b>	<b>-5.188</b>

## Financiële analyse

Taakveld	Resultaat	V/N
<u>Samenkracht en burgerparticipatie</u>		
Op dit taakveld zien we een overschot van € 4.675.000.		
<b>Bekostigingsregeling Oekraïners</b>		
Het grootste deel van het overschot op dit taakveld komt door de bekostigingsregeling van de opvang van ontheemde Oekraïners. Gemeente Veere heeft minder kosten gemaakt dan dat er aan rijksmiddelen is ontvangen.		
Voor de opvang Oekraïense ontheemden is er door de regeling leefgeld een overschot.	4.160 235	V V
<b>Regiodeal Aagtekerke</b>		
De uitvoering van de regiodeal in Aagtekerke is nog niet volledig afgerond in 2023 en zal verder uitvoering krijgen in 2024. We stellen bij het raadsvoorstel voor het resterende budget van € 39.200 in 2024 weer beschikbaar te stellen.	39	V
	79	V
<b>Preventie</b>		
De uitgaven in het kader van preventie zijn lager uitgevallen dan begroot. Naar verwachting is dit een eenmalige meevaller. Het betreft een bedrag van € 78.800.		
<u>Toegang en eerstelijnsvoorzieningen</u>		
Op dit taakveld is sprake van een overschot van € 113.300.		
<i>Netwerkberaden en externe expertise</i>		
Er zijn minder kosten gemaakt ten behoeve van netwerkberaden en inhuur van externe expertise.	30	V
<i>Casusregie IJZ</i>		
Er is sprake van een overschot van € 50.000 op het onderdeel casusregie jeugdzorg. Er is minder behoefte geweest dan vooraf was ingeschat.	50	V
<u>Inkomensregelingen, WSW en beschut werk en arbeidsparticipatie</u>		
Er is sprake van een overschot van €460.600.		
Dit komt onder andere doordat Orionis een positief saldo had op de jaarrekening en door de definitieve afrekening van de TOZO (Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers) van 2022. Het positieve jaarrekeningsaldo van	461	V



---

Orionis komt voor het grootste deel door de terugbetaling van de energietoeslag 2023 door Orionis, omdat deze nog niet volledig is uitgevoerd. In 2024 wordt de energietoeslag afgerond.

---

WMO en jeugd

Er is op deze taakvelden in totaal sprake van een tekort van € 61.300.

Op het onderdeel WMO is sprake van een overschot van € 135.000. Dit komt voornamelijk door lagere uitgaven op de onderdelen maatwerkvoorzieningen en maatschappelijke en vrouwenopvang.

Op de taakvelden van jeugdzorg is sprake van een tekort van € 196.300. Een afrekening van het inkoop bureau jeugdzorg is onterecht tweemaal opgenomen, waardoor de er in de jaarrekening sprake is van een tekort. In 2024 corrigeren we dit.

135 V

196 N

### **Eenmalige prioriteiten**

Er waren geen eenmalige prioriteiten in relatie tot dit programma.

### **Investeringen**

Er waren geen investeringen in relatie tot dit programma.

## 7. Volksgezondheid en milieu

### Programma inleiding

We dragen zorg voor een veilige, schone, gezonde en duurzame leefomgeving, die zo is georganiseerd en ingericht dat we ook gezond blijven. Inwoners van Veere groeien gezond op en worden vitaal oud. Primair doen we dat door bronnen die mogelijke gezondheidsrisico's kunnen vormen weg te nemen. Secundair door een gezonde levensstijl te stimuleren, het uitvoeren van wettelijke taken (door de GGD) en in te zetten op een duurzame leefomgeving.

De primaire taak voeren we uit door het inzamelen van afvalstoffen en afvalwater maar ook de lijkbezorging goed te regelen. We zorgen ervoor dat onze bodem en lucht schoon blijven. De secundaire taak door de leefomgeving zo in te richten dat toekomstige risico's worden voorkomen. Hierbij zetten we onder andere in, binnen onze mogelijkheden, op het zoveel mogelijk voorkomen van verdere klimaatveranderingen en het anticiperen op de effecten van klimaatverandering. Maar ook door de gezondheid van onze inwoners en de bedreigingen daarvan te laten monitoren en bewaken door de GGD. Ook zetten we in op preventie en voorlichting.

De belangrijkste thema's binnen dit beleidsveld zijn; afvalinzameling, riolering, lijkbezorging, gezond leven, klimaatadaptatie, lucht, geluid en bodem. Het thema duurzaamheid raakt ook in belangrijke mate aan dit programma. Gezien het grote belang wat we aan dit thema hechten is er een aparte paragraaf duurzaamheid.

#### Afvalinzameling

Samen met andere Zeeuwse gemeenten werken we effectief en efficiënt samen aan afvalinzameling.

De landelijke overheid bevordert de overgang naar een circulaire economie. Met een circulaire economie bedoelen we dat we alles wat we gebruiken of verbruiken, ook kunnen hergebruiken. De landelijke doelstelling is dat de gemeenten vanaf 2020 75% van het huishoudelijk afval scheiden. De centrale overheid neemt naast stimuleringsmaatregelen ook belastingmaatregelen. Hierdoor nemen de kosten van afvalinzameling toe.

Als gemeente stimuleren we de afname van de hoeveelheid afval en hergebruik van reststoffen. Ons doel is om de hoeveelheid restafval te verminderen naar 115 kg per inwoner per jaar in 2023. Dit doen we onder andere door het gedifferentieerd tarief (diftar) in 2023 te verbeteren en blijvend aandacht besteden aan de bewustwording bij inwoners en toeristen.

In 2023 komen we met een voorstel om per 1 januari 2024 bij zomerwoningenterreinen en appartementengebouwen die zijn aangewezen op een verzamelcontainer het gft apart in te gaan zamelen. We actualiseren in 2023 de subsidieverordening oud papier

#### Riolering

Om afvalwater af te voeren dragen we zorg voor een goed functionerend rioolstelsel.

De kosten voor het onderhoud en de verbetering van het rioolstelsel blijven stijgen als gevolg van klimaatverandering en prijsstijgingen. Verbeteringen aan het stelsel zijn nodig om de kans op wateroverlast door klimaatverandering te verkleinen. Een groot deel van ons bestaande rioolstelsel is aangelegd in de jaren '50 en '60 van de vorige eeuw en komt aan het einde van hun levensduur. We zien dus een piek aankomen in renovatie van ons bestaande rioolstelsel.

We proberen de werkzaamheden aan het riool zoveel mogelijk te combineren met andere werkzaamheden in de openbare ruimte als wegonderhoud, onderhoud aan kabels en leidingen. Afgelopen jaar maakten we daarom een integrale visie openbare ruimte (IVOR). Meer hierover leest u in de paragraaf kapitaalgoederen.

### **Lijkbezorging**

Onze begraafplaatsen zijn goed toegankelijk, voldoen aan ons beheerniveau en er is voldoende grafruimte voor de komende 25 jaar.

Een uitgangspunt in de nota is dat de begraafplaatsen niet kostendekkend hoeven te zijn. De begraafplaatsen zijn fraaie groene parken die niet alleen van belang zijn voor de directe nabestaanden maar ook bijdragen aan de kwaliteit van de openbare ruimte. In 2023 gaan we de capaciteit van de begraafplaats Oostkapelle uitbreiden. Ook gaan we de nota begraafplaatsen herzien.

### **Volksgezondheid**

De wettelijke taken die we als gemeente hebben, zijn belegd bij GGD Zeeland. Dat zijn bijvoorbeeld Forensische Geneeskunde, infectie-ziektebestrijding (Rijksvaccinatieprogramma) en de jeugdgezondheidszorg.

Wat we als gemeente verder willen bereiken op het gebied van gezondheid, staat beschreven in de lokale nota Volksgezondheid en het bijbehorende uitvoeringsprogramma.

De aandacht voor gezond leven neemt toe, maar mensen worden ook beperkt om gezond te leven. Samen met het onderwijs, met ondernemers en met sportverenigingen werken we steeds meer samen op dit vlak. In 2022 is de nieuwe lokale nota Volksgezondheid in werking getreden, die een looptijd heeft van vier jaar. We spelen daarin in op de maatschappelijke ontwikkelingen. Positieve gezondheid is als uitgangspunt genomen voor deze nota.

Verder krijgt het onderwerp Gezondheid een grote rol in de Omgevingsvisie.

### **Klimaatadaptatie**

In Nederland verandert het klimaat. De temperaturen stijgen. Er is meer kans op een extreme regenbui, op een hittegolf en op langere, droge periodes. Door droogte daalt de bodem op sommige plekken in Nederland. De zeespiegel stijgt en er is meer kans op overstromingen. Klimaatverandering heeft grote gevolgen voor de gezondheid, de leefbaarheid en de economie. We moeten ons voorbereiden op de risico's van het veranderende klimaat en hierop de omgeving aanpassen.

### **Omgevingskwaliteiten**

We willen onze leefomgeving en omgevingskwaliteiten zoals stilte, donkerte, natuur, biodiversiteit en bodem-, lucht- en waterkwaliteit behouden en waar mogelijk verbeteren. De biodiversiteit gaat achteruit en natuurgebieden staan onder druk. De stikstofneerslag in natuurgebieden moet daarom omlaag.

### **Wat hebben we bereikt?**

***D.7.01 In 2023 produceren we maximaal 115 kilogram restafval per inwoner (gecorrigeerd vanwege invloed toerisme) .***

### **Omschrijving**

We houden ons aan de visie van het programma "Van Afval Naar Grondstof" (VANG). Het programma VANG is ontwikkeld voor gemeenten om de inzameling en recycling van huishoudelijk afval te verbeteren. We produceerden in 2021 nog 183 kilogram restafval

per inwoner. Deze hoeveelheid is gecorrigeerd in verband met invloed van toerisme. De VANG doelstelling is om nog maximaal 100 kg restafval per inwoner te produceren. Wij denken dat 100 kg per inwoner nog niet haalbaar is en zetten voor 2023 in op 115 kg per inwoner. Een beter afvalscheiding draagt bij aan een duurzaam milieu. Bruikbare afvalstromen leveren geld op.

### Stand van zaken

De landelijke VANG-doelstelling voor de lange termijn, minder dan 30 kg. restafval per persoon in 2025 staat inmiddels wel ter discussie. Zonder maatregelen aan de producentenkant is deze doelstelling voor gemeenten onhaalbaar.

### Kwaliteit (indicator)



#### Wat hebben we hiervoor gedaan?

*7.024 We zetten een voorlichtingscampagne op om een betere afvalscheiding te realiseren en verontreiniging van deze stromen terug te dringen.*

#### Omschrijving

De invoering van diftar zorgt ervoor dat bewoners en toeristen steeds meer plastic-en metalen verpakkingen en drankenkartons (PMD) gescheiden inleveren. Helaas is kwaliteit van de ingeleverde materialen niet voldoende door aanwezigheid van verontreiniging. We gaan het scheidingsgedrag verbeteren door doorlopend voorlichting geven over de juiste wijze van scheiden en de voordelen hiervan.

*7.036 Op 1 januari 2024 starten we met de gescheiden inzameling van gft bij de percelen die zijn aangewezen op een ondergrondse verzamelcontainer.*

#### Omschrijving

De percelen die zijn aangewezen op een verzamelcontainer kunnen op dit moment het gft niet apart aanbieden. Wij gaan in 2023 (extra) containers plaatsen zodat gft wel apart kan worden aangeboden. De locaties van de containers bepalen we in overleg met belanghebbenden.

### Kwaliteit (indicator)



### Stand van zaken

In 2023 zijn we gestart met gesprekken met VVE's van bungalowparken en hoogbouw over hoe we het beste de gescheiden inzameling op de parken vorm kunnen geven. Op een aantal locaties zijn de eerste proeven. In 2024 gaan we hier mee verder. Het doel is om eind 2024 overal in de gemeente gescheiden afval in te zamelen.

**Tijd (indicator)**



**Geld (indicator)**



*7.037 Nieuwe subsidieverordening oud papier*

**Omschrijving**

De huidige subsidieverordening oud papier van 2016 is niet meer actueel. Met een nieuwe verordening spelen we in op de huidige ontwikkelingen en behoeften.

**Kwaliteit (indicator)**



**Stand van zaken**

De verordening is in december 2023 vastgesteld door de raad.

**Tijd (indicator)**



**Geld (indicator)**



*7.038 We evalueren de resultaten van een jaar diftar.*

**Omschrijving**

Vanaf 1 januari 2022 hebben we een gedifferentieerd tariefensysteem op basis van aanbodfrequentie restafval voor aansluitingen met minicontainers. Door te evalueren kijken we of gestelde doelen zijn gehaald en/of bijstelling nodig is.

**Kwaliteit (indicator)**



**Stand van zaken**

De evaluatie is in november 2023 behandeld in de raad. In 2024 evalueren we op verzoek van de raad opnieuw.

**Tijd (indicator)**



## Geld (indicator)



### Wat hebben we bereikt?

***D.7.02 In de gemeente verwerken we afval in samenwerkingsverband effectief en efficiënt.***

#### Omschrijving

Wij zijn samen met de andere Zeeuwse gemeenten deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling O.L.A.Z. Het OLAZ behartigt de belangen van de Zeeuwse gemeenten op het gebied van afvalverwijdering en -verwerking. Samenwerking levert schaalvoordelen op en zorgt voor kostenbesparing.

#### Stand van zaken

Zie paragraaf verbonden partijen.

#### Kwaliteit (indicator)



### Wat hebben we hiervoor gedaan?

***7.015 We dienen zienswijzen in op het beleidsprogramma en de begroting van het OLAZ.***

#### Omschrijving

Het O.L.A.Z. stelt elke bestuursperiode een beleidsprogramma en elk jaar een begroting vast. We kijken daarbij dat kosten van verwerking van afval beperkt blijven. Door zienswijzen in te dienen oefenen we invloed uit op het beleidsprogramma en de jaarlijkse begrotingen. Zie ook paragraaf verbonden partijen O.L.A.Z.

### Wat hebben we bereikt?

***D.7.03 Ons rioolbeheer voldoet aan het afgesproken niveau.***

#### Omschrijving

In het verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2020-2023 (vGRP) hebben we onze afspraken vastgelegd over het beheerniveau. In de paragraaf kapitaalgoederen kunt u hier meer over lezen. Hier vindt u per beheerplan informatie over:

- het beheer niveau,
- de actualiteit van de beheerplannen,
- het beschikbare budget,
- de voortgang

Wijken we af van de afspraken in de beheerplannen en zijn er maatregelen nodig dan nemen we die op onder deze doelstelling.

### **Stand van zaken**

Ons rioolbeheer voldoet aan het afgesproken niveau.

### **Kwaliteit (indicator)**



### **Wat hebben we hiervoor gedaan?**

*7.019 We voeren het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2023 uit.*

#### **Omschrijving**

In ons rioleringsplan hebben we exploitatie- en investeringsbudgetten opgenomen. Deze budgetten gebruiken we om ons rioolstelsel op niveau te houden en we nemen maatregelen om de kans op wateroverlast te verkleinen. Zie ook de paragraaf kapitaalgoederen.

*7.039 We stellen een nieuw rioleringsprogramma 2024-2027 op.*

#### **Omschrijving**

Ons huidige rioleringsplan loopt tot december 2023. Een rioleringsplan is dan niet meer verplicht. Wel biedt de omgevingsvisie de ruimte om een rioleringsprogramma op te stellen. 2023 gebruiken we om samen met de raad een rioleringsprogramma te maken.

### **Kwaliteit (indicator)**



### **Stand van zaken**

Tijdens de raadsvergadering van november 2023 is het nieuwe Water- en rioleringsplan vastgesteld.

### **Tijd (indicator)**



### **Geld (indicator)**





## Wat hebben we bereikt?

***D.7.04 In 2050 is de openbare ruimte minder kwetsbaar voor de gevolgen van klimaatverandering.***

### Omschrijving

We zien een toename in extreme neerslag, grotere kans op hittegolven, langdurige droogte en een toename van het overstromingsrisico. In 2050 moet onze ruimte zodanig ingericht zijn dat extreem weer niet leidt tot grote schade of maatschappelijke ontwrichting.

### Stand van zaken

Bij elke ingreep in de openbare ruimte houden we rekening met klimaatadaptatie.

### Kwaliteit (indicator)



### Wat hebben we hiervoor gedaan?

*7.026 We zorgen voor meer beschikbaar zoetwater voor onze sportvelden.*

### Omschrijving

Door lange, droge zomers hebben we (te) weinig zoetwater voor onze sportvelden. We onderzoeken mogelijkheden om meer zoetwater beschikbaar te hebben in tijden van droogte.

*7.027 We halen verharding uit onze openbare ruimte en vormen het om naar groen.*

### Omschrijving

Steeds vaker hebben we te maken met extreme weersomstandigheden, hevige neerslag en hete temperaturen. In snel tempo verdwijnen veel plant- en diersoorten. Uit diverse onderzoeken blijkt dat vooral de toename van verharding negatieve effecten heeft op het welbevinden van mens, dier en natuur. Waar mogelijk vervangen we stenen door groen. Deze vergroening geeft een extra bijdrage aan de biodiversiteit in de openbare ruimte. We maken meer schaduwplekken in de openbare ruimte. We doen dit in overleg met onze inwoners.

## Wat hebben we bereikt?

***D.7.05 In 2023 heeft elke begraafplaats voldoende grafruimte voor minimaal 25 jaar.***

### Omschrijving

In een aantal kernen is er volgens de huidige op afzienbare termijn onvoldoende grafruimte meer. Om aan de doelstelling te voldoen nemen we maatregelen waar dat nodig is, ook actualiseren we het beleid.

### **Stand van zaken**

Om ook voor de toekomst voldoende grafruimte te garanderen, zijn we gestart met de voorbereidingen van de uitbreiding Oostkapelle. Hier is op korte termijn grafruimte nodig.

### **Kwaliteit (indicator)**



### **Wat hebben we hiervoor gedaan?**

#### *7.032 Uitbreiden begraafplaats Oostkapelle*

##### **Omschrijving**

In 2023 realiseren we de uitbreiding van de begraafplaats.

#### *7.033 We actualiseren het beleid en de regelgeving op het gebied van begraven en begraafplaatsen*

##### **Omschrijving**

De huidige ontwikkel- en beheersvisie Begraafplaatsen stamt uit 2014. We actualiseren de visie. Aantallen en verwachtingen stellen we bij. Hiermee maken we een actueel document en kunnen we op basis hiervan maatregelen nemen om te voorzien in voldoende begraafplaatsen. Op basis van de aangepaste visie passen we ook de Beheersverordening en het Uitvoeringsbesluit begraafplaatsen aan.

#### *7.040 Uitbreiden begraafplaats Veere*

##### **Omschrijving**

Binnen nu en 5 jaar is er onvoldoende grafruimte meer op de begraafplaats in Zanddijk. Er is al ruimte voor uitbreiding voorzien. Daar zijn nu nog volkstuinen. In 2023 gaan we starten met de voorbereidingen voor de uitbreiding.

### **Kwaliteit (indicator)**



### **Stand van zaken**

De uitbreiding van de begraafplaats stellen we uit. Nader onderzoek en slim indelen maakt duidelijk dat er nog zeker 10 jaar kan worden begraven.

### Tijd (indicator)



### Geld (indicator)



#### **7.041 Schuilverzorging plaatsen op begraafplaats Biggekerke.**

##### **Omschrijving**

De bestaand aula wordt niet meer gebruikt en is verouderd en versleten. Het gebouwtje slopen we en we plaatsen een nieuwe energie neutrale en onderhoudsarme schuilverzorging. Dit voornemen is besproken met de dorpsraad en zij stemmen hiermee in.

### Kwaliteit (indicator)



##### **Stand van zaken**

In 2023 zijn de werkzaamheden voorbereid. De uitvoering is uitgesteld in verband met het tijdelijk gebruik van de huidige aula voor opslag van spullen uit Amicitia. De uitvoering start in het tweede kwartaal van 2024.

### Tijd (indicator)



### Geld (indicator)



##### **Wat hebben we bereikt?**

#### ***D.7.06 Onze inwoners staan zo min mogelijk bloot aan bedreigingen van hun gezondheid én leven in gezondheid.***

##### **Omschrijving**

Deze doelstelling omvat zowel de wettelijke taken die we als gemeente hebben als de aanvullende taken die we als gemeente uitvoeren. De wettelijke taken zijn ondergebracht bij de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD). De aanvullende taken zijn beschreven in de lokale nota Volksgezondheid, 'Kerngezond Veere, 2022-2025' en het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Het doel is om de gezondheid van onze inwoners zoveel mogelijk te bevorderen. We gaan daarbij uit van het begrip Positieve Gezondheid.

## Stand van zaken

Het uitvoeringsprogramma Volksgezondheid, dat het college eind 2022 vaststelde, bevat veel acties en maatregelen. Daarmee proberen we de leefomgeving zo gezond mogelijk in te richten, maar ook de gezondheid van onze burgers te bevorderen. Met de invoering van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ontvangen we meer financiële middelen vanuit het Rijk. Hierdoor kunnen we acties uit het uitvoeringsprogramma sneller uitvoeren, maar ook extra acties gaan uitvoeren. De invoering van een aantal ketenaanpakken wordt bijvoorbeeld verplicht gesteld. We stellen een plan van aanpak op met daarin hoe we de middelen gaan inzetten. Het begrip Positieve Gezondheid wordt ook het uitgangspunt van de Preventienota, waardoor deze goed aansluit op de nota Kerngezond Veere.

## Kwaliteit (indicator)



### Wat hebben we hiervoor gedaan?

*7.017 We nemen deel aan de Gemeenschappelijke Regeling GGD, die de wettelijke taken uitvoert op gebied van de Wet publieke gezondheid.*

#### Omschrijving

De GGD voert taken uit op het gebied van voorlichting, openbare geestelijke gezondheidszorg, epidemiologie, infectieziektebestrijding, milieu en geneeskundige hulpverlening in de regio (GHOR). Hierdoor ontstaat een veiligere leefomgeving voor onze inwoners en wordt de fysieke en geestelijke gezondheid verbeterd. De GGD rapporteert jaarlijks over haar activiteiten in het jaarverslag. Verder registreert de GGD de vaccinatiegraad en voert zij bevolkingsonderzoeken uit.

*7.035 We voeren het Uitvoeringsprogramma Volksgezondheid uit, behorende bij de lokale nota Kerngezond Veere 2022-2025.*

#### Omschrijving

In de nieuwe lokale nota Kerngezond Veere geven we de ambities weer op het gebied van Volksgezondheid voor de komende vier jaar. Het uitvoeringsprogramma bevat de activiteiten en acties die we daaraan koppelen. De nieuwe nota is vastgesteld door de raad. Het uitvoeringsprogramma dient nog te worden vastgesteld door het college van B&W. De algemene lijn is dat we op lokaal niveau samenwerken met o.a. 1nul1 preventie, de GGD en Stichting Welzijn Veere. We stimuleren onze inwoners om er een zo gezond mogelijke levensstijl op na te houden, zowel op fysiek als mentaal gebied. Waar mogelijk leggen we de verbinding met sport en beweging, onderwijs en preventie, maar ook met het fysieke domein (de gezonde leefomgeving).

## Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
28	Omvang huishoudelijk afval	kg per inwoner	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	2022	135,0	169,0	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg)
29	Hernieuwbare elektriciteit	%	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	2021	300,5	54,7	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

## Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Resultaat 2023
Baten				
<b>7.1 Volksgezondheid</b>	<b>2</b>	<b>83</b>	<b>85</b>	<b>-2</b>
<b>7.2 Riolering</b>	<b>2.613</b>	<b>2.613</b>	<b>2.618</b>	<b>-4</b>
<b>7.3 Afval</b>	<b>4.009</b>	<b>4.124</b>	<b>4.067</b>	<b>56</b>
<b>7.4 Milieubeheer</b>	<b>0</b>	<b>31</b>	<b>31</b>	<b>0</b>
<b>7.5 Begraafplaatsen en crematoria</b>	<b>569</b>	<b>541</b>	<b>569</b>	<b>-28</b>
<b>Totaal Baten</b>	<b>7.194</b>	<b>7.391</b>	<b>7.369</b>	<b>22</b>
Lasten				
<b>7.1 Volksgezondheid</b>	<b>1.150</b>	<b>1.330</b>	<b>1.236</b>	<b>94</b>
<b>7.2 Riolering</b>	<b>2.068</b>	<b>2.195</b>	<b>2.077</b>	<b>119</b>
<b>7.3 Afval</b>	<b>3.325</b>	<b>3.472</b>	<b>3.429</b>	<b>43</b>
<b>7.4 Milieubeheer</b>	<b>1.526</b>	<b>1.770</b>	<b>1.451</b>	<b>319</b>
<b>7.5 Begraafplaatsen en crematoria</b>	<b>494</b>	<b>481</b>	<b>521</b>	<b>-40</b>
<b>Totaal Lasten</b>	<b>8.563</b>	<b>9.248</b>	<b>8.713</b>	<b>536</b>
<b>Gerealiseerd resultaat</b>	<b>-1.369</b>	<b>-1.857</b>	<b>-1.344</b>	<b>-514</b>

## Financiële analyse

Taakveld	Resultaat	V/N
<u>Volksgezondheid</u>		
Op dit taakveld is sprake van een overschot van € 96.800.		
<b>Vitale revolutie en Gezond in de Stad</b>		
Twee budgetten die voortkomen uit 2022 zijn aangesproken in 2023. Het betreft de budgetten voor 'Vitale revolutie' en 'Gezond in de stad'. In het raadsvoorstel stellen we voor deze budgetten vrij te laten vallen.	40	V
<b>Specifieke uitkering Gala</b>		
Daarnaast is ook hier een bedrag van ruim € 30.000 ten laste van de BREDE SPUK GALA gebracht (zie toelichting taakveld sportbeleid). Dit ter voorkoming van terugbetalen Rijksmiddelen.	30	V
<u>Riolering</u>		
Het taakveld riolering laat een overschot zien van € 123.300.		
Voor het onderdeel riolering streven we naar 100% kostendekkendheid. In de paragraaf lokale heffingen van het jaarverslag treft u de kostendekkendheidstabel voor 2023 aan. Onderdeel van deze tabel zijn de toerekeningen van BTW en overhead die volgens de richtlijnen van het BBV alleen extra comptabel, dus niet in de jaarcijfers, toegerekend mogen worden. Dit zorgt er voor dat de realisatie van het taakveld riolering een plus laat zien van € 618.800 (begroot: € 448.900). Wanneer we de btw en overhead wel toerekenen blijft er een saldo over van € 77.800. Dit voegen we toe aan de egalisatievoorziening riolering. In de tweede bestuursrapportage was een storting van € 31.000 voorzien. De stand van de voorziening per 31-12-2023 komt daarmee uit op € 688.400.	27	V
In de begroting 2024 is rekening gehouden met een inzet van de voorziening in de jaren 2024-2027.	62	V
<b>Rioolheffing baten</b>		
De opbrengsten zijn € 27.000 hoger dan vooraf geraamd. Dit kan te maken hebben met onder andere meer en hogere aanslagen. De aanslagen zijn ook afhankelijk van het waterverbruik.	41	V
<b>Precariobelasting</b>		
Sinds 2022 is er geen sprake meer van precariobelasting vanuit het waterschap. Dit is onterecht opgenomen als nog te betalen post in 2022. Hierdoor ontstaat er in 2023 een overschot van € 62.000.		

## Reparaties riolering

In 2023 zijn er minder verstopte riolen en reparaties aan riolering nodig dan vooraf geraamd. Hierdoor is er een overschot van € 41.000.

## Afval

Het taakveld afval laat een overschot zien van € 13.100.

Voor het onderdeel afval wordt gestreefd naar 100% kostendekkendheid. In de paragraaf 'lokale heffingen' van het jaarverslag treft u de kostendekkendheidtabel voor 2023 aan. Onderdeel van deze tabel zijn de toerekeningen van BTW en overhead die volgens de richtlijnen van het BBV alleen extra comptabel, dus niet in de jaarcijfers, toegerekend mogen worden. Dit zorgt er voor dat de realisatie van het taakveld afval een plus laat zien van € 864.400 (begroot: € 686.228). Wanneer we de btw en overhead wel toerekenen blijft er een saldo over van € 182.400. Dit voegen we toe aan de egalisatievoorziening afval. In de tweede bestuursrapportage was in totaal een storting van € 10.000 voorzien. De stand van de voorziening per 31-12-2023 komt daarmee uit op € 766.200.

In de begroting 2024 is rekening gehouden met een inzet van de voorziening in de jaren 2024-2027.

### Vuilverwerking

Er is minder aanbod van restafval. Hierdoor een overschot van € 102.000.

102

V

### Afval ophaal- en afvoer

In 2023 hebben er minder wisselingen en reparaties plaatsgevonden van rolcontainers. Daarnaast zijn er ook minder kosten gemaakt met betrekking tot zwerfafval. Hierdoor per saldo een overschot van € 26.000.

26

V

26

V

### Hogere opbrengsten PMD

Door de invoering van DIFTAR wordt er meer PMD aangeboden. We ontvangen hiervoor een vergoeding. De opbrengsten zijn daardoor € 26.000 hoger dan geraamd.

21

V

### Oud papier

In 2023 is de nieuwe subsidieverordening oud papier in werking getreden. Tijdens de tweede bestuursrapportage hebben we de kosten voor de uit te keren garantie subsidie aan inzamelaars reeds verhoogd. De te verwachten opbrengsten oud papier hebben we reeds verlaagd door de daling van de papier prijzen. De daling van de papierprijzen is lager dan vooraf ingeschat. Hierdoor hebben we per saldo een overschot van € 21.000.

## Milieubeheer

Op dit taakveld is sprake van een positief resultaat van € 318.600.

### **Duurzaamheidsplan**

Op dit budget resteert een bedrag van afgerond € 230.000. Dit budget is voor de uitvoering van de toekomstige plannen op het gebied van duurzaamheid. Een bedrag van € 212.000 van dit bedrag was voorzien om uit de reserve te onttrekken. We stellen bij het raadsvoorstel voor om dit budget door te schuiven naar 2024 en op dat moment uit de reserve te onttrekken. In 2024 stellen we een bestedingsplan op om dit budget in te zetten.

### **Regionale uitvoeringsdienst Zeeland**

De beschikbaarheid van ingehuurd personeel is lager dan vooraf was begroot. Hierdoor is er sprake van een overschot van afgerond € 32.000.

230 V

32 V

### **Milieucommunicatie en educatie & fysieke leefomgeving**

Het budget milieucommunicatie en educatie is voor een gedeelte afhankelijk van de aanvragen vanuit scholen/ initiatieven. Er waren minder aanvragen waardoor er meer kosten zijn begroot dan gerealiseerd. Verder is bij deze budgetten sprake van personele wijzigingen wat heeft geresulteerd in een budget van afgerond € 31.000.

31 V

## Begraafplaatsen en crematoria

Het taakveld sluit met een negatief saldo van € 11.900.

### **Lijkbezorgingsrechten**

Er is meer begraven op de gemeentelijke begraafplaatsen en verlenging van grafrechten dan voorzien, dat geeft € 23.000 hogere opbrengsten.

23 V

### **Interne verrekening loonkosten**

Dit komt met name door de administratieve toerekening van loonkosten ten behoeve van de tarief gerelateerde producten waar we leges voor heffen. De loonkosten die in dit taakveld extra verantwoord zijn hebben we op andere taakvelden minder verantwoord waardoor in totaal de administratieve wijziging in evenwicht is.

28 N



## Enmalige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Begroot	Realisatie	Toelichting
CP20 Operatie Steenbreek	20.000	0	Bij de slotwijziging is dit budget doorgeschoven naar 2024.
Actualiseren nota begraafplaatsen	30.000	25.695	Restant niet ingezet.
Buitenproportionele opgaven bodemonderzoek	50.000	15.000	Bij de slotwijziging is het restant van dit budget doorgeschoven naar 2024.
Programma openbare laadpalen	30.000	5.000	Er wordt bij het voorstel van de jaarrekening voorgesteld het resterend ebudget door te schuiven naar 2024.

## Investerings

Omschrijving investering	Investerings bedrag	Realisatie	Toelichting
Vervanging 25 ondergrondse containers restafval	212.500	14.343	Vervanging is reeds in uitvoering. Afronding vindt plaats in 2024.
Krediet vervangen bestaande riolering, afkoppeling en knelpunten	1.238.290	613.351	Reservering voor o.a. werkzaamheden in Zoutelande en Westkapelle in combinatie met wegwerkzaamheden, afronding uiterlijk 2025.
Krediet vergroten persleiding	80.000	19.085	Opdrachten zijn verstrekt. Uitvoering begin 2024.
Krediet vervangen drainage	50.000	50.000	Gereed.
Krediet vervangen hoofdrioolgemalen	120.000	120.000	Gereed.
Uitbreiding begraafplaats Oostkapelle	361.000	6.558	De voorbereidingen zijn gestart. Afronding zal naar verwachting plaatsvinden in 2025.
Plaatsen schuilvoorziening en slopen aula begraafplaats Biggekerke	45.000	0	Opdracht is verstrekt. Uitvoering vindt plaats in 2024.
Ondergrondse container restafval luiers Gapinge	12.000	4.002	Investering is in uitvoering en wordt in 2024 afgerond.
Ondergrondse container PMD in Buiten de Veste Veere	12.000	11.875	Investering is in uitvoering en wordt in 2024 afgerond.
Koop 600 stuks minicontainer	18.000	18.000	Gereed.

## 8. Fysieke leefomgeving

### Programma inleiding

Wij zorgen voor een leefomgeving waarin het goed wonen, werken en recreëren is. De wereld om ons heen verandert continue en we veranderen daarin mee. Dat moet op een verantwoorde manier. Bij het maken van keuzes voor de toekomst betrekken we ons inwoners, bedrijven en gasten. Op die manier behouden we een gemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is. En maken we keuzes op basis van een breed draagvlak. Het beleidsterrein Fysieke leefomgeving kent een aantal thema's hieronder onderverdeeld per thema in een aantal beleidsvelden die allemaal onder de omgevingsvisie Veere 2047 vallen.

### Wat hebben we bereikt?

#### ***D.8.01 De ruimtelijke kwaliteit van de gemeente Veere blijft voor de toekomst gewaarborgd.***

#### **Omschrijving**

Onder ruimtelijke kwaliteit verstaan we de beleving van de ruimte in brede zin: zowel het uiterlijk van bouwwerken, maar ook aspecten als cultureel erfgoed, stedenbouw en de kwaliteit van de natuur en het landschap. Het vergt een integrale aanpak. Daar waar mogelijk ondersteunen we dit financieel met het verstrekken van subsidies.

#### **Stand van zaken**

Zie toelichting onderstaande maatregelen.

#### **Kwaliteit (indicator)**



#### **Wat hebben we hiervoor gedaan?**

*8.091 We gaan de Nota Ruimtelijke Kwaliteit herzien met als vertrekpunt de omgevingsvisie 2047 en de landschapsvisie Veere.*

#### **Omschrijving**

De Nota Ruimtelijke Kwaliteit uit 2016 is dringend aan een herziening toe. Het beleid wordt opnieuw gescreend met de Visie 2047 als vertrekpunt. Daarnaast wordt voorgesorteerd op nieuwe regels die onderdeel moeten worden van het Omgevingsplan Veere 2029. Daarvoor is een budget opgenomen van € 65.000.

#### **Kwaliteit (indicator)**



#### **Stand van zaken**

Het herzien van de nota ruimtelijke kwaliteit heeft een grote samenhang met het op te stellen Omgevingsplan. De regels voor beeldkwaliteit moeten deels namelijk landen in het Omgevingsplan.

#### Tijd (indicator)



#### Geld (indicator)



*8.092 We gaan de bestaande lijst van Cultuurhistorisch waardevolle panden, vastgesteld in 2017, herijken.*

#### Omschrijving

We controleren of de panden op de lijst nog aan de status voldoen. Nieuwe aanvragen worden beoordeeld en eventueel toegevoegd. Panden die de status niet (meer) halen worden verwijderd. De lijst wordt opnieuw vastgesteld.

#### Kwaliteit (indicator)



#### Stand van zaken

Erfgoed Zeeland heeft opdracht gekregen een waardestelling en omschrijving van een aantal waardevolle panden op te stellen. Verwachting is dat deze half mei geleverd wordt.

Naar aanleiding van de omgevingswet is een werkgroep opgestart om te onderzoeken of de CHW panden omgezet kunnen worden naar gemeentelijke monumenten. Het herijken van de lijst CHW panden wordt dan meegenomen in dat proces.

In 2023 heeft een voorlopige lijst met toe te voegen panden een waardestelling gekregen, opgesteld door Erfgoed Zeeland. Dit zullen we meenemen in het proces naar gemeentelijke monumenten.

#### Tijd (indicator)



#### Geld (indicator)



*8.093 We gaan de bestaande lijst van Cultuurhistorisch waardevolle panden 2017 uitbreiden met panden uit de wederopbouwperiode tot 1965.*

#### Omschrijving

In 2017 is een lijst van waardevolle panden uit de periode tot 1945 vastgesteld. De wederopbouwtijd is een belangrijke periode in de geschiedenis. Door de waardevolle panden uit deze periode tot 1965 toe te voegen aan de lijst worden ze voor aantasting en sloop beschermd. Hiervoor is een budget beschikbaar van €11.270.

Om ons Cultureel Erfgoed duurzaam te behouden steunt de gemeente Veere de eigenaren met een onderhoudssubsidie. We voegen de panden uit de wederopbouwtijd toe aan de lijst Cultuurhistorisch waardevolle panden. Om extra aanvragen van deze groep te kunnen honoreren verhogen we het subsidiebudget structureel tot €25.000.

### **Kwaliteit (indicator)**



### **Stand van zaken**

De waarde stelling van een groot deel van deze panden is al gereed en zal half mei aangevuld worden met een aantal extra panden.

Het toevoegen aan de lijst CHW panden wordt naar verwachting meegenomen in een proces om gemeentelijke monumenten aan te wijzen, aangezien het geen zin heeft de panden eerst als CHW aan te wijzen en vervolgens weer te veranderen in gemeentelijke monumenten

### **Tijd (indicator)**



### **Geld (indicator)**



## **8.094 We herzien het Geluidbeleid.**

### **Omschrijving**

We herzien het geluidbeleid omdat het is verouderd (2007). Door het up-to-date te maken borgen we een (beter) akoestisch aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Daarnaast gaan we in op omgevingsgeluid bijvoorbeeld afkomstig van wegverkeerslawaaai en bedrijvigheid. We houden rekening met de (nieuwe) regels en mogelijkheden uit de Omgevingswet. We monitoren geluidsbelasting door middel van de Basis Geluid Emissie (BGE).

### **Kwaliteit (indicator)**



### **Stand van zaken**

In 2023 is er voor Geluid vooral veel voorbereiding geweest vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet afgelopen 1 januari. Daarnaast zijn er diverse Walcherse overleggen geweest om samen voor Geluid op te trekken. Er wordt namelijk 1 Walchers verkeersmodel gehanteerd. Ook iemand vanuit de RUD keek hierbij mee en adviseerde ons voor Geluid op een aantal onderdelen uit de Omgevingswet. In 2024 wordt het Geluidbeleid dan ook daadwerkelijk herzien.

### Tijd (indicator)



### Geld (indicator)



### Wat hebben we bereikt?

***D.8.02 Volgende uit de visie Domburg verbeteren we het welzijn van de bewoner en van de toerist: goed leven, wellness, rust, natuur en cultuur.***

### Omschrijving

Afgelopen jaren gaven we al uitvoering aan de visie Domburg. Dat heeft geleid tot realisatie van het Singelgebied en gedeeltelijke herstructurering van de openbare ruimte in het Nehalenniagebied. We werken verder aan de realisatie van de visie Domburg.

### Stand van zaken

In de afgelopen jaren zijn er voor meerdere kernen visies vastgesteld. Deze zijn voor een deel in uitvoering. Voor Domburg geldt dat op een aantal gebieden nog raadsbesluiten nodig zijn om een verdere invulling te kunnen geven. De Visie Domburg beschrijft de ambitie voor Domburg: een heilzame woonplaats en badplaats met allure! Alle ontwikkelingen dragen bij aan deze ambitie. De missie hierbij is: verbeteren, niet veranderen. Het beeldkwaliteitsplan Domburg geeft handvatten voor de algemene ruimtelijke ontwikkeling.

In het Singelgebied zijn de kavels bebouwd en is een start gemaakt met de inrichting van de openbare ruimte. In de Nijverheidsweg is gestart met de verkoop en bouw van de eerste woningen. In het Nehalennia gebied lopen voor de bouwplannen afzonderlijke vergunningstrajecten, de sloop van 1 hotel is afgerond de voorbereiding voor de sloop van een ander hotel loopt. Voor de coördinatie van de verschillende onderdelen in het gebied is een integraal overleg ingesteld. Ook is gewerkt aan de visie voor de Westrand Domburg. Vertraging wordt veroorzaakt door onderzoeken naar verkeer in en naar Domburg. Daarnaast speelt de energiecongestie sommige initiatiefnemers parten.

Bij hotelontwikkelingen (ver- en herbouw) wordt gestuurd op het verplaatsen van parkeren naar de randen van Domburg zodat het centrum autolouwer wordt.

Het Zeebalkon aan de Boulevard van Schagen is in 2023 afgerond. De vernieuwing van de overige openbare ruimte in het Nehalenniagebied volgt de ontwikkeling en uitvoering van de initiatieven. De kosten van de vernieuwing openbare ruimte bekostigen we deels uit een Regio Deal subsidie. De begroting van Visie Domburg loopt in de pas.

## Kwaliteit (indicator)



### Wat hebben we hiervoor gedaan?

*8.095 In samenhang met de verkeers- en mobiliteitsstudie in en rondom Domburg werken we de deelgebieden uit die zijn beschreven in de visie Domburg.*

### Omschrijving

De uitgangspunten voor de herontwikkeling door initiatiefnemers worden deels geformuleerd door de verkeers- en mobiliteitsvisie. Om de samenhang tussen de deelgebieden te bewaken beschrijven we specifiek de deelgebieden Westrand, Zuidrand, Singelgebied en Nehalenniagebied.

De Westrand betreft het gebied rondom de Parel en Hof Domburg; in 2023 is voor de Westrand een visie door initiatiefnemer gepresenteerd. In 2024 bieden we de visie aan de gemeenteraad aan om vast te stellen. Daarna starten we met de planvorming voor het gebied.

De Zuidrand betreft de toegangsroute richting Domburg centrum, afwikkeling richting Aagtekerke, de sportvelden, het parkeergebied rondom het gemeentehuis en de omliggende gronden. Eventuele acties volgen uit het verkeers- en mobiliteitsplan.

In het Singelgebied leggen we in 2024 de laatste hand aan de openbare ruimte.

De afspraken en uitvoering van het Nehalenniagebied zijn in overleg met de initiatiefnemers tot stand gekomen en in uitvoering gebracht. Initiatieven zijn nieuwbouw van het voormalig hotel Zonneduin, sloop en start van de bouw van Hotel Nehalennia, bestemmingsplan wijziging en vergunningen voor een parkeerkelder bij het Badhotel, vergunningstraject hotel Bosch en Zee. De vernieuwing van de overige openbare ruimte in het Nehalenniagebied volgt de ontwikkeling en uitvoering van de initiatieven. De kosten van de vernieuwing openbare ruimte bekostigen we deels uit een Regio Deal subsidie.

## Kwaliteit (indicator)



### Stand van zaken

Door vertragingen lopen initiatieven achter op schema, dit zorgt ervoor dat verbeteringen in Domburg langer op zich laten wachten of wellicht niet doorgaan.

## Tijd (indicator)



## Geld (indicator)



## Wat hebben we bereikt?

### **D.8.03 Vraag en aanbod op de woningmarkt zijn goed op elkaar afgestemd.**

#### **Omschrijving**

Veere is een aantrekkelijke gemeente om in te wonen. Maar het aanbod van betaalbare, duurzame en levensloopbestendige woningen is te laag. Hierdoor komen doelgroepen als jongeren, starters, ouderen en zorgdoelgroepen niet aan een passende woning in Veere.

We geven in 2023 uitvoering aan het in 2022 vastgestelde Programma Wonen.

#### **Stand van zaken**

In 2023 hebben we 21 nieuwbouwprojecten in uitvoering. Deze geven invulling geven aan het woonbeleid zoals geformuleerd in het Programma Wonen 2022-2027.

#### **Kwaliteit (indicator)**



#### **Wat hebben we hiervoor gedaan?**

*8.096 We onderzoeken de mogelijkheden voor het opstellen van een doelgroepenverordening en zelfbewoonplicht.*

#### **Omschrijving**

Om nieuwbouwwoningen toe te wijzen aan (nieuwe) Veerse inwoners met een sociale en economische binding brengen we de mogelijkheden voor een doelgroepverordening en de zelfbewoonplicht in beeld.

#### **Kwaliteit (indicator)**



#### **Stand van zaken**

Het invoeren van een Doelgroepenverordening is door de invoer van de Omgevingswet niet mogelijk.

Het sturen op doelgroepen (verdeling van nieuwbouwwoningen en sociale huurwoningen) is vanaf 2024 wel mogelijk door de intrede van de herziende Huisvestingswet. Dit zal dan moeten worden opgenomen in de Huisvestingsverordening. Deze staat voor 2024 op het programma om te worden herzien.

Zelfbewoonplicht is een maatregel die wij privaatrechtelijk toepassen indien nodig. Deze maatregel is bijvoorbeeld opgenomen in de overeenkomsten voor de ontwikkeling van de Biezeweie (Serooskerke-Oost).

#### **Tijd (indicator)**



### Geld (indicator)



*8.097 We herzien de bestaande Huisvestingsverordening.*

#### Omschrijving

De bestaande Huisvestingsverordening moet worden herzien. Deze wordt waar het wettelijk kan en dit nuttig is uitgebreid.

### Kwaliteit (indicator)



#### Stand van zaken

De Huisvestingsverordening is in 2023 vernieuwd. Uitbreiding van de opgenomen regels in de Huisvestingsverordening 2023 is opgenomen voor het jaar 2024.

### Tijd (indicator)



### Geld (indicator)



*8.098 We maken een woonzorgvisie.*

#### Omschrijving

Gemeenten zijn vanaf 2024 verplicht een woonzorgvisie te hebben. Onder de woonzorgvisie valt ook een urgentieverordening. En met de woonzorgvisie maken we samenwerking- en prestatieafspraken op Walchers niveau met gemeenten, corporaties en zorgaanbieders.

### Kwaliteit (indicator)



#### Stand van zaken

Uit laatste informatie blijkt dat de woonzorgvisie pas in 2026 verplicht is. We gaven in 2023 Companen de opdracht om een woon-zorg analyse te maken. Daarin wordt gekeken naar de (toekomstige) vraag voor verschillende doelgroepen, het huidige aanbod en het aanbod dat in de toekomst nodig is.



### Tijd (indicator)



### Geld (indicator)



*8.099 We maken beleid die de tijdelijke permanente bewoning bijgebouwen mogelijk maakt.*

#### Omschrijving

Om de woningnood tegen te gaan maken we het tijdelijk permanent bewonen van bijgebouwen mogelijk. Na 3 jaar evalueren we deze tijdelijke maatregel. We nemen de ervaringen mee uit de uitgevoerde pilots in het kader van de meergeneratie- en de pre-mantelzorgwoningen.

### Kwaliteit (indicator)



#### Stand van zaken

Bijgebouwen worden in onze gemeente op veel manieren gebruikt. Recreatief, zakelijk of voor prive gebruik. Naast een bijgebouw zijn er nog andere opties voor woningeigenaren om recreatief te ondernemen.

In 2023 hebben we een start gemaakt voor de ontwikkeling van beleid dat het stapelen van extra functies naast het primair wonen inperkt. Stapeling wordt beperkt, maar het beleid biedt ook nieuwe mogelijkheden zoals het tijdelijk permanent bewonen van een bijgebouw of het bijgebouw gebruiken als pre-mantelzorgwoning.

Dit wordt opgepakt in relatie tot het Ontwikkelkader Verblijfsrecreatie en de herziening van de Huisvestingsverordening 2023.

### Tijd (indicator)



### Geld (indicator)



*8.100 We maken gebruik van een interne taskforce wonen.*

#### Omschrijving

Om de nieuwbouwpogave te versnellen maken we gebruik van een tijdelijke taskforce betaalbaar wonen. De taskforce zorgt voor een versnelling bij het oppakken en uitvoeren van nieuwbouwprojecten door de lijnorganisatie. In de taskforce zitten telkens minimaal 5 projecten met de opzet om de nieuwbouwproductie te versnellen ten opzichte van de reguliere procedures.

### Kwaliteit (indicator)



#### Stand van zaken

Voor het versneld realiseren van sociale woningbouw werken we nauw samen met Zeeuwsland. Echter kosten verschillende onderzoeken naar omgevingsfactoren meer tijd dan verwacht.

### Tijd (indicator)



### Geld (indicator)



#### Wat hebben we bereikt?

***D.8.04 In 2029 is de Omgevingswet in Veere volledig geïmplementeerd.***

#### Omschrijving

De Omgevingswet treedt op 1 januari 2023 in werking. Tot 2029 hebben gemeenten de tijd om een gemeente dekkend Omgevingsplan te maken. Hier hoort bij dat we alle regels voor de fysieke leefomgeving digitaal kunnen ontsluiten. In 2029 levert dit een volledige digitale dienstverlening op. In de tussentijd monitoren we of de besluiten die we in de afgelopen jaren hebben genomen het gewenste effect opleveren.

#### Stand van zaken

De gemeente Veere bereid de komst van de Omgevingswet voor. We werken hierin zoveel mogelijk samen met de andere Zeeuwse gemeenten en overheden. We hebben de startnota Omgevingsplan vastgesteld. Dit biedt de kaders om het Veerse Omgevingsplan te gaan maken. De voorbereidingen hiervoor zijn gestart. We zijn op tijd aangesloten op het Digitale stelsel Omgevingswet. De noodzakelijke voorbereidingen zijn in december afgerond. In een speciale bijeenkomst hebben we ondernemers en initiatiefnemers meegenomen in de komst van de Omgevingswet en wat dat voor hen betekent.

### Kwaliteit (indicator)



#### Wat hebben we hiervoor gedaan?

***8.101 We maken een gemeente dekkend Omgevingsplan waarin we alle regels voor de fysieke leefomgeving onderbrengen.***

#### Omschrijving

De Omgevingswet vraagt van gemeenten dat ze een gemeente dekkend Omgevingsplan maken. Hierin leggen we alle regels voor de fysieke leefomgeving vast. Regels die in strijd zijn met elkaar brengen we in overeenstemming met elkaar, de overbodige schrappen we en vereenvoudigen we zoveel mogelijk. We pakken deze opgave op aan de hand van de vastgestelde Startnota Omgevingsplan. In het proefjaar 2024 beginnen we met het gebied Neeltje Jans. Voor het maken van het totale Omgevingsplan hebben we de tijd tot en met 2031.

### **Kwaliteit (indicator)**



### **Stand van zaken**

De voorbereidingen voor het maken van een Omgevingsplan zijn gestart. Onderdeel hiervan is het maken van een regelbibliotheek en het inventariseren van alle regels die in dit plan moeten worden opgenomen. Voorbereidend hierop is in december de Verordening Fysieke Leefomgeving vastgesteld. Hierin zijn een aantal verordeningen die later opgaan in het Omgevingsplan alvast in één document gebundeld.

### **Tijd (indicator)**



### **Geld (indicator)**



## Beleidsindicatoren

Nr	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar waarop cijfer betrekking heeft	Cijfer Veere	Cijfer Zeeland	Beschrijving
30	Gemiddelde WOZ-waarde	euro	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	2023	388	282	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
31	Nieuw gebouwde woningen	aantal per 1.000 woningen	ABF - Systeem Woningvoorraad	2022	8,3	8,4	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.
32	Demografische druk	%	CBS - Bevolkingsstatistiek	2023	94,9	81,7	De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.
33	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	euro	COELO, Groningen	2023	701	858	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.
34	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	COELO, Groningen	2023	787	938	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.

## Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Resultaat 2023
Baten				
<b>8.1 Ruimtelijke ordening</b>	<b>43</b>	<b>234</b>	<b>209</b>	<b>25</b>
<b>8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)</b>	<b>5.451</b>	<b>3.413</b>	<b>3.251</b>	<b>162</b>
<b>8.3 Wonen en bouwen</b>	<b>933</b>	<b>1.305</b>	<b>1.177</b>	<b>128</b>
<b>Totaal Baten</b>	<b>6.427</b>	<b>4.952</b>	<b>4.637</b>	<b>315</b>
Lasten				
<b>8.1 Ruimtelijke ordening</b>	<b>2.604</b>	<b>2.256</b>	<b>2.217</b>	<b>39</b>
<b>8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)</b>	<b>5.169</b>	<b>3.216</b>	<b>3.281</b>	<b>-65</b>
<b>8.3 Wonen en bouwen</b>	<b>1.519</b>	<b>2.459</b>	<b>2.299</b>	<b>160</b>
<b>Totaal Lasten</b>	<b>9.292</b>	<b>7.931</b>	<b>7.797</b>	<b>134</b>
<b>Gerealiseerd resultaat</b>	<b>-2.865</b>	<b>-2.980</b>	<b>-3.160</b>	<b>181</b>

## Financiële analyse

Taakveld	Resultaat	V/N
<u>Ruimtelijke ordening</u>		
Op dit taakveld is sprake van een positief resultaat van € 14.700.		
<b>Structuur- en bestemmingsplannen</b>		
Op dit budget is de opbrengst van de verkoop van de Domburgseweg 86 begroot van afgerond € 48.000, overdracht vindt plaats op 1 maart 2024 bij de notaris. Dit bedrag is opgenomen in het overboekingsdocument bij de jaarrekening.		
<b>Interne verrekening loonkosten</b>		
Zoals in eerder programma's is beschreven is er een administratieve wijziging gemaakt voor de interne verrekening van loonkosten. Op dit taakveld zorgt deze mutatie voor een overschot van € 68.000.	48	N
	68	V
<b>Ingeleend personeel</b>		
Er zijn o.a. meer juridische kosten gemaakt dan aan het begin van het jaar en tussentijds was begroot, wat heeft geleid tot hogere kosten	74	N
<b>Opstellen omgevingsplan</b>		
Dit budget is bestemd voor het opstellen van het Veerse omgevingsplan, dit traject loopt meerdere jaren. De budgethouder is bezig met het opstellen van een meerjarenbegroting voor de besteding van het budget. De eerste facturen zijn inmiddels betaald en dit heeft geleid tot een positief saldo van € 32.000. Bij de slotwijziging is een groot deel van het budget overgeboekt naar 2024.	32	V
	79	V
<b>Intentie en anterieure overeenkomsten</b>		
Het voorlopige saldo op deze posten is € 78.700 positief. Dit komt door afrekeningen van afgesloten projecten die niet begroot waren en lagere kosten van inzet personeel dan begroot.		
<u>Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)</u>		
Op dit taakveld is sprake van een tekort van € 227.100.		
Er is voor een bedrag van € 284.000 extra aan verliesvoorzieningen getroffen. Daarnaast is er een vrijval van een verliesvoorziening opgenomen. Het betreft de volgende grondexploitaties:	150	N
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Fort den Haak Vrouwenpolder: € 61.000</li> <li>• Serooskerke-Oost: € 60.000</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Singelgebied Domburg: € 163.000</li> <li>• MFA Aagtekerke: - € 134.000</li> </ul>	79	N

De voorzieningen zijn verrekend met de reserve grondbedrijf (Fort den Haak, Serooskerke en Domburg) en de reserve maatschappelijke voorzieningen (Aagtekerke), waardoor dit geen effect heeft op het resultaat van de jaarrekening.

Daarnaast hebben we twee winstnemingen genomen. Het betreft de winstnemingen van de grondexploitaties Bouwlust III Aagtekerke (€ 287.000) en Nimmerdor Grijskerke (€ 100.000). In totaal waren er winstnemingen voorzien voor een bedrag van € 465.000.

Ook deze mutaties zijn verrekend met de reserve grondbedrijf waardoor er geen sprake is van een resultaat in de jaarrekening.

---

Bouwen en wonen

Er is op dit taakveld sprake van een positief resultaat van € 31.800.

**Inhuur bouw- en sloopvergunningen meldingen**

Er is sprake van een overschot van € 99.600 op het budget van ingeleend personeel.

100 V

**Bouw- en sloopvergunningen leges**

De leges van de bouw- en sloopvergunningen zijn € 60.000 lager dan vooraf geraamd. De verlening van de vergunning van een middelgroot project heeft in 2024 plaatsgevonden.

60 N

**Welstandstoezicht**

Er voor een bedrag van € 54.000 meer aan kosten gemaakt voor welstandstoezicht.

54 N

---

## Eenmalige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Begroot	Realisatie	Toelichting
Ontwikkelbudget ruimtelijke plannen	75.000	53.000	Restant van het budget is bij de slotwijziging doorgeschoven naar 2024.
Omgevingsplan Veere 2029	170.000	27.857	Een bedrag van € 110.000 is bij de slotwijziging doorgeschoven naar 2024.
0,3 fte hulplijn eerste halfjaar na invoering omgevingswet	40.000	0	Dit budget is niet uitgegeven.
Storting in het duurzaamheidsfonds	120.000	120.000	Storting heeft plaatsgevonden.
Herzien nota ruimtelijke kwaliteit	65.000	0	Bij de slotwijziging is dit budget doorgeschoven naar 2024.
Werkbudget voorfinanciering ruimtelijke plannen en projecten van derden	200.000	73.000	Restant van het budget is bij de slotwijziging doorgeschoven naar 2024.
Werkbudget uitwerking Visie Domburg	100.000	9.354	Een bedrag van € 80.000 is bij de slotwijziging doorgeschoven naar 2024.
Evaluatie en vernieuwing huisvestingsverordening	25.000	14.000	Restant van het budget is bij de slotwijziging doorgeschoven naar 2024.
Tasforce versnellen doorlooptijden	75.000	75.000	Budget is uitgegeven.

## Investerings

Er waren geen investeringen in relatie tot dit programma.

## Algemene dekkingsmiddelen

### Overzicht algemene dekkingsmiddelen



## Cijferoverzicht

Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Saldo
<b>Lasten</b>				
Lokale heffingen	351	423	425	-2
Saldo financieringsfunctie	0	590	582	8
Overige algemene dekkingsmiddelen	47	26	10	16
<b>Subtotaal lasten</b>	<b>399</b>	<b>1.040</b>	<b>1.017</b>	<b>23</b>
<b>Baten</b>				
Lokale heffingen	6.505	6.486	6.627	141
Gemeentefonds	34.765	36.134	37.523	1.389
Dividend	319	3.114	3.121	8
Overige algemene dekkingsmiddelen	128	796	1.019	222
<b>Subtotaal baten</b>	<b>41.718</b>	<b>46.530</b>	<b>48.291</b>	<b>1.760</b>
<b>Saldo</b>	<b>41.320</b>	<b>45.491</b>	<b>47.274</b>	<b>1.783</b>

## Financiële analyse

### Taakveld

Resultaat V/N

#### Gemeentefonds

Er is een bedrag van ongeveer € 1.389.100 meer ontvangen ten opzichte van raming.

Door het moment van uitkomen zijn de uitkomsten van de decembercirculaire niet verwerkt in de ramingen. Deze informatie was ten tijde van de opmaak van de slotwijziging nog niet bekend. De grootste uitkeringen in deze circulaire zijn:

- Energietoeslag: we hebben € 830.000 ontvangen voor de ondersteuning van huishoudens in de vorm van de energietoeslag. Dit bedrag is gedurende 2023 al via een raadsvoorstel aan Orionis verstrekt voor de uitvoering.
- Invoeringskosten omgevingswet: we hebben € 224.700 voor de invoering van de omgevingswet.
- Meerkosten Oekraïne sociaal domein: we ontvingen een bedrag van € 47.300 aangezien we als gemeente ook de verantwoordelijkheid dragen voor de zorg en ondersteuning van Oekraïense ontheemden.
- Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak: we hebben € 41.500 ontvangen voor onze bijdrage aan de provinciale gebiedsprogramma's.
- Overige verschillen: € 245.600. Betreft onder andere aanpassing van de uitkeringsfactor en wijzigingen in hoeveelheidsverschillen (voorbeeld aantal lage inkomens, inwoners, OZB-waarde, e.d.).

1.389 V

Met betrekking tot de uitkering voor de invoering van de omgevingswet doen we een voorstel om deze te bestemmen uit het resultaat en in te zetten voor genoemde doelen in 2023.

#### Treasury

Op het taakveld treasury is sprake van een overschot van ongeveer € 254.500.

Grootste verklaring voor het overschot op dit taakveld:

- Door vertraging in het investeringsprogramma en het overschot op de jaarrekening hebben we meer geld in de schatkist van het Rijk gestald dan verwacht. Daarnaast is ook het rentepercentage hoger uitgevallen dan vooraf was ingeschat.

222 V

### Belastingen

- Er is sprake van een meeropbrengst bij de onroerende zaakbelasting voor een bedrag van € 47.500. 48      V
- Verder is er sprake van een meeropbrengst aan precariobelasting van € 78.000. 78      V

### **Onvoorzien en overige baten en lasten**

#### **Wat heeft het gekost?**

*Bedragen x €1.000*

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Resultaat 2023
Baten	1	47	46	1
Lasten	973	781	164	617
<b>Resultaat</b>	<b>-972</b>	<b>-734</b>	<b>-118</b>	<b>-616</b>

### **Financiële analyse**

#### **Taakveld**

**Resultaat    V/N**

#### Onvoorzien

We hebben een bedrag van ongeveer € 109.000 niet benut uit de post onvoorzien. Voor meer informatie over de uitputting van de posten onvoorzien verwijzen naar de volgende pagina.

109      V

#### Stelpost maatschappelijke voorzieningen

Onderdeel van het taakveld overige baten en lasten is de stelpost voor het project maatschappelijke voorzieningen. Deze stelpost is in de begroting opgenomen om de kapitaallasten van de projecten te dekken. Het resultaat wordt toegevoegd aan de reserve maatschappelijke voorzieningen en heeft dus geen impact op het resultaat van de jaarrekening.

599      V

#### Voorziening verlofsparen

In de meest recente cao is de mogelijkheid geboden voor medewerkers om verlof te sparen. De financiële regelgeving schrijft vervolgens voor dat we hiervoor een voorziening dienen te vormen. Voor de jaarrekening is in kaart gebracht welke medewerkers zich hiervoor hebben aangemeld. In totaal stellen we in de jaarrekening een voorziening in voor een bedrag van € 124.400.

124      N

#### Dubieuze debiteuren

Op basis van de openstaande vorderingen is een vrijval uit de  
 voorziening dubieuze debiteuren mogelijk van € 54.600.

55 V

## Vennootschapsbelasting

### Wat mag het kosten?

*Bedragen x €1.000*

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Resultaat 2023
Baten	0	0	0	0
Lasten	0	0	0	0
<b>Resultaat</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

### Mutaties reserves

## Mutaties reserves

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Resultaat 2023
Baten	2.284	9.088	8.089	999
Lasten	1.046	10.933	11.468	-536
<b>Resultaat</b>	<b>1.238</b>	<b>-1.845</b>	<b>-3.379</b>	<b>1.535</b>

**Overhead**

## Specificatie overhead

De salariskosten voor de gemeente, exclusief taakveld overhead, zijn lager dan begroot. Dit komt doordat diverse vacatures niet ingevuld zijn die vervolgens met ingeleend personeel zijn gevuld. Je ziet hierdoor een verplaatsing van salariskosten naar de categorie ingeleend personeel. De daling van € 13,1 naar € 12,3 miljoen zorgt voor een flinke stijging in het percentage overhead. Ten opzichte van de primitief begrote lasten van het taakveld overhead zou dit ook al een stijging van 6% betekenen (in totaal 93%).

De lasten voor ingeleend personeel op het taakveld overhead zijn in werkelijkheid verdubbeld ten opzichte van de primitieve raming. Dit komt deels door het niet in kunnen vullen van vacatures waardoor salariskosten zijn vrijgemaakt voor de inhuur van personeel. Bij de salariskosten op het taakveld is te zien dat de werkelijkheid lager uitvalt dan de primitief geraamde lasten, dit nog ondanks een hogere cao stijging dan geraamd. Daarnaast zijn er eenmalige budgetten die primitief op andere taakvelden waren geraamd vrijgemaakt voor de inhuur van personeel.

Bedragen x € 1.000	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
<b>Lasten</b>				
Salarissen	5.613	5.653	5.597	56
Belastingen	24	25	25	0
Duurzame goederen	44	44	45	-1
Sociale uitkeringen in natura	0	0	0	0
Ingeleend personeel	654	1.201	1.152	50
Overige goederen en diensten	4.612	4.702	4.476	226
Inkomensoverdrachten - gemeenten	0	0	0	0
Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	46	46	40	6
Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	23	46	46	0
Mutatie voorzieningen	225	191	191	0
Afschrijvingen	213	217	217	0
Toegerekende rente	22	0	1	-1
Overige verrekeningen	-1	-1	-1	0
<b>Totaal lasten</b>	<b>11.475</b>	<b>12.125</b>	<b>11.790</b>	<b>335</b>
<b>Baten</b>				
Duurzame goederen	0	17	16	0
Uitgeleend personeel	2	7	0	7
Huren	38	39	42	-3
Leges en andere rechten	75	74	95	-20
Overige goederen en diensten	27	27	44	-17
Inkomensoverdrachten - Rijk	19	13	4	10
Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	0	111	124	-12
Mutatie voorzieningen	3	3	3	0
<b>Totaal baten</b>	<b>163</b>	<b>291</b>	<b>328</b>	<b>-36</b>
<b>Totaal overhead</b>	<b>11.311</b>	<b>11.833</b>	<b>11.462</b>	<b>371</b>
Toerekenen aan grondexploitaties en investeringen	207	199	249	-50
<b>Totaal overhead na toerekeningen</b>	<b>11.104</b>	<b>11.635</b>	<b>11.214</b>	<b>421</b>
<b>Salariskosten exclusief taakveld 0.4 overhead</b>	<b>13.113</b>	<b>12.297</b>	<b>12.280</b>	
<b>% overhead (totaal overhead/salariskosten excl. taakveld overhead)</b>	<b>86%</b>	<b>96%</b>	<b>93%</b>	



## Taakveld overhead

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Resultaat 2023
Baten	163	291	328	-36
Lasten	11.268	11.926	11.541	385
<b>Resultaat</b>	<b>-11.104</b>	<b>-11.635</b>	<b>-11.214</b>	<b>-421</b>

## Financiële analyse

### Taakveld

### Resultaat V/N

Op het taakveld overhead is sprake van een overschot van € 421.000

- Opleidingsbudget: Er is een bedrag van € 107.000 niet ingezet aan opleidingen.
- Uitvoeringsbudget ICT: Er is een uitvoeringsbudget beschikbaar van € 105.000 voor het project van de archivering van omgevingsvergunningen én het uit laten voeren van verplichte externe audits. We stellen voor dit bedrag door te schuiven naar 2024 aangezien de werkzaamheden dan plaatsvinden.
- Netwerk- en energiekosten gemeentehuis: Er is sprake van een overschot op dit budget. In de tweede bestuursrapportage is onterecht tweemaal een bedrag geraamd wat tot dit overschot leidt. In de begroting 2024 is hier rekening mee gehouden.
 

107	V
105	V
42	V
- Verrekening overhead: we hebben meer uren toe kunnen schrijven aan investeringen en projecten (grondexploitaties) op de balans. Hierdoor konden we ook meer overhead toerekenen.
 

50	V
27	V
56	V
- Archief: We hebben een positieve afrekening ontvangen van het Zeeuws Archief. .
- Reiskostenvergoeding woon-werkverkeer: In 2023 is een reiskostenregeling voor de vergoeding van woon-werkverkeer ingevoerd. Op voorhand is hiervoor een inschatting van de kosten gemaakt. In de jaarrekening constateren we dat er een bedrag van € 55.900 niet uitgegeven is.

## Paragrafen

### Paragraaf bedrijfsvoering

#### Inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de gemeentelijke bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren.

#### Wat hebben we bereikt?

***D.9.01 De continuïteit en kwaliteit van onze dienstverlening borgen we mede vanuit de processen en ondersteuning bedrijfsvoering.***

#### Omschrijving

Deze doelstelling draagt bij aan het in het "programma op hoofdlijnen 2022-2026 Veere breed verbinden" opgenomen speerpunt rond dienstverlening.

## Stand van zaken

De inzet van de bedrijfsmiddelen verliep in deze rapportageperiode zodanig dat de dienstverlening steeds gewaarborgd was.

Er zijn 190 verplichte processen die beschreven moeten worden. Daarbij zijn er processen die meer specifiek zijn voor de gemeente Veere. Inmiddels zijn ca. 137 processen beschreven. In 2023 zijn 19 processen beschreven en er zijn 36 procesbeschrijvingen in uitvoering. De verwachting is dat het beschrijven van processen voor volgend jaar in een stijgende lijn wordt voortgezet.

## Kwaliteit (indicator)



### Wat hebben we hiervoor gedaan?

*9.023 We zorgen voor een goed en bedrijfszeker beheer en tijdige doorontwikkeling van onze ICT huishouding.*

#### Omschrijving

Hiertoe nemen we de volgende maatregelen:

- We ronden de in 2022 in gang gezette opzet van een crisis- en continuïteitsmanagementplan af en starten met de implementatie ervan. Voor de dienstverlening worden veel verschillende IT-systemen gebruikt. Bij uitval van één of meerdere systemen kunnen activiteiten worden verstoord, gehinderd of zelfs geheel stil komen te liggen. Dit geldt ook voor verstoringen als uitval van personeel of nutsvoorzieningen. Om snel en adequaat op dergelijke verstoringen te kunnen reageren is het wenselijk over continuïteitsplannen te beschikken die voldoende flexibel en weerbaar zijn om ook bij een onvoorziene samenloop van omstandigheden bruikbaar te zijn
- We vervangen planmatig en tijdig, binnen de beschikbare budgetten, de onderdelen van onze ICT infrastructuur. In verband met uitbreiding van het aantal fte's in de organisatie nemen we hiervoor wel structureel € 20.000 extra ICT budget op in de begroting.

*9.029 We maken het mogelijk dat we tijdig aan de nieuwe regelgeving voldoen inzake de financiële rechtmatigheidsverklaring die we als college moeten kunnen afleggen.*

#### Omschrijving

Hiertoe nemen we de volgende maatregelen:

- We richten de organisatie en processen waar nodig hierop verder in.
- We voeren de interne en verbijzonderde interne controles uit, afgestemd op de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid alsmede op het door ons college vastgestelde (verbijzonderde) interne controleplan inclusief toetsingskader.

*9.040 We versterken de ambtelijke organisatie en geven extra aandacht aan ons arbeidsmarktbeleid.*

### **Omschrijving**

Hiertoe nemen we de volgende maatregelen:

- We brengen de topstructuur op orde. Dit betekent in de loop van 2023 de werving van een nieuwe directeur/secretaris en aandacht voor de doorontwikkeling van het MT.
- We investeren in de personeelsformatie, volgens de knelpunten-analyse van het MT, waarbij we de bijbehorende lasten als volgt opnemen in de (meerjaren) begroting: 2023 € 736.000, 2024 € 922.500 en vanaf 2025 € 1.205.500.
- We bouwen waar mogelijk al langlopende inhuur om naar vaste invulling/formatie. Dit moet bijdragen aan minder kwetsbaarheid en meer efficiency.
- We voeren de aanbevelingen van het Twijnstra Gudde rapport n.a.v. het verkennend organisatieonderzoek verder uit. Dit betekent o.a. maatregelen rond de span of control in de organisatie, permanente aandacht voor het bestuurlijk-ambtelijk samenspel en doorontwikkeling van projectmatig werken.
- We hebben extra aandacht voor arbeidsmarktbeleid door een actieve benadering van de arbeidsmarkt. Dit gebeurt op basis van strategische keuzes n.a.v. een sterkte-zwakte analyse van de Veerse arbeidsmarktpositie en concreet ook door het implementeren van een recruiter functie en een talentenpool in de organisatie. We nemen hiervoor € 200.000 op in de begroting.
- We hanteren een goed werkgeverschap. Dit betekent ook concreet een inhaalslag in ons beloningsbeleid; we nemen hiervoor € 200.000 op in de begroting.

### **Kwaliteit (indicator)**



### **Stand van zaken**

- De nieuwe gemeentesecretaris is op 5 juni 2023 gestart op structurele basis waarmee we afscheid hebben genomen van de interim-periode. Er is een doorstart gemaakt met de doorontwikkeling van het deels nieuwe MT.
- Er is uitvoering gegeven aan de uitbreiding van het personeelsbestand. Voor het grootste deel hebben we invulling kunnen geven aan de ontstane vacatures. Ondanks de situatie op de landelijke arbeidsmarkt lukt het goed om vacatures te vervullen.

- We bouwen waar mogelijk al langlopende inhuur om naar vaste invulling/formatie. Dit moet bijdragen aan minder kwetsbaarheid en meer efficiency. Het is voor zo'n 15 functies gelukt om langdurige inhuur om te zetten naar structurele formatie wat een aanzienlijke kostenbesparing heeft opgeleverd. Hier dient bij opgemerkt te worden dat de totale inhuur niet in deze zelfde mate is afgenomen omdat er op andere plaatsen externe inhuur noodzakelijk is gebleken.
- We voeren de aanbevelingen van het Twijnstra Gudde rapport n.a.v. het verkennend organisatieonderzoek verder uit. Er is invulling gegeven aan de beheersing van de span of control, met name door de invoering van Teamleiders voor een aantal afdelingen. Dit binnen de afgesproken budgetten die daarvoor beschikbaar zijn gesteld. Op enkele plaatsen moet dit nog invulling krijgen. Daarnaast is het bestuurlijk-ambtelijk-samenspel steviger neergezet door middel van regelmatige 'BAS-overleggen' waarbij ook thematisch te werk gegaan wordt. De afdeling programma's en projecten (P&P) heeft een afdelingsplan voor de langere termijn opgesteld met hierin de versterking van het projectmatig werken binnen de gehele organisatie.
- Per maart 2023 is de recruiter gestart waarmee het gros van de vacatures vervuld is. Ook bij een aantal moeilijk vervulbare vacatures is dit gelukt, maar een extra slag moet hier nog gemaakt worden. Er is al invulling gegeven aan de talentenpool door medewerkers intern door te laten stromen en zelfs studenten reeds tijdens de opleiding een parttime dienstverband aan te bieden. Dit wordt nog verder versterkt.
- We hanteren een goed werkgeverschap. Het beschikbaar gesteld budget is gebruikt om bijvoorbeeld arbeidsmarkttoelages te verstrekken om medewerkers te behouden en aan trekken en medewerkers extra te belonen daar waar dit passend is. Daarnaast is voortkomend uit de sterkte-zwakke analyse een regeling reiskostenvergoeding woon-werkverkeer opgesteld en ingevoerd per 1 januari 2023. Tot slot hebben we ons beloningsbeleid onder de loep genomen en het beleid rondom eenmalige beloningen herzien, inclusief het toekennen van een zogenaamde wervingsbonus voor collega's die nieuwe collega's aandragen voor vacatures.

### Tijd (indicator)



### Geld (indicator)



*9.041 We zorgen dat onze informatiesystemen veilig zijn en dat we aan de regelgeving op dit punt voldoen.*

### Omschrijving

Hiertoe nemen we de volgende maatregelen:

- We voeren de in het jaarplan informatiebeveiliging benoemde acties uit.
- We voeren de wettelijk verplichte audits rond informatiebeveiliging uit en behalen daarin een goed resultaat.
- We organiseren "legal hacks" op onze informatiehuishouding om van te leren en schenken extra aandacht aan veiligheidsbewustwording van de gebruikers en organiseren in dat kader regelmatig bewustwordingsacties.

## Kwaliteit (indicator)



### Stand van zaken

We voerden het jaarplan informatiebeveiliging 2023 uit. Het geplande "BIO-proof" maken van een aantal applicaties schoven we door naar 2024 door onduidelijkheid over de impact van de nieuwe Europese wetgeving NIS2 (Network and Information Security) en de hieraan gerelateerde aanpassingen van het BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheden) normenkader.

We doorliepen de wettelijke verplichte audits 2023 met goed resultaat. De audits kostten ons in 2023 meer tijd. Dit werd veroorzaakt door de steeds uitgebreidere bewijslast die wij bij de audits moeten aanleveren. We zijn gestart om de bewijslast geautomatiseerd aan te maken en vast te leggen zodat het aanleveren in de toekomst minder tijd vraagt. We richten dit in 2024 verder in.

We voerden in 2023 een phishingtest en een interne pentest uit. Op de bevindingen uit deze tests ondernamen we de benodigde acties. In maart 2023 is een SIEM/SOC inrichting geïmplementeerd. De SIEM (Security Incident & Event Management) oplossing zorgt voor continue controle op het gebied van diverse beveiligingseisen en kwetsbaarheden. De SOC (Security Operations Center) belegden we bij een externe partij die 24 /7 kan ingrijpen in geval van een bedreiging. We borgen op deze manier een continue monitoring en beveiliging van onze informatiesystemen.

## Tijd (indicator)



## Geld (indicator)



*9.042 We besteden extra aandacht aan centrale inkoop ondersteuning van de diverse vakafdelingen i.v.m. de toenemende rechtmatigheidseisen die aan inkoop worden gesteld.*

### Omschrijving

Hiertoe nemen we de volgende maatregelen:

- We huren ter versterking van de uit 1 fte bestaande inkoopadviseur functie 8 uur per week deskundigheid in om de medewerkers van de vakafdelingen die inkooptransacties uitvoeren extra te ondersteunen d.m.v. "learning on the job" en nemen de daarvoor noodzakelijke middelen (€ 45.000) op in de begroting 2023
- We richten het (decentrale) inkoopproces zodanig in dat de centrale inkoopadviseur van alle inkopen boven de € 50.000 op de hoogte is en dat alle Europese aanbestedingen via dezelfde inkoopadviseur lopen.

## Kwaliteit (indicator)



## Stand van zaken

In 2023 zijn de medewerkers van de vak afdelingen ondersteund bij het doen van inkooptransacties, waardoor bij die transacties voldaan is aan de rechtmatigheidseisen die aan inkoop worden gesteld.

In 2023 is het handboek inkoop en aanbesteden opgesteld. In januari 2024 heeft het MT het handboek inkoop en aanbesteden én het inkoopstartformulier, voor inkopen vanaf € 50.000, vastgesteld. De werkwijze wordt in q1 2024 geïmplementeerd.

## Tijd (indicator)



## Geld (indicator)



*9.043 We ondernemen actie n.a.v. de aanbevelingen van de toezichthouder het Zeeuws Archief m.b.t. de duurzame opslag en ontsluiting van onze digitale informatie.*

## Omschrijving

Hiertoe nemen we de volgende maatregelen:

- We versterken de cluster documentaire informatie voorziening op hbo niveau en nemen hier structureel € 95.000 voor op in de begroting.  
In dit verband merken we op dat in eerdere jaren al meerdere keren is gesignaleerd dat de steeds verder gaande digitalisering in al onze processen en de toenemende verwevenheid van die processen, voortdurend hogere eisen stellen aan de digitale opslag en integrale ontsluiting van de digitale documenten en informatie. We hebben de interne organisatie daar, door het ontbreken aan voldoende middelen, echter onvoldoende laten mee ontwikkelen. De gevolgen hiervan zijn op korte termijn ook niet direct waarneembaar, maar wel steeds duidelijker op de lange termijn. In relatie tot de daaraan ook bij wet gestelde eisen zijn er inmiddels onvoldoende waarborgen rond een ook op langere termijn voldoende goede opslag en integrale ontsluiting van de digitale informatie. Ook onze toezichthouder het Zeeuws Archief wijst ons daar steeds nadrukkelijker op.
- We werken in fase 3 van de verdere uitvoering van de aanbevelingen van het Twijnstra Gudde rapport n.a.v. het verkennend organisatieonderzoek verder de optie uit van het meer clusteren van nu over diverse afdelingen verspreide functies rond informatiebeleid, -beheer, en -opslag zodat de onderlinge relatie en integraliteit tussen deze zaken wordt versterkt. Hoe meer de digitale opslag- en ontsluiting ook aan de voorkant in het proces wordt geregeld hoe beter.

## Kwaliteit (indicator)



## Stand van zaken

Cluster documentaire informatie voorziening (DIV) is deels versterkt. Ter verbetering van de span of control is per oktober 2023 het team Informatiehuishouding en ICT (I&I) gevormd: een samenvoeging van de totale informatiehuishouding met een eigen teamleider. De versterking op HBO niveau is nog niet gerealiseerd. Het cluster kende in 2023 een hoog verzuimpercentage. Een lastig te vervullen vacature wordt aangepast en opnieuw geopend. Vanwege genoemde uitdagende omstandigheden is de opvolging van aanbevelingen nog niet afgerond.

### Tijd (indicator)



### Geld (indicator)





## Enmalige prioriteiten

Omschrijving prioriteit	Begroot	Realisatie	Toelichting
Interne controle tbv verbijzondere controle - Inhuur	37.000	37.000	Budget is uitgegeven
Inhuur jurist	31.000	31.000	Budget is uitgegeven
Inhuur inkoopmedewerker	45.000	45.000	Budget is uitgegeven

## Investerings

Omschrijving investering	Investerings bedrag	Realisatie	Toelichting
Bus chassis kiepend	46.519	0	Voertuig doet het nog prima. In combinatie met het nog te formuleren nieuw beleid voor straatreiniging vervanging uitstellen naar 2026.
Bus chassis kiepend veegvuil (2x)	136.890	0	De vervanging wordt in 2024 aanbesteed.
Tractor New Holland	65.500	0	De opdracht voor het leveren van de tractor is verstrekt. Levering vindt plaats in 2024.
Vervanging meubilair en inrichting dorpsuizen en mfa's	44.770	16.103	
Toegankelijkheid gemeentelijke gebouwen voor mindervaliden	100.000	0	zie programma 5, toegankelijkheid stahuis Veere
Materieelplan: greenclipper E-maaier	33.405	34.447	
Waterwagen	25.000	0	

## Wet open overheid (Woo)

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. In artikel 3.5 van de Woo is bepaald dat een bestuursorgaan in de jaarlijkse begroting aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo. Ook is in dit artikel bepaald dat het bestuursorgaan in de jaarlijkse verantwoording (jaarrekening) verslag doet van de uitvoering van de Woo, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

Hieronder treft u het verslag aan van de uitvoering van de Woo van 2023.

### *Inleiding*

Naast de plicht van passieve openbaarmaking van informatie (openbaarmaking naar aanleiding van een Woo-verzoek), is in de Woo ook een algemene inspanningsverplichting opgenomen om zoveel mogelijk informatie - voor zover dit zonder onevenredige inspanning of kosten redelijkerwijs mogelijk is - actief voor iedereen openbaar te maken. Hieronder geven we aan hoe we in 2023 de beide genoemde verplichtingen hebben uitgevoerd.

### *Passieve informatieplicht*

Het aantal ontvangen verzoeken om openbaarmaking van informatie is in 2023 aanzienlijk toegenomen. Ontvingen we in de voorgaande jaren gemiddeld 30 verzoeken, in 2023 waren dat er 71. Een ruime verdubbeling dus. Een oorzaak van deze toename is moeilijk te verklaren. Mogelijk heeft de inwerkingtreding van de Woo in mei 2023, ertoe geleid dat de belangstelling van de mogelijkheid om documenten openbaar te maken, is toegenomen. De regelgeving over het passief openbaar maken van documenten is grotendeels ongewijzigd gebleven. Wel is de beslistermijn korter geworden, in die zin dat de beslistermijn (van vier weken) van een verzoek eenmalig kan worden verlengd met twee weken. Onder de Wob was een verlenging van vier weken mogelijk. De grote toenames van Woo-verzoeken heeft wel een forse claim gelegd op de capaciteit van met name de afdelingen dienstverlening en bedrijfsvoering. Met man en macht moest er gewerkt worden om de vele, vaak ook omvangrijke, Woo-verzoeken binnen de wettelijke termijn te behandelen. In de meeste gevallen is dat ook gelukt. In de gevallen waarin dat niet lukte, zijn de documenten in overleg met de verzoeker stapsgewijs openbaar gemaakt. In een beperkt aantal gevallen werd tegen het besluit op een Woo-verzoek bezwaar gemaakt. Meestal ging het hier om gevallen waarin de verzoeker meende dat er te weinig documenten openbaar waren gemaakt of omdat de documenten te veel waren geanonimiseerd.

De documenten die op verzoek openbaar werden gemaakt, werden op de gemeentelijke website geplaatst, zodat zij voor een ieder zijn te raadplegen.

### *Actieve informatieplicht*

Deze informatieplicht bestaat pas sinds de inwerkingtreding van de Woo in mei 2022. De verplichting tot actieve openbaarmaking wordt gefaseerd ingevoerd (bij Koninklijk Besluit), om organisaties de tijd te geven de openbaarmaking van deze categorieën in te richten. Vooral nog is nog geen termijn gesteld waarbinnen de actieve informatieplicht van kracht wordt. Oorspronkelijk zou de actieve openbaarmaking plaats gaan vinden via een door het Rijk in stand gehouden digitale infrastructuur: Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI). In de loop van 2023 is echter gebleken dat dit geen haalbare kaart was. Vooral nog is hier de zogenaamde Woo-index voor in de plaats gekomen.

Alhoewel de actieve informatieplicht nog niet is ingevoerd, is in 2023 toch al een aantal documenten actief openbaar gemaakt. Het betreft de volgende drie informatiecategorieën:

- bereikbaarheidsgegevens van de gemeentelijke bestuursorganen en wijze waarop een verzoek om informatie kan worden ingediend (artikel 3.3, eerste lid, onderdeel e, van de Woo);
- vergaderstukken (incl. agenda's) en verslagen van de raad en zijn commissies (artikel 3.3, tweede lid, onderdeel c, van de Woo);
- Woo-verzoeken, inclusief de schriftelijke beslissingen op die verzoeken en de daarbij verstrekte informatie (artikel 3.3, tweede lid, onderdeel i, van de Woo).

Daarnaast worden al sinds een aantal jaren de gemeentelijke verordeningen en beleidsregels actief openbaar gemaakt via Overheid.nl.

#### *Ambtelijke werkgroep*

Een ambtelijke werkgroep heeft in 2023 gewerkt aan de implementatie van de Woo. Hierbij is tevens de gewijzigde werkwijze over het bekendmaken van gemeentelijke besluiten betrokken. Voor de toename van de werkzaamheden is de capaciteit bij het team digitale media van de afdeling bedrijfsvoering uitgebreid met een medewerker. Deze medewerker is ook de andere afdelingen behulpzaam bij het anonimiseren van de openbaar te maken documenten.

### **Rechtmatigheidsverantwoording**

In de jaarrekening heeft het college verklaard dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens.

Op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad nemen we in deze paragraaf aanvullende informatie op over de financiële rechtmatigheid. We beschrijven hierin ook welke actie we ondernemen om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

We hebben op basis van onze bevindingen een overzicht opgesteld waarbij inzichtelijk wordt gemaakt wat het totaal aan fouten is, welke acceptabel zijn en hoe deze zich verhouden tot onze verantwoordingsgrens.

A. Afwijkingen op programmaniveau	€ 280.000
B. Afwijkingen investeringsbudgetten	€ 566.000
C. Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 65.000
D. Overige afwijkingen	€ 345.000
	-----
Totaal	€ 1.256.000
Verantwoordingsgrens (3%)	€ 2.790.000
(indien afwijkingen > grens, dan opnemen in rechtmatigheidsverklaring)	
E. Totaal van afwijkingen dat past binnen spelregels financiële verordening	€ 640.000
F. Saldo (toelichten wanneer A+B+C+D > verantwoordingsgrens)	€ 616.000

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de totaal geconstateerde (bruto) fouten (A t/m D) binnen de verantwoordingsgrens blijven (45% van de verantwoordingsgrens).

Uit bovenstaand model blijkt dat, na toepassing van de voorschriften uit artikel 12, lid 3 en 4 van de financiële verordening, er een saldo (netto) resteert van € 616.000. Deze dient toegelicht te worden in de paragraaf bedrijfsvoering. In dit geval bestaan de fouten uit:

- de resterende afwijkingen op programmaniveau (€ 129.000);
- de resterende afwijkingen op investeringsbudgetten (€ 103.000);
- 2 crediteuren in relatie tot de Europese aanbestedingen (€ 345.000);
- 1 ongeautoriseerde reservemutatie (€ 39.000).

#### Afwijkingen op programmaniveau

Op basis van de financiële verordening is gekeken naar de overschrijdingen op lastenbudgetten. Dit is bekeken op het autorisatieniveau van de raad, het programmaniveau.

Op de programma's veiligheid en onderwijs is sprake van een lastenoverschrijding van in totaal € 280.000. In de financiële verordening zijn enkele spelregels opgenomen waardoor ook lastenoverschrijdingen als acceptabel aangemerkt kunnen worden. Dit betreft onder andere overschrijdingen voortkomend uit open eindregelingen en overschrijdingen waar baten (o.a. rijksmiddelen) tegenover staan. In het programma onderwijs zijn zowel overschrijdingen geconstateerd door een open eindregeling (leerlingenvervoer) als een overschrijding waar rijksmiddelen tegenover staan (educatiebudget Walcheren). Na toepassing van deze spelregels komt de fout in totaal uit op € 129.000.

#### Afwijkingen investeringsbudgetten

Daarnaast is op basis van de financiële verordening gekeken naar de overschrijdingen op

lasten van investeringskredieten. Deze controle is uitgevoerd op kredietniveau. In totaliteit was er sprake van overschrijdingen van in totaal € 566.000. Deze zijn vervolgens afzonderlijk beoordeeld op de artikelen uit de financiële verordening.

In de verordening is o.a. opgenomen dat bij overschrijdingen <10%, met een maximum van € 50.000,00 de raad niet vooraf geïnformeerd hoeft te worden. Dit betreft in totaliteit een bedrag van € 186.000 aan overschrijdingen. Hiervan heeft € 90.000 betrekking op mutaties van de uitgezette SVN leningen welke voortkomen uit het vastgestelde beleid.

De overige overschrijdingen, in totaal € 379.000, zijn ook verder geanalyseerd. Over een bedrag van € 129.000 loopt nog een kwestie waarbij de gemeente het standpunt heeft dat het bedrag van de overschrijding onterecht gefactureerd is. Zolang deze kwestie loopt merken we dit niet als fout aan. Verder heeft een bedrag van € 66.000 betrekking op voorbereidingskredieten voor in de toekomst in exploitatie te nemen grondexploitaties. Doordat we hier in de tussenrapportages inzicht in geven merken we deze overschrijdingen eveneens niet als fout aan.

Als laatste is gebleken voor € 82.000 aan uitgaven aan ondergrondse containers onterecht op een foutief krediet is verantwoord. Hierdoor lijkt er sprake te zijn van een overschrijding. Dit wordt gecorrigeerd, waardoor er geen sprake meer is van een fout.

Per saldo is er netto nog sprake van foutieve overschrijdingen van in totaal € 103.000.

#### Ongeautoriseerde reservemutaties

Er hebben drie ongeautoriseerde mutaties op reserves plaatsgevonden. Een mutatie betreft een bedrag van € 650 voor een subsidie voor een AED in Westkapelle. Dit bedrag valt volgens de financiële verordening binnen het mandaat van het college mits de raad achteraf geïnformeerd wordt. Dat is niet gebeurd, maar doen we via deze paragraaf alsnog.

Een tweede ongeautoriseerde mutatie betreft een hogere storting in de reserve maatschappelijke voorziening. In de nota reserves en voorzieningen is afgesproken het surplus uit de stelpost in de begroting voor de resultaatbestemming toe te voegen aan de reserve. Een bedrag van € 25.800 is gedurende 2023 uit de stelpost gehaald als dekking voor de inzet van een projectondersteuner. Bij de jaarrekening is gebleken dat dit budget niet aangesproken is waardoor we dit nog als onderdeel van het surplus van de stelpost zien. Daarmee is dit als acceptabel aangemerkt.

De laatste mutatie is vanwege de hoogte van het bedrag, € 39.000, en het niet voorleggen aan de raad als fout aangemerkt. Het betreft een storting in de reserve nog af te ronden projecten om de inzet van een projectleider in de periode 2024-2026 deels te kunnen dekken.

#### Overige afwijkingen

We hebben voor de jaarrekeningcontrole een spendanalyse uitgevoerd. Hierbij wordt op crediteurniveau gecontroleerd in hoeverre de uitgaven binnen de bandbreedtes van de aanbestedingsgrenzen blijven. Wanneer de grenzen overschreden worden, is vervolgens onderzocht of de aanbestedingsregels goed zijn opgevolgd. Bij een tweetal crediteuren is geconstateerd dat de regels niet goed zijn toegepast en de aanbestedingsgrenzen zijn overschreden. In totaliteit betreft het een bedrag van € 345.000.

#### Aanbevelingen

De verbijzonderde controle zal vanaf 2024 extra controles uitvoeren op de begrotingsrechtmatigheid. Dat moet overschrijdingen van de eerste drie categorieën (A t/m C) voorkomen. Met betrekking tot de onrechtmatigheden op het gebied van de aanbestedingen kan gemeld worden dat er acties ondernomen zijn op de dossiers om onrechtmatigheden in de toekomst uit te sluiten.

## Paragraaf financiering

### Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op het risicobeheer van de financieringsportefeuille. Meer concreet gaat het om financiering van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden, zorgen voor voldoende liquide middelen en daarbij afdekken van rente- en kredietrisico's. Het treasury beleid van de gemeente Veere is gericht op de ondersteuning van de publieke taak van de gemeente en heeft een risicomijdend en voorzichtig karakter.

### Financiering

Voor een tekort aan liquide middelen moet de gemeente kort of lang geld aantrekken, omdat rood staan op onze bankrekening boven € 5.000.000 duur is (exedentrente). Het financieringsbeleid is er op gericht geweest zo lang mogelijk met 'kort geld' te financieren. In 2023 is er geen noodzaak geweest om kasgeldleningen aan te trekken. Dit komt voornamelijk doordat er langlopende geldleningen zijn afgesloten.

In mei 2021 zijn een 5-tal langlopende geldleningen afgesloten voor de geplande investeringen in maatschappelijke voorzieningen. Hierdoor is het aantrekken van maandelijkse kasgeldleningen niet van toepassing geweest in 2023.

Er zijn geen renteherzieningen geweest in 2023.

Onderstaande tabel geeft het effect weer van de reguliere aflossing op de gemiddelde rente van de leningenportefeuille.

<b>Mutaties in leningen portefeuille (bedragen x € 1.000)</b>	<b>Bedrag</b>	<b>Gemiddelde rente</b>
Stand per 1 januari 2023 leningenportefeuille	64.754	1,02%
Nieuwe leningen	8.000	
Reguliere aflossingen	2.276	
Vervroegde aflossingen	0	
Rente herzieningen	0	

**Stand per 31  
december 2023            70.478            0,99%**  
**leningenportefeuille**

### Kasgeldlimiet

De norm van de kasgeldlimiet is in de wet gesteld op 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten. De kasgeldlimiet voor 2023 bedroeg € 6.923.000.

Er is in 2023 geen gebruik gemaakt van het aantrekken van kasgeldleningen. Door het aantrekken van gelden voor langere termijn, zijn er met ingang van juni 2021 geen kasgeldleningen meer aangetrokken.

<b>Realisatie kasgeldlimiet per kwartaal 2023 (bedragen x € 1.000)</b>		<b>1e kwartaal</b>	<b>2e kwartaal</b>	<b>3e kwartaal</b>	<b>4e kwartaal</b>
	<b>Omvang begroting per 1 januari 2023 (lasten exclusief reserves)</b>	€ 81.45 1	€ 81.45 1	€ 81.45 1	€ 81.45 1
<b>1)</b>	<b>Toegestane kasgeldlimiet</b>				
	- in procenten	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
	- in bedrag	€ 6.9 23	€ 6.9 23	€ 6.9 23	€ 6.9 23
<b>2)</b>	<b>Omvang vlottende korte schuld</b>				
	- opgenomen gelden korter dan 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -
	- schuld in rekening- courant	€ -	€ -	€ -	€ -

	- gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -
	- overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	€ -	€ -	€ -	€ -
		<b>€ -</b>	<b>€ -</b>	<b>€ -</b>	<b>€ -</b>
<b>3)</b>	<b>Vlottende middelen</b>				
	- contante gelden in kas	€ 7	€ 6	€ 6	€ 5
	- tegoeden in rekening-courant	€ 504	€ 464	€ 1.255	€ 591
	- overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -
		<b>€ 511</b>	<b>€ 470</b>	<b>€ 1.261</b>	<b>€ 596</b>
<b>4)</b>	<b>Toets kasgeldlimiet</b>				
	<b>Totaal netto vlottende schuld (2-3)</b>	€ -511	€ -470	€ -1.261	€ -596
	<b>Toegestane kasgeldlimiet (1)</b>	€ 6.923	€ 6.923	€ 6.923	€ 6.923
	<b>Ruimte (+)/overschrijding (-); (1-4)</b>	€ 7.434	€ 7.393	€ 8.184	€ 7.519



### Renterisiconorm

Het uitgangspunt van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op langlopende geldleningen. Dit gebeurt door het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningen. Hiermee wordt voorkomen dat een groot deel van de leningen tegelijk opnieuw moeten worden afgesloten met het risico van snel oplopende rentelasten.

In de Wet Fido is een norm gegeven voor de omvang van het renterisico. De renterisiconorm is een percentage van het begrotingstotaal. De wetgever heeft bepaald dat in een jaar voor maximaal 20% onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Op een begrotingstotaal van € 81.451.000 bedraagt de renterisiconorm € 16.290.200. De ruimte onder de renterisiconorm bedraagt voor 2023: € 14.014.000.

#### Renterisico vaste schuld over 2023

	Begroting	Rekening
Berekening (bedragen x € 1.000)	2023	2023
Renteherziening op vaste schuld o/g	-	-
Aflossingen	2.276	2.276
Renterisico	2.276	2.276
Renterisiconorm	16.290	16.290
Ruimte onder renterisiconorm	14.014	14.014
Overschrijding renterisiconorm	-	-
<b>Berekening renterisiconorm</b>		

Begrotingstotaal	<b>81.451</b>	<b>81.451</b>
Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%
Renterisiconorm	16.290	16.290

Uit bovenstaande tabel blijkt dat onze gemeente ruim binnen de renterisiconorm blijft.

### Kredietrisiconorm

In onderstaand overzicht wordt het kredietrisico op verstrekte gelden weergegeven. Bij het uitzetten van middelen zijn ieder geval twee aspecten in het geding. Dit zijn een voldoende kredietwaardigheid van de tegenpartij en een beperkt marktrisico.

Overige instellingen zijn de stortingen in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting(SVn). SVn ontwikkelt, beheert en verstrekt aantrekkelijke leningen voor het kopen, verduurzamen en verbeteren van woningen en bedrijfsruimten.

De restant schuld onder woningcorporaties betreft een langlopende geldlening aan de Stichting Zeeuwsland. Op deze lening wordt jaarlijks afgelost. Het rentepercentage van deze lening bedraagt 3,95%. Het laatste jaar van aflossing is 2051.

### Kredietrisico op verstrekte gelden (bedragen x € 1.000)

Risicogroep	Hypothecaire zekerheid	Restant schuld in € 1.000	%
Lokale verenigingen/stichtingen	neen	1 0	0,16
Overige instellingen	ja/neen	3.01 3	48,81
Woningcorporaties	neen	3.150	51,03
<b>Totaal</b>		<b>6.173</b>	<b>100,00</b>

### Schatkistbankieren

De Wet HOF (Houdbare overheidsfinanciën) verplicht publieke instellingen al hun liquide middelen (boven drempelbedragen) die niet direct nodig zijn voor het uitvoeren van hun publieke taak aan te houden bij het ministerie van Financiën.

De hoogte van het drempelbedrag hangt af van omvang van de begroting.  
Voor 2023 geldt: tot een begrotingstotaal van € 500 miljoen is het drempelbedrag bepaald op 2% met een minimum van € 1.000.000.

Voor Veere was het drempelbedrag in 2023:

$$2\% \times € 81.451.000 = € 1.629.020.$$

Ten gevolge van de verplichting van schatkistbankieren lopen wij geen debiteurenrisico meer. Onder debiteurenrisico wordt hier verstaan het risico dat uitgezette geldleningen niet worden terugontvangen van marktpartijen.

### Rentebaten Schatkistbankieren

Door het aangaan van een 5-tal langlopende leningen ter waarde van € 37.000.000 is er voldoende liquide middelen aanwezig. Een deel van de projecten uit fase 1 van de maatschappelijke voorzieningen moeten nog tot uitvoering komen. Daarnaast zijn er de afgelopen jaren rekeningoverschotten en tussentijdse resultaten gepresenteerd.

Per 1-1-2023 was het saldo € 28.509.360,56 en op 31-12-2023 is het saldo € 37.158.667,36. In 2023 is het laatste deel van de leningen ontvangen ter waarde van € 8.000.000.

Over het bedrag wat in de Schatkist staat, wordt rente ontvangen. Dit begon met een rentepercentage van 1,9% op 1-1-2023 en is gestegen naar 3,9% per 31-12-2023.

In 2023 is er in totaal over het saldo van de Schatkistbankieren een bedrag van € 890.483,33 aan rentebaten ontvangen.

### Renteschema

In onderstaand schema geven we inzicht in de rentelasten van externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering				€ 672.632
b.	De externe rentebaten (idem)			- /-	€ 1.018.547
	<b>Saldo rentelasten en baten</b>				<b>€ - 345.915</b>
c1.	De rente die aan de grondexploitatie <b>moet</b> worden toegerekend	- /-	€ 38.920		
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld <b>moet</b> worden toegerekend	- /-	€ 51.978		

c3.	De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld <b>moet</b> worden toegerekend	+	€	-	
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente				€ - 90.898
d1.	Rente over eigen vermogen			+	€ -
d2.	Rente over voorzieningen			+	€ -
	<b>Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente</b>				<b>€ - 436.813</b>
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag 0,75% afgerond)	-	/-		€ -
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury				€ - 436.813

## Paragraaf lokale heffingen

### Inleiding

De paragraaf "Lokale heffingen" is voorgeschreven in artikel 10 van het "Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten" (BBV). De paragraaf moet ten minste bevatten:

1. de geraamde inkomsten;
2. het beleid voor de lokale heffingen;
3. een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen;
4. een aanduiding van de lokale lastendruk;
5. een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Het pakket van gemeentelijke belastingen en heffingen bestaat in Veere uit 8 belastingen. Deze zijn gelegitimeerd door verordeningen die door de gemeenteraad ieder jaar opnieuw worden vastgesteld. De heffingen verdelen we in twee categorieën, te weten:

**Belastingen:** heffingen die door de overheid dwangmatig worden opgelegd, zonder dat daar voor de belastingbetaler een individuele aanwijsbare prestatie tegenover staat. Belastingplichtigen hebben feitelijk geen keuzemogelijkheid.

**Rechten:** betalingen aan de overheid voor een door de overheid individueel geleverde specifieke overheidsprestatie. Vaak is de betaling slechts een deel van de werkelijke kosten. Rechten zijn gebaseerd op het profijtbeginsel (iemand die meer van de overheid profiteert, betaalt een hogere bijdrage). Belanghebbenden hebben min of meer de mogelijkheid om te kiezen of zij gebruik maken van een gemeentelijke dienst.

### Waarom wordt er belasting geheven?

Een gemeente maakt geen winst zoals een private onderneming. De uitgaven die de gemeente jaarlijks moet doen voor het lokaal bestuur, zoals het onderhouden en in standhouden van wegen, scholen, openbaar groen etc. dekken we voor een groot gedeelte uit ontvangsten van het Rijk in de vorm van de algemene uitkering. Daarnaast ontvangt de gemeente doel- of specifieke uitkeringen van het Rijk. De bestemming van deze middelen is vooraf bepaald. Op grond van de gemeentewet kunnen de gemeenten belastingen heffen. Gemeenten mogen alleen belasting heffen voor zover de wet dit uitdrukkelijk toestaat.

### Typen gemeentelijke belastingen

De gemeentelijke belastingen zijn te onderscheiden in twee typen. Er zijn belastingen/heffingen die een algemeen karakter hebben. Dit soort belastingen/heffingen zijn qua hoogte en besteding niet voor een specifiek doel bestemd, maar dienen ter dekking van algemene uitgaven. Te denken valt aan de OZB, de toeristenbelasting, hondenbelasting en forensenbelasting. Andere belastingen/heffingen besteden we aan een bepaald doel. De opbrengst van deze belastingen/heffingen mag nooit hoger zijn dan de kosten die voor dit bepaalde doel worden gemaakt. Hierbij valt te denken aan rioolheffing en leges.

### Totstandkoming van de tarieven

Jaarlijks stellen we bij de begroting de tarieven voor de belastingen/ heffingen, rechten en privaatrechtelijke heffingen vast. Per belasting/heffing stelt de raad jaarlijks een verordening vast met daarin doel, grondslag en tarieven van de belasting/heffing.

### Tarievenbeleid

De tarieven voor 2023 zijn verhoogd volgens de besluitvorming door de raad bij de begroting en daarop aansluitend de vaststelling van de verordeningen. Onderstaand treft u de tarieventabel van 2023 aan.

### Tarieven 2023

Soort	Grondslag	2023
<b>OZB</b>		
Woning eigenaar	WOZ-waarde	0,0783%
Niet-woningen gebruiker	WOZ-waarde	0,1105%
Niet-woningen eigenaar	WOZ-waarde	0,1387%
<b>Toeristenbelasting</b>		
Bezoeker	Per overnachting	€ 2,05
eigen verblijf	Per overnachting	€ 1,35

### Afvalstoffenheffing

Gebruiker	Eenpersoonshuishouden	€	229,65
	Meerpersoonshuishouden	€	243,25
	per lediging >6	€	6,75

### Rioolheffing

Eigenaar	Aansluiting woning < € 100.000,--	€	61,31
	Aansluiting niet-woning < € 100.000,--	€	93,20
Gebruiker	Waterafvoer (< 75m <sup>3</sup> )	€	65,49

### Forensenbelasting

Forensenbelasting	WOZ-waarde		0,1565%
-------------------	------------	--	---------

### Lijkbezorgingsrechten

Begraafrecht	Lijkbezorging	€	2.025,00
Recht op urnengraf	Urnengraf	€	709,00

### Precariobelasting

Terras p/m overige kernen	per m <sup>2</sup>	€	2,58
Terras p/m kustkernen	per m <sup>2</sup> hoogseizoen	€	4,47

### Hondenbelasting

Hondenbelasting	1 <sup>e</sup> hond	€	74,95
	2 <sup>e</sup> hond	€	131,60
	Kennel	€	244,85

### Opbrengsten

Hieronder volgt een overzicht van de opbrengsten van de diverse heffingen in 2023.

Bedragen x € 1.000	Begroting primair	Begroting inclusief wijzigingen	Rekening	Verschil
Toeristenbelasting	9.402	10.047	10.075	28
OZB	6.194	6.143	6.191	48

Afvalstoffenheffing	3.726	3.726	3.723	-3
Rioolheffing	2.575	2.575	2.602	26
Forensenbelasting	1.926	1.926	1.934	8
Lijkbezorgingsrechten	477	427	442	15
Precariobelasting	169	169	246	78
Hondenbelasting	143	143	139	-4
<b>TOTAAL</b>	<b>24.612</b>	<b>25.156</b>	<b>25.352</b>	<b>196</b>

De belangrijkste posten lichten we hieronder toe:

### **Onroerendezaakbelastingen**

Voor het belastingjaar 2023 geldt dat er een meeropbrengst is van € 48.000. In de eerste bestuursrapportage is een verlaging van de opbrengst geraamd van € 51.000. Wanneer we deze correctie met de meeropbrengst verrekenen is er over heel 2023 netto sprake van een klein tekort van € 3.000.

### **Forensenbelasting**

De tarieven drukken we uit in een percentage van de WOZ-waarde. De hoogte van het tarief is mede bepalend door de gemiddelde waardemutatie van het vastgoed binnen de Gemeente Veere.

De realisatie is € 8.000 hoger uitgekomen dan vooraf was geraamd.

Ook over de voorgaande jaren is er een voordeel, te weten € 26.000. Dit komt daar de controles die uitgevoerd worden nadat alle gegevens inzake de verhuur van recreatiewoningen zijn ontvangen, dit kan pas in het daarop volgende jaar worden gecontroleerd.

### **Toeristenbelasting**

De methodiek van de toeristenbelasting is dat er gedurende het seizoen een voorlopige aanslag wordt opgelegd die ± 80% van het werkelijke aanslagbedrag betreft. Definitieve aanslag wordt eind maart van het daarop volgende jaar opgelegd.

De realisatie over het jaar 2023 is € 28.000 hoger uitgekomen dan de raming.

### **Precariobelasting**

De opbrengst over 2023 is € 78.000 hoger dan geraamd. Dit is in lijn met de opbrengst over het jaar 2022. Deze is eveneens in 2023 opgelegd.

### **Kwijtschelding**

Het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid maakt deel uit van het gemeentelijk minimabeleid. Het kwijtscheldingspercentage dat we hanteren bedraagt 100%. Of een belastingplichtige in aanmerking komt voor kwijtschelding beoordelen we aan de hand van een inkomens- en/of vermogenstoets. Bij deze toets nemen we de kosten van bestaan voor 100% mee, volgens de bijstandsnorm. Zo maken we maximaal gebruik van de wettelijke vrijheden op dit gebied. Kwijtschelding kan alleen van de aanslag onroerende zaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing.

In 2023 hebben we voor een bedrag van € 51.000 aan belastingen kwijtgescholden.

### Kostendekkendheid tarieven

Vanaf de begroting 2017 moeten we in de paragraaf lokale heffingen een overzicht van baten en lasten opnemen voor de heffingen waarbij sprake is van het verhalen van kosten. Bij de hierna opgesomde heffingen is hiervan sprake. Bij deze heffingen is het toegestaan om maximaal 100% van de kosten te dekken. Dit is in de gemeente Veere uitgangspunt. In de onderstaande gegevens vergelijken we de totale kosten en baten met elkaar en noemen we het kostendeckingspercentage.

#### Afvalstoffenheffing

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing:	Begroting primitief	Begroting na wijz.	Rekening
Kosten taakveld afval , inclusief rente	3.366	3.366	3.246
Inkomsten taakveld afval, exclusief heffing	283	282	345
Inkomsten taakveld reserves, onttrekking reserve (inv. perscontainers)	45	45	44
<b>Netto kosten taakveld</b>	<b>3.038</b>	<b>3.040</b>	<b>2.858</b>
Toe te rekenen kosten			
Overhead	189	189	198
BTW	540	512	484
<b>Totale kosten</b>	<b>3.767</b>	<b>3.741</b>	<b>3.540</b>
Opbrengst heffingen	3.726	3.726	3.722



<b>Dekkingspercentage</b>	<b>99%</b>	<b>100%</b>	<b>105%</b>
Inzet voorziening	41	10	-182

De stand van de voorziening was op 1 januari 2023 € 583.740. Na toevoeging van het resultaat van € 182.417 komt de voorziening eind 2023 uit op een bedrag van € 766.157.

#### Rioolheffing

<b>Berekening van kostendeckendheid van de rioolheffing:</b>	<b>Begroting primitief</b>	<b>Begroting na wijz.</b>	<b>Rekening</b>
Kosten taakveld riolering , inclusief rente	2.068	2.164	1.999
Inkomsten taakveld riolering, exclusief heffing	38	38	16
<b>Netto kosten taakveld</b>	<b>2.030</b>	<b>2.127</b>	<b>1.983</b>
Toe te rekenen kosten			
Overhead	341	363	356
BTW	205	205	185
<b>Totale kosten</b>	<b>2.575</b>	<b>2.694</b>	<b>2.524</b>
Opbrengst heffingen	2.575	2.575	2.602

<b>Dekkingspercentage</b>	<b>100%</b>	<b>96%</b>	<b>106%</b>
Inzet voorziening	0	-31	-78

De stand van de voorziening was op 1 januari 2023 € 610.617. Na toevoeging van het resultaat van € 77.777 komt de voorziening eind 2023 uit op een bedrag van € 688.394.

#### Lijkbezorging

<b>Berekening van kostendekkendheid van de lijkbezorgingsrechten:</b>	<b>Begroting primitief</b>	<b>Begroting na wijz.</b>	<b>Rekening</b>
Kosten taakveld begraafplaatsen en crematoria , inclusief rente	494	481	521
Inkomsten taakveld begraafplaatsen en crematoria, exclusief heffing (inclusief verlenging grafrechten)	92	114	126
<b>Netto kosten taakveld</b>	<b>401</b>	<b>367</b>	<b>394</b>
Toe te rekenen kosten			
Overhead	224	224	248
<b>Totale kosten</b>	<b>625</b>	<b>591</b>	<b>642</b>
Opbrengst lijkbezorgingsrechten	<b>477</b>	<b>427</b>	<b>442</b>
<b>Dekkingspercentage</b>	76%	72%	69%

## Leges

Omdat we over tal van producten leges heffen geven we in de volgende tabel de kostendekking per hoofdstuk in de legesverordening weer. In de onderstaande tabel geven we het kostendeckingspercentage per titel weer en vervolgens per hoofdstuk. Per hoofdstuk wordt duidelijk dat bij enkele producten de baten hoger zijn dan de kosten.

Recapitulatie kostendekkendheid leges Veere rekening 2023				
Hoofdstuk		Totale kosten	Opbrengsten	Percentage
<b>Totaal</b>		€ 2.654.397	€ 1.401.806	53%
<b>Titel 1</b>	<b>Algemene dienstverlening</b>	€ 668.807	€ 334.168	50%
Hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	€ 129.138	€ 63.269	49%
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten	€ 172.836	€ 96.815	56%
Hoofdstuk 3	Rijbewijzen	€ 160.807	€ 94.381	59%
	Naturalisaties (extra ingevoegd onderdeel)	€ 26.641	€ 13.275	50%
Hoofdstuk 4	Verstrekingen uit de Basis registratie persoonsgegevens (BRP)	€ 21.846	€ 10.757	49%
Hoofdstuk 5	Verstrekingen uit het Kiezersregister			
Hoofdstuk 6	Verstrekingen op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens			
Hoofdstuk 7	Bestuursstukken			
Hoofdstuk 8	Vastgoedinformatie	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 9	Overige publiekszaken	€ 35.766	€ 21.514	60%
Hoofdstuk 10	Gemeentearchief	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 11	Huisvestingswet			
Hoofdstuk 12	Leegstandswet			
Hoofdstuk 13	Gemeentegarantie			
Hoofdstuk 14	Marktstandplaatsen			
Hoofdstuk 15	Winkeltijdenwet	€ 15.187	€ 461	3%
Hoofdstuk 16	Kansspelen	€ 37.969	€ 1.154	3%
Hoofdstuk 17	Telecommunicatie	€ 1.322	€ 26.167	1979%
Hoofdstuk 18	Verkeer en vervoer	€ 67.294	€ 6.374	9%
Hoofdstuk 19	Diversen	€ -	€ -	-
<b>Titel 2</b>	<b>Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving</b>	€ 1.619.858	€ 1.029.515	64%
Hoofdstuk 1	Begripsomschrijvingen			
Hoofdstuk 2	Vooroverleg/beoordeling conceptaanvraag	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning	€ 1.619.858	€ 1.029.515	64%
Hoofdstuk 4	Vermindering			
Hoofdstuk 5	Teruggaaf			
Hoofdstuk 6	Intrekken omgevingsvergunning			
Hoofdstuk 7	Wijzigen omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 8	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten			
Hoofdstuk 9	Sloopmelding			
Hoofdstuk 10	In deze titel niet benoemde beschikking	€ -	€ -	-
<b>Titel 3</b>	<b>Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn</b>	€ 365.733	€ 38.123	10%
Hoofdstuk 1	Drank- en Horecawet	€ 87.090	€ 21.457	25%
Hoofdstuk 2	APV vergunningen en ontheffingen	€ 278.643	€ 16.666	6%
Hoofdstuk 3	Seksbedrijven			
Hoofdstuk 4	Splitsingsvergunning woonruimte			
Hoofdstuk 5	Leefmilieuverordening			
Hoofdstuk 6	Brandbeveiliging en brandpreventie	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 7	Wet Bibob	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 8	Kleinschalig kamperen	€ -	€ -	-
Hoofdstuk 9	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	€ -	€ -	-

## Lokale lastendruk

Kengetallen belastingcapaciteit 2023 (in €)

A OZB lasten voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde:

gemiddelde WOZ waarde	420.000	0,0783%	329
-----------------------	---------	---------	-----

B Rioolheffing voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde

eigendom	71		
gebruik	92		163

C Afvalstoffenheffing 295

D Heffingskorting 0

E Totale woonlasten voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde 787

F Woonlasten landelijk gemiddelde voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde 906

Gemeentelijke belasting capaciteit	E/F *		
	100%		86,87%

## Paragraaf verbonden partijen

### Algemeen

De paragraaf Verbonden Partijen nemen we op om te voldoen aan artikel 26 van het Besluit Begroting en Verantwoording. Volgens de artikelen 15 en 26 dient deze paragraaf ten minste te bevatten:

De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting;

De beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;

De lijst van verbonden partijen.

Een verbonden partij is een derde rechtspersoon, waarbij de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang verstaan we: een zetel in een bestuur van een verbonden partij of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang bedoelen we dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld; die zijn ze kwijt in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Het aangaan van banden met (verbonden) partijen komt altijd voort uit het publieke belang. Verbindingen met derde partijen kan een manier zijn om een bepaalde publieke taak uit te voeren. Op degene die in het bestuur van een verbonden partij functioneert, berust de verplichting zich te verantwoorden (gevraagd en ongevraagd) naar het bestuursorgaan dat betrokkene naar die partij heeft afgevaardigd.

Er is een veelheid aan verbonden partijen. Het is voor het inzicht van de gemeenteraad van belang dat de relatie tussen verbonden partijen en het publieke belang, zoals geconcretiseerd in de programma's, in hoofdlijnen aan wordt gegeven. Daarbij dient apart stilgestaan te worden bij de voornemens omtrent verbonden partijen.

### Veere

De gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 28 januari 2016 de nota "Aanpak voor

een goede samenwerking tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen” van de VZG vastgesteld. Dit rapport heeft tot doel om de onderlinge samenwerking tussen opdrachtgever (gemeente) en opdrachtnemer (gemeenschappelijke regeling) te verbeteren.

De collegeleden vertegenwoordigen de gemeente in de besturen van gemeenschappelijke regelingen. Vertegenwoordiging in gemeenschappelijke regelingen is aangemerkt als een taak van bestuur en uitvoering, dus behorend tot de bevoegdheden van het college.

### Indeling

We verdelen de verbonden partijen als volgt onder in drie categorieën:

Gemeenschappelijke regelingen (nummer 1 t/m 7)

Stichtingen en verenigingen (8)

Overige verbonden partijen (nummer 9 t/m 10)

## 1. Gemeenschappelijke regeling Afvalstoffenverwijdering Zeeland (OLAZ)

<i>Vestigingsplaats</i>	Borsele
<i>Doel</i>	De behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers op het gebied van de afvalstoffenverwijdering.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Sluis, Terneuzen, Tholen, Veere en Vlissingen.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Eén lid en een plaatsvervanger, door en uit de raad (inclusief de voorzitter) gekozen.
<i>Financieel belang</i>	Jaarlijkse verplichting naar rato van aangeboden afval en voor de garantieverplichting naar rato van het aantal inwoners.  Definitieve jaarrapportage zal medio juni vastgesteld worden en in september worden aangeboden aan de raad.
<i>Raadsprogramma</i>	Volksgezondheid en milieu
<i>Rekening 2023 (bijdrage)</i>	Het O.L.A.Z. berekent de verwerkingskosten van het afval die door de verwerker in rekening worden gebracht, rechtstreeks door aan de deelnemende gemeenten. Het voorschottarief voor brandbaar afval (inclusief afvalstoffenbelasting bedraagt € 128,20 per ton. Voor het GFT bedragen de verwerkingskosten € 76,50 per ton. De voorschotbijdragen voor de milieustraat bedraagt € 25,29 per inwoner. Het AB heeft de begroting 2023 op 30 juni 2022 vastgesteld.

<i>Ontwikkelingen</i>	<p>De invoering van toegangscontrole op de milieustraat. Hier is vertraging ontstaan. De informatie die nodig is om toegang te krijgen tot de milieustraat moet van de belastingen afkomen. Dit zijn voor heel Zeeland al meerdere partijen. Het stroomlijnen van deze informatie is inmiddels in een eindfase beland, OLAZ zal het eerste kwartaal van 2024 met een uitgewerkte planning komen</p> <p>Er wordt onderzoek gedaan naar de milieustraat van de toekomst in combinatie met regionale ambachtcentra.</p> <p>De brand bij het afvalverwerkings bedrijf AVR in Rotterdam heeft geleid tot een tijdelijke opslag op het OLAZ terrein, hiervoor zijn voorzieningen getroffen in samen spraak met de RUD. Zodra de AVR weer in bedrijf is zal de tijdelijk opgeslagen restafval balen weer terug getransporteerd worden naar de AVR. De AVR zal de gemaakte kosten dekken.</p> <p>De verdergaande afvalscheiding om de VANG doelstelling te kunnen realiseren, waarbij het accent komt te liggen op meer hoogwaardigere (kwalitatief betere) ingezamelde stromen.</p>
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	<p>De risico's voor het O.L.A.Z. op het gebied van verwerking afval beperken zicht tot de verplichtingen die zijn aangegaan in de verwerkingscontracten. De ontwikkeling van de afvalstoffenbelasting en de eventuele CO2 heffing vormen een financieel risico voor de deelnemende gemeenten.</p>

<i>Eigen vermogen 1-1-2023</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2023</i>	<i>Resultaat 2023</i>
481.940	481.940	11.941.458	11.941.458	0

## 2. Orionis Walcheren

<i>Vestigingsplaats</i>	Vlissingen
<i>Doel</i>	<p>De primaire taak van Orionis Walcheren is de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante regelingen. Orionis Walcheren begeleidt mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar zo regulier mogelijk (betaald) werk. Als (betaald) werk nog niet mogelijk is, wordt er ingezet op participatie, zoals bijvoorbeeld</p>

	vrijwilligerswerk. Daar waar nodig wordt (tijdelijk) inkomenssteun en/of schuldhelpdienstverlening geboden.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van Middelburg, Veere en Vlissingen.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Het dagelijks bestuur bestaat uit de wethouders met Sociale Zaken in hun portefeuille van de gemeenten Middelburg, Veere en Vlissingen. Het algemeen bestuur bestaat uit de leden van het dagelijks bestuur aangevuld met één lid van het college van B&W uit elke gemeente. De gemeente met het grootste financiële belang binnen de regeling heeft een extra lid.
<i>Financieel belang</i>	De Gemeente Veere betaalt een bijdrage in de uitvoeringskosten. De verdeling van deze kosten vindt plaats op basis van de verdeelsleutel ontvangen rijksvergoedingen. Tevens wordt er een extra bijdrage betaald voor de uitkeringslasten voor dat deel van de lasten wat de Rijksvergoeding te boven gaat. Ook deze bijdrage wordt toegedeeld op basis van de ontvangen Rijksvergoedingen.
<i>Raadsprogramma</i>	Sociaal Domein
<i>Rekening 2023 (bijdrage)</i>	€ 6.518.655, voor zowel uitvoering als o.a. BUIG bijdragen, energietoeslag etc.
<i>Ontwikkelingen</i>	<p>In 2023 hebben de Walcherse raden de Kadernota Orionis 2023-2026 vastgesteld. De kaders in deze nota zijn uitgangspunten. Aan de hand van de deze uitgangspunten wordt in de begroting van Orionis Walcheren jaarlijks het beleid en de uitvoeringsrichtlijnen vastgesteld. Eventuele (financiële) bijstelling vindt plaats in de begrotingswijzingen.</p> <p>Ook heeft Orionis in 2023 met de eerste begrotingswijziging 2024 een extra investering in het re-integratiebudget gedaan. Met dit budget verwacht Orionis zo'n 80 Walcherse inwoners extra naar werk te kunnen begeleiden.</p>
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	Het solidariteitsbeginsel dat onder de GR ligt, moet enige redelijkheid kennen: de belangen van de gemeente Veere moeten gediend blijven worden.

<i>Eigen vermogen 1-1-2023</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2023</i>	<i>Resultaat 2023</i>
€ - 1.287.000	1.062.000	31.069	21.887	€ 888.000

### 3. De Zeeuwse Muziekschool

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg
<i>Doel</i>	Deze regeling heeft tot doel een vorm van bestuurlijke en organisatorische samenwerking, waarbinnen het geven van instrumentaal en vocaal muziekonderwijs en de muzikale vorming in de ruimste zin van leerlingen woonachtig in de deelnemende gemeenten wordt uitgeoefend.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van 10 Zeeuwse gemeenten.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Eén bestuurslid en een plaatsvervanger gekozen door en uit het college van B&W.
<i>Financieel belang</i>	Inwoners gerelateerde bijdrage in de jaarlijkse vaste kosten; docenturen in Veere gerelateerde bijdrage in de niet toerekenbare kosten (overhead); de variabele kosten zijn afhankelijk van door de gemeente gekozen programma.
<i>Raadsprogramma</i>	Sport, cultuur en recreatie
<i>Rekening 2023 (bijdrage)</i>	De vastgestelde bijdrage voor 2023 bedroeg € 182.177. Daar bovenop kwam in de loop van 2023 € 53.735,36 als aanvulling van de tekorten 2022 en 2023.
<i>Ontwikkelingen</i>	Muziekschool Zeeland bleek in het voorjaar van 2023 financieel in zwaar weer te verkeren. De Muziekschool heeft extra bijdragen gevraagd. Onder begeleiding van een Zeeuwsbrede begeleidingscommissie zijn afspraken gemaakt over de extra bijdragen. De afspraken zijn conform uitgevoerd.
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	



<i>Eigen vermogen 1-1-2023</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2023</i>	<i>Resultaat 2023</i>
280.204	n.b.	1.271.334	n.b.	0

#### 4. Het Zeeuws Archief

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg
<i>Doel</i>	Behartiging belangen van de minister en de gemeenten op het archiefgebied.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van Veere en Middelburg en de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Portefeuillehouder Archiefzaken en een plaatsvervanger gekozen door en uit het college van burgemeester en wethouders.
<i>Financieel belang</i>	Vaste jaarlijkse bijdrage.
<i>Raadsprogramma</i>	Sport, cultuur en recreatie / Overhead
<i>Rekening 2023 (bijdrage)</i>	€ 159.447 bijdrage GR € 39.658 bijdrage e-depot € 43.652,70 stadhuis collectie
<i>Ontwikkelingen</i>	Per 1-7-2024 wijzigt de GR regeling naar de nieuwe WGR met de huidige partners. In 2023 is hier hard aan gewerkt door het Zeeuws Archief om de regeling aan de nieuwe wetgeving te voldoen. Daarnaast is er een onderzoek gestart naar mogelijke nieuwe GR partners vanaf 1-1-2025. Per 1-1-2025 treedt het Rijk (minister van OCW) uit. Dit was al in 2023 bekend. Daarom is er in 2023 een proces gestart om de GR partners uit te breiden, zodat het Zeeuws Archief een toekomstbestendig en krachtig bestuur blijft behouden.
<i>Risico's (t.b.v. risicoparaagraaf)</i>	nvt

<i>Eigen vermogen 1-1-2023</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2023</i>	<i>Resultaat 2023</i>
2.360.090	2.448.612	4.233.759	5.009.151	173.330

### 5. Gemeentelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD)

<i>Vestigingsplaats</i>	Goes
<i>Doel</i>	Uitvoering geven aan het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid voor alle deelnemende Zeeuwse gemeenten zoals in de Wet publieke gezondheid staat beschreven. Naast deze taken worden op basis van afspraken in de gemeenschappelijke regeling ook taken uitgevoerd voor de individuele gemeenten die hier opdracht voor hebben gegeven. De GGD Zeeland heeft in ieder geval tot taak de gemeenten te adviseren over de bevordering, totstandkoming en de continuïteit van de samenhang binnen de collectieve preventie en de afstemming daarvan met de curatieve gezondheidszorg. Naast de taken op het gebied van gezondheidszorg is de GR GGD ook belast met de uitvoering van de Jeugdzorg. Dit doen ze voor alle Zeeuwse Gemeenten.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van alle Zeeuwse gemeenten.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Eén bestuurslid en een plaatsvervanger gekozen door en uit de raad, inclusief de voorzitter.
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage voor de Algemene Gezondheidszorg naar rato van het aantal inwoners en gedeeltelijk voor de Jeugdgezondheidszorg naar rato van het aantal 0-19 jarigen op 1 januari voorafgaand aan het desbetreffende begrotingsjaar zoals door het CBS gepubliceerd. Het totale financiële belang in de GR bedraagt voor 2023 € 1.122.899. Daarnaast betalen we een bedrag van € 4,5 miljoen voor de Jeugdzorg. Hiervan is € 100.000 voor de uitvoeringskosten en € 4,4 miljoen voor zorgkosten.
<i>Raadsprogramma</i>	Volksgezondheid en Milieu
<i>Rekening 2023 (bijdrage)</i>	€ 1.122.899

<i>Ontwikkelingen</i>	In het najaar 2022 heeft de GGD de eerste begrotingswijziging voor 2023 gepresenteerd. Het gaat hierbij om een forse uitbreiding (25 FTE) van de formatie als gevolg van jaarlange bezuinigingen. De uitbreiding moet ervoor zorgen dat de basis op orde gebracht wordt. De financiële gevolgen voor Veere zijn vooruitlopend op besluitvorming over de betreffende begrotingswijziging verwerkt in de gemeentelijke begroting 2023.
<i>Risico's (t.b.v. risicoparaagraaf)</i>	Bij de begroting van de GGD zitten ook de kosten voor de uitvoering van Jeugdzorg. Deze kosten gaan in 2024 stijgen. Deze onverwachte stijging komt mede door externe veranderingen zoals veranderingen in CAO, een landelijk tarief voor de GI's en toenemende kosten voor JeugdzorgPlus. Deze kosten waren ten tijde van opstellen van de begroting 2024 nog niet financieel vast te stellen.

<i>Eigen vermogen 1-1-2023</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2023</i>	<i>Resultaat 2023</i>
€ 2.534.000	€ 2.534.000	€ 20.713.000	€ 20.713.000	€ 0

## 6. Veiligheidsregio Zeeland

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg
<i>Doel</i>	Adequate brandweezorg bieden, voorbereid en geoefend zijn op rampen en crises en een meldkamer in stand houden. Dit alles op grond van de Wet op de Veiligheidsregio's.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van B&W van alle Zeeuwse gemeenten.
<i>Bestuurlijk belang</i>	De burgemeester in het Dagelijks en Algemeen Bestuur. De Veiligheidsregio Zeeland (VRZ) voert gemeentelijke taken uit. Het is belangrijk dat dat goed gebeurt en binnen de door de gemeente beschikbaar gestelde financiële middelen.
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage naar rato van het aantal inwoners alsmede andere uitkeringen en vergoedingen.
<i>Raadsprogramma</i>	Veiligheid

<i>Rekening 2023 (bijdrage)</i>	€ 2.000.000 (prognose)
<i>Ontwikkelingen</i>	De VRZ verwacht op dit moment het jaar 2023 af te sluiten met een voorlopig negatief resultaat van € 475.894 nadelig. Dit heeft o.a. te maken met een schadeclaim rond de mogelijke verontreiniging van een perceel als gevolg van PFAS- houdend blusschuim.
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	De begroting 2025 is sluitend. De jaren 2026, 2027 en 2028 laten een tekort zien van respectievelijk € 47,127, € 78.166 en € 187.126. Dit tekort wordt veroorzaakt door enkele, onverwachte structurele tegenvallers in combinatie met de personeelslasten die oplopen in de meerjarenraming. De reeks is opgenomen in het financieel perspectief.

<i>Eigen vermogen 1-1-2023</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2023</i>	<i>Resultaat 2023</i>
2.847.941	n.n.b.	29.050.939	n.n.b.	-475.894

## 7. Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD)

<i>Vestigingsplaats</i>	Terneuzen
<i>Doel</i>	De RUD Zeeland voert in opdracht van de gemeenten, provincie en het waterschap voor milieutaken de vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) uit. Ze vervult deze taken professioneel, doelmatig en volgens vastgestelde kwaliteitseisen en dienstverleningsnormen.
<i>Betrokken partijen</i>	Raden en colleges van alle Zeeuwse gemeenten, het algemeen en het dagelijks bestuur van Waterschap Scheldestromen en Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten van de provincie Zeeland.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Lid van het algemeen bestuur van de RUD. De gemeente Schouwen-Duiveland vertegenwoordigt de regio Walcheren-Schouwen-Duiveland in het dagelijks bestuur van de RUD.
<i>Financieel belang</i>	Er zijn kosten voor generieke taken en kosten voor productieve taken: Generieke kosten komen onder andere voort uit overhead, maar ook uit structurele activiteiten, zoals beleidsuitwerking, landelijke

	overleggen en communicatie-activiteiten. Daarnaast zijn er de bestuurlijke projecten: In 2023 is hiervoor aandacht besteed aan de implementatie van het Zeeuws VTH-beleid en aan de werkgroep Robuuste RUD (verlengde van de commissie Van Aartsen).
<i>Raadsprogramma</i>	Veiligheid
<i>Rekening 2023 (bijdrage)</i>	De voorlopige deelnemersbijdrage voor 2023 bedraagt € 251.303. De werkelijke bijdrage zal blijken uit de Jaarrekening 2023 van de RUD. Deze volgt in de loop van 2024.
<i>Ontwikkelingen</i>	Afwijkende uren voor 2023: Er zijn meer uren ingezet dan geraamd voor generieke taken, onder andere voor invoering van de omgevingswet. In wisselwerking hiermee zijn er minder uren besteed aan VTH taken, waardoor er dus een onderbesteding was op deze productieve uren.
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	Productieve kosten zijn te herleiden naar producten die de RUD levert aan de deelnemers. Deze kosten worden vooraf meegenomen in de begroting op basis van een aantal te leveren producten en het aantal uren dat hieraan gekoppeld zit. Afrekening vindt plaats op werkelijk bestede uren, welke af kan wijken van de begroting.

<i>Eigen vermogen 1-1-2023</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2023</i>	<i>Resultaat 2023</i>
--------------------------------	----------------------------------	---------------------------------	-----------------------------------	-----------------------

1.014.260	n.n.b.	72.214	n.n.b.	n.n.b.
-----------	--------	--------	--------	--------

### 8. Gemeentelijke Vervoerscentrale Zeeland B.V. (GVC)

<i>Vestigingsplaats</i>	Terneuzen
<i>Doel</i>	De Gemeentelijke Vervoerscentrale verzorgt de planning, regie en contractbeheer van het doelgroepenvervoer wat onder verantwoording van de gemeente valt.

<i>Betrokken partijen</i>	Alle Zeeuwse gemeenten, de gemeente Goeree-Overflakkee en de provincie Zeeland zijn aandeelhouder.
<i>Bestuurlijk belang</i>	In 2015 zijn de Walcherse gemeenten toegetreden tot de Gemeentelijke Vervoerscentrale Zeeland B.V. (GVZ). In 2017 is besloten de vertegenwoordiging van de gemeente Veere (en ook van Middelburg en Vlissingen) in de GVZ te beperken tot toezichthouder in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) en niet meer als bestuurder in de GVZ. De statuten zijn hierop aangepast. Jaarlijks wordt in de aandeelhoudersvergadering de begroting vastgesteld.
<i>Financieel belang</i>	De Walcherse gemeenten (als houders van de zogenaamde preferente aandelen C) kunnen niet aangesproken worden voor eventueel verlies of winst van de onderneming.
<i>Raadsprogramma</i>	Sociaal Domein
<i>Rekening 2023 (bijdrage)</i>	p.m.
<i>Ontwikkelingen</i>	De GVZ bereidde zich in 2023 voor op de komst van flexibel openbaar vervoer. De provincie zal vanaf 2025 namelijk een deel van het openbaar vervoer laten rijden met flextaxi's. Door middel van pilots en het uitproberen van nieuwe systemen wordt de GVZ operationeel voorbereid de extra taak om dit te coördineren.  Verder zagen we dat het tekort aan chauffeurs in het leerlingenvervoer nijpender werd. De GVZ loste dit onder andere op door een stukje van de capaciteit van het Wmo-vervoer in te zetten voor leerlingenvervoer. Uiteraard in overeenstemming met de gecontracteerde vervoerders.
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	p.m.

<i>Eigen vermogen 1-1-2023</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2023</i>	<i>Resultaat 2023</i>
533.184	p.m.	2.287.645	p.m.	p.m.

## 9. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

<i>Vestigingsplaats</i>	Den Haag
<i>Doel</i>	Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG Bank bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
<i>Betrokken partijen</i>	Gemeenten en andere publiekrechtelijke lichamen in Nederland.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Veere kan gebruik maken van haar stemrecht op de aandeelhoudersvergadering.
<i>Financieel belang</i>	Veere bezit een pakket van 7.020 aandelen van € 2,50 nominaal. De waarde van deze aandelen fluctueert constant.
<i>Raadsprogramma</i>	Algemene dekkingsmiddelen
<i>Rekening 2023 (bijdrage)</i>	€ 15.000 dividend (prognose)
<i>Ontwikkelingen</i>	Over 2023 realiseerde BNG Bank een nettowinst na belastingen van € 254 miljoen (2022: € 300 miljoen)
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>	BNG Bank heeft de eigen strategie vastgelegd in 'ons kompas naar impact'. Het hoofddoel van deze strategie blijft dat de bank zich als belangrijkste kredietverstrekker in het publieke domein zal blijven inzetten voor het socialer en duurzamer maken van Nederland. BNG Bank wil impulsen blijven geven aan de ESG-prestaties van de klanten en de bank zelf. Dat doet BNG Bank door het verstrekken van kredieten en het delen van kennis in nauwe samenwerking met de klanten. BNG Bank wil de manier waarop klanten bij BNG Bank bankieren verbeteren en eenvoudiger maken,

	onder andere via verdere digitalisering van haar klantprocessen.
--	--

<i>Eigen vermogen 1-1-2023</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2023</i>	<i>Resultaat 2023</i>
4.615	4.721	107.459	110.819	254

*Bedragen x € 1.000.000*

## 10. Z.E.H. N.V.

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg
<i>Doel</i>	Z.E.H. N.V. is een geïntegreerd energiebedrijf. Het is werkzaam op het gebied van elektriciteits-, gas-, water- en warmtevoorziening.
<i>Betrokken partijen</i>	Zeeuwse gemeenten, gemeenten Bergen op Zoom, Woensdrecht, Goeree-Overflakkee en de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Zuid-Holland.
<i>Bestuurlijk belang</i>	De gemeente heeft zeggenschap in de algemene vergadering van aandeelhouders ter grootte van het aandeel in het geplaatste aandelenkapitaal (2,79%).
<i>Financieel belang</i>	Het financiële belang (kapitaalbelang) in Z.E.H. N.V. is eveneens 2,79%. Op de balans van de gemeente Veere zijn de aandelen Z.E.H. N.V. gewaardeerd tegen een boekwaarde van € 119.526. Dit betekent dat de gemeente Veere over haar deelneming in Z.E.H. N.V. een risico loopt tot dit bedrag.
<i>Raadsprogramma</i>	Algemene dekkingsmiddelen
<i>Rekening 2023 (bijdrage)</i>	We hebben in 2023 een dividenduitkering ontvangen van € 2.794.503.
<i>Ontwikkelingen</i>	ZEH is momenteel dusdanig gestructureerd dat, waar de kans zich voordoet, we over kunnen gaan tot verkoop van onderdelen. In 2023 heeft zich dit niet voorgedaan. Als aandeelhouders hebben we gemeend de aandeelhoudersstrategie te herzien nu de



		<p>structuur van de organisatie na verkoop van de Wholesale activiteiten en het belang in Evides veranderd is. De herziene strategie wordt in 2024 voorgelegd aan de AvA.</p> <p>Het in 2023 uitgekeerde dividend van € 2.794.503 is gebruikt om een extra kapitaalstorting te doen in de deelneming GBE Aqua (bezit Evides). Met dit bedrag kan de hiervoor aangetrokken lening afgelost worden.</p>		
<i>Risico's (t.b.v. risicoparagraaf)</i>		<p>Het risico in ZEH blijft slechts beperkt tot het bedrag dat we op onze balans hebben staan, € 119.000. Verder lopen we eventueel het risico dat de geprognostiseerde dividenduitkeringen t/m 2033 lager uitvallen.</p>		
<i>Eigen vermogen 1-1-2023</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2023</i>	<i>Resultaat 2023</i>
1.589.501	nmb	1.549.493	nmb	nmb

\*cijfers, x € 1.000

### 11. Gemeentelijk Bezit Evides Aqua B.V.

<i>Vestigingsplaats</i>	Middelburg
<i>Doel</i>	Het borgen van de publieke drinkwatervoorziening .
<i>Betrokken partijen</i>	Zeeuwse gemeenten, gemeenten Bergen op Zoom, Woensdrecht en Goeree-Overflakkee.
<i>Bestuurlijk belang</i>	De gemeente heeft zeggenschap in de algemene vergadering van aandeelhouders ter grootte van het aandeel in het geplaatste aandelenkapitaal (2,79%).
<i>Financieel belang</i>	Het financiële belang (kapitaalbelang) in G.B.E. Aqua B.V. is eveneens 2,79%. Op de balans van de gemeente Veere zijn de aandelen gewaardeerd tegen een boekwaarde van € 2,6 miljoen. Dit betekent dat de gemeente Veere over haar deelneming in G.B.E. Aqua B.V. een risico loopt tot dit bedrag.
<i>Raadsprogramma</i>	Algemene dekkingsmiddelen

<i>Rekening 2023 (bijdrage)</i>	We hebben in 2023 een dividenduitkering ontvangen van € 293.235, afkomstig uit Evides. Van GBE Aqua B.V. hebben we een dividenduitkering ontvangen van € 15.708.			
<i>Ontwikkelingen</i>	In 2024 hebben we extra kapitaalstorting gedaan in GBE Aqua B.V. van € 2.794.503, afkomstig uit de dividenduitkering van ZEH N.V. De storting wordt gebruikt om een deel van de lenig af te lossen. In 2024 wordt naar verwachting het restant van de lening afgelost waarna we geen kapitaalstortingen meer hoeven te doen. De tussenholding blijft bestaan om de zeggenschap in Evides gezamenlijk uit te blijven oefenen.			
<i>Risico's (t.b.v. risicoparaagraaf)</i>	Op de balans van de gemeente Veere zijn de aandelen gewaardeerd tegen een boekwaarde van € 2,6 miljoen. Dit betekent dat de gemeente Veere over haar deelneming in G.B.E. Aqua B.V. een risico loopt tot dit bedrag. Evides heeft aangekondigd de prognoses voor de dividenduitkeringen vanaf 2024 neerwaarts bij te stellen. We houden hier rekening mee bij het financieel perspectief van 2024.			
<i>Eigen vermogen 1-1-2023</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 1-1-2023</i>	<i>Vreemd vermogen 31-12-2023</i>	<i>Resultaat 2023</i>
28.721	134.307	263.706	162.776	15.603

\*cijfers, x € 1.000

### Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geven we aan hoe we omgaan met het beheren van onze kapitaalgoederen. Kapitaalgoederen zijn objecten als wegen, bomen, bruggen, lichtmasten, gebouwen, riolering etc. We noemen het kapitaalgoederen omdat er veel van het vermogen, of met een ander woord kapitaal, van de gemeente inzit.

Voor alle kapitaalgoederen stellen we beheerplannen op. Deze plannen actualiseren we iedere 5 tot 10 jaar, afhankelijk van het soort kapitaalgoed.

In die beheerplannen geven we een antwoord op de volgende vragen:

- \* Wat moeten we beheren? We noemen dat in vaktermen het areaal.
- \* Op welk niveau gaan we beheren? Of, met andere woorden: hoe netjes moet het er uit zien?
- \* Welke maatregelen zijn daarvoor nodig?
- \* Hoeveel gaat dat dan kosten?

In deze paragraaf geven we per soort kapitaalgoed een toelichting op het beheerplan. In de toelichting staan de belangrijkste beheerdoelen en de actualiteit van het beheerplan. Ook geven we aan welke ontwikkelingen er spelen.

Per beheerplan geven we aan welke middelen de gemeente in 2023 heeft ingezet voor de uitvoering (zowel in de exploitatie als in investeringen). Alle investeringen die voortkomen uit het lopende beheerplan nemen we in deze paragraaf op. Als er gedurende 2023 wijzigingen zijn geweest op het beheerplan, omdat we doelen niet halen of omdat zich onverwachte zaken voordoen, dan rapporteren we dat in het betreffende programma.

### **Overzicht beheerplannen**

<b>Beleidsterrein</b>	<b>Looptijd beheerplan</b>	<b>Datum besluitvorming</b>	<b>Herziening/Evaluatie</b>
Duingebiedvoorzieningen	2024-2028	Vaststelling juli 2023	2028
Gebouwen	2024-2027	Vaststelling november 2023	2027
Groen	2024-2028	Vaststelling juli 2023	2028
Openbare verlichting	2024-2028	Vaststelling juli 2023	2028
Riolering	2024-2028	Vaststelling november 2023	2028
Stadshaven Veere	2024-2028	Vaststelling juli 2023	2028
Wegen	2024-2028	Vaststelling september 2023	2028
Civieltechnische kunstwerken	2024-2028	Vaststelling juli 2023	2028

*Tabel: Overzicht beheerplannen*

### **Algemene beheerdoelen Openbare Ruimte**

Met de term openbare ruimte bedoelen we de buitenruimte in kernen die voor

iedereen vrij toegankelijk is. Die ruimte bestaat uit diverse elementen, zoals parken en plantsoenen, wegen, stoepen, parkeerplaatsen, lichtmasten, bruggen, gebouwen etc. De beheerplannen die betrekking hebben op de openbare ruimte zijn:

1. Groen
2. Wegen
3. Openbare verlichting
4. Civieltechnische kunstwerken
5. Gebouwen beheer
6. Riolering
7. Duingebied
8. Stadshaven Veere

Alle data over beheer van onze "assets", zoals we de bovengenoemde elementen ook wel noemen, beheren we in een digitaal systeem. Dit is een geïntegreerd programma waarin alle assets zijn opgenomen.

Voor de inwoners zijn de diverse onderdelen minder relevant. Zij kijken veel meer naar hun omgeving als geheel. We formuleren daarom voor het uiterlijk aanzien van de hele openbare ruimte ook een algemeen beheerdoel. We gebruiken hiervoor de Kwaliteitscatalogus Veere die is gebaseerd op de landelijke meetlat van het CROW. De Kwaliteitscatalogus Veere varieert van A (uitstekend) tot D (slecht).

In 2021 stelden we een Integrale beheervisie Openbare Ruimte (IVOR) vast. Deze visie is gebruikt als kapstok voor de actualisatie van de diverse beheerplannen. Hierin zijn 5 zones benoemd, in het Beleidsplan Groen 2023-2031 benoemden we nog 2 extra zones. In het Beheerplan Groen is vastgelegd welke kwaliteitsniveaus we als beheerdoel aanhouden. Dat beheerniveau hebben we de Veerse Ambitie genoemd.

Discipline	Bedrijventerreinen	Begraafplaatsen	Buitengebied	Centra	(Recreatie)parken	Sportparken	Woongebieden
Groen	B	A	B	A	B	B	B
Verharding	B	B	B	B	B	B	B
Water	B	A	B	A	B	B	B
Reiniging	B	A	B	A	B	B	B

## Groen

### Actualiteit van het beheerplan

Het Beleidsplan Groen (2023-2031) en het Beheerplan Groen (2024-2028) zijn juli 2023 door de raad vastgesteld.

Het plan bestaat uit een visie en een beheer deel. In de visie vragen we onder andere meer aandacht voor thema's als biodiversiteit, duurzaamheid, burgerparticipatie en de daarbij behorende ambities en kosten. In het beheerplan wordt een analyse gegeven van het huidige areaal en de kosten voor het onderhoud. Ook wordt aangegeven hoe we om willen gaan met groen als kapitaal en de daarbij behorende manier van begroten.

### *Beheerdoelen*

In het plan gaan we uit van de kwaliteitsniveaus zoals vastgesteld in de Kwaliteitscatalogus Veere en de in 2021 opgestelde Integrale Visie voor de Openbare Ruimte.

### *Maatregelen*

Medewerkers van de gemeente en aannemers onderhouden dagelijks het groen. In de winter en het voorjaar voeren we groot onderhoud uit. Bosplantsoen dunnen we dan uit en bomen snoeien we. Versleten bomen en groenvakken vervangen we met oog voor het gebruik, biodiversiteit en duurzaamheid. We combineren deze werkzaamheden zoveel mogelijk met andere werkzaamheden, zoals wegonderhoud en rioolvervangings.

### *Ontwikkelingen*

De klimaatproblematiek raakt ook het openbare groen. Door aanhoudende droogte is het van belang te kiezen voor de juiste soorten. Investeren in water geven en vroeg uitvoeren van plantwerk zijn maatregelen die kunnen bijdragen aan het goed aanslaan van beplanting. De keuze voor klimaat adaptieve beplanting is een thema in het groenbeleidsplan. Door stijgende temperaturen zullen we steeds meer te maken krijgen met nieuwe en soms invasieve soorten beplanting en dieren. Sommige nieuwe soorten lijken hier zich goed te voelen door de stijgende temperatuur. Dit kan een bedreiging vormen voor de lokale flora en fauna. Hier zullen we ons op moeten voorbereiden.

In het groen beleids- en beheerplan geven we aandacht aan thema's als duurzaamheid en biodiversiteit. Deze onderwerpen zijn de afgelopen jaren steeds actueler geworden. In de dagelijkse praktijk pakken we deze thema's wel mee. We gebruiken geen chemische bestrijdingsmiddelen of kunstmest. Bij de keuze van planten kijken we ook naar de meerwaarde voor insecten.

### *Resultaten*

De kwaliteit die afgesproken is aan begin van 2023 is op bijna alle facetten behaald. Zo hebben we ingezet op het vergroenen van het straatbeeld en hebben we de lokale biodiversiteit versterkt. Door het aanplanten van veelal inheemse en streekeigen boom- en plantsoorten hebben we gezorgd voor een verbeterde lokale biodiversiteit. Hier gaan we in de toekomst mee door.

Verder hebben we stappen gemaakt in de bestrijding van exoten, zoals de Japanse duizendknoop. Dit resulteerde in een afname van deze soort op diverse plekken in de gemeente. Omdat deze soort hardnekkig is en op andere plekken de kop op doet, zullen we dit in de toekomst voortzetten. Ook hebben we gekeken naar ons areaal gazon en gras. Het bijhouden van deze beheergroep vergt veel energie en financiële middelen. Door ons areaal gazon en gras te herzien hebben we stappen gemaakt met als uiteindelijk doel meer bij te dragen aan de biodiversiteit (door minder frequent maaien) en snijden we in de kosten van het beheer van deze beheergroep. Dit is nog niet afgerond en zullen we dus voortzetten in de toekomst.

<b>Openbaar groen</b>	<b>Begroting</b>	<b>Begroting na wijziging</b>	<b>Rekening</b>
Exploitatiebedragen	787	903	874

Tabel: Groenbeheerplan (bedragen x € 1.000)

## Wegen

### *Actualiteit van het beheerplan*

September 2023 stelde de gemeenteraad het beheerplan wegen 2024-2028 vast.

### *Beheerdoelen*

We beheren op het standaard ambitieniveau volgens de CROW 'niveau B'. In het plan zijn keuzes gemaakt ten aanzien van het ambitieniveau. We maken daarbij gebruik van de CROW methode "rationeel wegbeheer". Deze methode kent vijf categorieën; A+ (nieuw), A (goed), B (voldoende), C (binnen 2 jaar ingrijpen), D (achterstallig onderhoud).

### *Maatregelen*

Op basis van het beheerplan is groot onderhoud uitgevoerd volgens de vervangingsplanning wegen. In dit programma houden we niet alleen rekening met de toestand van de weg, maar kijken we ook naar de riolering, het groen, verkeer, etc. Daarnaast is klein onderhoud uitgevoerd.

### *Ontwikkelingen*

Door de grote opgave van de nutsbedrijven is een goede samenwerking met de nutsbedrijven steeds belangrijker. Samen met de nutsbedrijven proberen we het groot onderhoud aan wegen, riolering en nutsvoorzieningen voor de lange termijn te plannen en tijdig af te stemmen. Hierdoor bereiken we een optimaal resultaat.

### *Resultaten*

Een deel van het budget voor wegonderhoud is in 2022 doorgeschoven naar 2023. In 2023 is de achterstand weer ingehaald. Door uitvoeren van klein onderhoud zijn vele kleine schades aan wegen en trottoirs hersteld. In 2023 is er groot onderhoud gestart of uitgevoerd aan de Cittershillsingel en omgeving Koudekerke, Europaplein en omgeving in Westkapelle, Noordstraat en omgeving Zoutelande, Dorpsplein Koudekerke, Tramstraat Koudekerke en Duinweg Zoutelande. Daarnaast is er asfaltonderhoud uitgevoerd.

Wegbeheerplan	Begroting	Begroting na wijziging	Rekening
Exploitatiebedragen (exclusief uren)	1.263	1.784	1.808

Tabel: Wegbeheerplan (bedragen x € 1.000)

## Openbare verlichting

### *Actualiteit van het beheerplan*

Juli 2023 stelde de gemeenteraad beheerplan openbare verlichting 2024-2028.

### *Beheerdoelen*

We vervangen het resterende deel van de conventionele verlichting voor LED-armaturen. Hiermee versnellen we de verduurzaming van onze openbare verlichting.

### *Maatregelen*

Het beheer en onderhoud van de openbare verlichting kopen we als Zeeuwse overheden gezamenlijk in. Op basis van het beheerplan stellen we ieder jaar een uitvoeringsprogramma op. We stemmen de uitvoering zoveel mogelijk af op andere onderhoudswerkzaamheden.

### Ontwikkelingen

In 2018 is er beleid vastgesteld voor licht en donker. Hier is in het nieuwe beheerplan rekening mee gehouden. De technische ontwikkelingen bij openbare verlichting gaan snel. Hier proberen we zo veel mogelijk op in te spelen.

### Resultaten

Het aandeel energiezuinige LED-verlichting is op 1 januari 2024 77% van in totaal 5305 armaturen. Begin 2023 was 73% van de openbare verlichting uitgevoerd in LED.

Openbare verlichting	Begroting	Begroting na wijziging	Rekening
Investeringsbedragen	138	138	50
Investeringsbedragen oude jaren			116

Tabel: Beheerplan openbare verlichting (bedragen x € 1.000)

## Civieltechnische kunstwerken

### Actualiteit van het beheerplan

Juli 2023 stelde de gemeenteraad het beheerplan civiele kunstwerken 2024-2028 vast.

### Beheerdoelen

De doelstelling van het plan is om achterstallig onderhoud te voorkomen. Tweejaarlijks inspecteren we alle kunstwerken en werken we het schades en achterstallig onderhoud weg. Grotere vervangings- of onderhoudsmaatregelen die we niet binnen het onderhoudsbudget kunnen oplossen nemen we apart op in de begroting.

### Maatregelen

Bij het onderhoud van kunstwerken kennen we 3 soorten onderhoud. Als een kunstwerk aan het einde van zijn levensduur is, voeren we of een renovatie uit of we vervangen het hele kunstwerk. Dit laatste noemen we vervangingsonderhoud. Verder voeren we jaarlijks regulier onderhoud uit op basis van een inspectie. En klein onderhoud op basis van meldingen.

### Ontwikkelingen

De afgelopen tijd is de detaillering van trappen verder ontwikkeld. Met als doel een zo duurzaam mogelijk ontwerp te realiseren. Een trap wat met minimaal onderhoud een zo lang mogelijke levensduur heeft. Ook maken we steeds vaker gebruik van hergebruikt hardhout.

### Resultaten

Het onderhoud aan de kunstwerken is conform planning uitgevoerd. Het achterstallig onderhoud is volledig weggewerkt. Het areaal is opgenomen in de nieuwe beheerssoftware.

Civieltechnische kunstwerken	Begroting	Begroting na wijziging	Rekening
------------------------------	-----------	------------------------	----------

Stand voorziening per 1-1	95	95	95
Storting in voorziening	76	76	76
Uitgaven	76	76	64
Stand voorziening per 31-12	95	95	106

Tabel: Beheerplan civieltechnische kunstwerken (bedragen x € 1.000)

## Gebouwenbeheer

### Actualiteit van het beheerplan

In 2023 is het beheerplan geactualiseerd, het nieuwe beheerplan is in november 2023 vastgesteld door de raad. Voor de uitvoering hiervan zijn in de begroting voldoende financiële middelen beschikbaar.

### Beheerdoelen

Alle onderhoudswerkzaamheden aan de gemeentelijke gebouwen doen we op basis van het "Beheerplan onderhoud gebouwd vastgoed". In het beheerplan staan alle bestaande gemeentelijke gebouwen, maar ook bouwwerken zoals de stadsmuren van Veere. Per gebouw is bepaald wat de onderhoudsstrategie is en is een aanname gedaan voor de exploitatietermijn.

### Maatregelen

Bij het onderhoud van gebouwen maken we onderscheid tussen 4 soorten onderhoud:

1. Vervangingsonderhoud: een renovatie of het vervangen van het hele gebouw.
2. Groot onderhoud: bijvoorbeeld het vervangen van daken of kozijnen.
3. Regulier onderhoud: bijvoorbeeld schilderen of onderhoud aan verwarmingssystemen.
4. Klein onderhoud: bijvoorbeeld het vervangen van lampen en het verhelpen van klachten.

### Ontwikkelingen

In december 2016 stelde de raad het Uitvoeringsprogramma Accommodaties 2030 vast. In de begroting 2020 is het programma Maatschappelijke Voorzieningen vastgesteld wat in 2020 wordt uitgewerkt. Het ziet er wel naar uit dat we de komende jaren gebouwen met een maatschappelijke functie gaan vernieuwen of renoveren. Bij het opstellen van het beheerplan in 2023 is hier zoveel als mogelijk op geanticipeerd. In het Omgevingsprogramma Duurzaam Veere 2022-2025 staat dat alle gemeentelijke gebouwen in 2030 energieneutraal moeten zijn. In het nieuwe beheerplan gaan we er vanuit dat we de werkzaamheden hiervoor zoveel mogelijk combineren met geplande renovaties en onderhoud. Besparingen benutten we om nieuwe investeringen voor energiebesparing te dekken (revolving fund).

### Resultaat

Het grootste deel van de geplande onderhoudsmaatregelen is uitgevoerd volgens het beheerplan; er waren geen onverwachte uitgaven. In 2023 hebben we onder andere de volgende projecten afgerond.

- Sloop gymzaal Aagtekerke
- Schilderwerk van alle brandweerkazernes, peuterspeelzalen, gymzalen,



verenigingsgebouwen, aula's, molens en openbare toiletten

- De gemetselde openbare toiletten zijn gerenoveerd
- Inspecties monumenten houtaantasters – ongedierte
- Inspecties monumenten door Erfgoed Zeeland
- Reparatie gaande werk molens Aagtekerke, Domburg, Oostkapelle, Meliskerke, Zoutelande
- Vervangen dakbedekking gymzaal Vrouwenpolder
- Vervangen gedeelte van het dak Verenigingsgebouw de Couburg
- Vervangen verlichting gymzaal Meliskerke en Domburg
- Verduurzaming fase 1 Stadhuis Veere, isoleren beglazing en zoldervloer
- Renovatie en verduurzaming dorps huis de Spil in Gapinge
- Contract onderhoud daken, automatische deuren, bliksembeveiliging, klimaat installaties, brand- inbraakinstallaties, legionella
- Plaatsing nieuwe toiletgebouwen in Calandplein en Bucksweg Westkapelle en Ambachtsstraat Oostkapelle
- Renovatie toiletten gemeentehuis

De energie maatregelen worden meegenomen in de projecten van het Maatschappelijk Vastgoed.

In juni 2022 is het hoofdlijnenprogramma 2022-2026 van de gemeente Veere afgesloten. Hierin is opgenomen dat in de eerste fase van het project maatschappelijke voorzieningen wordt ingezet op investeringen in de kernen Aagtekerke, Serooskerke, Westkapelle en Oostkapelle. Het ontwerp en voorbereiding van projecten is ter hand genomen. De eerste projecten MFA Aagtekerke en MFA Oostkapelle (Halve Maan) zijn opgeleverd.

Gebouwenbeheer	Begroting	Begroting na wijziging	Rekening
Stand voorziening per 1-1	1.674	1.674	1.674
Starting in voorziening	1.088	961	1.026
Uitgaven	1.670	961	2.008
Stand voorziening per 31-12	1.092	1.674	693

Tabel : Gebouwenbeheerplan (bedragen x € 1.000)

## Riolering

### Actualiteit van het beheerplan

Voor de planperiode 2024-2028 is het Water- en rioleringsprogramma (WRP) in november 2023 door de raad vastgesteld.

### *Beheerdoelen*

Volgens de Wet milieubeheer hebben we een zorgplicht voor riolering. Het WRP geeft aan hoe we hier vorm aan geven. De belangrijkste doelen zijn:

- afvalwater en hemelwater scheiden we zoveel mogelijk;
- afvalwater in het oppervlaktewater moeten we zo veel mogelijk voorkomen;
- we verkleinen de kans op wateroverlast.

In het WRP staat ook hoe we omgaan met de (grond)waterhuishouding. De technische uitwerking vindt plaats in operationele plannen. In het WRP anticiperen we op een aantal ontwikkelingen. De belangrijkste ontwikkeling is de klimaatontwikkeling: meer kans op wateroverlast, maar ook meer perioden van droogte.

### *Maatregelen*

Voor het onderhoud van alle elementen uit het WRP kennen we een breed pakket aan onderhoudsmaatregelen. We zorgen voor vervanging of renovatie van riolen, gemalen, drainage, etc. als ze aan het einde zijn van hun levensduur. Daarnaast voeren we regulier onderhoud uit. Bijna altijd doen we dit via uitbesteding met meerjarige contracten. Hierbij kunt u denken aan het laten reinigen van riolen en gemalen, het ledigen van kolken, etc. Klein onderhoud (zoals het verhelpen van verstoppingen en storingen) besteden we gedeeltelijk uit, maar doen we ook voor een deel met onze eigen medewerkers.

Naast onderhoud doen we ook veel aanpassingen aan het rioolstelsel. We maken het robuuster, zodat de risico's op vervuiling en wateroverlast niet groter worden.

### *Ontwikkelingen*

Het veranderende klimaat vraagt om een openbare ruimte die flexibeler is en minder kwetsbaar voor extreme weersomstandigheden (te droog of te nat). We moeten inspringen op deze ontwikkelingen.

### *Resultaten*

Alle geplande werkzaamheden en investeringen zijn binnen budget uitgevoerd.

- In de Tramstraat in Koudekerke is een verhoogde kans op wateroverlast. Om deze kans te verkleinen legden we een groot hemelwaterriool aan. Een deel van de bestaande riolering was in slechte staat. Deze hebben we gelijktijdig vervangen.
- Op het Europaplein e.o. in Westkapelle vervingen we een groot deel van het bestaande rioolstelsel van 1950. Ook koppelden we een groot deel van het hemelwater af.
- De besturing van diverse rioolgemalen is verouderd. We renoveerden de besturing van 12 hoofdrioolgemalen.
- We reinigden en inspecteerden het gehele rioolstelsel van Koudekerke.

<b>Riolering</b>	<b>Begroting</b>	<b>Begroting na wijziging</b>	<b>Rekening</b>
Investeringsbedragen	1.488	1.488	870
Investeringsbedragen oude jaren	-	-	1.039

*Tabel: Gemeentelijke Rioleringsplan (bedragen x € 1.000)*

## Duingebiedvoorzieningen

### *Actualiteit van het beheerplan*

Juli 2023 stelde de gemeenteraad het beheerplan duingebiedvoorzieningen 2024-2028 vast.

### *Beheerdoelen*

Het beheerplan duingebiedvoorzieningen geeft richting aan het beheer en onderhoud van de openbare voorzieningen op de stranden en in het duingebied. Het betreft de duinovergangen, wandelpaden, afrasteringen, loopplanken, afvalbakken, etc. In het plan staat welke kwaliteit de voorzieningen moeten hebben, welke kosten ermee zijn gemoeid en wie wat uitvoert (gemeente of Stichting Strandexploitatie Veere).

We hanteren in dit beheerplan ook de meetlat van CROW: van A+(zeer goed) tot D (slecht). Net als in de kernen kiezen we voor niveau B (voldoende) en op in het zicht lopende locaties voor A.

### *Maatregelen*

De SSV doet het regulier en klein onderhoud aan de voorzieningen op basis van hun inbestedingsopdracht. De gemeente vervangt en renoveert de paden en trappen.

### *Ontwikkelingen*

De afgelopen tijd is de detaillering van trappen verder ontwikkeld. Met als doel een zo duurzaam mogelijk ontwerp te realiseren. Een trap wat met minimaal onderhoud een zo lang mogelijke levensduur heeft. Ook maken we steeds vaker gebruik van hergebruikt hardhout.

### *Resultaten*

De Stichting Strandexploitatie Veere heeft het dagelijkse en klein onderhoud conform afspraken uitgevoerd. Er is door de eigen organisatie groot onderhoud uitgevoerd aan drie duinovergangen. En zijn er een groot aantal afvalbakken vervangen.

Duingebied-voorzieningen	Begroting	Begroting na wijziging	Rekening
Exploitatiebedragen	237	255	255

*Tabel: Beheerplan duinvoorzieningen (bedragen x € 1.000)*

## Stadshaven Veere

### *Actualiteit van het beheerplan*

Juli 2023 stelde de gemeenteraad het beheerplan stadshaven Veere 2024-2028 vast. Een deel van het onderhoud is via een overeenkomst ondergebracht bij de jachtclub Veere.

### *Beheerdoelen*

We willen de historische haven bewaren en in stand houden.

### *Maatregelen*

Alle jachthavenvoorzieningen zijn in erfpacht overgedragen aan de jachtclub. De gemeente zorgt voor de overige kades, keerwanden, etc.

### *Ontwikkelingen*

In 2021 voerden we een uitgebreide inspectie uit van de haven. Hierbij is geconstateerd dat het Noorderhoofd (palenhoofd tegenover de Campveerse Toren) in zeer slechte staat is. In de begroting is budget opgenomen om het Noorderhoofd in 2025 te restaureren.

### Resultaat

We zijn gestart met de voorbereiding van het groot onderhoud aan het Noorderhoofd in de haven van Veere.

Stadshaven Veere	Begroting	Begroting na wijziging	Rekening
Stand voorziening per 1-1	163	163	163
Storting in voorziening	46	46	46
Uitgaven	46	46	9
Stand voorziening per 31-12	163	163	199

Tabel: Beheerplan stadshaven Veere (bedragen x € 1.000)

## Paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen

### Inleiding

De gemeente Veere ziet het belang van risicomanagement. Zo beheersen we de risico's die de bedrijfsvoering kunnen belemmeren. In deze paragraaf leggen we een relatie tussen de risico's en de financiële weerstand.

Deze paragraaf is een onderdeel van het risicomanagementproces en geeft inzicht in het weerstandsvermogen van de gemeente Veere. Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de financiële draagkracht van de gemeente als zich tegenvallers voordoen.

De paragraaf geeft in het kort weer waar de uitgangspunten van risicomanagement zijn vastgelegd (beleid) en uit welke componenten het weerstandsvermogen bestaat. Verder geven we inzicht in de opbouw van het risicoprofiel (de gesignaleerde risico's), de opbouw van de weerstandscapaciteit (vrije middelen om de gesignaleerde risico's in financiële zin op te kunnen vangen), het weerstandsvermogen (koppeling van de risico's en de weerstandscapaciteit) en de kengetallen.

### Risicomanagementbeleid

Het beleid (uitgangspunten en werkwijze) dat de gemeente voert ten aanzien van risicomanagement staat in deze paragraaf en de nota weerstandsvermogen en risicomanagement.

De gemeente is verplicht zowel in de programmabegroting als in de programmarekening de risico's te vermelden die de financiële positie van de gemeente kunnen beïnvloeden.

In de beleidsnota is ook vastgelegd dat we in de bestuurlijke rapportages rapporteren over de financiële positie. Bij het opstellen van de programmabegroting, de bestuurlijke tussenrapportages en jaarrekening moet er een zo goed mogelijk beeld van kwantificeer-

bare risico's aanwezig zijn. Dat betekent niet dat in de gemeentelijke huishouding geen financiële risico's meer aanwezig zouden zijn. Net als iedere andere organisatie heeft ook de gemeente bij het uitvoeren van haar taken te maken met onzekerheden die kunnen leiden tot (financiële) nadelen.

### **Wat is weerstandsvermogen?**

Het weerstandsvermogen bestaat uit:

- De weerstandscapaciteit: dit zijn de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten te dekken.
- Alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis kunnen zijn.

### **Voorwaarden in een continu proces**

Risicomanagement heeft op het niveau van de raad, het college en het ambtelijk management een structurele plek gekregen binnen de planning- en controlcyclus.

Eén van de voorwaarden voor een adequaat risicomanagement is dat bestuurlijke doelstellingen voor programma's, strategische projecten en grondexploitaties helder zijn. Verder is het noodzakelijk dat zowel bestuur als management zich bewust zijn dat risicomanagement onderdeel is van het normaal besturen en managen van de gemeente. Dit betekent dat we het inventariseren van risico's, het inschatten ervan en het treffen van beheersmaatregelen voortdurend in de praktijk toepassen.

### **Risico-inventarisatie**

We hebben de risico's systematisch in kaart gebracht en beoordeeld. Er zijn 84 risico's in beeld gebracht. Verder is inzichtelijk wat de risicoscore (kans x gevolg) is voor en na het implementeren van beheersmaatregelen. Om een risicoweging mogelijk te kunnen maken zijn alle risico's gewogen op kans van voorkomen en financieel gevolg. Voor de kans en het gevolg zijn scoreklassen gedefinieerd waardoor de uiteindelijke risicoscore ligt tussen de 0 (minimaal) en 25 (maximaal). De gemiddelde risicoscore voor de gemeente is 7,1.

### **Beheersmaatregelen**

We vergelijken de gemiddelde risicoscore (kans x gevolg) voor en na de maatregelen, wat de invloed van de gedefinieerde beheersmaatregel laat zien. De getroffen maatregelen zijn bedoeld om óf de kans van een risico te verlagen óf de gevolgen te reduceren. Hierdoor neemt de risicoscore af en zal de totale impact van de risico's op de organisatie afnemen. Beheersmaatregelen zijn te onderscheiden in twee categorieën: financieringsmaatregelen en control-maatregelen.

Een financieringsmaatregel is een maatregel waarbij het risico niet gereduceerd wordt, maar dat er financieel gezien dekking voorhanden is als het risico zich daadwerkelijk voordoet. Om risicomanagement effectief te laten zijn is het daarnaast wenselijk om bij het benoemen van beheersmaatregelen ook te kijken naar 'control-maatregelen'. Dit zijn maatregelen die de kans van optreden of de directe gevolgen van een risico kunnen reduceren.

### **De risicokaart**

Om meer inzicht te krijgen in de spreiding van de risico's naar kans, optreden en gevolg, gebruiken we de risicokaart (zie hieronder). De nummers gevende aantallen risico's weer die zich in het desbetreffende vak van de risicokaart bevinden. Dit maakt inzichtelijk hoe de risico's zijn verdeeld over het groene, oranje en rode gebied.

Financieel	Netto				
	10%	30%	50%	70%	90%
$x > € 500.000$	1	1	2		
$€ 250.000 < x < € 500.000$		1	5	2	
$€ 100.000 < x < € 250.000$	2	2	6	4	3
$€ 25.000 < x < € 100.000$	3	5	12	8	6
$x < € 25.000$		2	3	6	4
Geen financiële gevolgen			4		
<b>Kans</b>	10%	30%	50%	70%	90%

Een risicoscore in het groene gebied, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Risico's die in het oranje gebied zitten vragen om aandacht. Ze vormen individueel nog geen reëel gevaar voor de continuïteit van de organisatie, maar naarmate de tijd vordert, kan het risico wel een bedreiging gaan vormen. Het is aan te raden niet te lang te wachten met het uitvoeren van beheersmaatregelen.

Uit de risicokaart blijkt dat er zich relatief veel risico's in de groen en oranje zone bevinden (onder/midden) in de risicokaart. Bij beheersing van deze risico's die veel voorkomen kunnen we op korte termijn kostenreductie realiseren. Op langere termijn kunnen we serieuze bedreigingen van de continuïteit van de bedrijfsvoering voorkomen. Een risico dat zich in het rode gebied bevindt, vereist directe aandacht om te voorkomen dat de continuïteit van de organisatie in gevaar komt.

### Weerstandscapaciteit

Met het risicoprofiel van de gemeente Veere kunnen we bepalen hoeveel geld nodig is om alle risico's te kunnen financieren. De benodigde weerstandscapaciteit berekenen we met een risicosimulatie. Uitgangspunt hierbij is een statistische benadering die er van uit gaat dat nooit alle risico's zich én tegelijk, én in hun maximale omvang voordoen. Door deze benadering kunnen we op een verantwoorde manier minder vermogen aanhouden. In totaal zijn er voor de gemeente 84 risico's geïdentificeerd en gekwantificeerd. Als we rekening houden met de kans op voorkomen en verwacht geldelijk gevolg stellen we vast dat van de simulaties het totale risicobedrag ca € 4,9 miljoen bedraagt.

### Risico top 10

In de hiernavolgende tabel geven we de top 10 risico's van de gemeente Veere weer, gerangschikt naar financiële impact. Het percentage geeft in grote lijnen de weging van het betreffende risico aan t.o.v. het totaal aan risico's.

Risico	Invloed
--------	---------

1.	Door de hogere inflatie (bij energie en grondstoffen) dreigt er bij de voorbereiding, aanbesteding en bouw van werken en projecten een overschrijding van het beschikbare budget en komen projecten niet van grond.	12,2%
2.	Door een cyberaanval kan het computersysteem platgelegd worden. Dit kan gevolgen hebben voor de dienstverlening en moeten we kosten maken voor herstel en reconstructie.	6,1%
3.	Bij de Jeugdwet, WMO en Participatiewet is er sprake van open einde regelingen. Het jaarlijkse budget is ontoereikend om de voorzieningen en uitvoeringskosten te betalen.	5,7%
4.	Bij het uitbreken van een pandemie blijven de toeristen uit en is er sprake van derving van inkomsten (toeristenbelasting en parkeerbelasting). Ook maken we extra kosten in verband met preventie en de gevolgen van lokale en landelijke beperkende maatregelen.	3,4%
5.	De verhuur-plus optie is m.b.t. de bouw en de exploitatie van de MFA's nog in onderzoek. Bij verhuur-plus is verhuur van een onroerende zaak of ruimte in een onroerende zaak niet aan de orde. De exploitant faciliteert als het ware een bepaalde activiteit of werkzaamheid (in bijv. een verenigingsgebouw). De dienstverlening inzake verhuurplus is van rechtswege belast met BTW. Als de BTW niet gecompenseerd kan worden betekent dit een hogere investering dan begroot.	3,4%
6.	We lopen het risico dat we de ramingen van parkeeropbrengsten niet halen. De werkelijke realisatie is op een dusdanig laat tijdstip bekend dat we geen tussentijdse maatregelen kunnen nemen.	3,3%
7.	Door vertragingen in de grondverkoop en wijzigingen in het programma zijn de resultaten van grondexploitaties lager dan de prognose.	3,1%
8.	Milieu-gerelateerde beperkingen (o.a. PFAS) leveren vertraging op in verschillende ruimtelijke ontwikkelingen.	3,1%
9.	Er is subsidie toegekend voor de herstructurering van het bedrijventerrein Karreveld. Dit project heeft vertraging opgelopen omdat de verplaatsing van een manege is vertraagd.	3,1%
10.	Op verschillende manieren proberen we grip te krijgen op gemeenschappelijke regelingen. Er kan sprake zijn van een	3,0%

	overschrijding van de begroting met een hogere bijdrage voor de deelnemers. Gevolg hiervan kan zijn een begrotingstekort.	
--	---	--

Tabel: Top 10 risico's rekening 2023.

### Risico's en weerstandscapaciteit

Om de risico's te kunnen opvangen is het van belang dat de gemeente over een buffer beschikt die hiervoor voldoende is, de zogenaamde weerstandscapaciteit.

#### Onbenutte belastingcapaciteit

Hieronder verstaan we de mogelijkheid die de gemeente heeft om de belastingen te verhogen. Bij tarieven waar kostendekking een rol speelt is van onbenutte belastingcapaciteit sprake, als er nog geen volledige kostendekking is gerealiseerd. Aan de hoogte van de overige tarieven is theoretisch geen bovengrens gesteld; de gemeente kan deze echter niet tot in het oneindige verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit maakt geen onderdeel uit van de berekening van de weerstandscapaciteit.

#### Onvoorziene uitgaven

Voor onvoorziene uitgaven zijn in de begroting jaarlijks bedragen opgenomen van € 100.000 voor eenmalige en jaarlijks € 25.000 voor structurele uitgaven.

#### Vrij besteedbare reserves

Als vrij besteedbare reserves beschouwen wij alleen de algemene reserve.

#### Stille reserves

Van stille reserves is sprake wanneer de marktwaarde van bepaalde activa hoger is dan de op de balans opgenomen boekwaarde. De aanwezigheid van dergelijke stille reserves is een onvermijdelijk gevolg van het voorschrift dat de boekwaarde van de activa gebaseerd moet zijn op de historische kostprijs. Voorzichtigheidshalve nemen wij deze stille reserves niet mee in de berekening van de weerstandscapaciteit.

De beschikbare weerstandscapaciteit is als volgt bepaald:

<b>weerstandscapaciteit per 31/12</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>
algemene reserve	16.683	21.440	22.264	22.251	22.329	22.329
bestemmingsreserves	0	0	0	0	0	0
onvoorzien	0	109	35	171	208	206
beschikbare weerstandscapaciteit	16.683	21.549	22.300	22.422	22.537	22.536

Tabel: weerstandscapaciteit (x € 1.000)

### Weerstandsvermogen: koppeling weerstandscapaciteit en financiële risico's



In het voorgaande is zowel de benodigde als de beschikbare weerstandscapaciteit bepaald. In deze paragraaf leggen we een relatie tussen deze twee componenten om het weerstandsvermogen van de gemeente Veere te bepalen. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kunnen we afzetten tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Ratio Weerstandsvermogen = -----

Benodigde weerstandscapaciteit

Voor Veere betekent dit, gebaseerd op de gemiddelde weerstandscapaciteit in 2027, een ratio van € 22,5 / € 4,9 = 4,6. Als we de huidige omvang van het risicoprofiel afzetten tegen de gemiddelde weerstandscapaciteit in de komende jaren, zien we dat de ratio zich als volgt ontwikkelt:

Bron/Jaarschijf	2022	2023	2024	2025	2026	2027
begroting 2022	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
jaarrekening 2021	3,1	4,4	4,6	4,6	4,6	4,6
begroting 2023	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
jaarrekening 2022	3,1	4,4	4,6	4,6	4,6	4,6
begroting 2024	0	4,7	4,8	4,8	4,8	4,8
jaarrekening 2023	0	4,4	4,6	4,6	4,6	4,6

**Tabel: Ratio weerstandsvermogen**

### Beoordeling weerstandsvermogen

Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen maken wij gebruik van de volgende waarderingstabel:

Beoordelingstabel weerstandsvermogen		
Klas se	Rat io	Betekeni s
A	> 2	Uitsteken d

B	1,4 - 2,0	Ruim voldoend e
C	1,0 - 1,4	Voldoend e
D	0,8 - 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoe nde
F	< 0,6	Ruim onvoldoe nde

Gelet op ratio van 4,6 in 2027 betekent dit dat het weerstandsvermogen nog uitstekend is en ligt boven de streefnorm (voor Veere 1,4 – 2,0).

## Kengetallen

Het financieel beeld dat uit kengetallen naar voren komt is belangrijk voor het inzicht in de financiële positie.

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten zijn nu in totaal vijf financiële kengetallen opgenomen. De provinciale toezichthouders hebben een normering aangegeven. De normering categorie minst - en gemiddeld risicovol hebben wij in de onderstaande tabel weergegeven.

### 1. Netto-schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. We zien een stijging van het percentage wat mede verband houdt met voorgenomen investeringen. Het percentage blijft ruim binnen de norm.

### 2. De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. De percentages worden als gemiddeld gezien.

### 3. Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. In 2016 heeft een stelselwijziging plaatsgevonden, waardoor de categorie niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) niet meer bestaat. De bedragen die voorheen onder NIEGG vielen zijn nu op de balans opgenomen als immateriële vaste activa of materiële vaste activa. De commissie BBV geeft aan dat in de berekening

NIEGG op 0 gezet moet worden. Dit geeft een sterke daling van het kengetal grondexploitatie te zien ten opzichte van eerdere begrotingen.

#### 4. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

#### 5. Belastingcapaciteit

De definitie van het kengetal belastingcapaciteit is: Woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t (het begrotingsjaar) ten opzichte van het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar) uitgedrukt in een percentage. Deze kengetallen zijn ook in de paragraaf Lokale heffingen opgenomen. Uit deze percentages blijkt dat we ook hier binnen de minst risicovolle norm van de toezichthouder blijven.

De kengetallen worden in onderstaande tabel weergegeven.

Jaarrekening 2023 Kengetallen	Verloop van de kengetallen			Norm toezichthouder		
	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023	A. Minst risicovol	Gemiddel risico	C. Meest risicovol
netto-schuldquote	35%	83%	32%	<90%	90-130%	>130%
netto-schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen	26%	76%	20%	<90%	90-130%	>130%
solvabiliteitsratio	33%	27%	37%	>50%	20-50%	<20%
structurele exploitatieruimte	9,3%	1,5%	4,5%	>0%	0%	<0%
grondexploitatie	4,2%	6,0%	4%	<20%	20-35%	>35%
belastingcapaciteit	88%	81%	88%	<95%	95-105%	>105%

## Paragraaf grondbeleid

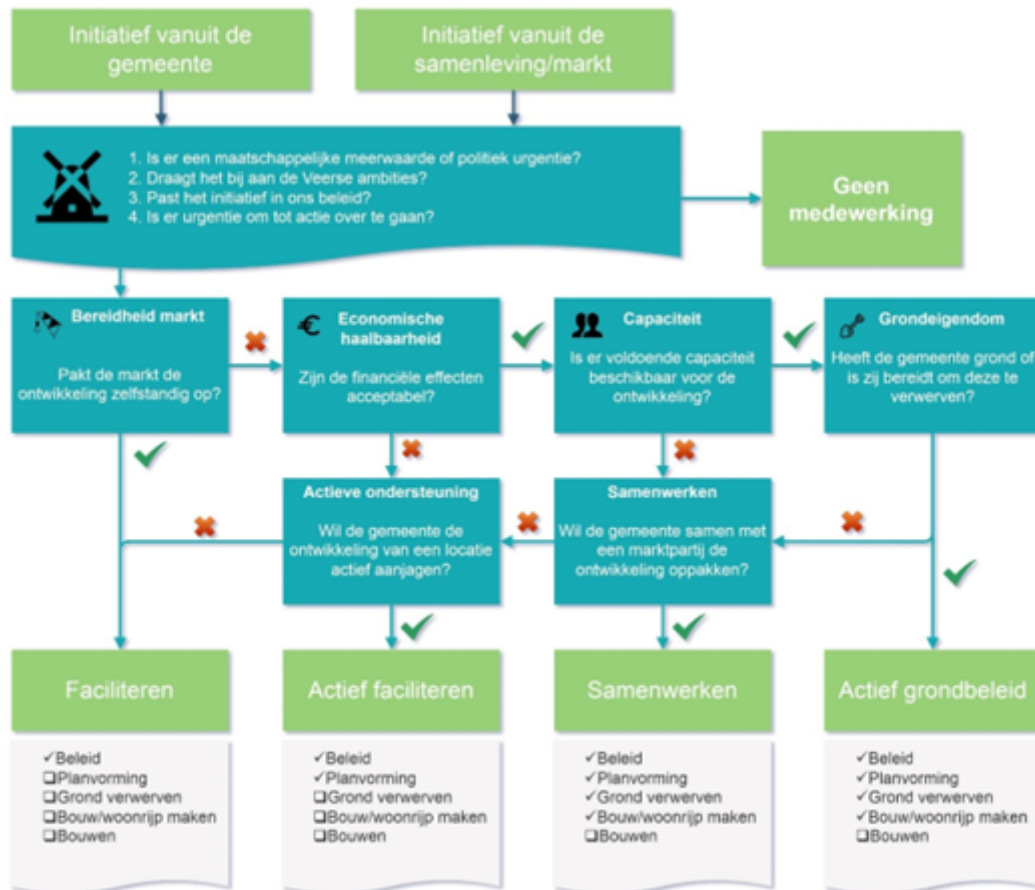
### Visie grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen

In 2023 is de nota grondbeleid voor de Gemeente Veere vastgesteld met als titel "Actief op (meer)waarde verbinden". De gemeente Veere wil het grondbeleid zodanig inzetten, dat we de komende jaren stevig vooruitkomen op een aantal thema's: leefbaarheid, duurzaamheid, klimaat, economie en de ruimtelijke kwaliteit van kern en ommeland. Het nieuwe grondbeleid voegt waarde toe voor de leefomgeving en onze inwoners.

Onze gezamenlijke ambitie is een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving met een vitale samenleving en economie. Hiervoor bieden we als gemeente meerdere uitdagingen het hoofd. Ook nemen wij onze rol in de ruimtelijke ontwikkeling van gebieden, zowel in de kernen als in het buitengebied.

Om de ambities waar te maken is de beschikbaarheid van grond in de gemeente en een duidelijke afweging over de rol die gemeente wil, kan en/of moet spelen bij ontwikkelingen, van groot belang. Nieuwe ontwikkelingen moeten ook vanuit maatschappelijk perspectief doordacht en rationeel afgewogen zijn vanuit financieel en maatschappelijk rendement. We kijken hierbij vanuit de waarde voor de inwoner en zorg voor de toekomst. Dit geldt voor nieuwbouw, maar ook voor hergebruik, transformatie en meervoudig ruimtegebruik.

Voor Veere houdt dit in, dat er een afwegingskader wordt gehanteerd voor het uit te voeren grondbeleid. Dit afwegingskader is de optelsom van de ambities, de (nieuwe) mogelijkheden die de Omgevingswet biedt en de ruimtelijke opgaven voor de gemeente.



Figuur 1: Afwegingskader rol gemeente

Voor het nieuwe grondbeleid kijken we naar verbinding met andere beleidsterreinen binnen de gemeente. Soms steken we onze nek uit en zijn we actief als anderen dat niet zijn, of omdat we het maatschappelijk belangrijk vinden. Soms werken we samen met andere partijen, maar altijd met onze neus gericht op de grote opgaven waar we voor staan.

De opgaven vormen de basis voor ons handelen in de gebiedsontwikkeling. Onze rol op de grondmarkt is daarin geen doel op zich, maar uitdrukkelijk ondersteunend aan andere beleidsterreinen. We willen kunnen inspelen op initiatieven die zich aandienen en kansen die wij zelf zien. Afhankelijk van de situatie is dat een actieve of faciliterende rol. Los van de gekozen rol zal een ontwikkeling alleen slagen als we samenwerken met onze partners met het doel dat Veere nu en in de toekomst aantrekkelijk, vitaal en gezond blijft.

We bepalen onze rol als gemeente per situatie, wat leidt tot maatwerk per project en locatie; "het situationele grondbeleid". Bij de afweging voor onze rol bij een (gebieds) ontwikkeling betrekken we de ambitie van de gemeente uit de Veerse opgaven uit de Omgevingsvisie Veere 2047 en voor de realisatie van de nieuwbouwprogrammering.

### Omgevingsvisie Veere 2047

Naast de nota grondbeleid is in 2023 de "Omgevingsvisie Veere 2047" vastgesteld en vervangt daarmee de "Structuurvisie gemeente Veere 2025".

De omgevingsvisie is een nieuw instrument uit de Omgevingswet. De omgevingsvisie geeft vooral de richting aan en helpt om bij toekomstige ontwikkelingen de juiste afweging te maken en het gesprek te voeren over hoe we op dat moment om willen gaan

met die ontwikkeling. De omgevingsvisie is samen met de bijbehorende programma's zoals wonen en duurzaamheid het beleidskader waaraan nieuwe initiatieven worden getoetst.

### **Woningbouwopgave**

Veere staat voor een grote en urgente uitdaging om het tekort aan geschikte woningen voor diverse doelgroepen aan te pakken. Met de lancering van het "Programma Wonen Veere 2022-2027" heeft de gemeente een ambitieuze doelstelling vastgesteld: de bouw van 852 nieuwe woningen tot en met 2030.

Het woningtekort in Veere is de afgelopen jaren aanzienlijk toegenomen, met beperkte nieuwbouwproductie en een tekort aan betaalbare woningen als gevolg. Om deze uitdaging aan te gaan, zijn verschillende instrumenten ingezet, waaronder de "Nieuwbouwprogrammering Veere 2023-2030," het "Toetsingskader nieuwbouwinitiatieven," en het "Voorkeursrecht op alle beoogde ontwikkellocaties woningbouw." Uitgang is en blijft dat in alle 13 kernen betaalbare huur- en koopwoningen voor starters en ouderen (levensloopbestendige woningen) gebouwd worden.

### **Nieuwbouwprogrammering**

De "nieuwbouwprogrammering Veere 2023-2030" is een essentieel planningsdocument dat de betrokken partijen ondersteunt bij het organiseren van een efficiënte en consistente bouwstroom in de gemeente. Ondanks uitdagingen zoals stikstofproblematiek en stijgende rente- en bouwkosten, bundelen we de samen met ontwikkelaars en woningcorporatie Zeeuwend de krachten om meer betaalbare huur- en koopwoningen te realiseren, met een focus op starters en ouderen.

### **Toetsingskader nieuwbouwinitiatieven**

Het "toetsingskader nieuwbouwinitiatieven" is een set van regels die de prioriteit van projecten bepaalt. Projecten krijgen meer punten op basis van verschillende criteria, zoals de omvang van het project, de tijd sinds de laatste nieuwbouw in de betreffende kern en de beschikbaarheid van bouwgrond. Dit zorgt ervoor dat de juiste huizen op de juiste locaties worden gebouwd en biedt de gemeente de mogelijkheid om actiever toezicht te houden op de realisatie van bouwinitiatieven en de plancapaciteit in de gemeente beter te beheren.

### **Gemeentelijk voorkeursrecht**

Om flexibel in te spelen op de veranderingen op de grondmarkt en de herontwikkeling van gronden in de gemeente Veere te regisseren, heeft de gemeente in 2023 het "gemeentelijk voorkeursrecht" op alle beoogde woningbouwlocaties gevestigd. Het voorkeursrecht is een eerste recht van koop voor de gemeente. Dit geeft ons de regie op de grondmarkt op de beoogde woningbouwlocaties en de mogelijkheid actief op te treden op de grondmarkt, wat cruciaal is voor het behalen van de ambitie en het tijdig realiseren van de bouw van nieuwe woningen.

### **Grondbedrijf**

Om transparantie en slagvaardigheid in het grondbeleid te bereiken, is een grondbedrijf gevormd. Het grondbedrijf is faciliterend aan de gemeentebegroting, het biedt de gemeenteraad een meerjarig financieel inzicht. Hierdoor is een onderbouwde inzet van financiële middelen in de gemeentebegroting mogelijk.

### **Grondprijzen**

Algemeen uitgangspunt voor het Veerse grondbeleid is, dat de grondprijzen marktconform zijn.

### Bedrijventerreinbeleid

Bestaand beleid is, dat we bedrijventerreinen realiseren met als beleidspijlers lokale

bedrijvigheid huisvesten en lokale initiatieven ondersteunen. Algemeen uitgangspunt is een centrale, geconcentreerde ontwikkeling van de bedrijvigheid. In voorkomende gevallen streven we voor kern gebonden/lokale bedrijven een verhuizing naar de onmiddellijke nabijheid van de kern na. In 2023 starten we met het actualiseren van het bedrijventerreinenprogramma Gemeente Veere en is in 2024 gereed.

#### Gronduitgiftebeleid

- Bij gronduitgifte is grondverkoop het uitgangspunt. Het volledig eigendom wordt daarmee overgedragen.
- Bij uitgifte van vrije kavels en bedrijfskavels gebeurt dit op basis van inschrijving. Als er meerdere gegadigden zijn voor een kavel vindt loting plaats.
- Bij de selectie van marktpartijen wordt gehandeld conform de voorwaarden uit het Didam-arrest.
- Voor snippergroen geldt de notitie "uitvoeringsregels Groen- en reststroken" van 2013.

#### **Risico's in de grondexploitatie**

Als algemene risico's in de grondexploitatie kunnen genoemd worden:

- Conjunctuur en renterisico's wanneer de vraag naar bouwgrond inzakt;
- Het niet tijdig kunnen verwerven van gronden, een actieve rol van de private sector op de grondmarkt en stijgende aankooprijzen;
- Milieurisico's;
- Planschadeclaims;
- Archeologische belemmeringen;
- Politieke besluitvorming/nieuwe wetgeving;
- Tekort aan ambtelijke capaciteit.

Deze risico's worden steeds in beeld gehouden en zo nodig verwerkt en in de exploitaties bijgesteld.

#### **Waardering van de grondexploitaties**

Bij de jaarrekening 2023 is vanaf 2025 een indexering van 2% per jaar toegepast voor zowel de kosten als de opbrengsten.

#### **Financiële positie**

Het saldo van de reserve grondbedrijf bedraagt per 1 januari 2024 € 0,5 mln.

#### **Actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie:**

Project	Einde looptijd	Verwacht resultaat gehele looptijd project (o.b.v. eindwaarde)
Nimmerdor fase I, Grijskerke	2024	€ 2.966.327
Zanddijk, Veere	2024	€ 553.993
Singelgebied, Domburg	2024	€ -1.062.636
Fort den Haak, Vrouwenpolder	2024	€ -405.532
Serooskerke Oost	2029	€ -333.184
Bouwlust III, Aagtekerke	2025	€ 649.431
Gebiedsontwikkeling MFA Aagtekerke	2030	€ -343.220
Gebiedsontwikkeling Zeester Meliskerke	2024	€ -268.695
Bedrijventerrein Oosterloo	2024	€ 344.927
<b>Totaal</b>		<b>€ 2.101.411</b>

#### **Onderbouwing winstnemingen 2023:**

Project	Winstneming tot en met 2022	Verwacht resultaat gehele looptijd project	% gemaakte kosten tot en met 31-12-2023	% gemaakte kosten tot en met 31-12-2023	Winstneming 2023
Nimmerdor fase I, Grijskerke	2.398.454,00	€ 2.966.327	98,00%	85,94%	€ 99.837
Zanddijk, Veere	491.501,00	€ 553.993	96,23%	92,04%	€ -819
Bouwlust III, Aagtekerke	-	€ 649.431	68,70%	64,26%	€ 286.732
Bedrijventerrein Oosterloo	234.640,00	€ 344.927	99,99%	91,02%	€ 79.273
<b>Totaal</b>		<b>€ 4.514.678</b>			<b>€ 465.022</b>

### Financiële positie

Om risico's in de grondexploitaties op te vangen is een reserve grondbedrijf ingesteld.

<b>Saldo reserve grondbedrijf per 1-1-2023:</b>	<b>€ 573.314</b>
<i>Toevoegingen in 2023:</i>	
Tussentijdse winstneming Nimmerdor I Grijskerke	€ 99.837
Tussentijdse winstneming Bouwlust III Aagtekerke	- 286.732
Tussentijdse winstneming Oosterloo Domburg	- 79.273
Grondverkoop Torenstraat Meliskerke	- 31.301
<b>TOTAAL TOEVOEGINGEN:</b>	<b>€ 497.143</b>
<i>Onttrekkingen in 2023:</i>	
Voorziening Serooskerke Oost	€ 60.184
Voorziening Fort den Haakweg Vrouwenpolder	- 60.532
Voorziening tekort Singelgebied	- 162.636
Voorziening de Zeester Meliskerke	- 270.000
Lagere winstneming Zanddijk Veere	- 819
<b>TOTAAL ONTTREKKINGEN:</b>	<b>€ 554.171</b>
<b>Saldo reserve grondbedrijf per 31-12-2023:</b>	<b>€ 516.286</b>

Voor de jaren 2024 tot en met 2027 is een bedrag van € 0,9 mln aan toevoegingen te verwachten.

Voor dezelfde periode zijn er op dit moment geen onttrekkingen voorzien. De reserve Grondbedrijf komt daarmee eind 2027 uit op € 1,4 mln.

### Exploitaties

Per 1 januari 2024 zijn de volgende woningbouwlocaties nog in exploitatie:

- Bouwlust III, Aagtekerke;
- MFA locatie, Aagtekerke;
- Singelgebied, Domburg;
- Nimmerdor I, Grijskerke;
- Zeester Meliskerke;
- Serooskerke Oost;
- Zanddijk, Veere;
- Fort den Haakweg, Vrouwenpolder.

Per 1 januari 2024 is het volgende bedrijventerrein in exploitatie:

- Oosterloo, Domburg.

### Paragraaf duurzaamheid

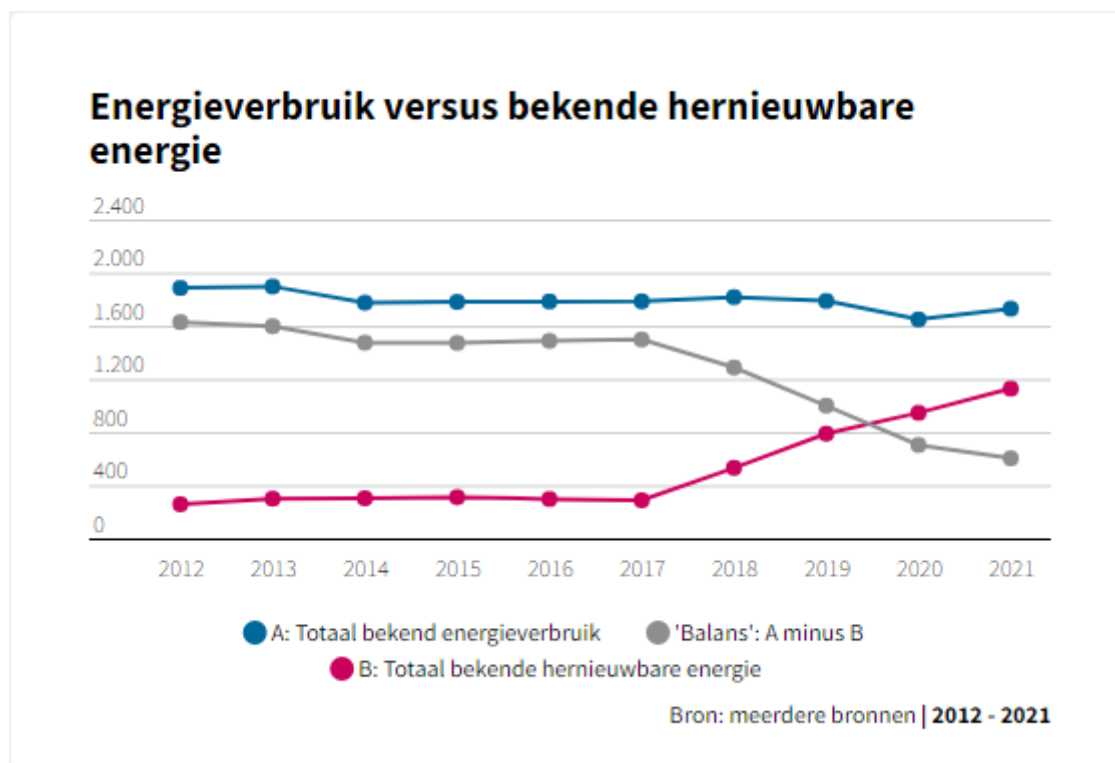


De plannen voor 2023 op het gebied van Duurzaamheid voerden we uit. Er kwam zelfs een versnelling, omdat het Rijk geld beschikbaar stelde voor het uitvoeren van een aantal taken. Voorbeelden hiervan zijn het Nationaal Isolatieprogramma, de CDOKE gelden (tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiegelden) en extra middelen voor de bestrijding van energiearmoede. Met deze middelen zetten we onder andere stappen in het thema Energiearmoede en maken we stappen in het verduurzamen van label E-, F- en G-woningen waarvoor het Nationaal Isolatieprogramma is bedoeld.

We maakten in 2023 veel plannen die de basis vormen voor een verdere strategische uitvoering én er zijn door de Veerse samenleving mooie duurzame initiatieven opgeleverd. Als voorbeeld hiervan is de werkgroep Serooskerke (bestaande woningen gasvrij maken) en de werkgroep uit de stad Veere (verduurzamen monumenten).

We willen toe naar energieneutraal in 2050, dit betekent dat we evenveel energie duurzaam opwekken als dat we verbruiken. We wekken steeds meer duurzame (hernieuwbare) energie op in de gemeente Veere en de Co2 uitstoot gaat langzaam terug. Voor de evaluatie over 2023 kunnen we nog niet terugkijken naar de cijfers, omdat de landelijke gegevens pas later beschikbaar worden gesteld. De meest recente gegevens zijn hieronder weergegeven.

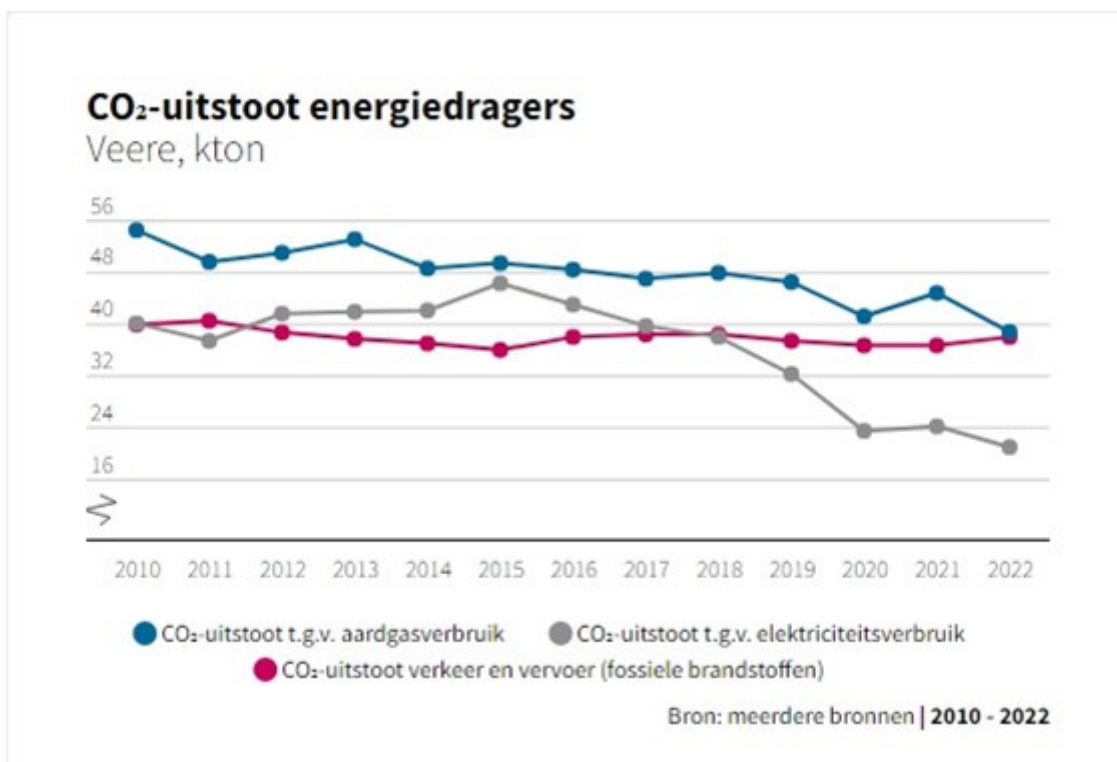
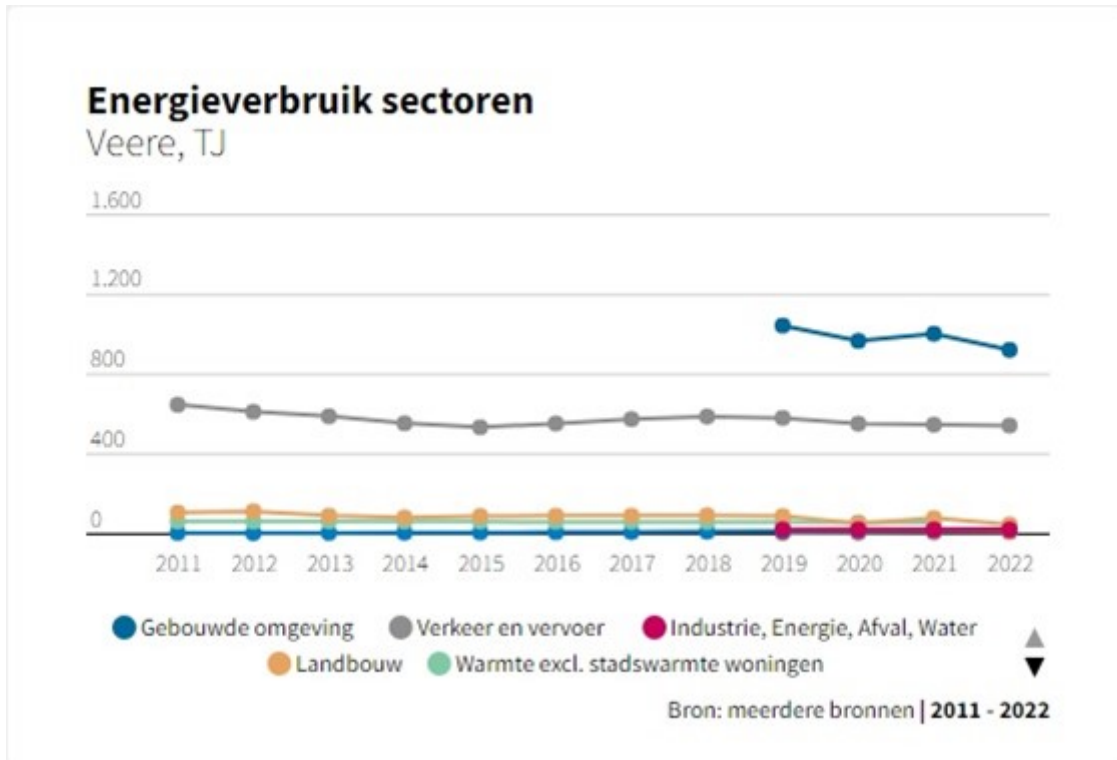
We wekten in 2021 1.127 TJ hernieuwbare energie op. Dat is 65 % van ons energieverbruik. Ons doel is 100% in 2050.



Voor meer achtergrondinformatie verwijzen we u naar de Veerse cijfers op <https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard>.

Daarnaast hebben we de volgende grafieken over 2022 die een goede ontwikkeling laten zien voor de gemeente Veere:





In beide grafieken zien we een daling van zowel de CO<sub>2</sub>-uitstoot als van het energieverbruik in de gemeente Veere. De daling zit vooral in de gebouwde omgeving en in de daling van het gasverbruik in combinatie met de duurzame opgewekte energie.

Een greep uit de gerealiseerde acties en projecten in 2023:

- We stelden het programma Openbare laadinfrastructuur vast en werken dit uit tot

een plaatsingsleidraad met geactualiseerde plankaart voor laadpalen.

- We faciliteren onze inwoners met het Duurzaam Bouwloket waar zij terecht kunnen voor gratis en onafhankelijk advies, <https://www.duurzaambouwloket.nl/veere>
- We zijn verder gegaan met de verankering voor het plaatsen van kleine windmolens, het is nu opgenomen in de landbouwvisie en hebben een raadsbijeenkomst met de gemeenteraad in Zonnemaire, we bereiden nu een beleidsnota voor over kleine windmolens in de gemeente Veere.
- Deelname aan provinciaal project Zon op Dak.
- We voeren de gemeentelijke lening Duurzaam Langer Thuis uit en promoten deze regeling actief.
- We voeren de SPUK uitkering Energiearmoede uit door het uitgeven van vouchers van 250 euro voor kleine maatregelen (in samenwerking met Zeewland en Orionis).
- Energiecoaches opgeleid en beschikbaar gesteld voor onze inwoners voor een gratis adviesgesprek (in samenwerking met SME).
- We voeren de SPUK uitkering Nationaal Isolatieprogramma 2022 uit door het aanbieden van het Zeeuws Isolatie team (dit gebeurt kern voor kern).
- We bereiden de SPUK uitkering Nationaal Isolatieprogramma 2023 voor (inwoners kunnen in 2024 gebruik maken van een subsidieregeling, ontzorgingsprogramma of collectieve inkoop).
- Gestart met het PMIEK traject, <https://www.zeeland.nl/onderwerpen/energie-en-klimaat/energiesysteem-2050>.
- Ondersteunen en begeleiden van diverse duurzame initiatieven en projecten in de gemeente Veere (voorbeelden MFA Aagtekerke, verduurzaming Stad Veere, afvalscheiding op scholen).
- De bouwstenen voor de Regionale Energiestrategie Zeeland (RES 2.0) zijn vastgesteld, zodat er in 2024 definitieve besluitvorming kan plaatsvinden.
- We hebben een routekaart Maatschappelijk vastgoed opgesteld op het gebied van verduurzaming, deze wordt onderdeel van het in ontwikkeling zijnde Streefbeeld maatschappelijk vastgoed.
- Zeeuws breed gestart met het ontwikkelen van beleid op het gebied van Circulaire Economie, zodat in 2024 besluitvorming kan plaatsvinden.
- Opzetten van een campagne voor het verbeteren van scheiding van PMD.
- Realiseren van een Tiny Forest in Koudekerke.
- Diverse communicatieberichten over verduurzamen in digitale nieuwsbrief en op social media.
- Website (pagina duurzaamheid) voorzien van de meest actuele informatie voor onze burgers en bedrijven.
- Inventarisatie gemaakt van de wettelijke taak dat alle kantoren in 2023 minimaal energielabel C hebben.
- Jaarlijkse deelname aan Nacht van de Nacht, Warme Truiendag, Dag van de Duurzaamheid, de Blauwe en Groene vlag.
- We faciliteerden natuur en milieueducatie via Terra Maris.

In 2023 hebben zich twee ontwikkelingen voorgedaan die de uitvoering van ons Programma Duurzaamheid en de Energietransitie lastiger maken. Dat zijn:

### **1. Vleermuizen problematiek bij spouwmuurisolatie**

Op 2 augustus 2023 geeft de Raad van State een uitspraak gedaan dat een spouwmuur pas mag worden geïsoleerd als er een ecologisch onderzoek is gedaan naar beschermde diersoorten. De Zeeuwse gemeenten en de Provincie Zeeland werken aan een oplossing d.m.v. een zogenaamde Soorten Managementplan (SMP) en neemt hier ook de landelijke ontwikkelingen mee.

### **2. Netcongestie voor grootverbruikers aansluitingen**

Op 19 juli 2023 is door Tennet aangegeven dat er sprake is van netcongestie voor heel Zeeland. Dit betekent dat nieuwe ontwikkelingen (nieuwbouw of uitbreiding) waarvoor een grootverbruikersaansluiting nodig is op een wachtlijst worden geplaatst.

Daarnaast wordt er een onderzoek gedaan in Zeeland waar in beeld wordt gebracht hoe

we de wachtlijst zo kort mogelijk kunnen maken. Daarnaast hebben de Zeeuwse overheden overleg binnen het PMIEK over dit onderwerp (<https://www.zeeland.nl/onderwerpen/energie-en-klimaat/energiesysteem-2050>).

Duurzaamheid en de Energietransitie zijn opgaven voor meerdere jaren en we hebben ook de volgende jaren nog een grote uitdaging te gaan.

### **D.11.01 We stoten minder CO2 uit.**

#### **Omschrijving**

We willen een duurzame gemeente Veere voor nu en voor later. We moeten vooral toe naar een flinke reductie van de CO2 uitstoot. Dit gaan we doen door energieneutraal te wonen, ondernemen, vervoeren, werken en recreëren. We gaan energie besparen en de benodigde energie duurzaam opwekken. We streven naar 49% CO2 reductie in 2030 en 95% CO2 reductie in 2050 ten opzichte van 1990 en een aardgasloze gemeente Veere in 2050.

Om na te gaan hoever we zijn gebruiken we de landelijke klimaatmonitor: <https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard>

#### **Stand van zaken**

Zie inleiding van deze paragraaf.

#### **Kwaliteit (indicator)**



### **11.17 We voeren het Programma Duurzaam Veere 2022-2025 uit**

#### **Omschrijving**

We geven uitvoering aan het programma Duurzaam Veere 2022-2025 vast. Dit legt de verbinding tussen de landelijk (en regionaal) gemaakte afspraken, lokale ambities en beleid en beschrijft de acties die daaruit volgen om de duurzaamheidsdoelen te halen.

Projecten die we oppakken zijn:

- Nationaal Isolatieprogramma  
*Nieuwe subsidieregeling, ontzorgingsprogramma, collectief inkooptraject en een doe-het-zelf pakket.*
- Energiearmoede  
*Uitgifte van vouchers, witgoed-regeling, energiecoaches en klusbus/team aan huis*
- Programma Openbaar laden  
plaatsen van laadvoorzieningen conform beleid, plaatsingsleidraad en plankaart op verzoek en strategisch
- Duurzame opwek (zon & (kleine wind))  
*Kaders voor kleine wind opstellen en meewerken aan initiatieven die bijdragen aan duurzame opwek binnen de geldende kaders*
- Borging van de Routekaart Maatschappelijk Vastgoed in het Streefbeeld  
Maatschappelijk vastgoed
- Verduurzaming Stad Veere  
*enquête, bijeenkomsten en actieplan*
- Verduurzamen van de brandweerkazernes in Oostkapelle, Domburg, Serooskerke en

Westkapelle

*Isoleren, verwarmingsapparatuur naar elektrische uitvoering, LED verlichting en zonnepanelen.*

- Verduurzamen Stadhuis Veere

*fase 2 Isoleren, vloerverwarming, tochtsluis en automatische deur bij entree*

- Advisering bij interne en externe programma's en projecten.

#### 11.21 We maken een Regionale Energie Strategie Zeeland 2.0

##### **Omschrijving**

In het eerste kwartaal van 2024 leggen we de Regionale Energie Strategie (RES) Zeeland, versie 2.0 voor aan het college en de gemeenteraad. Na de besluitvorming gaan we aan de slag met de uitvoering. Belangrijke thema's voor de gemeente Veere in de RES 2.0 zijn:

- Verduurzamen gebouwde omgeving
- Duurzame mobiliteit
- Netcongestie (het netwerk)
- Communicatie en Participatie
- Samenwerking

##### **Kwaliteit (indicator)**



##### **Stand van zaken**

De bouwstenen voor de RES 2.0 zijn vastgesteld door College in de 2023.

De vaststelling van de RES 2.0 door college en gemeenteraad is doorgeschoven naar 2024 door ontwikkelingen zoals o.a. het PMIEK

(<https://www.zeeland.nl/onderwerpen/energie-en-klimaat/energiesysteem-2050>), netcongestie, ontwikkelingen binnen duurzame mobiliteit vraag naar laadvoorzieningen.

Besluitvorming zal na de zomer van 2024 plaatsvinden

##### **Tijd (indicator)**



##### **Geld (indicator)**



#### 8.070 We maken een sectorale Routekaart Maatschappelijk Vastgoed.

##### **Omschrijving**

Vanuit het Landelijke Klimaatakkoord worden er Routekaarten ontwikkeld voor de verduurzaming van Nederland. Eén van deze Routekaarten is de Routekaart Maatschappelijk Vastgoed, deze routekaart moeten we lokaal vertalen en invulling aan geven. Hiermee geven we inzicht hoe wij omgaan met ons vastgoed. Hierbij maken we

ook een koppeling met onderwijshuisvesting en sport (verenigingen/ accommodaties), omdat zij een zelfde opgave hebben. Hiermee zorgen we voor eenduidigheid en inzicht voor de toekomst.

## **Paragraaf maatschappelijke voorzieningen**

### **Programma op hoofdlijnen 2022-2026**

In 2022 is het Programma op hoofdlijnen 2022-2026 vastgesteld. Hierin wordt specifiek aandacht gegeven aan het Maatschappelijk Vastgoed. De onderwijshuisvesting speelt een belangrijke rol bij de ontwikkeling van (nieuwe) maatschappelijke voorzieningen. Waar mogelijk willen we functies combineren, maar veranderende omstandigheden vragen soms om nieuwe keuzes, gericht op het toekomstig gebruik van deze voorzieningen. We zetten in op groene schoolpleinen. Elke kern moet een 'dorpshuis faciliteit' hebben, maar het is voor ons niet vanzelfsprekend dat deze door de gemeente moet worden geëxploiteerd. Dit is een verdere uitwerking van het Uitvoeringsagenda Maatschappelijk Vastgoed 2025 - fase 1 dat door de raad is vastgesteld.

#### **Aagtekerke**

In september 2022 is er gestart met de bouw van het nieuwe dorpshuis. Januari 2023 was er een achterstand door leveringsproblemen van bouwmaterialen, deze is gedurende het jaar ingehaald.

De exploitatievorm en beheersstructuur zijn contractueel vastgelegd in overleg met Stichting Vrouwen Agatha.

In het eerste kwartaal is met de Stichting Vrouwen Agatha de inkoop van de inventaris in gang gezet, deze is grotendeels via subsidies gefinancierd.

In mei is het hoogste punt bereikt van de bouw, dit is feestelijk gevierd door plaatsing van de gerestaureerde windhaan door wethouder Steketee. Het gebouw is eind augustus opgeleverd, in september is gestart met de aanleg van de openbare ruimte rondom het gebouw. De inrichting is voltooid voorafgaand aan de feestelijke opening op 20 november door wethouder Tuk.

De speeltuin is door de Speeltuinvereniging verplaatst en uitgebreid.

#### **Oostkapelle**

Nieuwbouw twee scholen en kinderopvang onder één dak, renovatie velden Duinhelm

In 2023 is gestart met een locatieonderzoek, het afronden van het programma van eisen en het schetsontwerp. In het begin van het tweede kwartaal heeft het college gekozen voor de variant waarbij een gedeelte van het sportpark wordt gebruikt als locatie voor het Integraal Kind Centrum (IKC). Voordeel is dat de huidige gebouwen dan in gebruik kunnen blijven tijdens de bouw. Met de betrokken partijen is de intentieovereenkomst afgesloten en is het stedenbouwkundig plan opgesteld. De plannen zijn meerdere keren met de betrokken partijen en de omwonenden tijdens o.a. informatieavonden besproken. Met SVOD'22 zijn gesprekken gevoerd over de herindeling van de voetbalvelden en het eventueel aanleggen van een kunstgrasveld. Naar verwachting worden in 2024 de afspraken geformaliseerd.

Eind 2023 heeft de architectenselectie plaatsgevonden en is gestart met het voorlopig ontwerp. Naar verwachting wordt dit in het eerste kwartaal van 2024 ter goedkeuring aan de raad aangeboden.

#### **Serooskerke**

*Dorpshuis de Zandput*

De scenariostudie naar renovatie of nieuwbouw van verenigingsgebouw De Zandput is in 2023 afgerond. Het realiseren van een nieuw dorpshuis tegen het entree- en

kleedgebouw van zwembad De Goudvijver is het voorkeursscenario. Het college heeft besloten om in 2024 het programma van eisen voor dit scenario verder uit te werken, een architect te selecteren en een voorlopig ontwerp op te stellen. Naar verwachting worden de stedenbouwkundige randvoorwaarden en de investeringskosten voor deze variant in 2024 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

#### *Serooskerke Oost*

Het stedenbouwkundig kader is in september 2022 door de raad vastgesteld. Van de grondexploitatie, stedenbouwkundige opzet en bestemmingswijziging van Serooskerke Oost (De Biezenweie) is in 2023 besloten dat deze niet langer deel uit maken van het project MV.

In samenspraak met de betrokken partijen (scholen, sporters, dorpsraad, kinderopvang, fysio / fitness, zorgpartijen en belanghebbenden) is vervolgens het programma van eisen opgesteld. In verband met het ondertekenen van de intentieovereenkomst hebben partijen in 2023 individueel en gezamenlijk onderzoek gedaan naar de financiële haalbaarheid van de MFA. Dit heeft ertoe geleid dat fitness en fysiotherapeut zijn afgevallen. In 2024 worden de projectkaders herzien.

#### **Westkapelle**

In het eerste kwartaal is intensief geparticipeerd met omwonenden om te komen tot een schetsontwerp. Dit was de basis voor het stedenbouwkundig plan dat in de raad van september is vastgesteld. De betrokken partijen hebben in het tweede kwartaal de intentieovereenkomst getekend. Na een zorgvuldige selectieprocedure is er, in samenspraak met de belanghebbenden, een architect geselecteerd. Vervolgens is in december de start gemaakt met het voorlopig ontwerp.

Als tijdelijke sportlocatie voor de scholen en de gymvereniging is de mogelijkheid onderzocht om een blaashal te plaatsen op de sportvelden.

De verplaatsing van volkstuinen heeft in de tweede helft van 2023 plaatsgevonden.

#### **Bestemmingsreserve**

Aan de bestemmingsreserve Maatschappelijke voorzieningen kan via resultaatbestemming bij de vaststelling jaarrekening een bedrag van € 625.000 toegevoegd worden. Dit is in 2023 het niet benutte deel in de stelpost Maatschappelijke Voorzieningen en post energiebeheer.

Per eind 2023 is de stand van de reserve dan € 4.223.000.

#### **Financiële stand van zaken**

In 2023 is er € 3.600.000 uitgegeven aan voorbereidings- uitvoeringskosten voor de projecten. Dit betreft voornamelijk personele kosten projectleiders en inzet overige medewerkers in project- en werkgroepen. Verder uitgaven voor uitvoering MFA Aagtekerke, renovatie Halve Maan, voorbereiding nieuwbouw IKC Oostkapelle en voorbereiding nieuwbouw MFA Westkapelle. Totaal is er vanaf 2017 afgerond 11,7 mln. uitgegeven aan voorbereidings- en uitvoeringskosten.

## Investerings

Omschrijving investering	Investerings bedrag	Realisatie	Toelichting
Algemeen voorbereidingskrediet	1.315.229	846.936	In 2023 is hiervoor € 500.000 extra beschikbaar gesteld.  Budget is beschikbaar voor algemene voorbereidingskosten. Is onderdeel van totaal budget voor MV 1e fase. Looptijd tot en met afronding 1e fase. Inzet restbudget ten behoeve van projecten MV 1e fase.
aankoop grond gymzaal Serooskerke	82.000	0	Is te kopen bouwgrond uit grex Serooskerke Oost.
aankoop grond school Serooskerke	192.000	0	Is te kopen bouwgrond uit grex Serooskerke Oost.
Infra rondom HM en scholen aanvullend gepland budget.	399.000	33.013	Oplevering is afhankelijk van realisatie KC Oostkapelle.
Aanvullend budget renovatie/herindeling sportpark Oostkapelle	840.000	1.701	Vorbereidingen zijn gestart en lopen nog door.
Aanvullend budget infrastructurele werken Molenwal Westkapelle	430.000	238.970	Voor 2023 is een bedrag van € 240.000 extra beschikbaar gesteld.

